

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบและกระบวนการผลิต เครื่องประดับเงิน บ้าน-เขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อการอนุรักษ์ พัฒนา และเผยแพร่ในครั้งนี้ สำเร็จลงด้วยทุนสนับสนุนงานวิจัยจากเงินงบประมาณแผ่นดินประจำปีงบประมาณ 2552

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณลุงป่วน เจียวทอง คุณขันทอง เจียวทอง รวมทั้งช่างเครื่องประดับเงินและปราชญ์ชาวบ้าน บ้านเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ และท่านที่ไม่สามารถเอ่ยนาม ได้หมด ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลและความกระตือรือร้นในการศึกษากระบวนการสร้างสรรค์และการทำงานเครื่องประดับเงิน “ประเก้อม” และ “ตะเกา” ซึ่งเป็นเครื่องประดับเชิงวัฒนธรรมบ้านเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ที่มีเอกลักษณ์แตกต่างจากเครื่องประดับอื่น

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธนสิทธิ์ จันทะรี สำหรับข้อมูลและเป็นผู้แนะนำเครื่องประดับบ้านเขวาสินรินทร์ต่อผู้วิจัย รวมทั้งคุณสงกรานต์ ชุมชวลิต ที่ช่วยเหลือในการออกภาคสนาม สัมภาษณ์ บันทึกข้อมูลและบันทึกภาพ คุณศุภษติพร ยอดศรี สำหรับการวาดภาพสามมิติ (Three dimensional rendering) คุณอิศราพร สุวชาติและคุณมุขิตา ต่อที่มะ ในการช่วยเหลือเรียบเรียงข้อมูลและพัฒนากระบวนการออกแบบ

ผู้วิจัยหวังอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบและกระบวนการผลิต เครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อการอนุรักษ์ พัฒนา และเผยแพร่ จะเป็นจุดเริ่มต้นของการส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมโดยการสร้างภาพลักษณ์ใหม่ของเครื่องประดับที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของการออกแบบเครื่องประดับร่วมสมัยเชิงวัฒนธรรม (Contemporary cultural design identity) ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตในปัจจุบันนี้ของกลุ่มเป้าหมาย และช่างชาวบ้านที่เป็นผู้ผลิตเครื่องประดับ อันจะนำไปสู่การสร้างคุณค่าทางวัฒนธรรมและมูลค่าทางเศรษฐกิจต่อสังคมและประเทศ ที่มีพื้นฐานอยู่บนการอนุรักษ์และพัฒนาารคทางวัฒนธรรมที่ยั่งยืนต่อไป (Cultural sustainability)

นายทวีศักดิ์ มูลสวัสดิ์
ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) โครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบและกระบวนการผลิต เครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อการอนุรักษ์ พัฒนา และเผยแพร่

ชื่อโครงการ(ภาษาอังกฤษ) THE STUDY AND ANALYSIS OF JEWELRY DESIGN AND PRODUCTION PROCESS, BAN KHEAWASINARIN, KHEAWASINARIN SUBDISTRICT, SURIN PROVINCE FOR CONSERVATION, DEVELOPMENT, AND PROMOTION

แหล่งเงิน เงินงบประมาณแผ่นดิน

ประจำปีงบประมาณ 2552

จำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุน 465,000 บาท

ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี ตั้งแต่ ตุลาคม 2551 ถึง ตุลาคม 2552

ชื่อ-สกุล หัวหน้าโครงการ และผู้ร่วมโครงการวิจัย พร้อมระบุ หน่วยงานต้นสังกัดและ อีเมล

นายทวีศักดิ์ มูลสวัสดิ์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อีเมล : tmolsawat@hotmail.com

คำสำคัญ: อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม อัตลักษณ์ของการออกแบบเครื่องประดับร่วมสมัยเชิงวัฒนธรรม
โลกาภิวัตน์ ทุนนิยม ประโยชน์ทางวัฒนธรรม การผสมผสานทางวัฒนธรรม นวัตกรรมทาง
วัฒนธรรม ความยั่งยืนทางวัฒนธรรม

Keywords: Cultural Identity, Contemporary cultural jewelry design identity, Globalization, Capitalism,
Cultural function, Cultural hybridization, Cultural innovation, Cultural sustainability

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้เกิดขึ้นจากคำถามที่ว่า ทำไมงานหัตถกรรม (Craft) ของประเทศไทยจึงไม่มีการพัฒนา และอนุรักษ์เท่าที่ควร ทำไมผู้คนในสังคมไทยจึงไม่ให้ความสำคัญกับงานหัตถกรรมไทย กลับพากันไปชื่นชม ผลงานสร้างสรรค์ของชาวต่างชาติ

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลสำคัญของรูปแบบงานหัตถกรรม เครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อการ อนุรักษ์ พัฒนา และเผยแพร่ รวมทั้งเป็นแนวทางเสนอแนะในการพัฒนาทางด้านแนวคิด รูปแบบ วัสดุและ กรรมวิธีการผลิต โดยการนำอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ เช่น เรื่องราว วัฒนธรรมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ รวมทั้งความรู้ความสามารถเชิงช่าง มาใช้ในการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการออกแบบเครื่องประดับเชิง วัฒนธรรมและชาติพันธุ์ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตในปัจจุบัน ทั้งของกลุ่มเป้าหมายและช่างชาวบ้านที่เป็นผู้ผลิต เครื่องประดับ บนพื้นฐานของสังคมและเศรษฐกิจสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้เริ่มต้นดำเนินการรวบรวม ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลภาคเอกสารจากบทความ หนังสือ และ อินเทอร์เน็ตที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ รวมทั้ง การออกสำรวจเก็บข้อมูลภาคสนามตามขอบเขตของกรวิจัยที่บ้านเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จากนั้นเป็น ขั้นตอนการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนาการออกแบบ ขั้นตอนสุดท้ายเป็นกระบวนการ ออกแบบเพื่อให้ได้ผลงานวิจัยสร้างสรรค์ ในการเสนอแนะแนวทางการออกแบบพัฒนาเครื่องประดับเชิง วัฒนธรรมและชาติพันธุ์

ปัญหาของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์มีทั้งด้านการตลาด และการจัดการภาพลักษณ์ของ ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมซึ่งขาดการส่งเสริมและพัฒนา เนื่องจากขาดการสื่อสารให้คนในสังคมหรือ ผู้บริโภคโดยเฉพาะในสังคมปัจจุบัน ให้เข้าใจถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมของเครื่องประดับเงินนี้ในบริบทของ กระแสโลกาภิวัตน์และทุนนิยม นอกจากนี้แล้ว การถ่ายทอดองค์ความรู้สู่รุ่นหลังก็ไม่ได้รับการสืบสาน รวมทั้งไม่เกิดการพัฒนาต่อยอดทั้งรูปแบบและเทคนิคให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและวิถีชีวิตในปัจจุบัน กอปรกับขาดการประชาสัมพันธ์และสนับสนุนต่อเนื่องอย่างจริงจัง จากหน่วยงานภาครัฐในหลายๆมิติ เพื่อให้ผู้คนในสังคมได้เห็นถึงคุณค่าของผลิตภัณฑ์ และความสำคัญของการการธำรงรักษาไว้ซึ่งองค์ความรู้ และผลิตภัณฑ์ที่เป็นวัฒนธรรมของชาติ

เนื่องจากวัฒนธรรมไม่ใช่สิ่งคงที่ แต่วัฒนธรรมมีการปรับเปลี่ยนตามอิทธิพลที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง วัฒนธรรมมีการผสมผสานจนเกิดวัฒนธรรมใหม่ ขึ้นอยู่กับความแรงของอิทธิพลภายนอกและความ แข็งแรงของทุนเดิมทางวัฒนธรรม (Cultural capital) ที่นำไปสู่ความยั่งยืนทางวัฒนธรรม (Cultural sustainability) เนื่องจากเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ เป็นเครื่องประดับที่มีมิติทางวัฒนธรรมอัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยาวนานและถือว่าเป็นอัตลักษณ์ที่สำคัญของวัฒนธรรมไทย ดังนั้น แนวทางการแก้ปัญหาจึงสามารถนำเสนอได้ 2 แนวทางดังนี้

1. เชิงอนุรักษ์

การแก้ปัญหาในเชิงอนุรักษ์นี้ เป็นการเก็บรักษาไว้ซึ่งรูปแบบ กรรมวิธี ความเชื่อและวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับช่าง ผู้สร้างสรรค์งานเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์และผู้บริโภค แต่อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและกระแสต่างๆที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ทำให้รูปแบบของเครื่องประดับไม่เหมาะสมกับวิถีชีวิตในปัจจุบัน ดังนั้นการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมนี้ในเชิงอนุรักษ์จะต้องมีการร่วมมือและสนับสนุนของหน่วยงานหลายๆฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เริ่มต้นจาก ชุมชน โรงเรียน มหาวิทยาลัย จังหวัดสุรินทร์ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยจะต้องเพิ่มการประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ (Social learning) เพื่อให้ความรู้และเข้าใจถึงความงามและคุณค่าของผลิตภัณฑ์นี้ในฐานะมรดกทางวัฒนธรรม (Social and cultural value) ผ่านการกระตุ้นให้เกิดกระแสทางสังคม แล้วนำไปสู่การสนับสนุนทางการเงินในรูปแบบใหม่ (New social and cultural marketing) และการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative society and economy) ที่มีพื้นฐานอยู่บนการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่ยั่งยืนต่อไป (Cultural sustainability)

2. เชิงพัฒนา

โดยธรรมชาติของวัฒนธรรมแล้ว จะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม (Cultural hybridization) ระหว่างวัฒนธรรมเดิม (ปัจจัยเดิม) กับอิทธิพลภายนอก (ปัจจัยใหม่) จนเกิดการหล่อหลอมเป็นวัฒนธรรมใหม่ ก่อให้เกิดคุณค่าใหม่ทางสังคมและวัฒนธรรม (New social and cultural value) รวมทั้งอัตลักษณ์ของการออกแบบเครื่องประดับร่วมสมัยเชิงวัฒนธรรม (Contemporary cultural jewelry design identity) ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตในปัจจุบัน กล่าวได้ว่าการอนุรักษ์เชิงพัฒนาเป็นแนวคิดที่นำไปสู่การผสมผสานทางวัฒนธรรม ส่งผลให้เกิดสังคมสร้างสรรค์ใหม่ (New creative society) และเกิดนวัตกรรมทางวัฒนธรรม (Cultural innovation) นำไปสู่การสนับสนุนทางการเงินในรูปแบบใหม่ (New social and cultural marketing) และการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative economy) ที่มีพื้นฐานอยู่บนการอนุรักษ์และพัฒนา มรดกทางวัฒนธรรมที่ยั่งยืนต่อไป (Cultural sustainability)

Abstract

The emphasis of this research is on searching for the answers of why Thai craft has not been developed and preserved? Why Thai people have not paid attention or given the significance to Thai craft? , yet appreciated foreign creative craft and design.

The purpose of research is to study and analyze the significant issues regarding jewelry design of Ban Kheawasinarin, Kheawasinarin Subdistrict, Surin Province for conservation, development, and promotion. In addition, this research investigates in depth of cultural design development process such as concept of design, design process, material, and production process based on cultural identity such as culture and way of life including craftsmanship and technical skills. By utilizing culture and way of life as a departure point, the research aims to develop contemporary cultural jewelry design identity for Ban Kheawasinarin based on a creative society and economy.

The first step of research methodology is to review related literatures of jewelry design including culture, tradition, history, and geographical location of local people and craftsmen at Ban Kheawasinarin. The next step is to survey and collect primary data at Ban Kheawasinarin in Surin Province in order to analyze and summarize information to develop a cultural design process. The final procedure is to develop contemporary cultural jewelry design identity for Ban Kheawasinarin through a method of creative design.

The problems facing jewelry design of Ban Kheawasinarin are deficient in marketing strategy, cultural product image, and design development as result of the lack of contemporary design education for local craftsmen/women and the short of public communication, particularly in today society on the subject of cultural significance and value of this craft in the context of globalization and capitalism. Further more, the discontinuation learning of wisdom and knowledge of jewelry making among the younger generation at Ban Kheawasinarin has been increased. The repetition of designs and techniques without developing any new designs and methods has been one of the significant problems as well, because these traditional designs are not suitable for new social and cultural life styles. Moreover, the lack of continuation support from government agencies in many levels has created the misconception about the value of this cultural product and the significance of cultural knowledge as a part of national heritage.

Because culture is not an absolute entity, it has been changed and developed based on the influence of other cultures. The hybridization of cultures has created new cultures. It depends on the outside influences and the foundation of cultural capital in order to have a cultural sustainability. Jewelry design of Ban

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Kheawasinarin is regarded as Thai cultural identity, therefore, through the research; there are two approaches proposed to solve these problems.

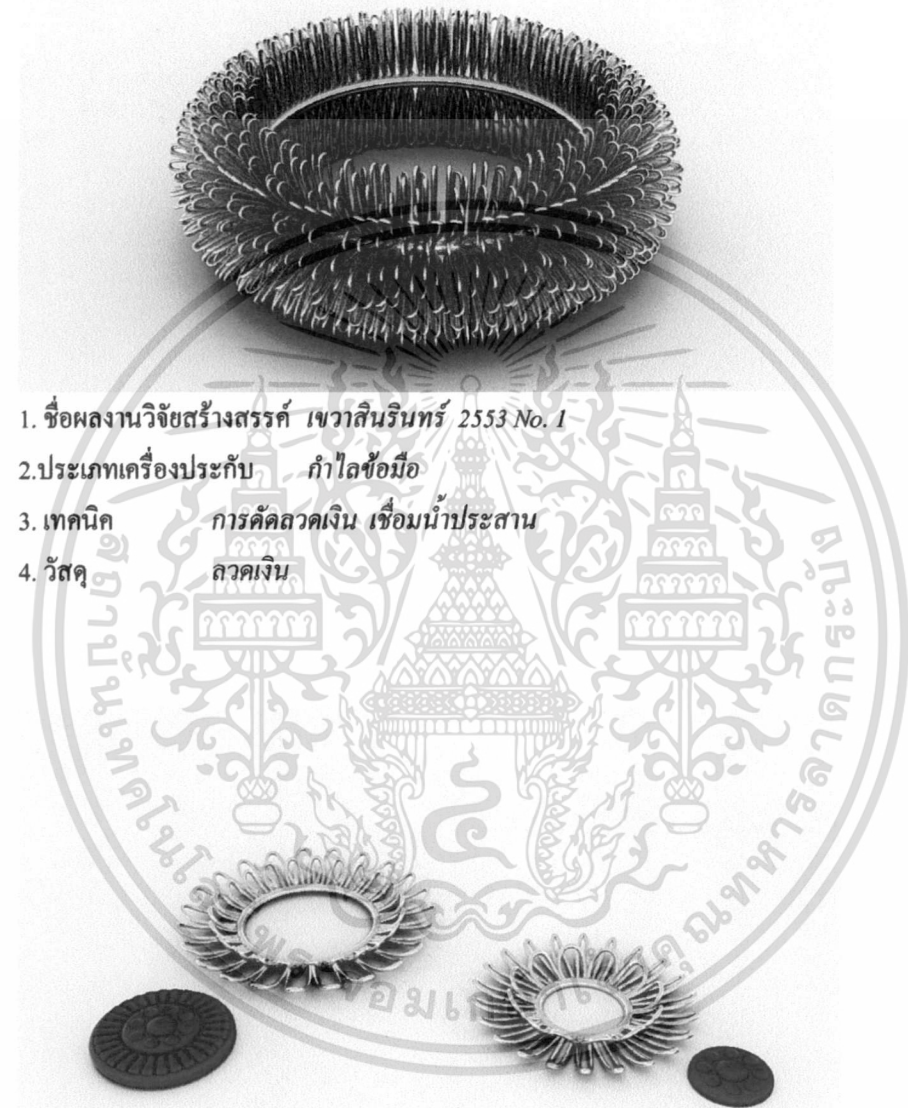
1. The conservative approach

The conservative approach is the method to preserve design, production process, technique, belief, and culture exactly the same. However, with the fast and constantly changing social structure and global movements, the traditional jewelry design of Ban Kheawasinarin is no longer appropriate for today life style. Therefore, this conservative approach is required the participation and support from many related government agencies and community starting from community, school, university, provincial authority, corporation, etc., and particularly the Ministry of Culture. In addition, the new channels of communication have to be explored and used for social learning concerning the aesthetic and value of this cultural product in order to create a creative society and economy for cultural sustainability.

2. The development approach

The development approach is based on the nature of culture which has always been changed and developed due to the blending of cultures between local culture (existing condition) and outside culture (new condition) creating cultural hybridization and new social and cultural value as well as a contemporary cultural jewelry design identity which is appropriate for today life style. Therefore, the development approach is the concept of cultural integration aimed to develop a cultural innovation and create a new creative society and economy, new social and cultural marketing based on a cultural conservation and sustainability.

รูปภาพผลงานวิจัย

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ **เขวาสินรินทร์ 2553 No. 1**
2. ประเภทเครื่องประดับ **กำไลข้อมือ**
3. เทคนิค **การคัดลวดเงิน เชื่อมน้ำประสาน**
4. วัสดุ **ลวดเงิน**

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ **เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2**
2. ประเภทเครื่องประดับ **เข็มกลัด**
3. เทคนิค **การคัดลวดเงิน เชื่อมน้ำประสาน**
4. วัสดุ **ลวดเงิน ไม้**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพการสวมใส่ผลงานเสนอแนะการออกแบบเข็มกลัด *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2*
โดยใช้วิธีการชดกันของชิ้นงาน โดยการซ่อนชิ้นส่วนภายในเสื้อ ได้ 2 วิธีที่แตกต่าง

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 3*
2. ประเภทเครื่องประดับ *กำไลข้อมือ*
3. เทคนิค *การตัดลวดเงิน การขึ้นรูป เชื่อมน้ำประสาน*
4. วัสดุ *ลวดเงินเหลี่ยม*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ **เขวาสินรินทร์ (Positive space) 2553 No. 5**
2. ประเภทเครื่องประดับ **แหวน**
3. เทคนิค **การฉลุ การขึ้นรูป เชื่อมน้ำประสาน**
4. วัสดุ **แผ่นเงิน**

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ **เขวาสินรินทร์ 2553 No. 6**
2. ประเภทเครื่องประดับ **กำไลข้อมือ**
3. เทคนิค **การฉลุ การขึ้นรูป เชื่อมน้ำประสาน**
4. วัสดุ **แผ่นเงิน**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ **เขวาสินรินทร์ 2553 No. 7**
2. ประเภทเครื่องประดับ **กำไลข้อมือ**
3. เทคนิค **การฉลุ การตัดลวด เชื่อมน้ำประสาน**
4. วัสดุ **แผ่นเงิน ลวดเงิน**

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ **เขวาสินรินทร์ 2553 No. 8**
2. ประเภทเครื่องประดับ **กำไลข้อมือ**
3. เทคนิค **การตัดลวด เชื่อมน้ำประสาน**
4. วัสดุ **ลวดเงิน**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

กิตติกรรมประกาศ

บทคัดย่อ

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย	3
1.4 สมมุติฐาน และกรอบแนวคิดของโครงการวิจัย	3
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย และสถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล	3

บทที่ 2 การค้นคว้าและการสรุปข้อมูล

2.1 สุรินทร์	5
2.2 สุรินทร์เชิงชาติพันธุ์วิทยา	5
2.3 กลุ่มชาติพันธุ์ในสุรินทร์	6
2.4 บ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์	9
2.5 ลูกประเคียมอิทธิพลเขมร	9
2.6 การทำเครื่องเงิน	10
2.7 ภาพลักษณ์ผ่านการประดิษฐ์ลวดลายของนายป่วน เขียวทองกลุ่มหัตถกรรม เครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์	11
2.7.1 ตัวอย่างลวดลายตะเกาของนายป่วน เขียวทองกลุ่มหัตถกรรมเครื่อง เงินบ้านเขวาสินรินทร์	12
2.8 การใช้เครื่องประดับในพิธีกรรมต่างๆ ของชาวสุรินทร์	17
2.9 พื้นที่ศึกษา หมู่บ้านทำเครื่องเงิน บ้านเขวาสินรินทร์	18
2.9.1 ลักษณะโรงปฏิบัติงาน	20
2.9.2 เครื่องมือและอุปกรณ์ (Tools & Equipments)	21
2.9.2.1 เครื่องมือขนาดเล็ก (Hand tools)	22

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
2.9.2.2 เครื่องมือขนาดใหญ่ (Equipments)	27
2.10 กระบวนการผลิตและการใช้วัสดุพื้นถิ่น	28
2.10.1 ขั้นตอนการขึ้นรูปลายดอกตะเกา	28
2.10.2 ขั้นตอนการขึ้นรูปประเก้อม	39
2.11 สรุปบทสัมภาษณ์ช่างชาวบ้านที่ทำเครื่องประดับและชาวบ้านผู้รู้	49
บทที่ 3 วิเคราะห์ สรุป ปัญหา/แนวทางการแก้ปัญหาเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ	
3.1 ข้อมูลด้านการตลาด	51
3.1.1 ภาพรวมของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับไทย	51
3.1.2 รูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องประดับประเภทต่างๆที่มีในตลาดภายในประเทศ	53
3.2 รูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องประดับระดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์	58
3.3 การตลาดของเครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์	61
3.3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริโภค	61
3.4 วิเคราะห์ สรุป ปัญหาและทำเสนอแนวทางการแก้ปัญหา เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ	62
3.4.1 การวิเคราะห์ จุดแข็ง-จุดอ่อน-โอกาส-อุปสรรค ของ เครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์	62
3.4.2 แนวทางการแก้ปัญหา	64
3.4.2.1 เสิ้งอนุรักษ์	64
3.4.2.2 เสิ้งพัฒนา	65

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

บทที่ 4 การออกแบบกลยุทธ์เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมคุณค่า (การตลาด) ของเครื่องประดับเชิงวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ เพื่อการอนุรักษ์ (Conservation) บนพื้นฐานของสังคม และเศรษฐกิจสร้างสรรค์	
4.1 ความสำคัญของผลิตภัณฑ์เชิงวัฒนธรรมและชาติพันธุ์	66
4.1.1 อัตลักษณ์ของเชื้อชาติ ความเชื่อ วัฒนธรรม	66
4.1.2 เครื่องประดับในบริบทของสัญญาณอัตลักษณ์ของเชื้อชาติและวัฒนธรรม	67
4.1.3 คุณค่าและมูลค่า	69
4.2 กลุ่มเป้าหมายเพื่อการอนุรักษ์	70
4.3 กลยุทธ์เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมคุณค่า (การตลาด) ของเครื่องประดับเชิงวัฒนธรรม และชาติพันธุ์	71
4.3.1 ให้ความรู้	71
4.3.1.1 ชุมชน	71
4.3.1.2 ผู้คนในสังคม	71
4.3.1.3 หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง	71
4.3.2 วิเคราะห์และสรุปกลยุทธ์การเผยแพร่และส่งเสริมคุณค่า(การตลาด) ของเครื่องประดับเชิงวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ เพื่อการอนุรักษ์ บนพื้นฐานของสังคม และเศรษฐกิจสร้างสรรค์	74
4.3.2.1 การจัดการทางสังคมเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนา (Creative social management)	75
4.3.2.2 การพัฒนาจัดการผลิตภัณฑ์เชิงวัฒนธรรม (Cultural product development)	76

บทที่ 5 การเสนอแนะแนวทางการออกแบบเชิงพัฒนา เครื่องประดับเชิงวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ เพื่อการพัฒนา บนพื้นฐานของสังคม และเศรษฐกิจสร้างสรรค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปออกแบบ เชิงพัฒนา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
5.1.1 แนวทางการสร้างสรรค์และพัฒนาภายใต้แนวคิด “คิดใหม่ ทำใหม่”	81
5.1.2 วิเคราะห์และสรุปกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาการตลาด พื้นที่ และรูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มเป้าหมายใหม่ เพื่อการพัฒนา	81
5.1.3 วิเคราะห์และสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบเครื่องประดับ สำหรับ กลุ่มเป้าหมาย	83
5.2 การกำหนดแนวทางในการออกแบบ (Concept of Design)	86
5.3 การระดมความคิดเพื่อหา Key Words ในการออกแบบ	86
5.3.1 ป้อนใจเดิม	86
5.3.2 ป้อนใจใหม่	87
5.3.3 คำสำคัญ (Key Words)	87
5.3.4 ทางเลือกในการออกแบบ (Alternatives)	87
5.3.5 ขั้นตอนการสเก็ตครั้งแรก (Initial sketch)	89
สเก็ตครั้งแรก (Initial sketch) Alternative ที่ 1	89
การวิเคราะห์เพื่อเลือกแบบ Alternative ที่ 1	90
สเก็ตครั้งแรก (Initial sketch) Alternative ที่ 2	91
การวิเคราะห์เพื่อเลือกแบบ Alternative ที่ 2	92
สเก็ตครั้งแรก (Initial sketch) Alternative ที่ 3	93
การวิเคราะห์เพื่อเลือกแบบ Alternative ที่ 3	94
สเก็ตครั้งแรก (Initial sketch) Alternative ที่ 4	95
การวิเคราะห์เพื่อเลือกแบบ Alternative ที่ 4	96
5.3.7 ขั้นตอนการพัฒนาแบบ	97
การนำเสนอภาพ 3 มิติ (3D Rendering)	97

บทที่ 6 การวิเคราะห์ วิจารณ์และเสนอแนะผลงานวิจัยสร้างสรรค์

การออกแบบพัฒนาเครื่องประดับเชิงวัฒนธรรมและชาติพันธุ์

6.1 การวิเคราะห์ความงาม เช่น รูปทรง แนวคิด องค์ประกอบศิลป์และ 113

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ประโยชน์ของผลงานออกแบบเชิงพัฒนา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
6.2 วิจารณ์และเสนอแนะผลงานวิจัยสร้างสรรค์	143
6.3 สรุป	154
บทที่ 7 บทสรุปและข้อเสนอแนะโครงการวิจัย	
7.1 ข้อเสนอผลแนวทางการแก้ปัญหา	155
7.1.1 การออกแบบกลยุทธ์การตลาดของเครื่องประดับเชิง วัฒนธรรมและชาติพันธุ์ เพื่อการอนุรักษ์	155
7.1.2 การออกแบบเครื่องประดับเชิงวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ เพื่อการพัฒนา	156
7.2 สรุปผลงานวิจัยสร้างสรรค์เพื่อเสนอแนะการออกแบบเครื่องประดับ เชิงวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ เพื่อการพัฒนา บนพื้นฐานของสังคม และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ รูปผลงานวิจัยสร้างสรรค์	158
7.3 ข้อเสนอแนะ	165
ข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์	165
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	169
การจัดการทางสังคมเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนา (Creative social management)	169
การพัฒนาจัดการผลิตภัณฑ์เชิงวัฒนธรรม (Cultural product development)	171
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยในขั้นต่อไป	171
บรรณานุกรม	173
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ข้อมูลอ้างอิง	175
1. Creative Economy ของ UNCTAD	175
2. วิธีการและเทคนิคการทำประเทียมและตะเกา	176
ภาคผนวก ข ประวัติผู้วิจัย	177

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ภาควิชาศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 3.1	มูลค่าการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับไทยระหว่างเดือนมกราคม- มิถุนายน 2551 และ 2552	52
ตารางที่ 3.2	ตารางเปรียบเทียบจุดแข็ง และ จุดอ่อน ของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์	63
ตารางที่ 4.1	เครื่องประดับในบริบทของสัญญาทางอัตลักษณ์ความเป็นตัวตนที่แตกต่างและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรมกลุ่มใหม่ที่แตกต่างจากกลุ่มอื่นในสังคม	69
ตารางที่ 5.1	การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิศาสตร์ใหม่ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเอกลักษณ์ของประเทศ ชนชาติ และวัฒนธรรมจากกระแสโลกาวิวัฒน์	78
ตารางที่ 5.2	เครื่องประดับในบริบทของสัญญาทางอัตลักษณ์ความเป็นตัวตนที่แตกต่างและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มใหม่ที่แตกต่างจากกลุ่มอื่นในสังคม	84
ตารางที่ 5.3	ประโยชน์และสถานะของเครื่องประดับในมิติของประโยชน์ทางวัฒนธรรม(Cultural Function)และประโยชน์ใช้สอย (Practical Function)	85
ตารางที่ 5.4	แสดงการวิเคราะห์เพื่อเลือกแบบ Alternative ที่ 1	90
ตารางที่ 5.5	แสดงการวิเคราะห์เพื่อเลือกแบบ Alternative ที่ 2	92
ตารางที่ 5.6	แสดงการวิเคราะห์เพื่อเลือกแบบ Alternative ที่ 3	94
ตารางที่ 5.7	แสดงการวิเคราะห์เพื่อเลือกแบบ Alternative ที่ 4	96

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ 1.1	ประเค็อม เป็นภาษาเขมรตรงกับภาษาไทยว่า ประคำ	2
ภาพที่ 1.2	ตะเกา (สร้อยคอ)	2
ภาพที่ 1.3	ตะเกา (เข็มขัด)	2
ภาพที่ 2.1	ประเค็อม (ถุงเงิน)	10
ภาพที่ 2.2	ประเค็อม(กลีบบัว)	10
ภาพที่ 2.3	ตะเกาชายไข่มงดา	12
ภาพที่ 2.4	ตะเกาชายดอกปลี๊ด 3 ชั้น	12
ภาพที่ 2.5	ตะเกาชายดอกปลี๊ด	13
ภาพที่ 2.6	ตะเกาชายรำหอกโปรง	13
ภาพที่ 2.7	ตะเกาชายจกร	13
ภาพที่ 2.8	ตะเกาชายตั้งโอ	14
ภาพที่ 2.9	ตะเกาตั้งโอ 3 ชั้น	14
ภาพที่ 2.10	ตะเกาชายรังแตน	14
ภาพที่ 2.11	ตะเกาชายรำหอก	15
ภาพที่ 2.12	ตะเกาชายมะลิ	15
ภาพที่ 2.13	ตะเกาชายรังผึ้ง	15
ภาพที่ 2.14	ตะเกาชายทานตะวัน	16
ภาพที่ 2.15	ตะเกาชายระเวียง	16
ภาพที่ 2.16	ตัวอย่างเครื่องประดับของนายป่วน เขียวทองกลุ่มหัตถกรรม เครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์	17
ภาพที่ 2.17	ตัวอย่างเข็มขัดเงินของนายป่วน เขียวทองกลุ่มหัตถกรรมเครื่อง เงินบ้านเขวาสินรินทร์	17
ภาพที่ 2.18	ป้ายทางเข้าบ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอ เขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์	18

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ 2.19	ป้ายทางเข้าบ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอ เขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์	19
ภาพที่ 2.20	สภาพภูมิประเทศและวิถีชีวิตของชาวเขวาสินรินทร์	19
ภาพที่ 2.21	ทางเข้าโรงปฏิบัติงานของนายป่วน เจียวทองกลุ่มหัตถกรรม เครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์	20
ภาพที่ 2.22	โรงปฏิบัติงานของคุณลุงป่วน เจียวทอง	20
ภาพที่ 2.23	โรงปฏิบัติงานของคุณลุงป่วน เจียวทอง ส่วนซ้ายที่ติดกับตัวบ้าน	21
ภาพที่ 2.24	เหล็กกดชิ้นงาน	22
ภาพที่ 2.25	แท่งขึ้นรูปกลมเขาควาย	22
ภาพที่ 2.26	เหล็กกดลาย	22
ภาพที่ 2.27	เหล็กกดลายเส้น โคนึง (เสี้ยวพระจันทร์)	22
ภาพที่ 2.28	ไม้ขึ้นรูปลวด	22
ภาพที่ 2.29	เป่าดอกเขาควายสำหรับขึ้นรูปทรงหลังเบี่ยครึ่งซีก	22
ภาพที่ 2.30	เป่าดอกเขาควายสำหรับขึ้นรูปทรงหลังเบี่ยครึ่งซีกขนาดต่างๆ	23
ภาพที่ 2.31	เป่าดอกเขาควายสำหรับขึ้นรูปทรง โคมเดี่ยว	23
ภาพที่ 2.32	เป่าดอกเขาควายสำหรับขึ้นรูปทรงข้าวหลามตัดครึ่งซีกขนาดต่างๆ	23
ภาพที่ 2.33	ก้อนขึ้นรูปเขาควายเล็ก	24
ภาพที่ 2.34	ก้อนขึ้นรูปเขาควายขนาดกลาง	24
ภาพที่ 2.35	เหล็กขึ้นรูปโคม (เหล็กโอ)	24
ภาพที่ 2.36	ไม้ตะปะหรือ ไม้คัดลวดลวดลายต่างๆ	24
ภาพที่ 2.37	ไม้ขึ้นรูปห่วงขนาดต่างๆ	24
ภาพที่ 2.38	แท่งทองเหลืองสำหรับขึ้นรูปห่วงขนาด ต่างๆ	24
ภาพที่ 2.39	ม้าเคาะขึ้นรูปประเคียม	25
ภาพที่ 2.40	ม้าเคาะขึ้นรูปประเคียม	25
ภาพที่ 2.41	โต๊ะทำงานเครื่องประดับ	25
ภาพที่ 2.42	โต๊ะทำงานเครื่องประดับ	25
ภาพที่ 2.43	ชุดเชื่อม (ขาตะ) ที่ผ่านการปรับปรุงให้เหมาะสมกับชิ้นงาน	25
ภาพที่ 2.44	โต๊ะทำงานเครื่องประดับ	26

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ 2.45	ช่วงขณะทำงาน ณ โต๊ะทำงาน	26
ภาพที่ 2.46	เครื่องรีดไฟฟ้า (Electrical rolling mill)	27
ภาพที่ 2.47	ม้าคึงลวด (Drawing bench)	27
ภาพที่ 2.48	ขั้นตอนการหลอมและเท โลหะ	30
ภาพที่ 2.49	การตีขึ้นรูปก่อนคึงลวด	31
ภาพที่ 2.50	การรีด ก่อนคึงลวด	31
ภาพที่ 2.51	การอบอ่อน (Annealing)	32
ภาพที่ 2.52	การคึงลวด	32
ภาพที่ 2.53	การคึงลวด (ต่อ) ผ่านแป้นคึงลวด (Drawing plate)	33
ภาพที่ 2.54	การคัดดอก	33
ภาพที่ 2.55	การประกอบเข้าด้วยกันด้วยน้ำประสาน	34
ภาพที่ 2.56	เชื่อมขดลวดเกลียวบนชิ้นงาน	35
ภาพที่ 2.57	ดอกพริก	35
ภาพที่ 2.58	การทำน้ำประสาน	36
ภาพที่ 2.59	การทำกันหอยหลังเชื่อมน้ำประสาน	36
ภาพที่ 2.60	การทำน้ำประสานเพื่อเชื่อมหลายๆดอกในเวลาเดียวกัน	37
ภาพที่ 2.61	การทำน้ำประสานเพื่อเชื่อมหลายๆดอกในเวลาเดียวกัน	38
ภาพที่ 2.62	เชื่อมน้ำประสานหลายๆดอกในเวลาเดียวกัน	38
ภาพที่ 2.63	ดอกตะเกาที่เชื่อม ไข่งปลาเสร็จสมบูรณ์	38
ภาพที่ 2.64	น้ำแช่ลูกประคำคิควาย	39
ภาพที่ 2.65	น้ำสบู่หรือน้ำยาล้างจาน	39
ภาพที่ 2.66	ประเก็อมลายเกลียวเชือก	40
ภาพที่ 2.67	ประเก็อมลายดอกจัน	40
ภาพที่ 2.68	ประเก็อมลายร่างแห	40
ภาพที่ 2.69	ประเก็อมลายบัวคว่ำ บัวหงาย	40
ภาพที่ 2.70	ประเก็อมลายดอกพิกุล	41
ภาพที่ 2.71	ประเก็อมลายฟักทอง	41

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ 2.72	เมฆดาลัยช้าง	41
ภาพที่ 2.73	เมฆดาลัยร่างแห	41
ภาพที่ 2.74	เมฆดาลัย	41
ภาพที่ 2.75	เมฆดาลัยดอกพิกุล	41
ภาพที่ 2.76	กรวยเปิด	41
ภาพที่ 2.77	กรวยประกบ	41
ภาพที่ 2.78	จาร	42
ภาพที่ 2.79	พระจันทร์ครึ่งเสี้ยวลายร่างแห	42
ภาพที่ 2.80	พระจันทร์ครึ่งเสี้ยวลายพิกุล	42
ภาพที่ 2.81	พระจันทร์ครึ่งเสี้ยวลายธรรมจักร	42
ภาพที่ 2.82	พระจันทร์ครึ่งเสี้ยวขนาดเล็ก	42
ภาพที่ 2.83	ประเคียมสามเหลี่ยมลายช้าง	42
ภาพที่ 2.84	ประเคียมสามเหลี่ยมปลายแหลมลายร่างแห	42
ภาพที่ 2.85	ประเคียมสามเหลี่ยมมน	42
ภาพที่ 2.86	ประเคียมสามเหลี่ยมขนาดเล็ก	43
ภาพที่ 2.87	ประเคียมรูปหัวใจ	43
ภาพที่ 2.88	ประเคียมรูปหอย	43
ภาพที่ 2.89	ประเคียม (กระดุม)	43
ภาพที่ 2.90	ตะกรุด	43
ภาพที่ 2.91	การเตรียมแผ่นเงิน	45
ภาพที่ 2.92	ขนาดประเคียมหลังจากการม้วนและเชื่อมน้ำประสานแล้ว	45
ภาพที่ 2.93	มั่วสำหรับขึ้นรูปประเคียม (Stake)	45
ภาพที่ 2.94	นายป่วน เจียวทองขณะสาธิตการขึ้นรูปประเคียม	46
ภาพที่ 2.95	นายป่วน เจียวทองขณะสาธิตขั้นตอนการขึ้นรูปประเคียม	46
ภาพที่ 2.96	ชิ้นงานที่ขึ้นรูปสำเร็จเรียบร้อย	47
ภาพที่ 2.97	ขั้นตอนการใส่ชั้นประเคียมก่อนนำไปคุณลาย	47
ภาพที่ 2.98	ขั้นตอนการคุณและแกะลาย	48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ 2.99	ชิ้นงานสำเร็จหลังคุณลาย	48
ภาพที่ 3.1	Traditional Thai jewelry	54
ภาพที่ 3.2	Fine jewelry	54
ภาพที่ 3.3	Costume jewelry	55
ภาพที่ 3.4	Fashion jewelry	55
ภาพที่ 3.5	Contemporary Jewelry	56
ภาพที่ 3.6	Art jewelry	57
ภาพที่ 3.7	Art jewelry	57
ภาพที่ 3.8	ผลิตภัณฑ์เครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ ที่มีจำหน่ายอยู่ในปัจจุบัน แบบเลือกเม็ด	58
ภาพที่ 3.9	ผลิตภัณฑ์เครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ ที่มีจำหน่ายอยู่ในปัจจุบัน แบบร้อยสำเร็จรูป	59
ภาพที่ 3.10	ผลิตภัณฑ์เครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ ที่มีจำหน่ายอยู่ในปัจจุบัน ในรูปแบบที่ ผสมผสานกับวัสดุอื่น แบบร้อยสำเร็จรูป	60
ภาพที่ 3.11	ผลิตภัณฑ์เครื่องประดับเงินที่ได้จากระบบอุตสาหกรรม มีจำหน่ายปะปน กับเครื่องประดับบ้านเขวาสินรินทร์ ทำให้เอกลักษณ์ไม่ชัดเจน และลด คุณค่าของงานเครื่องประดับเชิงวัฒนธรรมนี้ไป	60
ภาพที่ 4.1	ภาพกลุ่มเป้าหมายสำหรับแนวทูลงอนุรักษ์	70
ภาพที่ 5.1	ภาพลักษณะของกลุ่มเป้าหมายแนวทางการพัฒนา	82
ภาพที่ 5.2	การวางตำแหน่งของผลิตภัณฑ์	85
ภาพที่ 5.3	สเกตช์ครั้งแรก (Initial sketch) แนวคิดการก่อสร้าง	89
ภาพที่ 5.4	สเกตช์ครั้งแรก (Initial sketch) การกลาย (Transformation)	91
ภาพที่ 5.5	สเกตช์ครั้งแรก (Initial sketch) การนำเสนอร่องรอย (Trace): Negative & Positive elements	93
ภาพที่ 5.6	สเกตช์ครั้งแรก (Initial sketch) การใช้แนวคิดเกินจริง (Exaggeration)	95
ภาพที่ 5.7	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบภายใต้แนวคิดการก่อสร้าง	97
ภาพที่ 5.8	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบภายใต้แนวคิดการก่อสร้าง	98

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
เขวาสินรินทร์ 2553 No. 1

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ 5.9	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบเข็มกลัดภายใต้แนวคิดการก่อสร้าง เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2	99
ภาพที่ 5.10	การสวมใส่ผลงานเสนอแนะการออกแบบเข็มกลัด เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2	99
ภาพที่ 5.11	การสวมใส่ผลงานเสนอแนะการออกแบบเข็มกลัด เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2	100
ภาพที่ 5.12	รูปแบบของปัจจัยเดิม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนา	100
ภาพที่ 5.13	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบภายใต้แนวคิดการกลาย (Transformation)	101
ภาพที่ 5.14	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดแนว คิดการกลาย (Transformation) เขวาสินรินทร์ 2553 No. 3	102
ภาพที่ 5.15	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบแหวนภายใต้แนวคิดแนว คิดการกลาย (Transformation) เขวาสินรินทร์ (Negative space) 2553 No. 4	103
ภาพที่ 5.16	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบแหวนภายใต้แนวคิดแนว คิดการกลาย (Transformation) เขวาสินรินทร์ (Positive space) 2553 No. 5	103
ภาพที่ 5.17	รูปแบบของปัจจัยเดิม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนา	104
ภาพที่ 5.18	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิด การนำเสนอร่องรอย (Trace) แบบที่ 1 เขวาสินรินทร์ 2553 No. 6	105
ภาพที่ 5.19	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิด การนำเสนอร่องรอย (Trace) เขวาสินรินทร์ 2553 No. 6 (ต่อ)	106
ภาพที่ 5.20	รูปแบบของปัจจัยเดิม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของ การพัฒนา	106
ภาพที่ 5.21	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิด การนำเสนอร่องรอย (Trace) แบบที่ 2 เขวาสินรินทร์ 2553 No. 7	107
ภาพที่ 5.22	การสวมใส่ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ ภายใต้แนวคิดการนำเสนอร่องรอย (Trace) แบบที่ 2	108
ภาพที่ 5.23	รูปแบบของปัจจัยเดิม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนา	108
ภาพที่ 5.24	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้ แนวคิดเกินจริง (Exaggeration)	109

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ 5.25	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ ภายใต้แนวคิดเกินจริง (Exaggeration) แบบที่ 1 <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 8</i>	110
ภาพที่ 5.26	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 8 (ต่อ)</i>	110
ภาพที่ 5.27	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ ภายใต้แนวคิดเกินจริง (Exaggeration) แบบที่ 2 <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 9</i>	111
ภาพที่ 5.28	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 9 (ต่อ)</i>	111
ภาพที่ 5.29	รูปแบบของปัจจัยเดิม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนา	112
ภาพที่ 6.1	ผลงานเสนอแนะการออกแบบภายใต้แนวคิดการก่อสร้าง	113
ภาพที่ 6.2	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดการก่อสร้าง <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 1</i>	114
ภาพที่ 6.3	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบเข็มกลัดภายใต้แนวคิดการก่อสร้าง <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2</i>	116
ภาพที่ 6.4	การสวมใส่ผลงานเสนอแนะการออกแบบเข็มกลัด <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2</i>	116
ภาพที่ 6.5	การสวมใส่ผลงานเสนอแนะการออกแบบเข็มกลัด <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2</i>	117
ภาพที่ 6.6	รูปแบบของปัจจัยเดิม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนา	117
ภาพที่ 6.7	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบภายใต้แนวคิดการกลาย (Transformation)	120
ภาพที่ 6.8	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้ แนวคิดการกลาย (Transformation) <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 3</i>	121
ภาพที่ 6.9	รูปแบบของปัจจัยเดิม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนา	121
ภาพที่ 6.10	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบแหวนภายใต้แนวคิด การกลาย (Transformation) <i>เขวาสินรินทร์ (Negative space) 2553 No. 4</i>	124
ภาพที่ 6.11	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบแหวนภายใต้แนวคิด การกลาย (Transformation) <i>เขวาสินรินทร์ (Positive space) 2553 No. 5</i>	125

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ 6.12	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิด การนำเสนอร่องรอย (Trace) แบบที่ 1 <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 6</i>	128
ภาพที่ 6.13	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิด การนำเสนอร่องรอย (Trace) แบบที่ 1 <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 6</i> (ต่อ)	129
ภาพที่ 6.14	รูปแบบของปัจจัยเคม ซึ่งเริ่มจุดเริ่มต้นของการพัฒนา	129
ภาพที่ 6.15	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิด การนำเสนอร่องรอย (Trace) แบบที่ 2 <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 7</i>	132
ภาพที่ 6.16	การสวมใส่ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิด การนำเสนอร่องรอย (Trace) แบบที่ 2 <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 7</i>	133
ภาพที่ 6.17	รูปแบบของปัจจัยเคม ซึ่งเริ่มจุดเริ่มต้นของการพัฒนา	133
ภาพที่ 6.18	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้ แนวคิดเกินจริง (Exaggeration)	136
ภาพที่ 6.19	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ ภายใต้ แนวคิดเกินจริง (Exaggeration) แบบที่ 1 <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 8</i>	137
ภาพที่ 6.20	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ ภายใต้ แนวคิดเกินจริง (Exaggeration) แบบที่ 1 <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 8</i> (ต่อ)	138
ภาพที่ 6.21	รูปแบบของปัจจัยเคม ซึ่งเริ่มจุดเริ่มต้นของการพัฒนา	138
ภาพที่ 6.22	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ ภายใต้ แนวคิดเกินจริง (Exaggeration) แบบที่ 2 <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 9</i>	141
ภาพที่ 6.23	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ ภายใต้ แนวคิดเกินจริง (Exaggeration) แบบที่ 2 <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 9</i> (ต่อ)	142
ภาพที่ 6.24	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดการรื้อสร้าง <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 1</i>	143
ภาพที่ 6.25	การสวมใส่ผลงานเสนอแนะการออกแบบเข็มกลัดภายใต้แนวคิดการรื้อสร้าง <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2</i>	144
ภาพที่ 6.26	การสวมใส่ผลงานเสนอแนะการออกแบบเข็มกลัดภายใต้แนวคิดการรื้อสร้าง <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2</i>	145

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ 6.27	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดแนว คิดการกลาย (Transformation) <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 3</i>	147
ภาพที่ 6.28	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบแหวนภายใต้แนวคิดการกลาย (Transformation) <i>เขวาสินรินทร์ (Negative space) 2553 No. 4</i>	148
ภาพที่ 6.29	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบแหวนภายใต้แนวคิดการกลาย (Transformation) <i>เขวาสินรินทร์ (Positive space) 2553 No. 5</i>	148
ภาพที่ 6.30	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิด การนำเส้นร่องรอย (Trace) แบบที่ 1 <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 6</i>	150
ภาพที่ 6.31	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิด การนำเส้นร่องรอย (Trace) แบบที่ 2 <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 7</i>	151
ภาพที่ 6.32	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ ภายใต้แนวคิด เกินจริง (Exaggeration) แบบที่ 1 <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 8</i>	152
ภาพที่ 6.33	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ ภายใต้แนวคิด เกินจริง (Exaggeration) แบบที่ 2 <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 9</i>	153
ภาพที่ 7.1	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 1</i>	158
ภาพที่ 7.2	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบเข็มกลัด <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2</i>	159
ภาพที่ 7.3	การสวมใส่ผลงานเสนอแนะการออกแบบเข็มกลัด <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2</i>	159
ภาพที่ 7.4	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 3</i>	160
ภาพที่ 7.5	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบแหวน <i>เขวาสินรินทร์ (Negative space) 2553 No. 4</i>	161
ภาพที่ 7.6	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบแหวน <i>เขวาสินรินทร์ (Positive space) 2553 No. 5</i>	161
ภาพที่ 7.7	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ <i>เขวาสินรินทร์ 2553 No. 6</i>	162
ภาพที่ 7.8	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ	163

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
เขวาสินรินทร์ 2553 No. 7

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ 7.9	การสวมใส่ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ เขวาสินรินทร์ 2553 No. 7	163
ภาพที่ 7.10	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ เขวาสินรินทร์ 2553 No. 8	164
ภาพที่ 7.11	ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ เขวาสินรินทร์ 2553 No. 9	165

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

โครงการวิจัยนี้เกิดขึ้นจากคำถามที่ว่า ทำไมงานหัตถกรรม (Craft) ของประเทศไทยจึงไม่มีการพัฒนาและอนุรักษ์เท่าที่ควร ทำไมผู้คนในสังคมไทยจึงไม่ให้ความสำคัญกับงานหัตถกรรมไทย กลับพากันไปชื่นชมผลงานสร้างสรรค์ของชาวต่างชาติ ผู้วิจัยคิดว่างานหัตถกรรมของไทยขาดการสนับสนุนที่ชัดเจน และจริงจังกังจังกักรัฐบาล เอกชนและผู้คนส่วนใหญ่ในสังคม อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมและอิทธิพลของแนวคิดบริโภคนิยมของชาวตะวันตก การพัฒนาประเทศไทย โดยภาพรวมนั้น เป็นการพัฒนาแบบก้าวกระโดด จนเกิดช่องว่างระหว่างการพัฒนาประเทศแบบทุนนิยมกับการพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญด้านวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ของชาติ เนื่องจากขาดการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาการออกแบบงานหัตถกรรม เมื่อพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ประเทศไทยกระโดดจากสังคมหัตถกรรมไปสู่อุตสาหกรรม โดยไม่ให้การสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนางานหัตถกรรมอย่างจริงจัง ทั้งที่เป็นรากเหง้าและตัวตนทางวัฒนธรรมของความเป็นไทย รวมทั้งขาดการจดบันทึก การพัฒนารูปแบบ และเผยแพร่คุณค่าของงานหัตถกรรมในสังคมปัจจุบัน

เป้าหมายของการวิจัยในครั้งนี้คือการค้นหาคำตอบจากการตั้งคำถามที่ว่า ทำไมคนที่สร้างสรรค์งานเครื่องประดับเงินเมื่อ 100 ปีที่แล้วยังคงผลิตเครื่องประดับในเดิมรูปแบบเดิมอยู่จนทุกวันนี้ โดยไม่มีการพัฒนาหรือชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและความแตกต่างของงานหัตถกรรมนี้ หรือมีการพัฒนาให้เหมาะสมกับพฤติกรรมและสภาพการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน โดยที่ยังคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของการออกแบบ ทำให้มีแนวโน้มที่จะไม่สามารถรักษาศิลปะของชาติแขนงนี้ไว้อีกต่อไปได้ ทำไมไม่รักษาไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของความ เป็นชาติโดยการดึงสิ่งที่มี เช่น เรื่องราวของวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ที่เกี่ยวข้องกับงานหัตถกรรมเครื่องประดับเงินนี้ รวมทั้งความรู้ความสามารถ ซึ่งชาวตะวันตกไม่มี มาพัฒนาทางด้านแนวคิด รูปแบบและวัสดุให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตในปัจจุบัน ให้ไปถึงระดับสากลและสร้างชุมชนและสังคมให้แข็งแรง เพื่ออนุรักษ์ไว้ซึ่งอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติ

โครงการวิจัยนี้เป็นการศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบและกระบวนการผลิตเครื่องประดับเงินเชิงลึก บ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อการอนุรักษ์ พัฒนาและเผยแพร่เอกลักษณ์ของชาติเพื่อผลทั้งทางด้านการศึกษา วัฒนธรรมและเศรษฐกิจของท้องถิ่น บ้านเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ซึ่งเป็นดินแดนแห่งหัตถกรรมเครื่องเงินที่มีชื่อเสียง และมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นและแตกต่าง เช่น การทำเม็ดเงิน “ประเก้อม” หรือประคำเงิน (Silver beads) (ภาพที่ 1.1)

ไม่ว่าการณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

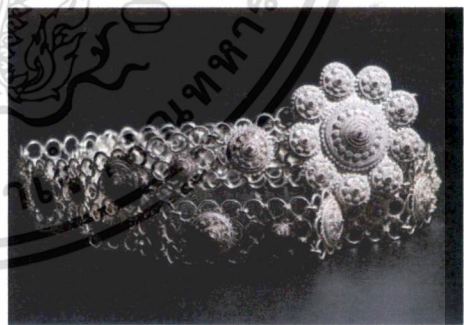
“ตะเกา” (ภาพที่1.2 และ ภาพที่1.3) โดยได้รับการถ่ายทอด ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษสู่ ลูกหลาน อันเป็นวิถีชีวิตที่ใช้เลี้ยงชีพของชาวเขวาสินรินทร์จนถึงปัจจุบัน

ภาพที่ 1.1 ประเก้อม เป็นภาษาเขมรตรงกับภาษาไทยว่า ประคำ (สร้อยคอ)

ภาพที่ 1.2 ตะเกา (สร้อยคอ)

ภาพที่ 1.3 ตะเกา (เข็มขัด)

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลสำคัญของรูปแบบงานหัตถกรรมเครื่องประดับเงินแบบพื้นบ้านในภาคอีสาน ที่บ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ศึกษาและบันทึกกระบวนการผลิตเครื่องประดับเงินพื้นบ้าน ที่มีกระบวนการที่เรียบง่ายและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม
3. วิเคราะห์รูปแบบงานหัตถกรรมเครื่องประดับเงินที่มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชาวบ้านที่ เป็นผู้ผลิตเครื่องประดับเหล่านั้น เช่น ลักษณะภูมิประเทศ พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณะทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ศาสนา ความเชื่อ และพิธีกรรม เป็นต้น
4. เพื่อใช้โครงการวิจัยนี้ เป็นแนวทางเสนอแนะในการพัฒนาทางด้านแนวคิด รูปแบบ วัสดุและกรรมวิธีการผลิตในอนาคต โดยการดึงเอกลักษณ์ที่มีอยู่เช่น เรื่องราวของวัฒนธรรมและความ เป็นอยู่ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องประดับแบบพื้นบ้านรวมทั้งความรู้ความสามารถมาใช้ในการพัฒนา งานเครื่องประดับนี้

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

เป็นการศึกษา วิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางในการพัฒนารูปแบบและกระบวนการผลิตเครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เท่านั้น เนื่องจากชุมชนบ้านเขวาสินรินทร์ยังคงรักษาและสืบทอดการทำหัตถกรรมเครื่องประดับเงินที่เป็นเอกลักษณ์ไว้ได้อย่างเหนียวแน่น จนเป็นหมู่บ้านที่มีชื่อเสียงในการผลิตเครื่องประดับเงินพื้นบ้านของจังหวัดสุรินทร์ และประเทศไทย นอกจากนี้ บ้านเขวาสินรินทร์ยังมีขนบธรรมเนียมประเพณีทางวัฒนธรรม ที่ยังปฏิบัติ มาตั้งแต่สังคัมบรรพกาลจนถึงปัจจุบัน

1.4 สมมุติฐาน และกรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

ความสัมพันธ์ของงานหัตถกรรมกับวัฒนธรรมความเป็นอยู่ภายใต้สังคัมบริ โภคนิยม
(Craft, and Culture within Commodity Society)

1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย และสถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล

1. รวบรวมและศึกษาข้อมูลภาคเอกสาร จากบทความ หนังสือ และอินเทอร์เน็ตที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจในเนื้อหาให้กระจ่าง
2. ออกสำรวจเก็บข้อมูลภาคสนามตามขอบเขตของการวิจัย ที่บ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ทำโดยวิธีการตามหลักวิชาการออกแบบ เช่น

2.1 วัตถุประสงค์ส่วนของชิ้นงานเครื่องประดับเงิน เครื่องมือ วัสดุ และ โรงปฏิบัติงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2.2 บันทึกภาพเคลื่อนไหวของกระบวนการผลิตเครื่องประดับเงินตั้งแต่เริ่มต้นจนชิ้นงานสำเร็จ
- 2.3 บันทึกภาพภาพนิ่ง และ บันทึกภาพลายเส้น รูปด้าน และลายละเอียด เช่น ลวดลาย ขนาด สัดส่วน การออกแบบและรูปแบบเครื่องประดับเงิน
- 2.4 สัมภาษณ์ช่างชาวบ้านที่ทำเครื่องประดับและชาวบ้านผู้รู้ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ลักษณะภูมิประเทศ ประชากร ลำดับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณะทาง ธรรมชาติ มรดกทางวัฒนธรรม ศาสนา ความเชื่อ และพิธีกรรม อันเป็นเอกลักษณ์ทาง วัฒนธรรมที่มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชาวบ้าน รวมทั้งรูปแบบและกระบวนการ ผลิตเครื่องประดับเงินนี้
3. ตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาเก็บเอกสารอ้างอิงต่างๆที่มีอยู่ เช่น พจนานุกรมพื้นบ้าน พจนานุกรมทั้ง สี่ภาคของประเทศไทย เป็นต้น
4. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล
  - 4.1 การวิเคราะห์ด้านการตลาดและผลิตภัณฑ์
  - 4.2 วิเคราะห์ สรุป ปัญหาและทำเสนอแนวทางการแก้ปัญหา เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ
5. นำข้อมูลที่ได้มาจัดหมวดหมู่ ตามหลักการวิจัยการออกแบบผลิตภัณฑ์
  - 5.1 ตลาด/กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย (Market)
  - 5.2 พฤติกรรมผู้บริโภค (กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย)
  - 5.3 แนวคิดในการออกแบบ (Concept)
  - 5.4 แรงบันดาลใจในการออกแบบ (Inspirations or Key words)
  - 5.5 การระดมความคิด (Brain storming) และการพัฒนาความคิด (Idea development)
  - 5.6 แบบร่าง (Sketched) และการออกแบบ
  - 5.7 วัสดุ (Materials)
  - 5.8 กรรมวิธีการผลิต (Process)
6. วิเคราะห์วิจารณ์ข้อมูล และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมให้เป็นประโยชน์ต่อชาว บ้าน และสังคมต่อไป
  - 6.1 การวิเคราะห์ด้านความงาม เช่น การวิเคราะห์รูปทรง แนวคิดในการออกแบบ องค์ประกอบในการออกแบบ การผลิต และ รูปทรงกับประโยชน์ใช้สอย
  - 6.2 การวิเคราะห์ประโยชน์ต่อผู้บริโภคและสังคมทั้ง ประโยชน์ทางวัฒนธรรม (Cultural Function) และประโยชน์ใช้สอย (Practical Function)

7. บทสรุปและข้อแนะนำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การค้นคว้าและการสรุปข้อมูล

2.1 สุรินทร์

สุรินทร์ เป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนานจังหวัดหนึ่ง แต่ไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่นอนว่ามีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอย่างไร อาศัยเพียงข้อสันนิษฐานของนักประวัติศาสตร์นักโบราณคดี ตลอดจนคำบอกเล่าของผู้สูงอายุที่เล่าต่อๆ กันมา โดยเชื่อกันว่าเมืองสุรินทร์ถูกสร้างขึ้นเมื่อประมาณ 2,000 ปีล่วงมาแล้ว ในสมัยที่พวกขอมมีอำนาจอยู่ในบริเวณนี้ เมื่อขอมเสื่อมอำนาจลงเมืองสุรินทร์ได้ถูกทิ้งร้างจนกลายเป็นป่าดงดิบอยู่ชาน จนกระทั่งปี พ.ศ.2306 จึงปรากฏหลักฐานว่าหลวงสุรินทร์ภักดี (เชียงปุม) ซึ่งเดิมเป็นหัวหน้าหมู่บ้านเมืองที่ได้ขอให้เจ้าเมืองพิมายกราบบังคมทูลขอพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จากพระเจ้าอยู่หัวพระที่นั่งสุริยามรินทร์ ย้ายหมู่บ้านจากบ้านเมืองที่ มาตั้งอยู่บริเวณบ้านคูประทาย บริเวณซึ่งเป็นที่ตั้งเมืองสุรินทร์ในปัจจุบันนี้ เนื่องจากเห็นว่าเป็นบริเวณที่มีชัยภูมิเหมาะสม มีกำแพงค่ายคูล้อมรอบ 2 ชั้น มีน้ำอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การประกอบอาชีพและอยู่อาศัย ต่อมาหลวงสุรินทร์ภักดีได้กระทำความดีความชอบเป็นที่โปรดปราน จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกบ้านคูประทายเป็น “เมืองประทายสมันต์” และเลื่อนบรรดาศักดิ์หลวงสุรินทร์ภักดี เป็นพระสุรินทร์ภักดีศรีณรงค์จางวาง ให้เป็นเจ้าเมืองปกครอง

ในปี พ.ศ.2329 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อ “เมืองประทายสมันต์” เป็น “เมืองสุรินทร์” ตามสร้อยบรรดาศักดิ์ของเจ้าเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 457 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 8,124 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 17 อำเภอ คือ อำเภอเมืองสุรินทร์ ชุมพลบุรี ท่าตูม จอมพระ ปราสาท กาบเชิง รัตนบุรี สนม สีขรภูมิ สังขะ ตำโรงทาบ บัวเชด ลำดวน ศรีณรงค์ พนมคงรัก เขวาสินรินทร์ และโนนกิ่ง¹

2.2 สุรินทร์เชิงชาติพันธุ์วิทยา

นักประวัติศาสตร์และนักโบราณคดีกล่าวว่า ชุมชนก่อนประวัติศาสตร์แถบทุ่งกุลาร้องไห้มีหลักฐานการตั้งหลักแหล่งหนาแน่น กระจายไปถึงอุบลราชธานีและยโสธร การเกิดชุมชนบ้านเมือง ณ บริเวณนี้เกี่ยวข้องโดยตรงกับความหนาแน่นของประชากรในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ ซึ่งมีจำนวนการผสมผสานมากขึ้นตามกาลเวลาที่ผ่านมานี้เนื่องจากมีการอพยพย้ายของชนต่างถิ่น และถึงแม้ว่าจารึกที่พบควบคู่กับงาน

¹ ททท.สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 2551. สุรินทร์. กองผลิตอุปกรณ์เผยแพร่ฝ่ายบริการการตลาด เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปเผยแพร่บนเว็บไซต์หรือสื่อออนไลน์โดยไม่ได้รับอนุญาตให้ถือว่าผิดกฎหมาย และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประติมากรรมจะกระจายอยู่ในเขตกว้างครอบคลุมแม่น้ำชี มูล แต่หลักฐานที่เป็นสถาปัตยกรรมติดที่ เช่น ปราสาทและทับหลัง กลับพบอยู่ในเขตอุบลราชธานี ยโสธร และสุรินทร์

ระบบจะเป็นระบบผสมผสานชาติพันธุ์และวัฒนธรรมของเผ่าพงศ์ต่าง ๆ เข้าด้วยกันของขอม ภายใต้อาณัติ “อยู่นำกันกินนำกัน” (To live together and to eat together) และ “เฮ็ดนำกันกินนำกัน” (To work together and to eat together) คิดคั้งกล่าวมีความหมายและความศักดิ์สิทธิ์จนกลายเป็น “ฮีดและครอง” ของเจนละ ทำให้ดินแดนส่วนนี้เป็นที่อยู่อาศัยทำกินและสร้างสรรค์จินตนาการให้เป็นรูปธรรม ทำให้คนหลายเผ่าหลากหลายชาติพันธุ์อยู่และร่วมจัดชุมชนได้ โดยไม่มีเงื่อนไขทางเชื้อชาติและศาสนา นักประวัติศาสตร์บางท่านถึงกับกล่าวว่ากองทัพเจนละที่ยกลงไปตีฟูนานคือ กองทัพสหประชาชาติครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของซีกโลกนี้ โดยสรุป เจนละประกอบด้วยชาติพันธุ์ต่าง ๆ 6 ชาติพันธุ์คือ

2.2.1 กลุ่มชาติพันธุ์กวย

2.2.2 กลุ่มชาติพันธุ์จาม

2.2.3 กลุ่มชาติพันธุ์ขอม

2.2.4 กลุ่มชาติพันธุ์ลาว

2.2.5 กลุ่มชาติพันธุ์ไท

2.2.6 กลุ่มชาติพันธุ์กัมพูชา²

2.3 กลุ่มชาติพันธุ์ในสุรินทร์

2.3.1 กลุ่มชาติพันธุ์กวย กวยเป็นชื่อสายพันธุ์หนึ่งที่คนในกลุ่มนี้เรียกตัวเอง แต่คนนอกชาติพันธุ์เฉพาะอย่างยิ่งที่ส่วนกลางเรียกว่า “ส่วย” หากวิเคราะห์เชิงสรีระวิทยา

กวย คือ กลุ่มชาติพันธุ์ “เมลาเนียน” หรืออีกชื่อหนึ่งว่า “เนกรีโค” มีโครงสร้างสรีระแบบเดียวกับเซมิง หรือ เงาะ ผมหักหยอง จมูกบาน ริมฝีปากหนา ผิวดำบางพื้นที่มีเลือดสายตระกูลอารยันปะปนอยู่บ้าง คือ จมูกโด่งเป็นสัน หน้าผากสูง ปากเล็ก อีกสายตระกูลหนึ่งที่พบเห็นอยู่บ้างคือสายเวดดิค อินโดเนเซียน กลุ่มนี้มีผิวขาว ห้วยาว บางพื้นที่จะพบเห็นสายตระกูลออสโตรเอเชียียนอยู่มาก ร่างใหญ่ไหล่องว้างเป็นเหลี่ยม

ภาษาพูดจัดอยู่ในกลุ่มวัฒนธรรมมอญ-เขมร เนื่องจากกวยอาศัยอยู่ในเขตอิทธิพลของวัฒนธรรมมอญ-เขมรในภาษาทวยโบราณจึงมีคำจากภาษาปะปนอยู่เป็นจำนวนมาก

² กลุ่มส่งเสริมการศาสนาและวัฒนธรรม .สำนักงานการศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์ ,2544. การสืบสาววิถีชีวิตคนสุรินทร์. สุรินทร์:สำนักงานการศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์

ถิ่นที่อยู่ของกูยในประเทศ คือ ตั้งแต่จังหวัดบุรีรัมย์ถึงอุบลราชธานี ระหว่างเทือกเขาพนมดงรักถึงลุ่มแม่น้ำมูล กูยที่มีการสังคมนาคมกับกลุ่มชาติพันธุ์เขมรจะค่อย ๆ กลายเป็น “ขะแมร-กูย” กับกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเป็น “เลี้ยว-กูย” เพราะกลุ่มชาติพันธุ์นี้มีการปรับตัวเร็วมาก จะยังมีเหลือพูดภาษาของตนอยู่ที่เฉพาะในพื้นที่ที่มีการสังคมนาคมแข็งเท่านั้น

ทางส่วนกลางสมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ตอนต้นเรียกชาวพื้นเมืองกลุ่มนี้ว่า “เขมรป่าดง” เพิ่งจะมาเรียกส่วย “ส่วย” ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวนี้เอง

ที่จังหวัดสุรินทร์พื้นที่ที่ชาวกูยตั้งถิ่นฐานอยู่มากที่สุด คือ อำเภอสำโรงทาบ สีขรภูมิ ท่าตุม ชุมพลบุรี สนมจอมพระ และอำเภอเมือง กูยในสุรินทร์มี 2 กลุ่ม คือ กูยมะไฮ (กูยท่านา) กูยอะจิง (กูยเลี้ยวช้าง) ประชากรส่วนใหญ่ในชาติพันธุ์นี้เป็นกูยมะไฮ โดยกูยอะจิงอยู่กันเป็นปึกแผ่นเฉพาะที่อำเภอท่าตุมและชุมพลบุรี

ชาวกูยหรือกวยเป็นชาติพันธุ์ที่นิยมตั้งถิ่นฐานอยู่ในชายป่า คตินิยมหรือวิถีชีวิตของชนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ผูกพันอยู่กับวิญญาน ภูตผี เช่น กูยมะไฮที่อำเภอสำโรงทาบและสีขรภูมินับถือตะกวด ด้วยเชื่อว่าตะกวดเป็นสัตว์อายุยืน เป็นร่างของวิญญานบรรพบุรุษ เจ้าที่เจ้าทางเป็นสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ที่บ้านตมมีตะกวดอยู่เป็นจำนวนมาก อาศัยอยู่ตามโพรงไม้ในชุมชนนั่นเอง ทั้งๆที่อาศัยสัตว์เลี้ยวประเภทสัตว์ปีกเป็นอาหาร แต่ก็ได้รับการปฏิบัติจากชาวบ้านด้วยความเคารพ ปีใดที่ “เจ้า” ซึ่งอาศัยร่างตะกวดตัวใหญ่ที่สุดหนีไป ชาวบ้านจะถือเป็นสัญญาณแห่งภัยพิบัติใหญ่หลวง จะเกิดทุกขภิกภัย ฝนแล้งเป็นภาระของส่วนรวม และหัวหน้าชุมชนจะต้องติดตามมาให้พบและเชิญกลับ ใต้สวนสาเหตุ และขจัดปัดเป่า

ที่ชุมชนบ้านช้าง อำเภอท่าตุม ชาวกูยอะจิงจะปฏิบัติต่อช้างเป็นสมาชิกในครัวเรือน ขณะปฏิบัติต่อช้างเขาจะถือว่ากำลังปฏิบัติต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สิงสถิตอยู่ในตัวช้าง ภาษาผี ประคำเรียกช้างป่าว่า “เทวดา” ช้างบ้านว่า “อะจิง” แต่โบราณมา ชาวกูยอะจิงจะถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดต่อข้อห้ามหรือ “ข้อคะลา” ทั้งก่อนและหลังจับช้างป่า ทั้งฝ่ายออกจับและฝ่ายอยู่ที่บ้านเพื่อให้มันใจว่า เขาและครอบครัวจะประสบแก่สวัสดิมิชัย แคล้วคลาดจากการกระทำของวิญญานชั่วร้ายและผีโสมม และเพื่อเป็นการขอพรเจ้าป่าเจ้าเขาช่วยให้จับช้างได้

คตินิยมที่ชาวกูยทั้งสองสายตระกูลรับเอาและถือปฏิบัติกัน แต่ละข้อล้วนเกี่ยวพันส่งให้ชุมชนชาวกูยเป็น ชุมชนสันติสุข อยู่ร่วมกันฉันญาติทั้งชุมชน เพียงปฏิบัติตามกติกาหรือข้อบังคับที่บรรพบุรุษวางไว้ ชาวกูยก็จะได้ชื่อว่าเป็นคนดีของแผ่นดิน โดยที่เจ้าตัวไม่รู้ด้วยซ้ำว่าที่เขากระทำลงไปนั้น มันสอดคล้องกับระเบียบกฎหมายของบ้านเมือง

2.3.2 กลุ่มชาติพันธุ์ลาว มีหลักฐานยืนยันว่าประมาณพุทธศตวรรษที่ 10 กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเคยขยายอำนาจลงมาถึงพื้นที่ของจังหวัดสุรินทร์ปัจจุบัน หลักฐานดังกล่าวคือจารึกอักษรธรรม (ไทยน้อย) ที่ปราสาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริวารด้านขวาของปราสาทศิขรภูมิจารีก็เป็นภาษาลาวกล่าวถึงเจ้าเมืองชื่อขุนเกตุและบริวารได้ทำการบูรณะปราสาทแห่งนี้

ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กำหนดให้เมื่อสุรินทร์เป็น 1 ใน 11 เมืองเอกในเขตหัวเมืองลาวตะวันตกมีศูนย์กลางบัญชาการอยู่ที่เมืองจำปาศักดิ์ผู้สูงอายุหลายท่านยืนยันว่าเคยเห็นป้ายถนนหน้าศาลเจ้าพ่อหลักเมืองไปจนถึงโรงพยาบาลจังหวัดเก็บไว้ที่ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองว่า “ถนนอุปฮาด” แสดงว่าในช่วง พ.ศ. 2438 สุรินทร์ ก็ใช้ระบบจำปาศักดิ์ในการจัดระบบการปกครอง คือมีตำแหน่ง เจ้าเมืองอุปฮาด ราชบุตรและเพียงเป็นชื่อตำแหน่งสายปกครองซึ่งนั่นหมายความว่า จำปาศักดิ์ไม่ได้มีอิทธิพลในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์เฉพาะสายการปกครองเท่านั้นแต่ยังสายภาษาและวัฒนธรรมด้านอื่นด้วย

2.2.3 กลุ่มชาติพันธุ์เขมร โครงสร้างของชาติพันธุ์ทางมนุษยชาติระหว่างประเทศไม่สามารถแยกขาดเป็นเส้นตรงหรือสิ่งกีดกันทางภูมิศาสตร์ได้เช่นเส้นแบ่งอาณาเขต ขณะที่วัฒนธรรมสากลว่าด้วยการกำหนดเส้นกันระหว่างประเทศนิยมใช้สิ่งจำแนกเชิงกายภาพเป็นตัวบอกรูณภาพแห่งดินแดนนั้น ไม่ได้หมายความว่านั่นเป็นการจำแนกเผ่าพงศ์มนุษย์ ด้วยความหมายว่าบนรอยขีดแบ่งไทย-กัมพูชานั้น เป็นไปไม่ได้ที่จะไม่มีคนไทยตั้งถิ่นฐานอยู่ด้านกัมพูชา เช่นเดียวกับที่มีคนกัมพูชาอยู่ด้านไทยและอีกเช่นกัน การเห็นคนฝั่งไทยพูดภาษาเขมรเป็นภาษาประจำวันก็ไม่ได้หมายความว่าเขาเป็นประชากรกัมพูชา เช่นเดียวกับคนไทยในเขตกัมพูชาพูดไทยก็ไม่ได้หมายความว่าเขาเป็นประชากรไทยเพราะนั่นคือความเป็นไปไม่ได้ แต่วัฒนธรรมระบบบริหารกระบวนการพัฒนาตลอดจนรัฐนิยมที่แต่ละรัฐนำมาใช้กับประชาชนต่างหากจะเป็นเครื่องจำแนกสัญชาติสองฟากสันเขาพนมดงรักมีชาวพื้นเมืองที่มีคล้ายคลึงกันอาศัยอยู่ ชาวพื้นเมืองเหล่านี้คือฐานของโครงสร้างเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมที่ตกทอดมาถึงคนรุ่นปัจจุบัน ด้านใต้สันเขามีสาวกวมะไฮที่ชำนาญการจับและฝึกช้าง ด้านเหนือก็มีกูยอะจิงที่สะท้อนภาพลักษณ์ให้สุรินทร์ได้ชื่อว่าเมืองช้าง

สุรินทร์ได้ชื่อว่าเป็นดินแดนนักรบผู้กล้ามาตลอดหน้าประวัติศาสตร์ พฤติกรรมนักรบลุ่มแม่น้ำมูลที่มีจารึกไว้หลายครั้งในหน้าประวัติศาสตร์ตำนานเมืองสุรินทร์คือ ทุกครั้งที่ได้รับคำสั่งจากเมืองหลวงให้ยกกำลังเข้าไปปฏิบัติการรบในกัมพูชาหรือเพียงแต่ได้ทราบข่าว นักรบสุรินทร์จะไม่รังเกียจประชาชน แต่จะชี้ชวนให้เขาเหล่านั้นหนีร้อนให้มาพำนักไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือการชั่วคราวในเขตเมืองสุรินทร์ โดยข้อเท็จจริง มีชาวกัมพูชาเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่สุรินทร์เป็นจำนวนมาก แต่เขาเหล่านั้นไม่ได้เข้ามาโดยถูกกวาดต้อนไม่ใช่ “เขมรกวาดต้อน” แต่เป็นเขมรอพยพบริเวณด้านทิศใต้ของพื้นที่อำเภอปราสาทเป็นแหล่ง

ตั้งถิ่นฐานของชาวเขมรอพยพมาแต่โบราณกาลมีอยู่ด้วยกันหลายชุมชนที่ประสบความสำเร็จด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นหมู่บ้านตัวอย่างด้านหัตถกรรมสิ่งทอ³

2.4 บ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

บ้านเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์เป็นดินแดนแห่งหัตถกรรมเครื่องเงินที่มีชื่อเสียง และมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นและแตกต่าง เช่น การ ทำเม็ดเงิน “ประเก้อม” หรือประคำเงิน (Silver beads) (ภาพที่ 2.1 และ 2.2) และ “ตะเกา” โดยได้รับการถ่ายทอด ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษผู้ลูกหลาน อันเป็นวิถีชีวิตที่ใช้เลี้ยงชีพของชาวเขวาสินรินทร์จนถึงปัจจุบัน

ประเก้อม เป็นเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์ คำว่าประเก้อม เป็นภาษาเขมร ซึ่งใกล้เคียงกับภาษาไทยว่า ประคำ ใช้เรียกเม็ดเงิน เม็ดทองชนิดกลม ที่นำมาร้อยเป็นเครื่องประดับ ประเก้อม สุรินทร์ เป็นลูกกลมทำด้วยเงินเช่นเดียวกับที่อื่นๆ แต่สิ่งที่แตกต่าง คือมีหลากหลายรูปแบบและลวดลาย เนื่องจากทำด้วยเงินบางๆ ที่ดีเป็นรูปต่างๆ พร้อมกับอัดครั้งไว้ภายใน ทำให้สามารถแกะลายได้สะดวก

ประเก้อมมีตั้งแต่ขนาดเล็กที่สุด เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณครึ่งเซนติเมตร ไปจนถึงขนาดใหญ่ประมาณ 2.5 – 3 เซนติเมตร มีหลายลวดลาย เช่น ถุงเงิน หมอนแปดเหลี่ยม กรวย แมงดา มะเฟือง ตะโพน ฟีกทอง จารย (ตะกรุด) ส่วนใหญ่จำลองลวดลายมาจากธรรมชาติ เช่น ลายตาราง ลายกลีบบัว ลายดอกพิกุล ลายดอกจันทร์ ลายพระอาทิตย์ ลายดอกทานตะวัน ลายดาบ ประเก้อมส่วนใหญ่จะรมดำเพื่อให้ลายเด่นชัด ความสวยงามของประเก้อมจึงอยู่ที่ลายที่แกะด้านนอก และความแวววาวของเนื้อ โลหะเงิน

บ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ อำเภอเขวาสินรินทร์ นับเป็นหมู่บ้านแรกที่ทำประเก้อมขึ้นเมื่อหลายร้อยปีมาแล้ว เชื่อว่าสืบทอดมาจากบรรพบุรุษที่อพยพมาจากเขมร โดยสมัยก่อนมีการทำทั้งเครื่องเงิน และเครื่องทองด้วย บ้านเขวาสินรินทร์มีประเก้อมหลากหลายรูปแบบ เป็นกำไลข้อมือ สร้อย ประคำ ทั้งที่ใช้ประเก้อมแบบเดียวกันล้วนๆ หรือหลายชนิดร้อยผสมกัน

2.5 ลูกประเก้อมอิทธิพลเขมร

ราว 270 ปีเศษ ประชาชนชาวเขมรกลุ่มหนึ่งได้อพยพหนีสงครามออกจากกรุงพนมเปญ เข้ามาบรรพชาค้ำถัมภ์ลำนานาให้มันคงถาวรที่ “โลกเมือง” หรือเรียกว่า “ไผทสมันท์” ซึ่งเป็นเมืองร้างแต่มีภูมิประเทศที่อุดมสมบูรณ์ พวกเขาพบความสามารถในการตีทองรูปพรรณเป็นเครื่องประดับ ไม่ว่าจะเป็

³ กลุ่มส่งเสริมการศาสนาและวัฒนธรรม .สำนักงานการศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์ ,2544. การสืบสารวิถีชีวิตคนสุรินทร์. สุรินทร์:สำนักงานการศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์

เครื่องประดับคอเรียกกันในภาษาถิ่นว่า “จาร์” “ตะกรุด” หรือ “ประจำ” และลูกหลานมักรวบรวมทองเป็นเม็ดบ้าง แผ่นบ้าง สืบทอดวิชาช่างและรับจ้างเดินทางไปจังหวัดใกล้เคียง อย่าง นุรีรัมย์ ศรีสะเกษ เป็นต้น แต่เมื่อปี พ.ศ. 2500-2531 งานทำทองรูปพรรณเป็นเครื่องประดับได้หยุดชะงักไป เพราะชาวบ้านนิยมซื้อจากห้างร้านมากกว่าและนี่เองเป็นการพลิกโฉมวัตถุดิบดั้งเดิมของบรรพบุรุษ สู่หัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์

2.6 การทำเครื่องเงิน

คำว่า “ประเทียม” เป็นภาษาเขมร หมายถึง ประจำหรือลูกประจำที่นำมาร้อยหรือจัดแต่งเป็นเครื่องประดับทำจากเงินแท้ 100% และทองผสม (ทองคอกบวบ)

แหล่งที่ขึ้นชื่อที่สุดคือ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ซึ่งอยู่ห่างจากอำเภอเมืองไปทางทิศเหนือประมาณ 19 กิโลเมตร กลุ่มชนพื้นที่แหล่งนี้ส่วนใหญ่เป็นชาวเขมรที่มีฝีมือทางด้านหัตถกรรมตามแบบขอม (เงินละบก) สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ โดยเฉพาะการทำทองรูปพรรณ ช่างฝีมือที่มีชื่อเสียงในการทำประเทียม คือ ช่างทองบ้านโชค ต่อมาได้สืบทอดและย้ายครอบครัวไปอยู่หมู่บ้านใกล้เคียงแกว่นั้น คือบ้านสตอ บ้านเขวาสินรินทร์ และสืบทอดอาชีพหลักของบรรพบุรุษไว้ ในอดีต ทุกหลังคาเรือนจะเริ่มทำงานตั้งแต่เช้าจรดเย็นด้วยความขยันขันแข็งและสนุกสนาน หากได้เข้าไปหมู่บ้านจะเห็นชาวบ้านจับกลุ่มทำงานภายในบ้านหรือบริเวณบ้าน ซึ่งเป็นภาพที่เจริญตาสมกับเป็นหมู่บ้านวัฒนธรรม เครื่องเงินของกิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์นั้นช่างทำด้วยมือทุกขั้นตอน ดังนั้นช่างที่ทำจะต้องขยัน อดทน ตั้งใจ และบรรจงทำอย่างประณีต มีสมาธิในการทำค่อนข้างสูง ผลงานที่ออกมาจึงสวยงาม

ภาพที่ 2.1 ประเทียม (เงิน)

ภาพที่ 2.2 ประเทียม (กลีบบัว)

ลักษณะของเครื่องประดับ “ประเทียม” มีความแตกต่างจากเครื่องประดับเงินทั่วไป ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แล10ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเก้อม ซึ่งผลิดออกมาเป็นเม็ดจะมีรูปทรงที่แตกต่าง มีชื่อตามรูปทรง เช่น มะเฟ็อง กลีบบัว เหลี่ยมเพชร ตะโพน ฤงเงินกรวย หกเหลี่ยม แมงดากระบอก น้ำเต้า ไข่แมงมุม และรูปทรงประยุกต์อื่นๆ เมื่อทำรูปแบบต่างๆออกมาแล้วช่างจะนำเม็ดประเก้อมเหล่านี้มาร้อยเป็นเครื่องประดับมีหลายชนิด เช่น ตุ่มหู สร้อยคอ สร้อยข้อมือ พวงกุญแจ เข็มขัด กระดุม เป็นต้น

ลวดลาย เครื่องประดับเงิน จะเน้นลวดลายที่เด่นชัด มีความอ่อนช้อย ละเอียดอ่อน มีความกลมกลืนกับธรรมชาติ ซึ่งนับได้ว่าเป็นศิลปะที่ประณีตสวยงามมาก ลวดลายที่นิยมได้แก่ ลายกลีบบัว ลายดอกพิกุล ลายดอกจันทร์ ลายพระอาทิตย์ ลายดอกทานตะวัน ลายข้าวหลามตัด ลายร่างแห ลายใบไม้ ลายผักทอง ลายตึกแตน ลายไทย เป็นต้น ส่วนใหญ่จะเป็นลายที่ลอกเลียนแบบมาจากธรรมชาติรอบๆตัวจาก ดอกไม้ ใบไม้ สัตว์ ธรรมชาติอื่นๆ

การรรมคำ เครื่องประดับเงินเมื่อทำเสร็จแล้ว จะต้องนำไปรรมคำเพื่อให้ลวดลายที่ทำนั้นดูเด่นชัดขึ้นกว่าเดิมและสวยงามขึ้น

2.7 ภาพลักษณ์ผ่านการประดิษฐ์ลวดลายของนายป่วน เจียวทอง กลุ่มหัตถกรรมเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์

นอกจากประเก้อมแล้ว ที่บ้านเขวาสินรินทร์ยังมีเครื่องประดับเงินอีกประเภทหนึ่งที่เป็นอัตลักษณ์ที่ชัดเจนของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ก็คือ “ตะเกา” อาจกล่าวได้ว่าเป็นอัตลักษณ์ที่ชัดเจนกว่าประเก้อม ตะเกาเป็นเครื่องประดับเงินลายโบราณ เป็นลายที่เลียนแบบมาจากดอกไม้ชนิดหนึ่งเรียกว่าดอกตะเกา เป็นดอกไม้ที่มี ความสวยงามมีกลิ่นหอมมีอายุราวสมัยพุทธกาล แต่ก่อนชุดเครื่องประดับเงินตะเกาโบราณมิใช่เฉพาะในตระกูลสูงศักดิ์ เป็นเครื่องประดับที่มีความศักดิ์สิทธิ์ สวยงามและใช้ในงานมงคลต่างๆ จากการค้นคว้าข้อมูลของผู้วิจัยพบว่าลวดลายดอกตะเกานั้นได้ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องประดับบนรูปสลักของนางอัปสรที่ประดับตกแต่งอยู่ตามปราสาทหินต่างๆ โดยเฉพาะรูปสลักนางอัปสรในนครวัดที่ตกแต่งเครื่องประดับด้วยลวดลายของดอกตะเกา

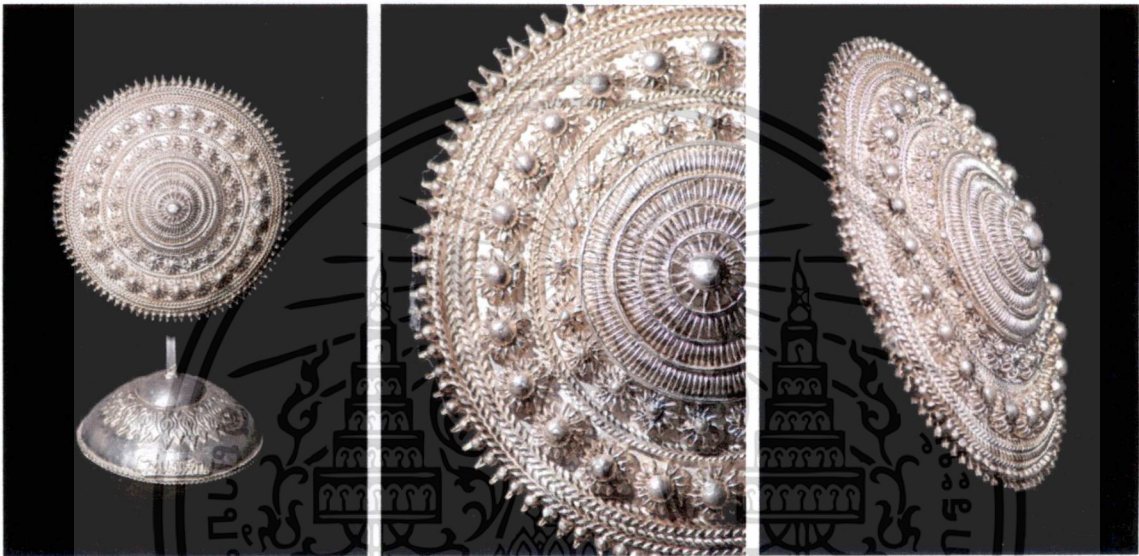
ตะเกาเป็นเครื่องประดับ ทำจากโลหะทองหรือเงิน รูปแบบดั้งเดิมมีดังนี้ ดอกรั้งหอกเปิด ดอกรั้งหอกปิด ดอก รังผึ้ง ดอกปลีก ดอกปลีก 3 ชั้น ดอกกระเวียง ดอกตั้ง ไร่ ไร่เดียว ดอกตั้ง ไร่ 3 ชั้น ดอกขจร ดอกไข่แมงดา ดอกรั้งแตน ดอกทานตะวัน ดอกมะลิ

การประดิษฐ์ลวดลายตะเกาของนายป่วน เจียวทอง กลุ่มหัตถกรรมเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์ (นายป่วน เจียนทอง เป็นช่างเงิน 5 ทศวรรษแห่งบ้านโชค-เขวาสินรินทร์) เป็นการสื่อสารอัตลักษณ์ของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ที่ชัดเจนผ่านการประดิษฐ์ลวดลายต่างๆจำนวน 13 ลาย คือ ขจร มะลิ ดอกปลีก 3 ชั้น เอกปลีก ตัง ไร่ ตัง ไร่ 3 ชั้นระเวียง ทานตะวัน รวงผึ้ง รังแตน ไร่หอกโปรง และลายไร่หอก ซึ่งทำยากที่สุดเนื่องจากเป็นลายที่สลับซับซ้อนและมีราคาสูง ในขณะที่ลายไข่แมงดา รับทำบ่อยที่สุดเพราะ

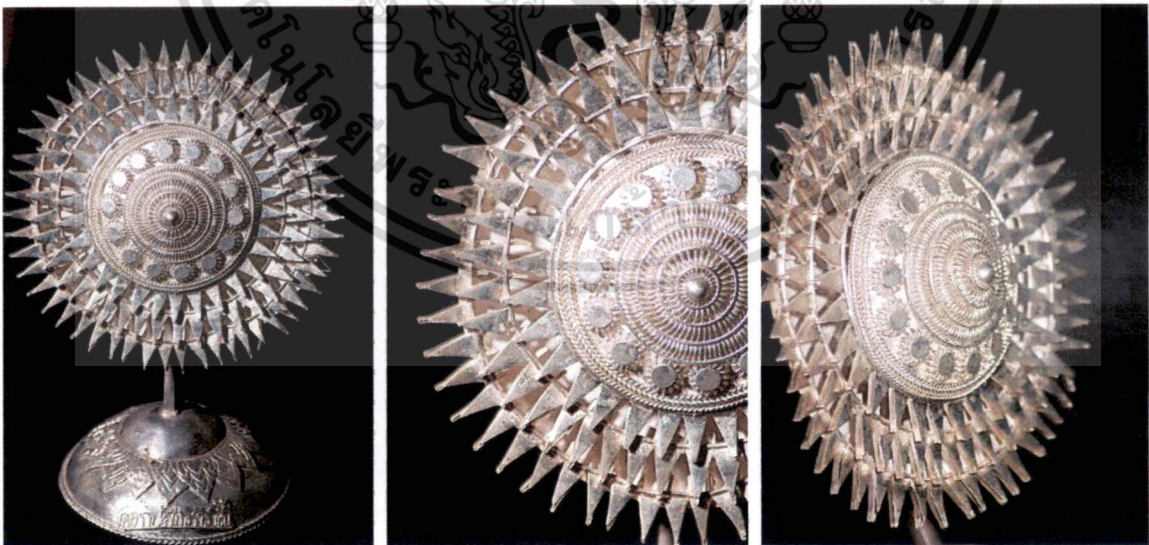
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลวดลายสวย นายป่วน เจียวทอง ที่ปรึกษากลุ่มหัตถกรรมเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์ กล่าวว่า เคยทำทั้ง 13 ลายซึ่งน้ำหนักแต่ละดอกประมาณ 200 กรัม นั้น ถวายให้กาญจนาภิเษกวิทยาลัยช่างทองหลวง เมื่อปี 2544 เนื่องจากลูกศิษย์ของวิทยาลัยมาเรียน เพื่อใช้ในการศึกษา ทั้งนี้ลายทั้งหมดไม่มีการเขียนแบบเก็บเอาไว้ ถ้าขายแล้วก็จะไม่ทำอีก ทำให้สินค้ามีความพิเศษ (Master Piece)

2.7.1 ตัวอย่างลวดลายของนายป่วน เจียวทองกลุ่มหัตถกรรมเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์

ภาพที่ 2.3 ตะเกลาชไข่มงดา

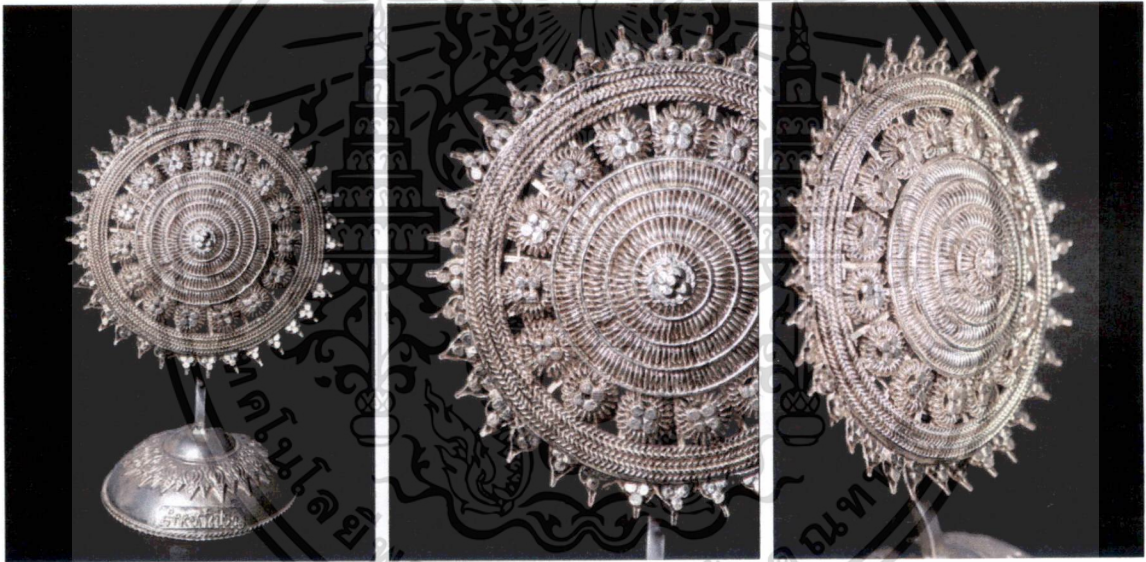

ภาพที่ 2.4 ตะเกลาชดอกปลีต 3 ชั้น

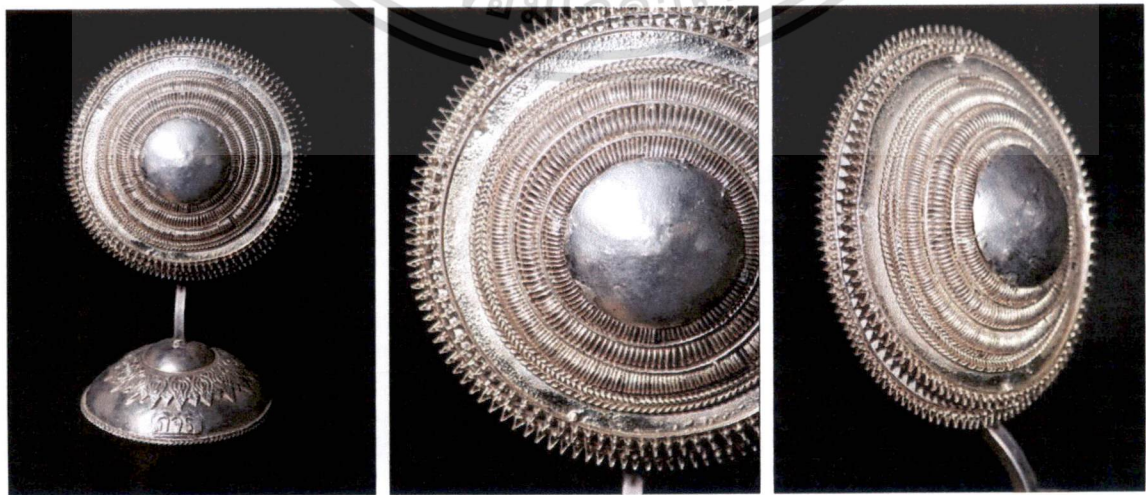
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.5 ตะเกลาชดอกปลีต

ภาพที่ 2.6 ตะเกลาชร้าหอกโปรง

ภาพที่ 2.7 ตะเกลาชกจร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แล3ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.8 ตะเกาตายตั้งโอ

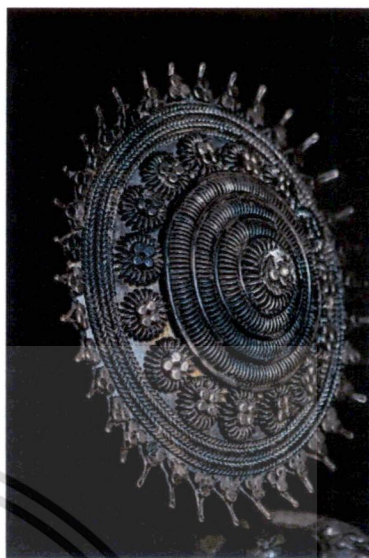

ภาพที่ 2.9 ตะเกาตั้งโอ 3 ชั้น

ภาพที่ 2.10 ตะเกาตายริงแตง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แล14้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.11 ตะเกลาयर้าหอก

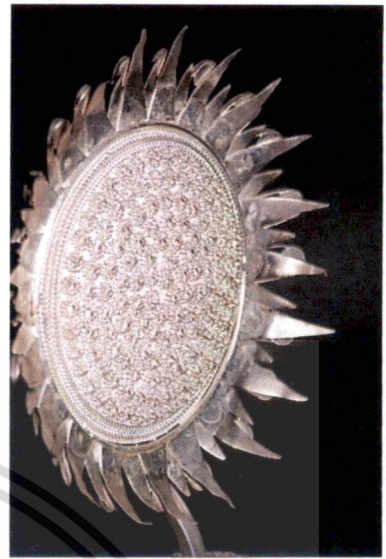
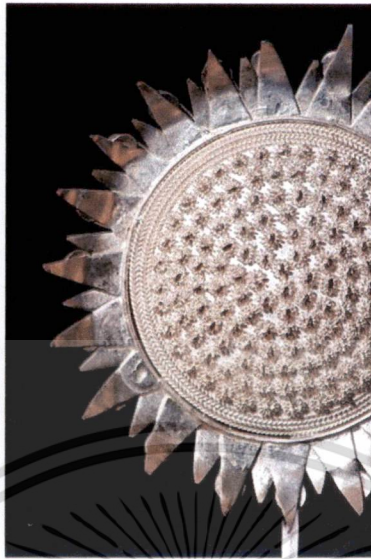

ภาพที่ 2.12 ตะเกลาयरมะลิ

ภาพที่ 2.13 ตะเกลาयरังผึ้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แล15้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.14 ตะเกาตายทานตะวัน

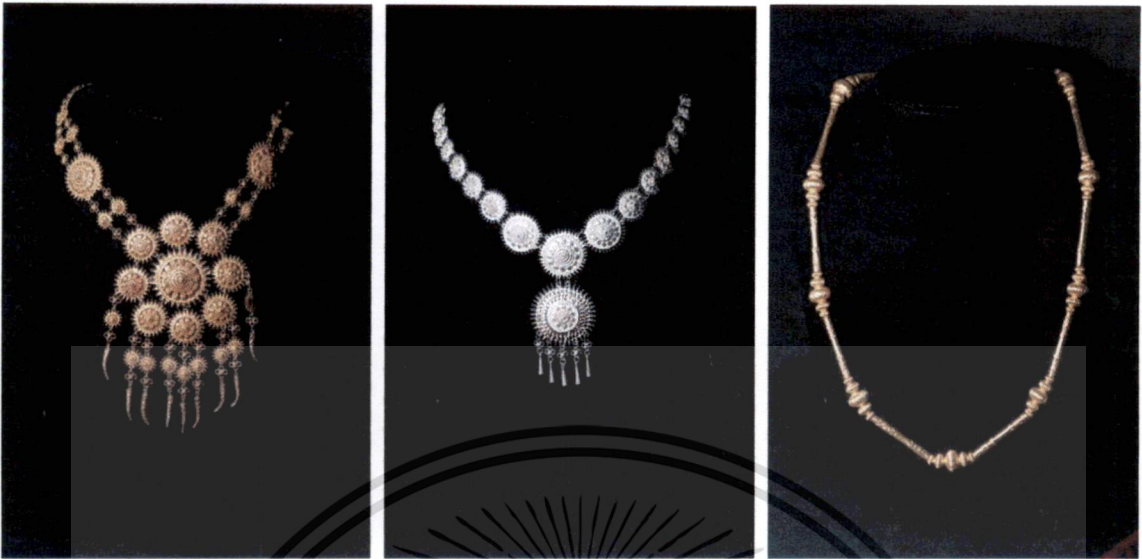

ภาพที่ 2.15 ตะเกาตายระเวียง

โดยที่ลวดลายของดอกตะเกาต่างๆเหล่านี้จะถูกนำมาจัดเรียงเข้าด้วยกันในเป็นเครื่องประดับต่างๆ เช่น สร้อยคอ สร้อยข้อมือ ต่างหู เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แล16้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ภาพที่ 2.16 ตัวอย่างเครื่องประดับของนายป่วน เจียวทองกลุ่มหัตถกรรมเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์

ภาพที่ 2.17 ตัวอย่างเข็มขัดเงินของนายป่วน เจียวทองกลุ่มหัตถกรรมเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์ ที่เกิดจากการ นำ ตะเกาที่ต่างกันมาจัดองค์ประกอบให้เกิดความงาม

2.8 การใช้เครื่องประดับในพิธีกรรมต่างๆ ของชาวสุรินทร์

คนไทยในสมัยโบราณนิยมสวมสร้อยเงิน ประคำ ตะกรุดเงิน ตั้งแต่เด็กจนถึงผู้ใหญ่ มีความเชื่อว่า สามารถเป็นเครื่องรางของขลัง เป็นสิริมงคลกับชีวิตและครอบครัว และปกป้องอันตรายจากอาวุธและสัตว์ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร้าย ซึ่งมีผลทางด้านจิตใจต่อผู้สวมใส่ ทำให้ผู้สวมใส่มีขวัญกำลังใจดี มีความมั่นใจในการประกอบกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะเมื่อต้องการออกไปผจญภัยใหญ่น้อย เช่น การทำศึกสงคราม อย่างไรก็ตามในปัจจุบันเครื่องประดับเงินในแง่ของการเป็นเครื่องรางของขลัง ตามความเชื่อต่างๆ ค่อยๆ เลือนหายไป คงเหลือแต่การทำเครื่องเงินเพื่อเป็นเครื่องประดับ และของใช้ครัวเรือน

ที่จังหวัดสุรินทร์ เครื่องประดับเงินเป็นเครื่องประดับของสตรีเป็นส่วนใหญ่ สุภาพบุรุษจะใช้น้อย การแต่งกายของสตรีชาวสุรินทร์นั้นจะใช้ผ้าไหมและใส่เครื่องเงิน ประเก๋อม จนมีคำขวัญว่า นุ่งผ้าไหมใส่ประเก๋อม ในปัจจุบันการแต่งกายไปในพิธีต่างๆ ของชาวสุรินทร์นิยมนุ่งผ้าไหมใส่เครื่องประดับเงิน เช่น งานบวชนาค งานแต่งงาน และงานประเพณีอื่นๆ

2.9 พื้นที่ศึกษา หมู่บ้านทำเครื่องเงิน บ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

หมู่บ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ตั้งอยู่ทางเหนือของตัวเมืองสุรินทร์ เป็นหมู่บ้านที่มีชื่อเสียงในการทอผ้าไหมพื้นเมืองที่เรียกว่า ผ้าโฮล และการผลิตลูกประคำเงิน ที่เป็นเอกลักษณ์ของหมู่บ้าน เรียกกันว่า “ลูกประเก๋อม” และ “ตะเกา” นำมาทำเป็นเครื่องประดับของสุภาพสตรีที่สวยงาม มีร้านค้าจำหน่ายสินค้าในบริเวณหมู่บ้าน ตามทางหลวงหมายเลข 214 (สายสุรินทร์-ร้อยเอ็ด) ไปประมาณ 14 กิโลเมตร แยกขวามือไปอีก 4 กิโลเมตร

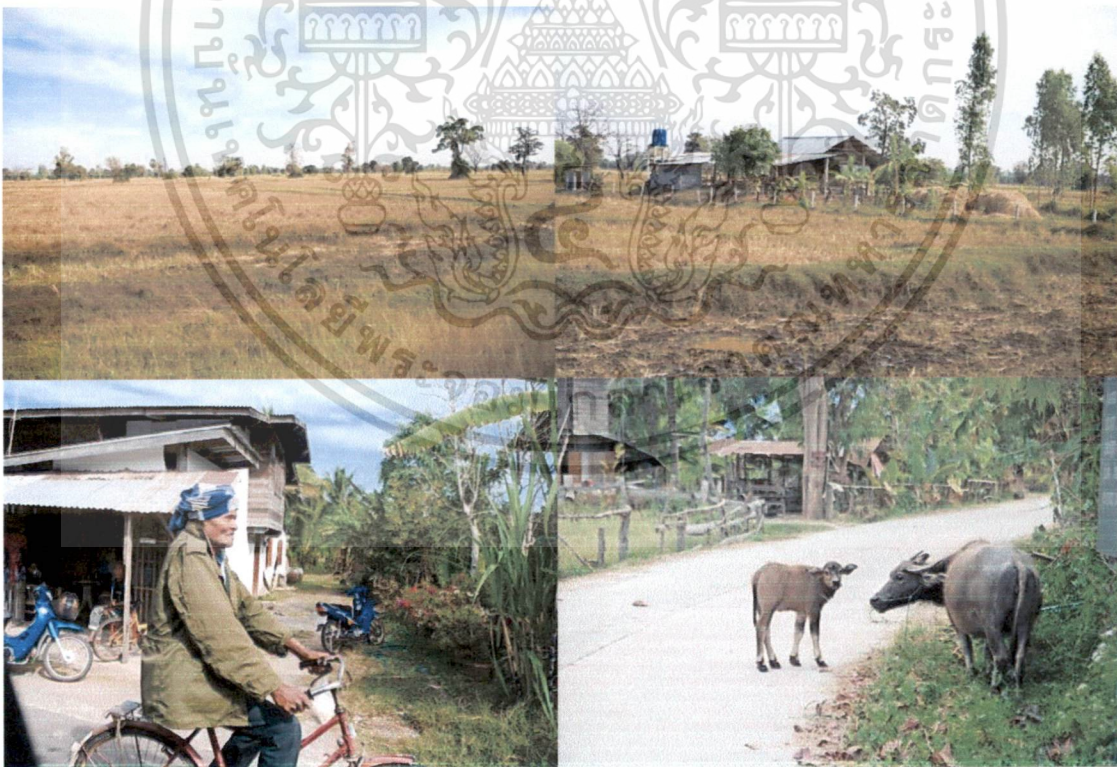

ภาพที่ 2.18 ป้ายทางเข้าบ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.19 ป้ายทางเข้าบ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

ภาพที่ 2.20 สภาพภูมิประเทศและวิถีชีวิตของชาวเขวาสินรินทร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.9.1 ลักษณะของโรงปฏิบัติงาน

ภาพที่ 2.21 ทางเข้าโรงปฏิบัติงานของนายป่วน เจียวทองกลุ่มหัตถกรรมเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์

ภาพที่ 2.22 โรงปฏิบัติงานของคุณลุงป่วน เจียวทองกลุ่มหัตถกรรมเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แล 20 องค์อ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

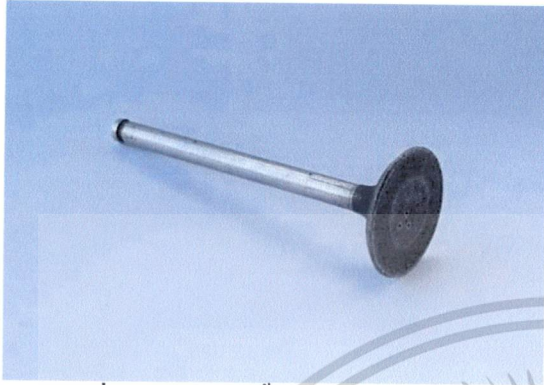
ภาพที่ 2.23 โรงปฏิบัติงานของคุณลุงป่วน เจียวทอง ส่วนซ้ายที่ติดกับตัวบ้าน

2.9.2 เครื่องมือและอุปกรณ์ (Tools & Equipments)

อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์เครื่องประดับเงินของคุณลุงป่วน เจียวทองนั้น โดยส่วนใหญ่ทำขึ้นเอง จากวัสดุที่เหลือใช้แล้ว และสามารถหาได้ภายในหมู่บ้าน เช่น เขาควายใช้ทำเป็นค้อนหรือแท่งขึ้นรูป ก้านสูบเครื่องยนต์นำมาประยุกต์เป็นเครื่องมือกดชิ้นงานหรือตัดเอาเฉพาะก้านมาทำเป็นเครื่องมือกดคล้าย เขาควายขนาดใหญ่นำมาแกะและคว้านเป็นเป็ดอกเขาควาย (Dapping block) สำหรับขึ้นรูปประเก็อมรูปทรงต่างๆ เป็นต้น เครื่องมือและอุปกรณ์สำหรับการผลิตเครื่องประดับนั้นสามารถแบ่งได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.9.2.1 เครื่องมือขนาดเล็ก (Hand tools)

ภาพที่ 2.24 เหล็กกดชิ้นงาน

ภาพที่ 2.25 แท่งชิ้นรูปกลมเขาควย

ภาพที่ 2.26 เหล็กกดคล้าย

ภาพที่ 2.27 เหล็กกดคล้ายเส้นโค้ง (เสี้ยวพระจันทร์)

ภาพที่ 2.28 ไม้ตะบะ หรือ ไม้มีวันลวด คัดลวด

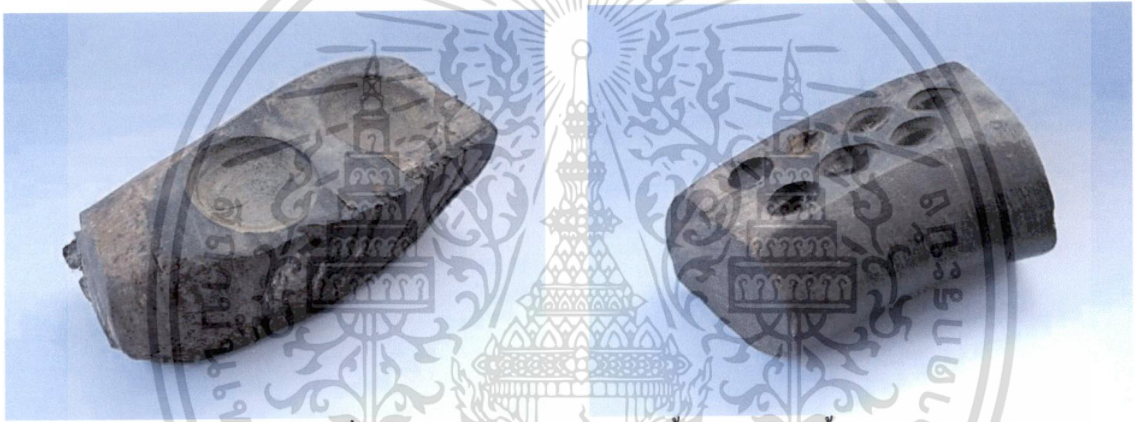

ภาพที่ 2.29 เป้าดอกเขาควยสำหรับขึ้นรูปทรงหลังเบ้าครึ่งซีก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา ๒๒ ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.30 เป้าดอกเขาควยสำหรับขึ้นรูปทรงหลังเบ็ยรูปทรงโดมครึ่งซีกขนาดต่างๆ

ภาพที่ 2.31 เป้าดอกเขาควยสำหรับขึ้นรูปทรงโดมเดี่ยว

ภาพที่ 2.32 เป้าดอกเขาควยสำหรับขึ้นรูปทรงข้าวหลามตัดครึ่งซีกขนาดต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.33 ค้อนขึ้นรูปเขาควยเล็ก

ภาพที่ 2.34 ค้อนขึ้นรูปเขาควยขนาดกลาง

ภาพที่ 2.35 เหล็กขึ้นรูปโดม (เหล็กโอ)

ภาพที่ 2.36 ไม้ตะปะหรือไม้คัดลวดลวดลายต่างๆ

ภาพที่ 2.37 ไม้ขึ้นรูปห้วงขนาดต่างๆ (เลาไม้ไผ่)

ภาพที่ 2.38 แท่งทองเหลืองสำหรับขึ้นรูปห้วงขนาดต่างๆ

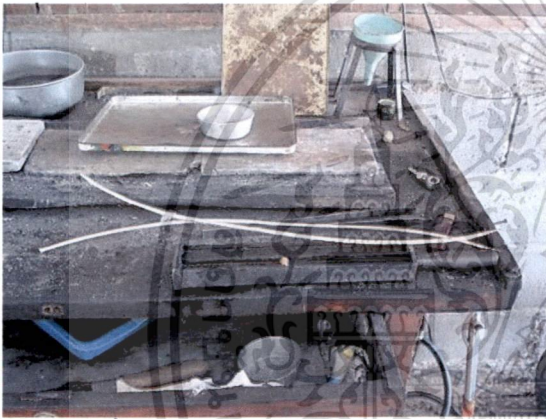
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ 24 ชั่วโมงอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

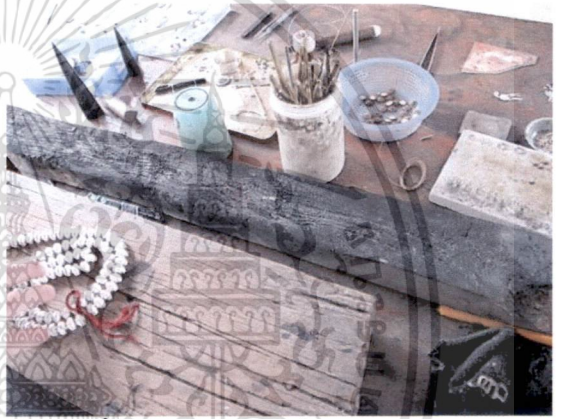
ภาพที่ 2.39 ม้าเคาะขึ้นรูปประเคียม (Stake)

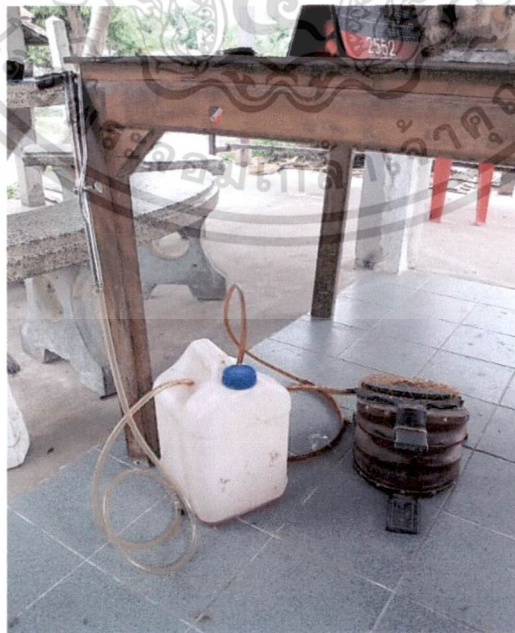
ภาพที่ 2.40 ม้าเคาะขึ้นรูปประเคียม (ต่อ)

ภาพที่ 2.41 โต๊ะทำงานเครื่องประดับ

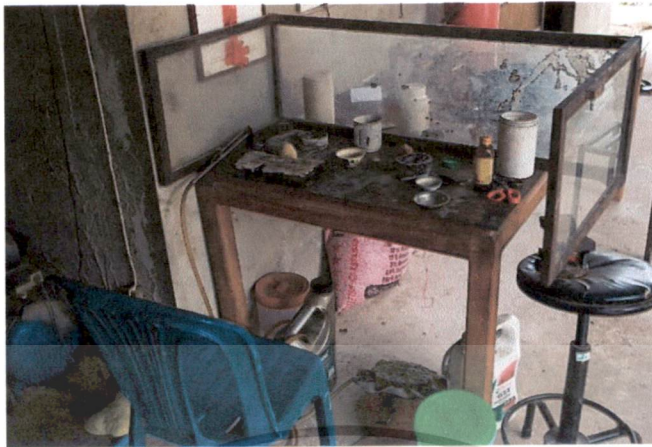

ภาพที่ 2.42 โต๊ะทำงานเครื่องประดับ (ต่อ)

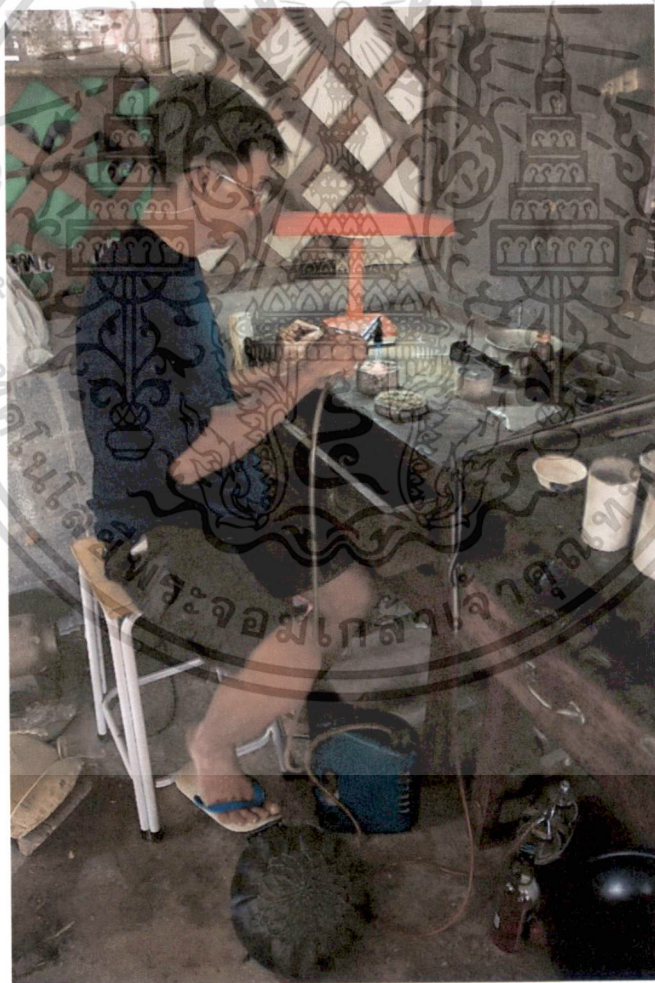

ภาพที่ 2.43 ชุดเชื่อม (ขาโต๊ะ) ที่ผ่านการปรับปรุงให้เหมาะสมกับลักษณะงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.44 โต๊ะทำงานเครื่องประดับ (ต่อ)

ภาพที่ 2.45 ช่วงขณะทำงาน ณ โต๊ะทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แล26องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.9.2.2 เครื่องมือขนาดใหญ่ (Equipments)

เนื่องจากการผลิตเครื่องประดับเงินของคุณลุงป่วน เจียวทอง เป็นการผลิตด้วยมือทั้งหมด เครื่องมือขนาดใหญ่ จึงมีเพียงเครื่องที่ใช้สำหรับหารีดโลหะให้เป็นแผ่นและม้วนดิ่งหลังจากที่หลอมโลหะเป็นแท่ง โลหะที่ได้จะเข้าสู่กระบวนการรีด ดิ่งลวด ขึ้นรูปและประกอบด้วยมือตามลำดับ

ภาพที่ 2.46 เครื่องรีดไฟฟ้า (Electrical rolling mill)

ภาพที่ 2.47 ม้วนดิ่งลวด (Drawing bench)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แ27 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

รายงานการวิจัย

**โครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบและกระบวนการผลิต
เครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์
จังหวัดสุรินทร์ เพื่อการอนุรักษ์ พัฒนา และเผยแพร่**

**THE STUDY AND ANALYSIS OF JEWELRY DESIGN AND PRODUCTION
PROCESS, BAN KHEAWASINARIN, KHEAWASINARIN SUBDISTRICT,
SURIN PROVINCE FOR CONSERVATION, DEVELOPMENT, AND
PROMOTION**

T116076

นายวิศักดิ์ มุตสวัสดิ์

RCH

NK

9230

ท 228ด

ค.1

เลขหมู่.....**116076**
เลขทะเบียน.....
วัน,เดือน,ปี...**21** เม.ย. 2554

ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากเงินงบประมาณแผ่นดินประจำปี

งบประมาณ 2552

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้ง

b. **12316829**
i. ....

2.10 กระบวนการผลิตและการใช้วัสดุพื้นดิน

กระบวนการผลิตเครื่องประดับของคุณลุงป่วน เจียวทองนั้น จะทำเองทุกขั้นตอน เริ่มต้นจากการหลอมโลหะเงิน (ในอดีต พ่อค้านำเงินเม็ดนี้มาจากการสกัด (Refine) นำยาล้างรูปที่ใช้แล้วจากร้านถ่ายรูป) เทลงรางเทโลหะ (Ingot) เพื่อให้ได้เงินแท่งจากนั้นก็นำไปตีหรือใช้เครื่องรีดสำหรับรีดลวดเพื่อลดขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของแท่งเงินก่อนที่จะนำไปดึงเป็นลวดด้วยม้วนดึงลวด (Drawing bench) หากจะรีดเป็นเงินแผ่น หลังจากหลอมเม็ดเงินเสร็จให้เทลงในรางเท (แม่พิมพ์) ที่มีรูปทรงเป็นแผ่น แล้วจึงนำไปรีดให้เป็นแผ่นบางตามต้องการ จากนั้นก็จะเข้าสู่ขั้นตอนการขึ้นรูปส่วนประกอบต่างๆของเครื่องประดับประเภทตะเกาหรือประเก้อมตามลำดับจนเสร็จสมบูรณ์

2.10.1 ขั้นตอนการขึ้นรูปลายดอกตะเกา

ตะเกาเป็นรูปแบบของเครื่องประดับเป็นลักษณะดอก มีรูปแบบที่หลากหลาย ที่สามารถนำมาประกอบกันเข้าเป็นเครื่องประดับประเภทต่างๆ เช่น สร้อยคอ สร้อยข้อมือ ต่างหู เข็มขัด เป็นต้น รูปแบบดั้งเดิมเป็นลายดอกครึ่งหอกเปิด ดอกครึ่งหอกปิด ดอกครึ่งฝั้น ดอกปลีก ดอกปลีก 3 ชั้น ดอกกระเวียง ดอกตั้งโอ้ 3 ชั้นเดียว ดอกตั้งโอ้ 3 ชั้น ดอกขจร ดอกไข่แมงดา ดอกครึ่งแตง ดอกทานตะวัน ดอกมะลิ

รูปแบบและลวดลายของเครื่องเงิน

ชิ้นงานที่เป็นต้นแบบ หรือเป็นชิ้นงานหลักของการนำมาสร้างประกอบเป็นเครื่องประดับของช่างเครื่องเงินกลุ่มหัตถกรรมเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ส่วนใหญ่มีพื้นฐานแนวคิดจากธรรมชาติ โดยทำเลียนแบบรูปลักษณะของดอกไม้ชนิดต่างๆ ซึ่ง ศักยภาพรวมได้ถึง 11 ชนิด ได้แก่

1. ดอกตั้งโอ้
5. ดอกขจร
4. ดอกครึ่งหอก
4. ดอกบัวเผื่อน
5. ดอกทานตะวัน
6. ดอกครึ่งต่อ
7. ดอกกระเวียง
8. ดอกพริก
9. ดอกมะลิ
10. ดอกครึ่งฝั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสาร 11. ดอกไข่แมงดา การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัสดุที่ใช้ในการผลิตผลงาน

1. เม็ดเงิน ใช้ทำเครื่องเงิน โดยส่วนใหญ่แล้วซื้อจากตลาดบ้านหม้อ กรุงเทพมหานคร โดยเงิน 1 กิโลกรัม ถ้านำมาทำเข็มขัดจะได้ประมาณ 3 เส้น คือทำดอกได้ประมาณ 100 ดอก
  2. น้ำประสานเงิน ใช้เป็นตัวประสานเงินให้ติดกัน เป็นการผสมกันของเงิน ทองแดง ผงบอเร็กซ์ และน้ำ
  3. น้ำกรดผสมน้ำเปล่า เป็นวัสดุในการฟอกและกัดเครื่องประดับเงินตะเกาให้มีสีขาว
  4. น้ำแช่ลูกประคำดีควายหรือน้ำยาล้างจาน เพื่อทำความสะอาดเครื่องประดับเงินตะเกา
- ### เครื่องมือที่ใช้ในการผลิต

1. เครื่องเป่าไฟ (ชาตี๊ะ) คัดแปลงขึ้นมาเอง ใช้อบอ่อน หลอม หรือเชื่อมชิ้นงาน
2. เขาควย (กลิ้งขึ้นรูปแล้ว) เพื่อการขึ้นรูปและวัดขนาดของลวดเงินที่ทำเป็นวงกลม การใช้เขาควยเพราะหาได้ในท้องถิ่น มีความคงทน ไม่แตกหักง่ายและใช้ตามบรรพบุรุษแต่โบราณ
3. แหนบ ใช้จับตัดแต่งรูปทรงเงินชิ้นเล็กๆ
4. คีมปากกลม ปากแหลม ปากนกแก้ว ใช้จับตัดแต่งรูปทรงเงินชิ้นใหญ่ๆ
5. กรรไกร ใช้ตัดเส้นเงิน
6. ไม้ตะบะหรือไม้มีวนลวด เป็น ไม้แบบที่ผลิตขึ้นมาเอง ทำจากไม้หวาย ใช้ตัดทำดอก
7. เบ้าหลอม ทำจากขี้เถ้าเพื่อเป็นเบ้าหลอมเงินให้ละลาย
8. แป้นดิ่งลวด เพื่อดิ่งลวดเงินให้ได้ขนาดต่างๆ
9. เครื่องรีด ใช้รีดเงินให้เป็นเส้นและเป็นแผ่นตามขนาดต่างๆ
10. ไฟแช็ค ใช้จุดเครื่องเป่าไฟ
11. ท่อนไม้สำหรับรองดอก (แผ่นรองเชื่อม) เป็นท่อนไม้เนื้อแข็งที่ผ่านการเผาไฟเพื่อไม่ให้มีควันไฟ ในขณะที่นำเงินมาเป่าไฟเชื่อมประกอบส่วนต่างๆเข้าด้วยกัน
12. ตู้อุด ใช้ตัดแผ่นเงินให้เป็นแผ่นกลม
13. รางเท เป็นพิมพ์รูปทรงสี่เหลี่ยม สำหรับใส่เงินที่ผ่านการหลอมให้เป็นแท่งมีขนาดพอเหมาะ เพื่อนำเข้าเครื่องรีด
14. ค้อน ใช้ตีเส้นลวดเงินดกแต่งให้ได้รูปทรงต่างๆ
15. เล้าไม้ไผ่ เป็นเครื่องมือสำหรับพันเส้นลวดเงินเป็นรูปเกลียวมีขนาดใหญ่
16. ลวดทองเหลือง เป็นเครื่องมือสำหรับพันเส้นลวดเงินเป็นรูปเกลียวมีขนาดเล็ก
17. สว่านไฟฟ้า เป็นเครื่องมือสำหรับพันเส้นลวดเงินเป็นรูปเกลียวมีขนาดเล็กมาก
18. แปรงขัดเงิน ใช้ขัดเงินให้สะอาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการผลิต (เป็นขั้นตอนการผลิตโดยทั่วไปของนายป่วน เจียวทอง ไม่เฉพาะเจาะจงเป็น ลวดลายอะไร)

1. **ขั้นเตรียมการ**

การทำน้ำประสาน โดยนำเอาเงินหนัก 1 บาท หรือ 15.2 กรัม ผสมกับน้ำทองแดง 5 กรัม นำไป หลอมกับเบ้าหลอมเทลงบรารเท เมื่อเย็นลงจะมีลักษณะเป็นแท่ง นำมาตะไบให้ละเอียดใส่บ่อเร็กซ์และ น้ำผสมกัน

2. **ขั้นตอนการทำ**

2.1 **ขั้นตอนการหลอมและรีด**

ขั้นที่ 1 นำเม็ดเงินใส่เบ้าหลอม (Crucible) ใช้เครื่องเป่าไฟ (ชาตีะ) ให้เงินหลอมละลายแล้วเทลง รางเท (Ingot) เมื่อเงินเย็นลงจะเป็นแท่ง แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งนำไปเข้าเครื่องรีด (Rolling mill) แบบ เส้นลวดให้ได้ขนาดเล็กที่สุด และอีกส่วนหนึ่งเข้าเครื่องรีดให้เป็นแผ่นบางที่สุด

ภาพที่ 2.48 ขั้นตอนการหลอมและเทโลหะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

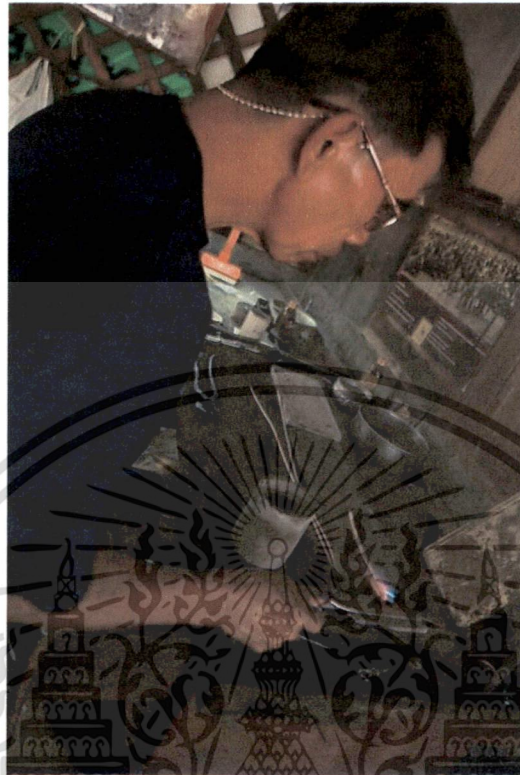

ภาพที่ 2.49 การตีขึ้นรูปก่อนตั้งลวด

ภาพที่ 2.50 การรีดลดขนาด ก่อนตั้งลวด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ31ห้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.51 การอบอ่อน (Annealing)

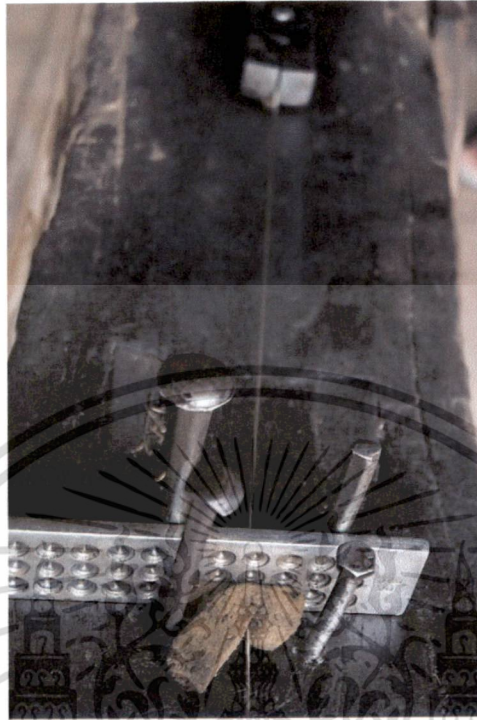
ขั้นที่ 2 นำเส้นลวดเงินที่ได้จากเครื่องรีด ไปดึงเป็นเส้นด้วยม้วนดึงลวด (Drawing bench) โดยทาบปลายลวดเงินให้เล็ก แหลม จากนั้นอบอ่อน (Annealing) ให้ทั่วทั้งเส้น แล้วดึงด้วยม้วนดึงลวดให้ได้ขนาดเล็กที่ต้องการ โดยการดึงผ่านรูของแผ่นดึงลวด (Drawing plate) ที่มีขนาดลดหลั่นกันลงไป

ใช้ค้อนทาบปลายเส้นลวด → ใช้ตะไบ ตะไบปลายเส้นลวดเงินอีกครั้ง → เป่าไฟอบอ่อน (Annealing) ก่อนเข้าเครื่องดึง → นำเส้นลวดเงินเข้าเครื่องดึง → เส้นลวดเงินที่ผ่านการเข้าเครื่องดึง

ภาพที่ 2.52 การดึงลวด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แะ32ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.53 การดึงลวด (ต่อ) ผ่านแป้นดึงลวด (Drawing plate)

ขั้นที่ 3 นำเส้นลวดที่ผ่านการดึง เข้าเครื่องรีดให้แบน ให้ได้ขนาดเล็กที่สุด คือ 0.425 มิลลิเมตร

เส้นลวดที่ผ่านเครื่องดึง → เครื่องรีด → ลวดแบน

2.2 ขั้นตอนการคัดดอก

ขั้นที่ 1 นำเส้นลวดที่รีดให้แบน ขนาด 0.425 มิลลิเมตร ขนาดความยาว 60 เซนติเมตร จะได้ต่างหู
ลายดอกไข่แมงดา จำนวน 1 คู่ มาตัดกับไม้ตัดที่ทำไว้ให้เป็นกลีบดอก จำนวน 40 ดอก แล้วตัดออก

ภาพที่ 2.54 ดอกที่ตัดสำเร็จ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แล 33 อังอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นที่ 2 เชื่อมน้ำประสานให้ติดกัน โดยใช้ผงเชื่อมประสานเป็นตัวประสานให้เงินติดกันเป็นวง แล้วใช้แหวนบีบปลายดอกให้ห่างเท่า ๆ กัน

เส้นลวดเงินที่ตัดทำดอกเสร็จแล้ว $\Rightarrow$ ให้ความร้อนเพื่อเชื่อมรอยต่อของดอก $\Rightarrow$ นำดอกมาตัดให้ดอกมีขนาดเท่ากันทุกดอก

ขั้นที่ 3 รีดแผ่นเงินหนา 0.425 มิลลิเมตร เจาะด้วยตุ้ดตุ้ขนาด $\frac{1}{2}$ นิ้ว นำมาปิดส่วนกลางของดอก และเชื่อมน้ำประสานให้ติดกับดอก โดยใช้แผ่นเงินวงกลมปิดทั้ง 2 ด้าน

แผ่นเงินวงกลมที่ตัดโดยใช้ตุ้ดตุ้ $\Rightarrow$ แผ่นเงินวงกลมวางบนดอกทั้ง 2 ด้าน

ภาพที่ 2.55 การประกอบเข้าด้วยกันด้วยน้ำประสาน

2.3 ขั้นตอนการทำลวดปั้นเกลียว

ขั้นที่ 1 นำเส้นลวดเงินขนาด 0.325 มิลลิเมตร มาปั้นเกลียว โดยนำเส้นลวดมาพับครึ่งพันเข้ากับ เชือกปลายสว่านไฟฟ้าปั่นเกลียวไปทางซ้าย 1 เส้น และทางขวา 1 เส้น แล้วให้ความร้อน แล้วนำมาตัดให้กลมกับเขาควยทั้ง 2 วง วางเรียงจากขนาดวงใหญ่ด้านนอกไปหาวงเล็กด้านใน

วางเกลียวให้สลับกัน $\Rightarrow$ สว่านปั่นเส้นลวดเงินให้เป็นเกลียว $\Rightarrow$ ขึ้นรูปเกลียวลวดเงินกับเขาควยเพื่อกำหนดขนาดของวงที่ต้องการใช้

ขั้นที่ 2 วางลวดเกลียวทั้ง 2 ชั้น ที่รอบข้างของดอก

ทาน้ำประสานบนแผ่นวงกลม $\Rightarrow$ นำขดลวดเงินวงกลมวางบนดอก $\Rightarrow$ เชื่อมน้ำประสาน

ภาพที่ 2.56 เชื่อมขดลวดเกลียวบนชิ้นงาน

2.4 ขั้นตอนการทำดอกพริก

อบอ่อนเส้นลวดขนาด 0.26 มิลลิเมตร มาพันกับลวดทองเหลือง ขนาด 1.0 มิลลิเมตร จากนั้นอบอ่อนอีกครั้งก่อนพันกับลวดทองเหลือง 1.4 มิลลิเมตร อีกครั้ง ใช้กรรไกรตัดเป็นวงตามเกลียว วงละ 1 เกลียว ใช้แหนบคัดให้ปลายของดอกชนกัน แล้วนำมาวางเรียงต่อจากวงเกลียวด้านในจนรอบ

อบอ่อน พันเส้นลวดเงินกับลวดทองเหลือง ⇨ ตัดเส้นลวดเงินเป็นเกลียวอย่างละ 1 เส้น ⇨ เชื่อมน้ำประสานติดกันแต่ละดอก ⇨ นำมาวางบนดอกไม้ห่ออบ ⇨ นำเส้นลวดขนาด 0.425 มิลลิเมตร มาวางขึ้นรูปกับเขาควยให้ได้ขนาด ⇨ แล้วนำไปวางไว้ในวงด้านในต่อจากดอกพริก ⇨ นำขดลวดวงกลมมาวางต่อจากดอกพริก

ภาพที่ 2.57 ดอกพริก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ35้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 ขั้นตอนการทำก้นหอย

นำเส้นลวด ขนาด 0.425 มิลลิเมตร มาพันกับเลาไม้ไผ่ ขนาด 5.5 มิลลิเมตร คัดให้กลม โดยให้ปลายของลวดชิดกัน แล้ววางกับเขาควยเพื่อวัดขนาด เมื่อได้ขนาดแล้วเชื่อมน้ำประสานให้ติดกันและนำไปวางบนดอก

พันเส้นลวดเงินกับเลาไม้ไผ่เพื่อทำเป็นเกลียว $\Rightarrow$ เส้นลวดเงินที่พันกับเลาไม้ไผ่เสร็จแล้วนำก้นหอยมาวางบนดอก $\Rightarrow$ นำเส้นลวดขนาด 0.425 มิลลิเมตร มาวางกับเขาควยให้ได้ขนาดแล้วนำไปวางไว้ในวงในของดอกถัดจากก้นหอยชิ้นแรก $\Rightarrow$ และนำก้นหอยชิ้นที่ 2 ที่มีขนาดเล็กกว่าชิ้นแรกซึ่งวัดขนาดกับ เขาควยแล้วมาวางถัดไปวางก้นหอยอีก 2 ชิ้นโดยลดขนาดลงให้เต็มดอก

ภาพที่ 2.58 การทำน้ำประสาน

ภาพที่ 2.59 ก้นหอยหลังเชื่อมน้ำประสาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 ขั้นตอนการทำไข่ปลา

นำลวดมาพันกับลวดทองเหลือง 4.4 มิลลิเมตร คัดเป็นห่วง ๆ วางห่วงทีละห่วง ให้ความร้อนจนหลอมเป็นเม็ดวงกลม แล้วนำไปวางบนขอดดอกคอกพริกและรอบนอกของดอกทั้งหมด แล้วใส่น้ำประสานและเชื่อมให้ติดกันทุกชิ้น

เส้นลวดเงินพันกับเส้นลวดทองเหลือง $\Rightarrow$ ตัดออกอย่างละ 1 เกลียว $\Rightarrow$ เป่าให้ความร้อนเงินจะรวมตัวกันเป็นเม็ด $\Rightarrow$ นำไข่ปลามาวางบนดอก $\Rightarrow$ เป่าไฟให้ความร้อนทั้งดอกให้ติดกันดอกที่เป่าให้ความร้อนเสร็จแล้ว

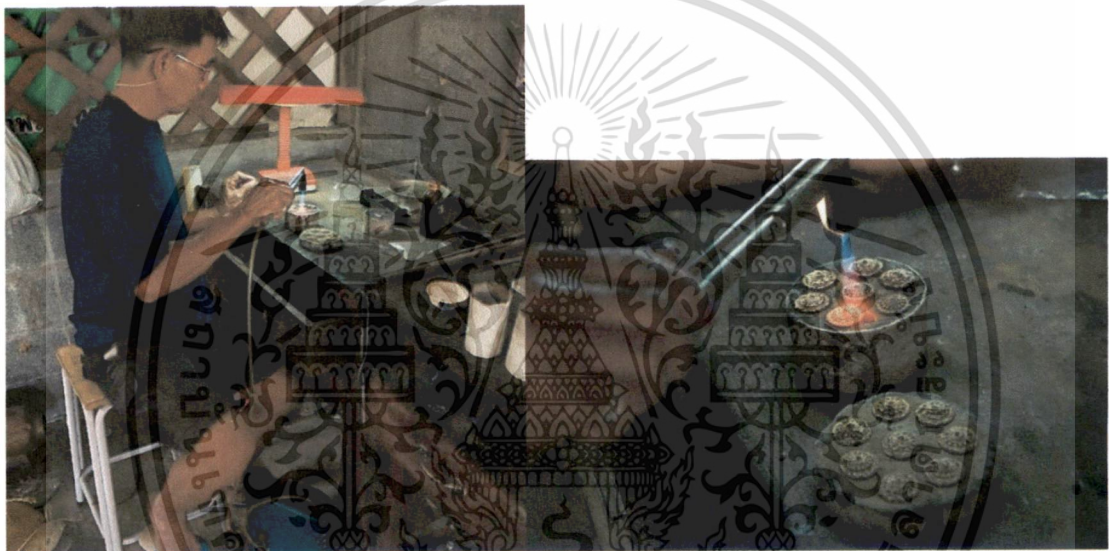

ภาพที่ 2.60 การทำน้ำประสานเพื่อเชื่อมหลายๆดอกในเวลาเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ37ห้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.61 การเชื่อมน้ำประสานเพื่อเชื่อมหลายๆดอกในเวลาเดียวกัน (ต่อ)

ภาพที่ 2.62 เชื่อมน้ำประสานหลายๆดอกในเวลาเดียวกัน (ต่อ)

ภาพที่ 2.63 ดอกตะเกียงที่เชื่อมไขปลาสเสร็จสมบูรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แล 38 ้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7 ขั้นตอนหลังการผลิต

นำชิ้นงานที่เสร็จแล้วมาแช่น้ำกรดที่ผสมกับน้ำแบบเจือจางทิ้งไว้ประมาณ 5-10 นาที นำไปล้างและขัดด้วยน้ำเช่ลูกประคำตีควายหรือน้ำยาล้างจาน แล้วล้างด้วยน้ำเปล่าให้สะอาด นำไปตากแดดให้แห้งสนิท

แช่น้ำกรดแบบเจือจาง $\Rightarrow$ นำมาล้างและขัดกับน้ำเช่ลูกประคำตีควายหรือน้ำยาล้างจานและล้างน้ำเปล่าให้สะอาด $\Rightarrow$ ตะเกลายดอกไม้แมงดาที่ขัดและล้างเสร็จแล้วนำไปตากแดด

ภาพที่ 2.64 น้ำเช่ลูกประคำตีควาย

ภาพที่ 2.65 น้ำสบู่หรือน้ำยาล้างจาน

2.10.2 ขั้นตอนการขึ้นรูปประเทียม

คำว่า ประเทียม เป็นภาษาเขมร ซึ่งใกล้เคียงกับภาษาไทยว่า ประคำ ใช้เรียกเม็ดเงิน เม็ดทองชนิดกลม ที่นำมาร้อยเป็นเครื่องประดับ ประเทียมสุรินทร์ เป็นรูปกลมทำด้วยเงินเช่นเดียวกับที่อื่นๆ แต่สิ่งที่แตกต่าง คือมีหลากหลายรูปแบบและลวดลาย เนื่องจากทำด้วยแผ่นเงินบางๆที่ตีเป็นรูปต่างๆ พร้อมกับอัดชั้นไว้ภายใน ทำให้สามารถแกะลายได้สะดวก ประเทียมมีตั้งแต่ขนาดเล็กที่สุดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณครึ่งเซนติเมตร ไป จนถึงขนาดใหญ่ประมาณ 2.5 – 3 เซนติเมตร มีหลายลวดลาย เช่น ถูเงิน หมอนแปด เหลี่ยม กรวย แมงดา มะเฟือง ตะโพน ฟักทองจรรย์ (ตะกรุด) ส่วนใหญ่จำลองลวดลายมาจากธรรมชาติ เช่น ลายตาราง ลายกลีบบัว ลายดอกพิกุล ลายดอกจันทร์ ลายพระอาทิตย์ ลายดอกทานตะวัน ลายตากบ ประเทียมส่วนใหญ่จะรมดำเพื่อให้ลายเด่นชัด ความสวยงามของประเทียมจึงอยู่ที่ลายที่แกะด้านนอก และความแวววาวของเนื้อโลหะเงิน

ประเทียม (หรือประคำ ในภาษาไทย) มีรูปลักษณะกลมแบน มีรูตรงกลาง ผิวทำเป็นกลีบโดยรอบ ซึ่งศึกษารูปแบบ ได้ 25 ชนิด ดังนี้

1. ประเทียมลายเกลียวเชือก
2. ประเทียมลายร่างแห
3. ประเทียมลายดอกพิกุล
4. แมงดาลายซ้าง
5. แมงดาลาย
6. กรวยเปิด

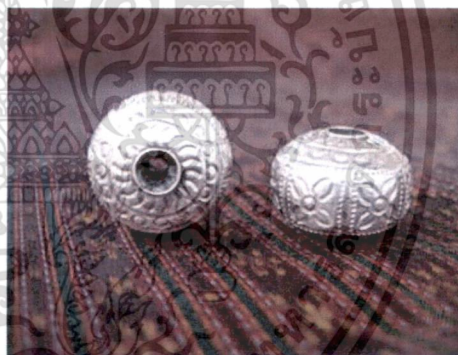
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. จารีย์
9. พระจันทร์ครึ่งเสี้ยวขนาดเล็ก
11. ประเก็มสามเหลี่ยมขนาดเล็ก
13. ตะกรุด
15. ประเก็มลายบัวคว่ำ บัวหงาย
17. แมงคาลายร่างแห
19. กรวยประกบ
21. พระจันทร์ครึ่งเสี้ยวลายธรรมจักร
23. ประเก็มสามเหลี่ยมมน
25. ประเก็ม (กระดุม)
8. พระจันทร์ครึ่งเสี้ยวลายพิกุล
10. ประเก็มสามเหลี่ยมปลายแหลมลายร่างแห
12. ประเก็มรูปหอย
14. ประเก็มลายดอกจัน
16. ประเก็มลายฟักทอง
18. แมงคาลายดอกพิกุล
20. พระจันทร์ครึ่งเสี้ยวลายร่างแห
22. ประเก็มสามเหลี่ยมลายช้าง
24. ประเก็มรูปหัวใจ

รูปแบบเม็ดประเก็ม

ภาพที่ 2.66 ประเก็มลายเกลียวเชือก

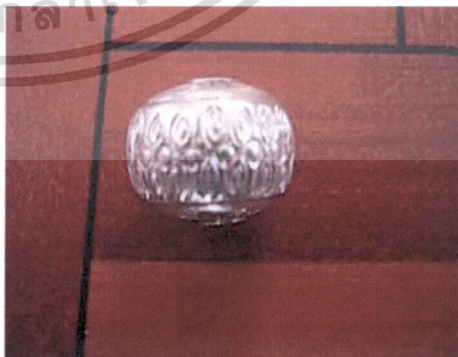

ภาพที่ 2.67 ประเก็มลายดอกจัน

ที่มา: <http://www.elibrary.sacict.net/th/knowledge/handicraft/Silver/SilverModel.pdf>

ภาพที่ 2.68 ประเก็มลายร่างแห

ภาพที่ 2.69 ประเก็มลายบัวคว่ำ บัวหงาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แล40ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.70 ประเก็มลายดอกพิกุล

ภาพที่ 2.71 ประเก็มลายพืกทอง

ภาพที่ 2.72 แมงคาลายช้าง

ภาพที่ 2.73 แมงคาลายร่างแห

ภาพที่ 2.74 แมงคาลาย

ภาพที่ 2.75 แมงคาลายดอกพิกุล

ภาพที่ 2.76 กรวยเปิด

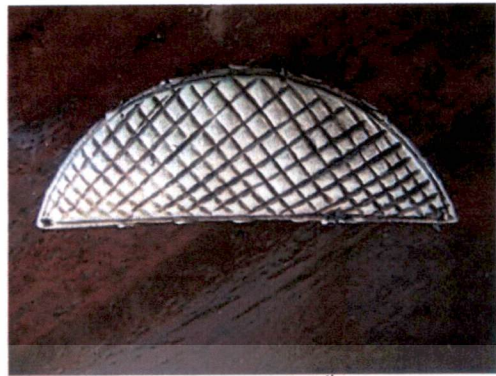

ภาพที่ 2.77 กรวยประกบ

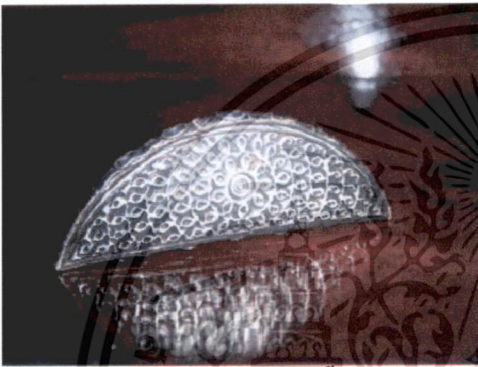
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ 41 ้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.78 จาร

ภาพที่ 2.79 พระจันทร์ครึ่งเสี้ยวลายร่างแห

ภาพที่ 2.80 พระจันทร์ครึ่งเสี้ยวลายพิกุล

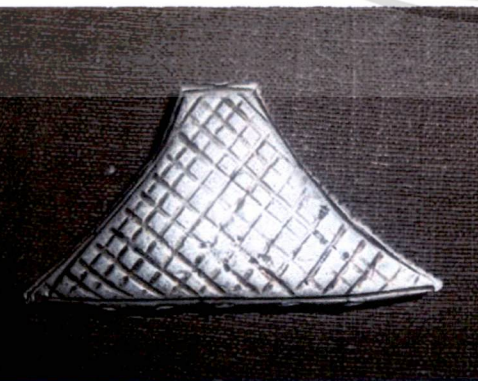
ภาพที่ 2.81 พระจันทร์ครึ่งเสี้ยวลายธรรมจักร

ภาพที่ 2.82 พระจันทร์ครึ่งเสี้ยวขนาดเล็ก

ภาพที่ 2.83 ประเก็มสามเหลี่ยมลายช้าง

ภาพที่ 2.84 ประเก็มสามเหลี่ยมปลาย

ภาพที่ 2.85 ประเก็มสามเหลี่ยมมน

แหลมลายร่างแห

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ 42 อังอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.86 ประเก็มสามเหลี่ยมขนาดเล็ก

ภาพที่ 2.87 ประเก็มรูปหัวใจ

ภาพที่ 2.88 ประเก็มรูปหอย

ภาพที่ 2.89 ประเก็ม (กระดุม)

ภาพที่ 2.90 ตะกรุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แล⁴³้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการขึ้นรูปประเก้อม

1. การหลอมโลหะ

นำเม็ดโลหะที่เตรียมไว้ใส่ลงในเบ้าหลอมให้ความร้อนจนเนื้อโลหะหลอมละลายใส่ผงบอแรกซ์ (Borax) ลงทำความสะอาด จากนั้นเทน้ำโลหะลงในรางเทเหล็ก (Ingot) ปล่อยให้แท่งโลหะเย็นตัว

2. ตีแผ่เงิน ขั้นตอนการรีด

ใช้คีมใหญ่จับแท่งเงินตีให้แผ่นโลหะขยายตัวออก โดยหากจะตีให้ด้านข้างขยายตัวควรตีไล่ตามด้านที่ต้องการให้ขยายให้ได้ความกว้าง 22 มิลลิเมตรตีไล่ตามความยาวให้อบอ่อนโลหะ (Annealing) ระหว่างตีและให้ตีได้ขนาดพอดีกับขนาดที่เครื่องรีด

ปรับขนาดลูกกลิ้งให้พอดีกับแท่งเงินที่จะทำการรีด โดยรีดลูกกลิ้งด้านเรียบ การรีดทางด้านยาว ให้การรีด 4 ครั้งแล้วอบอ่อนโลหะ (Annealing) 1 ครั้ง เพื่อโลหะไม่เกิดการแตกด้านข้างของแผ่น รีดให้ได้ขนาดของแผ่นโลหะให้ได้ขนาดความหนา 0.12 มิลลิเมตร ในน้ำหนัก 150 กรัม ได้ความยาว 8.60 เมตร

3. การทำน้ำประสาน

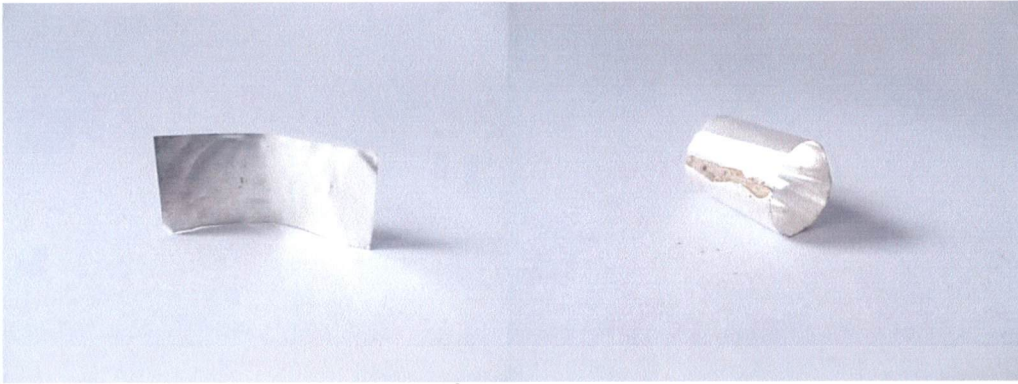
การทำน้ำประสาน ใช้น้ำหนักเม็ดเงิน 100 % ผสมทองแดงในอัตราส่วน 10:3 โดยนำเม็ดโลหะทั้งเงินและทองแดงที่เตรียมไว้ใส่ลงในเบ้าหลอมใช้หัวไฟเป่าให้ละลาย เทน้ำโลหะลงในรางเทเหล็กที่มีความกว้างมากที่สุดประมาณ 40 มิลลิเมตร ทิ้งแท่งโลหะเย็นตัว แล้วนำไปแช่ในกรดกำมะถันครึ่งชั่วโมงล้างด้วยน้ำสะอาด นำแท่งน้ำประสาน (Silver solder) ที่ได้ตะไบให้เป็นผผผสมกับผงประสานทอง (Borax) เพื่อใช้ในการเชื่อมต่อไป

4. การเคี้ยวชั้น

เตรียมชั้นผง 5 กก. และน้ำมันพืช ตั้งหม้อบนเตาถ่านที่ติดไฟ เทน้ำมันพืชลงในหม้อพอประมาณ จากนั้นเทผงชั้นลงไป เคี้ยวจนชั้นเข้าเป็นเนื้อเดียวกันโดยใช้ไฟอ่อนๆ ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง การเคี้ยวชั้นที่เหมาะสมกับการทำงานประเก้อมทดสอบได้โดยการตักชั้นหยดลงในน้ำ แล้วหักดูว่านิ่มหรือแข็ง ถ้านิ่มไปให้เติมชั้นอีก และถ้าแข็งไปให้เติมน้ำมัน หลังจากชั้นได้ตามต้องการ เทชั้นในกาบกล้วยที่เตรียมไว้รอจนชั้นเย็นตัว ให้ความร้อนหรือรมให้ชั้นอ่อนตัวโดยใช้ไฟอ่อนๆ ใช้นิ้วกดชั้นที่นิ่มคึงให้เป็นเส้นเล็กๆตามขนาด เล็กกว่าขนาดของรูปประเก้อม (ลายกลีบบัว) 2/3 ส่วน ลักษณะชั้นที่เป็นเส้นพร้อมที่จะใช้งานได้

5. เตรียมแผ่นเงิน

แผ่นเงินขนาด 22 x 50 มิลลิเมตร

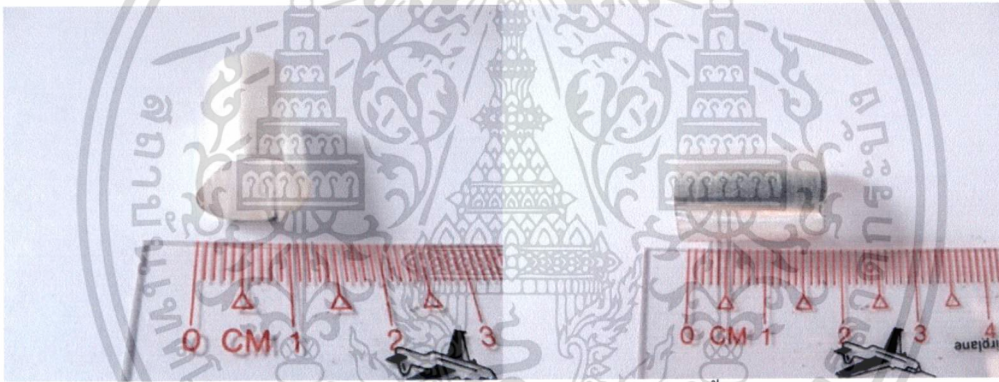
ภาพที่ 2.91 การเตรียมแผ่นเงิน

6. ขึ้นรูปทรงกระบอก

ม้วนแผ่นเงินกับแท่งไม้ไผ่ขนาด 16 มม.

7. เชื่อมน้ำประสาน

เชื่อมน้ำประสานรอยต่อโดยใช้ไฟอ่อน

ภาพที่ 2.92 ขนาดประเก้อมหลังจากการม้วนและเชื่อมน้ำประสานแล้ว

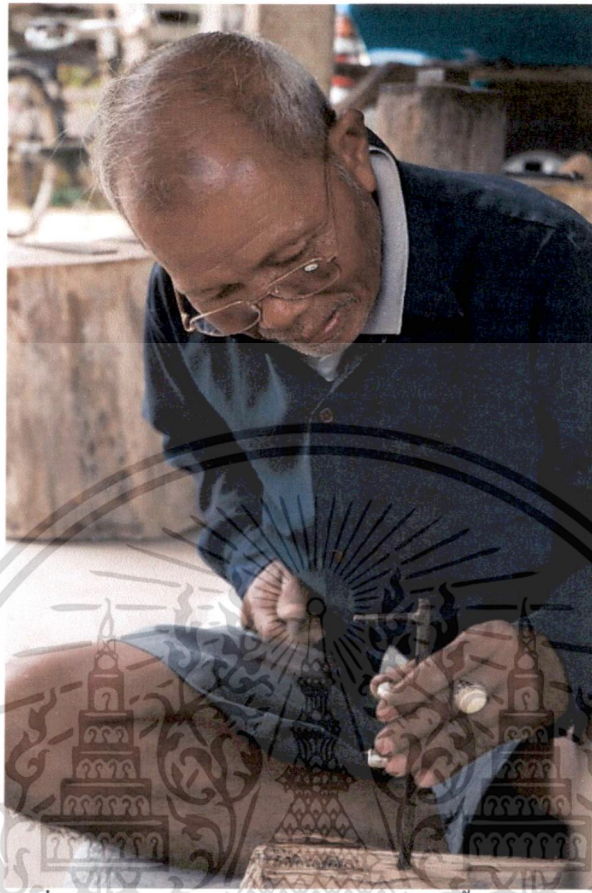
8. เกาะขึ้นรูปชิ้นงาน

โดยเริ่มจากเกาะส่วนปลายไล่จนถึงส่วนกลางเหมือนกันทั้งสองด้าน ควรอบอุ่นชิ้นงานสม่ำเสมอ

ภาพที่ 2.93 ไม้สำหรับขึ้นรูปประเก้อม (Stake)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แล45องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.94 นายป่วน เจียวทองขณะสาธิตการขึ้นรูปประเคียม

ภาพที่ 2.95 นายป่วน เจียวทองขณะสาธิตขั้นตอนการขึ้นรูปประเคียม (ต่อ)

9. เคาะเก็บขอบ

เคาะด้านข้างให้พบบลทั้งสองด้าน จากนั้นเคาะเก็บรูป เพื่อให้ได้รูปทรงตามต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา ๔๖ ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. ชิ้นงานที่ขึ้นรูปสำเร็จ

ภาพที่ 2.96 ชิ้นงานที่ขึ้นรูปสำเร็จ

11. ถวดปิดปาก

นำถวดขนาด 0.6 มิลลิเมตร มาม้วนกับแท่งทองเหลืองขนาด 4 มิลลิเมตรตัดออกเป็นวงเพื่อนำมาติดปากประเก้อม

12. เชื่อมน้ำประสาน

ทาน้ำประสานบริเวณปากประเก้อมให้รอบ วางห่วงบนปากประเก้อม จากนั้นเชื่อมให้ติดกันทั้งสองด้าน

13. อัดชั้น (Pitch) เพื่อเกาะลาย

ให้ความร้อนชั้น เมื่อชั้นอ่อนตัว ดึงเป็นเส้น นำมาอัดใส่ในลูกประเก้อมโดยให้ความร้อนที่ลูกประเก้อมดั่งรูป (ภาพที่ 2.97) อัดจนเต็มลูก จากนั้นใช้ไม้กดชั้นให้แน่น จนผิวของลูกประเก้อมดิ่ง

ภาพที่ 2.97 ขั้นตอนการใส่ชั้นประเก้อมก่อนนำไปคุณลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา ๔๗ ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14. การคุดและแกะลาย

นำลูกประเก้อมที่ได้มาแกะลาย เริ่มจากส่วนขอบไล่ลงมาที่ตัวลูกประเก้อม โดยใช้เหล็กกดลาย

ภาพที่ 2.98 ขั้นตอนการคุดและแกะลาย

15. การเจาะรู

เผาเหล็กแหลมให้ร้อนเพื่อใช้เจาะรูประเก้อม โดยเจาะจนทะลุทั้งสองด้าน(เหล็กที่นำมาเจาะรูจะต้องมีขนาดเล็กกว่ารูประเก้อมเล็กน้อย)

16. การทำความสะอาด

นำลูกประเก้อมมาขัดทำความสะอาดโดยการขัดด้วยแปรงทองเหลือง โดยใช้ น้ำแช่ลูกประเก้อมทิ้งไว้หรือใช้น้ำล้างจาน แล้วล้างด้วยน้ำเปล่าให้สะอาด

17. ชิ้นงานสำเร็จ

ภาพที่ 2.99 ชิ้นงานสำเร็จหลังคุดและแกะลาย

หมายเหตุ เนื่องจากโครงการวิจัยนี้เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ เพื่อพัฒนารูปแบบและกระบวนการผลิตเครื่องประดับเงิน ดังนั้นกระบวนการและขั้นตอนการผลิตเครื่องประดับเงินทั้งตะเกาและประเก้อมที่สมบูรณ์และละเอียด สามารถหาข้อมูลได้จากเว็บไซต์ของศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน)ที่: http://www.elibrary.sacict.net/th/knowledge/handicraft/index.php?SECTION_ID=1020 โดยขั้นตอนการผลิตและรูปภาพที่นำเสนอ ณ ที่นี้เป็นการสรุปขั้นตอนการผลิตที่โรงปฏิบัติงานของคุณลุงป่วน เจียวทอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แล 48 ้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.11 สรุปบทสัมภาษณ์ช่างชาวบ้านที่ทำเครื่องประดับและชาวบ้านผู้รู้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ช่างและปราชญ์ชาวบ้าน เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์ในมิติต่างๆ สรุปได้ดังนี้

การทำเครื่องประดับเงินที่บ้านเขวาสินรินทร์นั้นมีการทำกันมาช้านาน เป็นการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นสำหรับลุงป่วน เขียวทองนั้น เริ่มทำตั้งแต่อายุ 13 ปี ท่านเล่าว่า ท่านเกิดที่นี่ เกิดมาก็เห็นคนเฒ่าคนแก่ทำกันอยู่แล้ว หมู่บ้านอื่นก็ไม่มี มีที่นี้ที่เดียว อย่างไรก็ตามช่างชาวบ้านที่ทำเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ในปัจจุบันเหลืออยู่จริงๆ ไม่กี่ครัวเรือน หรืออาจจะกล่าวได้ว่าเหลือเพียงที่บ้านของลุงป่วนเท่านั้น เนื่องจากปัญหาของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ ทั้งด้านการตลาดและการจัดการภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมซึ่งขาดการส่งเสริมและพัฒนา ทำให้ช่างที่เหลืออยู่ในปัจจุบันต้องทำงานอย่างอื่นด้วยความอยู่รอด อย่างคุณลุงป่วน เขียวทองก็เลี้ยงวัวเลี้ยงควาย พร้อมกับปลูกพืชทองไปด้วย และก็มีจำนวนมากที่เลิกทำไปเลย ไปประกอบอาชีพใหม่ ปัญหาหลักๆก็คือการสื่อสารให้คนในสังคมหรือผู้บริโภคโดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันเข้าใจถึงคุณค่าของวัฒนธรรมการทำเครื่องเงินนี้ นอกจากนี้แล้ว การถ่ายทอดองค์ความรู้สู่รุ่นหลังก็ไม่ได้รับการสืบสาน เพราะเป็นอาชีพที่ต้องเข้ามาเรียนรู้ ฝึกฝนและใช้ระยะเวลาในการบ่งเพาะประสบการณ์นาน ส่วนใหญ่ที่มาเรียนรู้ก็จะเลือกเรียนรู้แค่อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ทำตะเกาเป็นอย่างเดียวอย่างอื่นทำไม่ได้ เพราะไม่อยากเรียน เพราะอาจจะขายยาก ทำให้ไม่ได้องค์ความรู้แบบบูรณาการ รวมทั้งไม่เกิดการพัฒนาต่อยอดทั้งรูปแบบและเทคนิค ทำให้ยังมีรูปแบบและเทคนิคหลายเทคนิคที่มีเพียงคุณลุงป่วนเท่านั้นที่ทำได้และไม่เหมาะสมกับวิถีชีวิตปัจจุบัน ทั้งยังไม่เหมาะสมกับวิถีชีวิตปัจจุบัน

สำหรับลวดลายในชิ้นงานนั้น มีทั้งที่คิดขึ้นเองจากสิ่งรอบๆตัว แล้วนำมาประยุกต์เป็นรูปแบบใหม่ เช่น ลุงป่วนเห็นตัวหนอนมีลายสวย ตัวสั้นๆ ก็เลยลองเอาลวดมาลองทำดู ให้มันคล้ายกับตัวหนอน แล้วมาประกอบทำเป็นสร้อย เป็นต้น ในขณะที่บางลวดลายก็ลอกเลียนแบบและพัฒนามาจากลวดลายในอดีต

สำหรับการตลาดของคุณลุงป่วน เขียวทอง ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการทำขึ้นมาขายเป็นชิ้นๆ ไม่ค่อยมีการสั่งทำเพราะเครื่องประดับเงินของคุณลุงป่วน เขียวทองจะมีหลายประเภทให้เลือก เช่น ต่างหู กำไลข้อมือ สร้อยคอ เป็นต้น ทั้งตะเกาและประเก้อม โดยเฉพาะงานตะเกาที่เป็นงานละเอียดและซับซ้อน สวยงามและแตกต่าง ช่างที่อื่นไม่ทำ รวมทั้งยากต่อการเลียนแบบและผลิตในระบบอุตสาหกรรม

การซื้อขายในอดีตนั้น หลังจากผลิตงานเครื่องประดับเงินได้แล้ว ก็จะเดินทางนำผลิตภัณฑ์ที่ได้ขึ้นไปเดินขายตามหมู่บ้านต่างๆ แต่ปัจจุบันนี้มีรูปแบบของการจัดจำหน่ายหลายรูปแบบ ทั้งกลุ่มลูกค้าชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยกลุ่มลูกค้าจะเดินทางมาที่บ้านของคุณลุงเอง ทั้งนี้เนื่องจากการนำเสนอข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต รวมทั้งรูปแบบของเครื่องประดับที่แตกต่างและเป็นงานที่ดึงใช้ความรู้ความสามารถในการทำและลุงป่วนผลิตส่วนประกอบต่างๆเองทุกชิ้นเอง ทำให้งานของลุงป่วนมีราคาสูง เป็นงานสำหรับตลาดเฉพาะ (Niche market) ในขณะที่ช่างคนอื่นๆอาจจะมีการสั่งซื้อส่วนประกอบต่างๆที่ผลิตได้ในระบบ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุตสาหกรรม แล้วนำมาประกอบเข้าด้วยกัน ดังนั้นงานของคุณลุงป่วน จึงไม่ได้เข้าร่วมกับงาน OTOP เพราะในเรื่องของราคาและรูปแบบของชิ้นงาน

แต่ก่อนนี้ ประมาณปี 2546-2547 งานเครื่องประดับเงินของบ้านเขวาสินรินทร์ เป็นที่นิยมมาก จากการส่งเสริมของทางภาครัฐ ตามโครงการ “หนึ่งผลิตภัณฑ์ หนึ่งตำบล” หรือ OTOP โดยมีทั้งคนไทยและชาวต่างชาติเดินทางมาศึกษา มาลองทำและซื้อเครื่องประดับกลับไปด้วย แต่หลังจากเกิดเหตุสึนามิการเปลี่ยนแปลงการเมืองและภาวะเศรษฐกิจของโลกโดยรวมถดถอย ทำให้เครื่องประดับบ้านเขวาสินรินทร์ นี้ขายไม่ค่อยได้ เนื่องจากเป็นเครื่องประดับทำมือและมีรายละเอียดและลวดลายที่ซับซ้อน ส่วนเครื่องประดับเงินของช่างกลุ่มหัตถกรรมบ้านเขวาสินรินทร์อื่นๆก็ได้รับผลกระทบนี้เช่นกัน ปัจจุบันนี้เหลือทำเครื่องประดับเงินจริงๆที่ยังคงรักษาความเป็นอัตลักษณ์ของเครื่องประดับเงินเขวาสินรินทร์ ก็ที่บ้านของคุณลุงป่วน เจียวทองเท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิเคราะห์ สรุป แนวทางการแก้ปัญหา เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ

3.1 ข้อมูลด้านการตลาด

3.1.1 ภาพรวมของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับไทย

การส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับไทย ในระหว่างเดือนมกราคมถึงกรกฎาคม 2552 เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.15 จากเดิม 146,862.27 ล้านบาท มาอยู่ที่ 197,022.99 ล้านบาท แต่หากไม่นับรวมทองคำที่ยังไม่ขึ้นรูป และทองคำกึ่งสำเร็จรูปแล้ว มูลค่าการส่งออกที่แท้จริงจะลดลงถึงร้อยละ 17.05 สินค้าเกือบทุกรายการปรับตัวลดลง ขณะที่เครื่องประดับเงินเริ่มปรับตัวเป็นบวกสวนกระแสการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ

หากเปรียบเทียบกับเมื่อเดือนมกราคมถึงมิถุนายน 2552 มีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 53.79 จากเดิม 118,190.28 ล้านบาท มาอยู่ที่ 181,764.07 ล้านบาท ตัวเลขดังกล่าวแสดงถึงภาวะที่ค่อนข้างตกต่ำกว่าความคาดหมายต่ออุตสาหกรรม เนื่องจากเมื่อช่วงต้นปีสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ ได้ประมาณการมูลค่าการส่งออกในปี 2552 ว่าจะติดลบที่ร้อยละ 12.35 หรือคิดเป็นมูลค่า 141,113.06 ล้านบาท

ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2552 เมื่อพิจารณาจากสถิติการส่งออกสินค้าหมวดอัญมณีและเครื่องประดับในภาพรวมพบว่า การส่งออกขยายตัวถึงร้อยละ 53.79 มีมูลค่าสูงถึง 181,764.07 ล้านบาท จัดเป็นสินค้าส่งออกที่ขยับขึ้นจากอันดับที่ 5 หรือ 6 ในปีก่อนๆ มาเป็นอันดับที่ 2 รองจากเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ ซึ่งถ้าหักทองคำที่ยังไม่ขึ้นรูปหรือทองคำกึ่งสำเร็จรูปซึ่งมีมูลค่าสูงถึง 117,801.48 ล้านบาท และเป็นสินค้าที่ไม่ได้สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ภาคอุตสาหกรรมนี้อย่างแท้จริง ปรากฏว่ามูลค่าการส่งออกสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับคงเหลืออยู่เพียง 63,962.52 ล้านบาท ซึ่งลดลงจากช่วงเดียวกันในปีก่อนหน้าถึงร้อยละ 17.05

เครื่องประดับแท้ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกสำคัญรองจากทองคำที่ยังไม่ได้ขึ้นรูป มีมูลค่าการส่งออก 38,362.89 ล้านบาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 11.76 การส่งออกเครื่องประดับทองและเครื่องประดับแพลทินัมลดลงร้อยละ 18.57 และ 3.82 ตามลำดับ ขณะที่การส่งออกเครื่องประดับเงินขยายตัวร้อยละ 1.12 ซึ่งถือเป็นการปรับตัวเป็นบวกได้เป็นครั้งแรกในรอบ 6 เดือน

แม้ว่าการส่งออกสินค้าหลักเกือบทุกรายการจะยังมีแนวโน้มปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องแต่ในทางกลับกันเครื่องประดับเงินมีแนวโน้มปรับตัวที่ดีขึ้น โดยจะเห็นจากปรากฏการณ์ที่มูลค่าการส่งออกสามารถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปรับตัวเป็นบวกได้เป็นครั้งแรกในรอบ 6 เดือน ปกติแล้วเครื่องประดับเงินเป็นสินค้าไทยที่ยังมีคู่แข่งที่ดีท่ามกลางสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ เพราะเป็นสินค้าทางเลือกระดับต้นๆ สำหรับผู้บริโภค โดยทั้งปีคาดว่าจะมีมูลค่าการส่งออก 26,651.31 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 6.10

ตารางที่ 3.1 มูลค่าการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับไทยระหว่างเดือนมกราคม- มิถุนายน 2551 และ 2552

รายการ	มูลค่า(ล้านบาท)		สัดส่วน (ร้อยละ)		เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	มค.-มิย.51	มค.-มิย.52	มค.-มิย.51	มค.-มิย.52	
1. ทองคำที่ยังไม่จึ้นรูปหรือ กึ่งสำเร็จรูป	41,080.90	117,801.48	34.76	64.81	186.75
2. เครื่องประดับแท้	43,476.60	38,362.89	36.79	21.11	-11.76
2.1 เครื่องประดับเงิน	12,845.63	12,989.63	10.87	7.15	1.12
2.2 เครื่องประดับทอง	28,304.27	23,047.83	23.95	12.68	-18.57
2.3 เครื่องประดับแพลตินัม	409.31	393.66	0.35	0.22	-3.82
2.4 อื่นๆ	1,917.39	1,931.59	1.62	1.06	0.74
3. เพชร	18,174.95	12,022.69	15.38	6.61	-33.85
3.1 เพชรก้อน	4,911.78	1,411.37	4.16	0.78	-71.27
3.2 เพชรเจียรระไนแล้ว	13,252.64	10,600.72	11.21	5.83	-20.01
3.3 อื่นๆ	10.52	10.60	0.01	0.01	0.76
4. พลอยสี	9,226.34	7,040.79	7.81	3.87	-23.69
4.1 พลอยก้อน	350.00	232.38	0.30	0.13	-33.61
4.2 พลอยเนื้อแข็งที่ เจียรระไนแล้ว	4,525.15	3,059.37	3.83	1.68	-32.39
4.3 พลอยเนื้ออ่อนที่ เจียรระไนแล้ว	4,351.19	3,749.03	3.68	2.06	-13.84
5. เครื่องประดับเทียม	2,892.62	3,354.57	2.45	1.85	15.97
6. เงิน	116.15	1,211.55	0.10	0.67	943.09
7. อื่นๆ	3,222.72	1,969.92	27.3	1.08	-38.87
รวมทั้งสิ้น	118,190.28	181,763.89	100.00	100.00	53.79

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวโน้มอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับไทย

จากสถานการณ์การส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับของไทยในปี 2552 คาดการณ์ว่าการเติบโตไม่เกินร้อยละ 20 ซึ่งชะลอลดตัวจากปี 2551 ที่เติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 48 เมื่อเทียบกับปี 2550 โดยในปี 2552 - 2553 มูลค่าการส่งออกทองคำที่ยังไม่ได้ขึ้นรูปยังคงเป็นตัวแปรสำคัญในการผลักดันให้การส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับโดยรวมของไทยเปลี่ยนแปลง เพราะมีความเป็นไปได้สูงว่านักลงทุนจำนวนไม่น้อยจะลงทุนและค้ากำไรจากส่วนต่างของราคาทองคำแท่ง เพราะคาดว่าภาวะการลงทุนทั้งในตลาดเงินและตลาดทุนยังคงมีแนวโน้มซบเซาต่อเนื่อง โดยเฉพาะภาวะเศรษฐกิจของตลาดหลักอัญมณีและเครื่องประดับของไทย ทั้งสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป อย่างไรก็ตามหากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของแต่ละประเทศคู่ค้าและของประเทศไทยเป็นไปด้วยดีจะสามารถช่วยผลักดันให้ความต้องการซื้อสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับเพิ่มขึ้นได้ระดับหนึ่ง

อนึ่ง รัฐบาลไทยเห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับเพราะเป็นภาคการผลิตที่สามารถสร้างรายได้ให้ประเทศสูงเป็นอันดับต้นๆ และมีมูลค่าสูงถึงกว่า 2.8 แสนล้านบาท มีการจ้างแรงงานสูงถึง 1.1 ล้านคน อยู่ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล 25 % และอีก 75% กระจายอยู่ในทุกภูมิภาค ถือว่ามีส่วนในการสร้างงานสร้างรายได้ที่สำคัญของประเทศ กอปรกับมีแผนการที่จะผลักดันให้ไทยเป็นศูนย์กลางอัญมณีและเครื่องประดับโลกและส่งเสริมการส่งออกและการท่องเที่ยว

ภาพรวมของอุตสาหกรรมโดยสรุปในช่วงครึ่งปี 2552 ต่อต้นปี 2553 เป็นที่คาดการณ์ว่าอุตสาหกรรมน่าจะพัฒนาไปในทางที่ดี เพราะเริ่มมีสัญญาณเศรษฐกิจที่ดีทั้งในประเทศเองและต่างประเทศหลายแห่ง โดยเฉพาะประเทศที่เป็นตลาดหลักของไทย รัฐบาลคาดว่าตลอดทั้งปี 2552 การชะลอลดตัวของมูลค่าการส่งออกไทยน่าจะลดลงเหลือราว 10-12 % (ไม่รวมทองคำที่ยังไม่ขึ้นรูป) โดยมีสินค้าส่งออกสำคัญคือเครื่องประดับเงิน ซึ่งปัจจุบันการส่งออกเครื่องประดับเงินของไทยมีสัดส่วนราว 30% ของมูลค่าการส่งออกในตลาดโลก และไทยจัดว่าเป็นผู้ส่งออกสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับสำคัญเป็นอันดับ 14 ของโลก

3.1.2 รูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องประดับประเภทต่างๆที่มีในตลาดภายในประเทศ

จากการสำรวจเก็บข้อมูลเครื่องประดับตลาดภายในประเทศ ผู้วิจัยสามารถแบ่งประเภทของเครื่องประดับ โดยพิจารณาเงื่อนไขต่างๆ เช่น แนวคิดในการออกแบบ รูปแบบ เทคนิค วัสดุ คุณค่า มูลค่า และกลุ่มเป้าหมายได้ดังนี้

เครื่องประดับประเพณีนิยมไทย (Traditional Thai jewelry) เป็นเครื่องประดับที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาช้านาน โดยใช้วัสดุที่มีค่าในการผลิต เช่น ทอง เงินและอัญมณีต่างๆ แต่จะต่างกันตรงที่เครื่องประดับประเพณีนิยมไทย จะมีรูปแบบและลวดลายที่สื่อถึงค่านิยมและแสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ความเชื่อและกระบวนการผลิตที่ฝังรากลึกมาเป็นเวลานาน เช่น เครื่องประดับทองจากสุโขทัย และเพชรบุรี เครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์และเครื่องประดับทองจากเขาวราช เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.1 เครื่องประดับประเพณีนิยมไทย (Traditional Thai jewelry)

เครื่องประดับแท้ (Fine jewelry) เป็นเครื่องประดับที่เน้นมูลค่าของตัววัสดุ เช่น ทอง เงิน อัญมณีต่างๆ เป็นต้น และมีรูปแบบที่ร่วมสมัย เป็นสากล โดยให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมของตราสินค้าและการผลิตในระบบอุตสาหกรรม มีรูปแบบที่เรียบง่ายเหมาะสมกับกระบวนการผลิตและกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มใหญ่เป็นหลัก เช่น เครื่องประดับจาก Beauty Gems, Pranda jewelry เป็นต้น

ภาพที่ 3.2 เครื่องประดับแท้ (Fine jewelry)

เครื่องประดับคอสดุมและแฟชั่น (Costume และ Fashion jewelry) เป็นเครื่องประดับที่เน้นการสวมใส่ประกอบเข้ากับการแต่งกายและเน้นการออกแบบที่สอดคล้องกับกระแสของแฟชั่นในขณะนั้นหรือในอนาคตอันใกล้ โดยที่เครื่องประดับคอสดุมเป็นเครื่องประดับที่ใช้วัสดุที่ไม่มีค่า เช่น ทองเหลือง (Brass) หรือ ดีบุก (Tin) ในการผลิตชิ้นงาน ใช้กรรมวิธีการชุบปิดผิวชิ้นงานเพื่อความสวยงาม โดยให้ความสำคัญไปที่ความสวยงามของรูปทรง สี สัน ที่เหมาะสมกับสมัยนิยม ส่วนเครื่องประดับแฟชั่น จะมีจุดร่วมบางประการที่เหมือนกับเครื่องประดับคอสดุม ตัวอย่างเช่น เครื่องประดับแฟชั่น บางประเภทใช้วัสดุที่ไม่มีค่าและทิศทางการออกแบบก็จะอิงอยู่กับสมัยนิยม ในขณะเดียวกันก็มีเครื่องประดับแฟชั่น ที่โดยส่วนใหญ่ใช้วัสดุมีค่าในการผลิต โดยเครื่องประดับทั้ง 2 ประเภทนี้ ส่วนใหญ่แล้วจะผลิตในระบบอุตสาหกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา 54 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.3 เครื่องประดับคอสตูม (Costume jewelry)

ภาพที่ 3.4 เครื่องประดับแฟชั่น (Fashion jewelry)

เครื่องประดับร่วมสมัยและเครื่องประดับเชิงศิลปะ (Contemporary and Art jewelry) เป็นเครื่องประดับที่เน้นไปที่แนวคิดที่ลึกซึ้ง สะท้อนมุมมองของนักออกแบบในประเด็นต่างๆผ่านงานออกแบบเพื่อนำเสนอแนวคิดและทางเลือกใหม่สู่กลุ่มเป้าหมายและสังคม ซึ่งในปัจจุบันเครื่องประดับประเภทนี้ยังไม่แพร่หลายในประเทศไทย แต่อย่างไรก็ตามเครื่องประดับประเภทนี้มีแนวโน้มที่จะขยายวงกว้างขึ้นในอนาคต เนื่องจาก เรื่องราว และรูปแบบ รวมทั้งวัสดุและกรรมวิธีการผลิตของเครื่องประดับร่วมสมัยและเครื่องประดับเชิงศิลปะที่แตกต่างจากเครื่องประดับประเภทอื่นๆ ทำให้ในสังคมปัจจุบันมีความต้องการเครื่องประดับประเภทนี้เพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการแสดงออกถึงความเป็นตัวตนของผู้สวมใส่ผ่านเครื่องประดับนี้

โดยที่เครื่องประดับร่วมสมัย (Contemporary Jewelry) เป็นเครื่องประดับที่เน้นแนวคิดในการออกแบบที่กล่าวถึง รูปทรง ความสวยงาม และ วัสดุร่วมสมัยเป็นหลัก ผ่านการจัดองค์ประกอบพื้นฐานทางศิลปะเพื่อสะท้อนความงามผ่านเครื่องประดับในนัยยะที่สัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย โดยจะเปิดกว้างในการเอกลีลาเป็นเอกลีลาที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แะ55ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้วัสดุที่หลากหลาย เช่น พลาสติก ยาง ไม้ ฯลฯ ร่วมกับวัสดุหลักที่มีค่า เช่น เงิน ทอง ฯลฯ และมุ่งเน้นในการผลิตที่เป็นกึ่งอุตสาหกรรมหรือบางครั้งเป็นงานชิ้นเดียว (One of A Kind)

ในขณะที่เครื่องประดับเชิงศิลปะ (Art jewelry) จะเน้นการนำเสนอแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานจากมุมมองของศิลปินเองเป็นสำคัญ ผ่านการตีความหมายใหม่ในประเด็นต่างๆ โดยที่ตัวเครื่องประดับนั้นมีบทบาทและหน้าที่ไม่เพียงแต่แสดงออกความเป็นตัวตนของผู้สวมใส่เท่านั้น แต่ยังเป็นหุ้นส่วนในการใช้ (Share) ปรัชญา แนวคิดในประเด็นเหล่านั้นร่วมกับศิลปินด้วย นอกเหนือจากนี้แล้วเครื่องประดับยังทำหน้าที่เป็นสื่อเคลื่อนที่ เพื่อสื่อสารแนวคิดหรือประเด็นต่างๆ ไปยังสาธารณะอีกด้วย โดยส่วนใหญ่แล้วเครื่องประดับเชิงศิลปะ จะเป็นการผลิตผลงานขึ้นมาเพียงชิ้นเดียว (One of A Kind) หรืออาจจะเป็นเพียงแนวความคิดในบริบทของเครื่องประดับ ที่รู้สึก สัมผัสได้ แต่ไม่มีรูปร่างทางกายภาพหรือการสูญหายไปของวัตถุธาตุและทัศนธาตุภายใต้บริบทของเครื่องประดับ โดยวัสดุที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นวัสดุที่ไม่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจแต่มีคุณค่าทางจิตใจ สอดคล้องและ/หรือสื่อความหมายในเชิงสัญลักษณ์หรืออุปมาอุปไมยต่อแนวความคิด ประเด็นและนัยยะต่างๆ ที่ต้องการสื่อออกมา เพื่อให้เห็นคุณค่าของแนวคิดหรือประเด็นนั้นๆ นอกจากนี้แล้ว คำจำกัดความของเครื่องประดับในมิติต่างๆ ถูกตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบใหม่ๆ อยู่เสมอ เช่น เครื่องประดับจำเป็นจะต้องเป็นวัตถุที่จับต้องได้เท่านั้นหรือ เป็นเพียงแนวคิด (Conceptual idea) เกี่ยวกับเครื่องประดับหรือร่างกายได้หรือไม่ เป็นต้น

ภาพที่ 3.5 เครื่องประดับร่วมสมัย (Contemporary Jewelry)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แล56องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.6 เครื่องประดับเชิงศิลปะ (Art jewelry)

ภาพที่ 3.7 เครื่องประดับเชิงศิลปะ (Art jewelry) (ต่อ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แะต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 รูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องประดับระดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

รูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องประดับระดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์

ชุดเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ลายโบราณที่เรียกว่า “ตะเกา” เป็นลายที่เลียนแบบมาจากดอกไม้ชนิดหนึ่งเรียกว่าดอกตะเกา เป็นดอกไม้ที่มีความสวยงาม มีกลิ่นหอมมีอายุราวสมัยพุทธกาล ในอดีตชุดเครื่องประดับเงินโบราณมีใช้เฉพาะในตระกูลสูงศักดิ์ เป็นเครื่องประดับที่มีความศักดิ์สิทธิ์ สวยงามและใช้ในงานมงคลต่างๆ เครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์อีกประเภทหนึ่งคือ “ประเทียม” ซึ่งคำว่าประเทียมเป็นภาษาเขมร มีความหมายใกล้เคียงกับภาษาไทยว่า ประคำ ใช้เรียกเม็ดเงิน เม็ดทองชนิดกลมที่นำมาร้อยเป็นเครื่องประดับ (อย่างไรก็ตามคุณจันทร์ทอง เกียวทอง ได้กล่าวว่า เครื่องประดับนี้ไม่ใช่ประคำ แต่คือ ประเทียม เป็นภาษาที่ใช้เรียกมาช้านาน และเป็นภาษาที่บ่งบอกถึงความเป็นอัตลักษณ์ของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์)

ประเทียม สุรินทร์ เป็นลูกกลมทำด้วยเงิน เช่นเดียวกับที่อื่นๆ แต่สิ่งที่แตกต่าง คือมีหลากหลายรูปแบบและลวดลาย เนื่องจากทำด้วยแผ่นเงินบางๆ ที่ตีเป็นรูปต่างๆ พร้อมกับอัดครั้งไว้ภายใน ทำให้สามารถแกะลายได้สะดวก ประเทียม มีตั้งแต่ขนาดเล็กที่สุดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณครึ่งเซนติเมตร ไปจนถึงขนาดใหญ่ประมาณ 2.5 - 3 เซนติเมตร มีหลายลวดลาย เช่น ลูกเงิน หมอนแปดเหลี่ยม กรวย แมงดา มะเฟือง ตะโพนฟักทองจารย์ (ตะกรุด) ส่วนใหญ่จำลองมาจากธรรมชาติ เช่น ลายตาราง ลายกลีบบัว ลายดอกพิกุล ลายดอกจันทร์ ลายพระอาทิตย์ ลายดอกทานตะวัน ลายตากบ ประเทียมส่วนใหญ่จะรมดำเพื่อให้ลายเด่นชัด ความสวยงามของประเทียมจึงอยู่ที่ลายที่แกะด้านนอก และความแวววาวของเนื้อโลหะเงิน⁴

ภาพที่ 3.8 ผลิตภัณฑ์เครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ “ประเทียม” ที่มีจำหน่ายอยู่ในปัจจุบัน แบบเลือกเม็ด

⁴ พรศภูมิใจไทย. 2552. ชุดเครื่องประดับเงินลายโบราณดอกตะเกา. [Online] เข้าถึงได้จาก : <http://www.bhumjaithai.com/content.php?id=188>

ภาพที่ 3.9 ผลิตภัณฑ์เครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ “ประเก้อม” ที่มีจำหน่ายอยู่ในปัจจุบัน แบบร้อยสำเร็จรูป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ⁵⁹ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.10 ผลิตภัณฑ์เครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ ที่มีจำหน่ายอยู่ในปัจจุบัน ในรูปแบบที่ผสมผสานกับวัสดุอื่น แบบร้อยสำเรีจรูป

ภาพที่ 3.11 ผลิตภัณฑ์เครื่องประดับเงินที่ได้จากระบบอุตสาหกรรม มีจำหน่ายปะปนกับเครื่องประดับบ้านเขวาสินรินทร์ ทำให้เอกลักษณ์ไม่ชัดเจน และลดคุณค่าของงานเครื่องประดับเชิงวัฒนธรรมนี้ไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แะ60ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 การตลาดของเครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์

เนื่องจากการผลิตเครื่องประดับเงินเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตในครัวเรือน มีการร่วมแรงกันทำเครื่องประดับเงิน ทำให้รูปแบบของการตลาดเป็นลักษณะการจัดตั้งสหกรณ์จำหน่าย และจัดกองคาราวานไปออกงานขายเครื่องเงินตามสถานที่ต่างๆทั้งในตัวจังหวัด งานเทศกาล งานกาชาด นอกจากนี้แล้วยังมีการตลาดแบบมือต่อมือ โดยมีได้ผ่านพ่อค้าคนกลาง ณ สถานที่ต่างๆในจังหวัดสุรินทร์ รวมทั้งการเข้าร่วมกับงาน OTOP และงานหัตถกรรมที่ทางรัฐบาลและหน่วยงานต่างๆได้จัดขึ้นด้วย นอกจากนี้แล้วยังมีการขายผ่านอินเทอร์เน็ตที่เว็บไซต์ต่างๆอีกด้วย เช่น www.thaitambon.com เป็นต้น⁵

3.3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริโภค

ลักษณะของผู้บริโภค

ลักษณะของผู้บริโภคตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบันส่วนใหญ่แล้วจะเป็นชาวไทย เพศหญิง โดยกลุ่มที่นิยมซื้อเครื่องเงินประเภทงานตะเกา จะมีช่วงอายุประมาณ 35 ปีขึ้นไป อันเนื่องมาจากรูปแบบและลวดลายที่มีความละเอียดวิจิตร มีความเป็นพื้นถิ่นสูงและมีราคาแพง สำหรับงานประเภทนั้น มีกลุ่มผู้บริโภคที่กว้างกว่า ตั้งแต่อายุประมาณ 18 ขึ้นไป เพราะมีลักษณะเหมือนกับลูกประคำหรือลูกปัด จึงมีโอกาสนในการจัดองค์ประกอบของเม็ดเงิน ร้อยเป็นสร้อยคอ กำไลข้อมือหรือต่างหูได้หลากหลายรูปแบบ โดยจะมีผู้บริโภคชาวต่างชาติบ้างที่เป็นนักท่องเที่ยว นิยมซื้อผลิตภัณฑ์ในลักษณะเป็นของที่ระลึก

ลักษณะและพฤติกรรมทั่วไปในการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมาย

โดยส่วนใหญ่แล้ว งานเครื่องประดับเงินของนายป่วน เกียนทองนั้นจะเป็นงานที่สมบูรณ์ประณีต ซับซ้อนและงดงามโดยเฉพาะงานตะเกา ดังนั้นกลุ่มเป้าหมายที่ซื้อหาเครื่องประดับจะอยู่ในกลุ่มผู้ที่มีรายได้สูง เช่น ข้าราชการ นักการเมือง ภริยาข้าราชการและพ่อค้า เพื่อใส่สำหรับการออกงานที่ต้องใส่ร่วมกับเครื่องแต่งกายพื้นถิ่นหรือชุดไทย รวมทั้งในการรับรองแขกบ้านแขกเมือง แต่กระนั้นก็ตาม สำหรับงานตะเกาต่างหูขนาดเล็ก ก็สามารถสวมใส่กับชุดทำงานหรือชุดลำลองทั่วไปได้เช่นกัน

ส่วนเครื่องประดับของกลุ่มหัตถกรรมเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์นั้น โดยส่วนใหญ่จะเน้นการผลิตประเก้อมเป็นหลัก อันเนื่องมาจากมีลักษณะเป็นเม็ดเหมือนลูกปัด ทำให้สามารถจัดองค์ประกอบและสร้างรูปแบบได้หลากหลาย มีราคาที่ถูกกว่า รวมทั้งยังสามารถสวมใส่ได้ในโอกาสที่หลากหลายกว่างานเครื่องประดับเงินประเภทตะเกา ทำให้มีโอกาสด้านการตลาดที่กว้างกว่าและจำหน่ายได้ง่ายกว่า

⁵ ไทยคำบล.2552. รายชื่อสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์.[Online] เข้าถึงได้จาก :

<http://www.thaitambon.com/Tambon/topcyamprodt.asp?PROVCODE=32&AMPCODE=16&SOPCYEAR=>

3.4 วิเคราะห์ สรุป ปัญหาและทำเสนอแนวทางการแก้ปัญหา เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ

3.4.1 การวิเคราะห์ จุดแข็ง-จุดอ่อน-โอกาส-อุปสรรค ของ เครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์ จากการเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถสรุปได้ดังนี้

การวิเคราะห์ปัญหาทางการตลาด

จากการวิเคราะห์ปัญหาด้านการตลาดเครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์ในปัจจุบัน ผู้วิจัยสรุปสาเหตุของปัญหา ได้ดังต่อไปนี้

1. มีการลดคุณภาพของสินค้าทั้งทางด้านความงามและวัสดุ กล่าวคือ มีการปรับลดหลายต่างๆ เพื่อให้ผลิตง่ายขึ้น เร็วขึ้น โดยที่ไม่ได้คำนึงถึงความงามอันเป็นอัตลักษณ์ของเครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์ สำหรับวัสดุนั้นมีการรีดให้บางมากเกินไปเพื่อลดต้นทุนในการผลิต ทำให้ลวดลายและรูปทรงต้องได้รับผลกระทบไปด้วย เพื่อมุ่งแข่งขันตัดราคากันเองในชุมชน ทำให้ท้ายที่สุดแล้วก็ไม่สามารถดำรงอยู่ได้
2. มีการจัดการทางด้านการตลาดที่ทำให้คุณค่าของผลิตภัณฑ์ลดลง กลายเป็นของที่ไม่มีคุณค่า เป็นของโหล ที่ดูเหมือนว่าสามารถผลิตได้ในระบบอุตสาหกรรม ทำคุณค่าที่เป็นจุดเด่นขององค์ความรู้ในการผลิตด้วยมือหายไป
3. เครื่องประดับถูกลอกเลียนแบบทั้งจากชุมชนอื่นและภาคอุตสาหกรรม ทำให้คุณค่า และความงามเสื่อมถอยลง
4. การการผสมผสานกับผลิตภัณฑ์และวัสดุจากต่างถิ่น เช่น หินสี เพื่อร้อยสลับกับประเกียม ทำให้คุณค่า และความงามอันเป็นอัตลักษณ์เสื่อมถอยลง มีผลให้การจดจำหน่ายสินค้าเกิดภาวะอัตราการจำหน่ายลดลง
5. ขาดการประชาสัมพันธ์และสนับสนุนอย่างต่อเนื่องและจริงจังจกภาครัฐในหลายๆมิติ เพื่อให้ผู้คนในสังคมได้เห็นถึงคุณค่าของผลิตภัณฑ์ และธำรงรักษาไว้ซึ่งองค์ความรู้ที่เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมของชาติ

ตารางที่ 3.2 ตารางเปรียบเทียบจุดแข็ง และ จุดอ่อน ของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์

ด้าน	จุดแข็งของเครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์	จุดอ่อนของเครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์
รูปแบบ	1. รูปแบบ ลวดลาย ที่เฉพาะและแตกต่างจากที่มีอยู่ในท้องตลาด	มีรูปแบบที่ซับซ้อน มีความยุ่งยากในการผลิตและการถ่ายทอดองค์ความรู้
การผลิต	2. มีเทคนิคการผลิตด้วยมือและการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมและสภาพแวดล้อม	ต้องใช้เวลาและความชำนาญสูงในการผลิต
วัฒนธรรม	3. มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิต ความเชื่อและวัฒนธรรมของชุมชน อันเป็นอัตลักษณ์อย่างหนึ่งของเชื้อชาติ	มีรูปแบบที่เฉพาะเจาะจงสำหรับวัฒนธรรมเฉพาะถิ่น
ประโยชน์	4. เครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์นั้นมีประโยชน์มิใช่เพียงสำหรับประดับบนร่างกายเพื่อความสวยงามเท่านั้น แต่ยังบ่งบอกถึงความเป็นตัวตน ความหมายและประวัติความเป็นมาของเผ่าพันธุ์ด้วย (Cultural function) หรืออีกนัยหนึ่งก็คือมีบทบาทในฐานะตัวบ่งบอกทางวัฒนธรรม (Cultural Identity) อีกด้วย	เครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์บางประเภทมีการนำวัสดุอื่นมาประกอบรวมหรือปรับเปลี่ยนรูปแบบไป โดยทำให้ชิ้นงานนั้นขาดอัตลักษณ์ของความเป็นเครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์
ราคา		มีราคาแพง

ข้อสังเกต จากการสงพื้นที่เก็บข้อมูล ณ บ้านคุณลุงป่วน เจียวทอง เครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์ พบว่าในปัจจุบันแทบไม่มีการพัฒนาทั้งทางด้านเทคนิค วัสดุ และที่สำคัญที่สุดการพัฒนาารูปแบบของเครื่องประดับเลย โดยมีทัศนคติที่มักความเป็นศิลปินและอัตราสูง โดยเฉพาะคุณขันทอง เจียวทอง ซึ่งเป็นบุตรที่จะสานต่อองค์ความรู้นี้ ปฏิเสธที่จะปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาตามกระแสของตลาดหรือสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ ยังคงผลิตเครื่องประดับเงินเหมือนเดิมในทุกมิติรวมทั้งการตลาดด้วย ด้วยทัศนคตินี้ทำให้สามารถวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในสองประเด็น คือ เป็นทั้งข้อดีและข้อเสีย

ข้อดี ทำให้เครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ มีอัตลักษณ์ที่ชัดเจน ในเชิงอนุรักษ์ ทั้งด้านรูปแบบและองค์ความรู้ด้านการผลิต ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในมิติต่างๆที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา

ข้อเสีย เนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและยังเปลี่ยนแปลงรวดเร็วขึ้นทุกขณะ เนื่องมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ การคมนาคม ฯลฯ ทำให้เครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม่เหมาะสมกับวิถีชีวิตของคนในสังคมปัจจุบัน ซึ่งจะมีผลต่อการดำรงชีพและการสูญหายของวัฒนธรรม การสร้างสรรค์เครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์

สรุป จากปัญหาข้างต้น ทั้งในมิติของปัญหาทางการตลาด รูปแบบ กลุ่มผู้ผลิตและวิถีชีวิตของกลุ่มเป้าหมายที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ในปัจจุบันนี้กลุ่มหัตถกรรมเครื่องประดับเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์ นั้นเหลือทำอยู่เพียงไม่กี่ครัวเรือนเท่านั้น โดยส่วนใหญ่แล้วก็ผลิตเพียงประเถิด ที่มีรูปแบบและคุณภาพที่ไม่ดี มีการผสมผสานวัสดุอื่น โดยที่ไม่ได้มีการวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมในการที่จะถือหรือแสดงออกถึงอัตลักษณ์ของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ ทำให้คุณค่าของผลิตภัณฑ์ต่ำลง ซึ่งมีผลต่อการเลี้ยงชีพของชุมชนและการรักษาไว้ซึ่งเครื่องประดับเชิงวัฒนธรรมนี้

3.4.2 แนวทางการแก้ปัญหา

วัฒนธรรมในบริบทของกระแสโลกาภิวัตน์

วัฒนธรรมไม่ใช่สิ่งคงที่ แต่วัฒนธรรมมีการปรับเปลี่ยนตามอิทธิพลที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง วัฒนธรรมมีการเริ่มต้น มีการปรับเปลี่ยน มีการเสื่อมสลาย ผสมผสานจนเป็นวัฒนธรรมใหม่ โดยขึ้นอยู่กับความแรงของอิทธิพลภายนอก และความแข็งแกร่งของทุนทางวัฒนธรรมเดิม (Cultural capital) ที่นำไปสู่ความยั่งยืนทางวัฒนธรรม (Cultural sustainability)⁶ เนื่องจากเครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์ เป็นเครื่องประดับที่มีมิติทางวัฒนธรรมที่ยาวนานและถือว่าเป็นอัตลักษณ์ที่สำคัญของวัฒนธรรมไทย ดังนั้นแนวทางการแก้ปัญหาจึงสามารถนำเสนอได้ 2 แนวทาง

3.4.2.1 เชิงอนุรักษ์

การแก้ปัญหาในเชิงอนุรักษ์นี้ จะเป็นการเก็บรักษาไว้ซึ่งรูปแบบ กรรมวิธี ความเชื่อและวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับช่าง ผู้สร้างสรรคงานเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์และผู้บริโภค แต่อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและกระแสต่างๆที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ทำให้รูปแบบของเครื่องประดับไม่เหมาะสมกับวิถีชีวิตในปัจจุบัน ดังนั้นการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมนี้ในเชิงอนุรักษ์จะต้องมีการร่วมมือและสนับสนุนของหน่วยงานหลายๆฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เริ่มต้นจาก ชุมชน โรงเรียน มหาวิทยาลัย จังหวัด หน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยจะต้องเพิ่มการประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ เพื่อให้ความรู้และเข้าใจถึงความงดงาม และคุณค่าของผลิตภัณฑ์นี้ ในฐานะมรดกทางวัฒนธรรม ผ่านการกระตุ้นให้เกิดกระแสทางสังคม แล้วนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีพื้นฐานอยู่บนการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่ยั่งยืนต่อไป

⁶ ดร. วิชญ์ ตั้งเจริญ.2553."ศิลปกรรมไทยกับการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม".เอกสารสัมมนาวิชาการกะเทาะเปลือกวัฒนธรรม : การปรับเปลี่ยน

การเรียนรู้ของสังคม(Social learning) ⇨ การเห็นคุณค่าของสังคม (Social and cultural value) ⇨ การสนับสนุนทางการเงินของสังคม (Social and cultural marketing) ⇨ วัฒนธรรมที่ยั่งยืน (Cultural sustainability)

3.4.2.2 เชิงพัฒนา

โดยธรรมชาติของวัฒนธรรมแล้ว จะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม (Cultural hybridization) ระหว่างวัฒนธรรมเดิมกับอิทธิพลภายนอก จนเกิดการหล่อหลอมเป็นวัฒนธรรมใหม่ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตในปัจจุบัน (New social and cultural value) กล่าวได้ว่าการอนุรักษ์เชิงพัฒนาเป็นแนวคิดที่นำไปสู่การผสมผสานทางวัฒนธรรม ส่งผลให้เกิดสังคมสร้างสรรค์ใหม่ (New creative society) และเกิดนวัตกรรมทางวัฒนธรรม (Cultural innovation) นำไปสู่การสนับสนุนทางการเงินในรูปแบบใหม่ (New social and cultural marketing) และ การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative economy) ที่มีพื้นฐานอยู่บนการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่ยั่งยืนต่อไป (Cultural sustainability)

การเรียนรู้ของสังคม(Social learning) ⇨ การผสมผสานทางวัฒนธรรม (Cultural hybridization) ⇨ การเห็นคุณค่าใหม่จากสังคม (New social and cultural value) ⇨ การเกิดสังคมสร้างสรรค์ใหม่ (New creative society) ⇨ การสนับสนุนทางการเงินในรูปแบบใหม่ (New social and cultural marketing) ⇨ แนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative economy) ⇨ วัฒนธรรมที่ยั่งยืน (Cultural sustainability)

บทที่ 4

การออกแบบกลยุทธ์เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมคุณค่า(การตลาด) ของเครื่องประดับเชิงวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ เพื่อการอนุรักษ์ (Conservation) บนพื้นฐานของสังคม และเศรษฐกิจสร้างสรรค์

4.1 ความสำคัญของผลิตภัณฑ์เชิงวัฒนธรรมและชาติพันธุ์

4.1.1 อัตลักษณ์ของเชื้อชาติ ความเชื่อ วัฒนธรรม

วัฒนธรรม

การที่มนุษย์มาอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเป็นสังคมขึ้นมาย่อมต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของกลุ่ม มีระเบียบแบบแผนที่ควบคุมพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มให้อยู่ในขอบเขตที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สิ่งที่เป็นเครื่องมือในการควบคุมพฤติกรรมของกลุ่มคนนี้เราเรียกว่า “วัฒนธรรม” ดังนั้น วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ต้องควบคู่กับคนเสมอไป

วัฒนธรรมนั้นมีความหมายครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่าง ที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือสังคมใดสังคมหนึ่ง เช่น ภาษา ความเชื่อ ระเบียบประเพณี เป็นต้น มนุษย์ได้คิดสร้างระเบียบกฎเกณฑ์ใช้ในการปฏิบัติ การจัดระเบียบตลอดจนระบบความเชื่อ ค่านิยม ความรู้ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการควบคุมและใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ รวมทั้งสิ่งที่มนุษย์เปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงหรือผลิตสร้างขึ้น เพื่อความเจริญงอกงามในวิถีชีวิตและส่วนรวม หรืออีกนัยหนึ่งวัฒนธรรมคือวิถีแห่งชีวิตของมนุษย์ในส่วนรวมที่ถ่ายทอดได้ เรียนได้ เอาอย่างกันได้ วัฒนธรรมจึงเป็นผลผลิตของส่วนรวมที่มนุษย์ได้เรียนรู้มาจากคนสมัยก่อน สืบต่อกันมาเป็นประเพณี วัฒนธรรมจึงเป็นทั้งความคิดเห็นหรือการกระทำของมนุษย์ในส่วนรวมที่เป็นลักษณะเดียวกัน และสำแดงให้ปรากฏเป็น

นอกจากนี้แล้ววัฒนธรรมยังคือความเจริญก้าวหน้าของมนุษย์ หรือลักษณะประจำชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่อยู่ในสังคม ซึ่งไม่เพียงแต่จะหมายถึงความสำเร็จในด้านศิลปกรรมหรือมารยาททางสังคมเท่านั้น กล่าวคือ ชนทุกกลุ่มต้องมีวัฒนธรรม ดังนั้น เมื่อมีความแตกต่างระหว่างชนแต่ละกลุ่ม ก็ย่อมมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมนั่นเอง

ความสำคัญของวัฒนธรรม

วัฒนธรรมเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งในความเป็นชาติ ชาติใดที่ไร้เสียซึ่งวัฒนธรรมอันเป็นของตนเองแล้วชาตินั้นจะคงความเป็นชาติอยู่ไม่ได้ ชาติที่ไร้วัฒนธรรม แม้จะเป็นผู้พิชิตในการสงคราม แต่ในที่สุดก็จะ

ผู้ถูกพิชิตในด้านวัฒนธรรม ซึ่งนับว่าเป็นการถูกพิชิตอย่างราบคาบและสิ้นเชิง ทั้งนี้เพราะผู้ที่ถูกพิชิตในทางวัฒนธรรมนั้นจะไม่วิวัดเลยว่าตนได้ถูกพิชิต ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า วัฒนธรรมมีความสำคัญดังนี้

1. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ชี้แจงให้เห็นความแตกต่างของบุคคล กลุ่มคน หรือชุมชน
2. เป็นสิ่งที่ทำให้เห็นว่ามนุษย์มีความแตกต่างจากสัตว์
3. ช่วยให้มนุษย์เข้าใจสิ่งต่างๆ ที่มองเห็น การแปลความหมายของสิ่งที่มองเห็นนั้นขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของกลุ่มชน ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้และถ่ายทอดวัฒนธรรม
4. วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดปัจจัย 4 เช่น เครื่องนุ่งห่ม อาหาร ที่อยู่อาศัย การรักษาโรค
5. วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดการแสดงความรู้สึกทางอารมณ์ และการควบคุมอารมณ์ ในแต่ละสังคม
6. เป็นตัวกำหนดการกระทำบางอย่าง ในชุมชนว่าเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งการกระทำบางอย่างในสังคมหนึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเหมาะสมแต่อาจไม่เป็นที่ยอมรับในอีกสังคมหนึ่ง

จะเห็นได้ว่าผู้สร้างวัฒนธรรมคือมนุษย์ และสังคมเกิดขึ้นก็เพราะมนุษย์ วัฒนธรรมกับสังคมจึงเป็นสิ่งคู่กัน โดยแต่ละสังคมย่อมมีวัฒนธรรมเฉพาะตัว หากสังคมมีขนาดใหญ่หรือมีความซับซ้อนมากเพียงใด ความหลากหลายทางวัฒนธรรมก็จะมีมากขึ้นเพียงนั้น โดยวัฒนธรรมต่าง ๆ ของแต่ละสังคมอาจเหมือนหรือต่างกันสืบเนื่องมาจากความแตกต่างทางด้านความเชื่อ เชื้อชาติ ศาสนาและถิ่นที่อยู่ เป็นต้น⁷

4.1.2 เครื่องประดับในบริบทของสัญลักษณ์ของเชื้อชาติและวัฒนธรรม

ศาสตราจารย์ ดร. วิรุณ ตั้งเจริญ ได้กล่าวว่า “วัฒนธรรมคือ วิธีการดำรงชีวิต สังคมปรับเปลี่ยน วัฒนธรรมก็ปรับเปลี่ยน ไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม หรืออาจมองอีกด้านหนึ่งว่า วัฒนธรรมเปลี่ยนสังคมก็เปลี่ยน “การพ่ายแพ้ทางวัฒนธรรมย่อมหมายถึง การพ่ายแพ้ทุกสิ่งทุกอย่าง” ความขัดแย้งอย่างกว้างขวางในระดับประเทศชาติ ไม่ว่าประเทศชาติไหนๆ มักเกิดจากความพยายามที่จะกลืนกินวัฒนธรรม การต่อสู้และการแบ่งแยกทางวัฒนธรรมจึงรุนแรงมาก เพราะพรมแดนของรัฐชาติบนโลกทุกวันนี้ล้วนเป็นพรมแดนที่ตัดแยกวัฒนธรรม หากมีความเอื้ออาทร ผูกพันและเป็นกัลยาณมิตร พรมแดนหรือพื้นที่ทางวัฒนธรรมย่อมไร้ปัญหา แต่การก้าวข้ามพรมแดนหรือพื้นที่ของรัฐชาติ หรือพื้นที่ทางการปกครองรวมทั้งการรุกรานพื้นที่ทางวัฒนธรรมก็ย่อมก่อให้เกิดเป็นปัญหาที่แก้ยากยิ่ง”

⁷ บ้านจอมยุทธ์. 2552. วัฒนธรรมและประเพณีไทย.[Online]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.baanjomuyut.com>

[/library/thai_culture3/06.html](#)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศิลปกรรม (ศิลปะ งานออกแบบและหัตถกรรม) เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เป็นวิถีชีวิต มีพื้นที่หรือพรมแดนที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรม ดังนั้นการอนุรักษ์หัตถกรรมเครื่องเงินมรดกแห่งภูมิปัญญาชาวสุรินทร์จึงเป็นสัญลักษณ์ของเชื้อชาติและวัฒนธรรมของไทยอย่างหนึ่ง ที่สื่อให้เห็นถึงความเป็นตัวตนที่แตกต่างท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์⁸

โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิถีชีวิตและการแต่งกายในวัยที่แตกต่าง ที่เน้นการแสดงออกของตัวตน (Individuality) ทางวัฒนธรรม สะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของเชื้อชาติและวัฒนธรรม อันหมายถึงความเป็นตัวตนของเรา ท่ามกลางวิถีแห่งวัฒนธรรมการบริโภค (Commodity culture) และอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization)

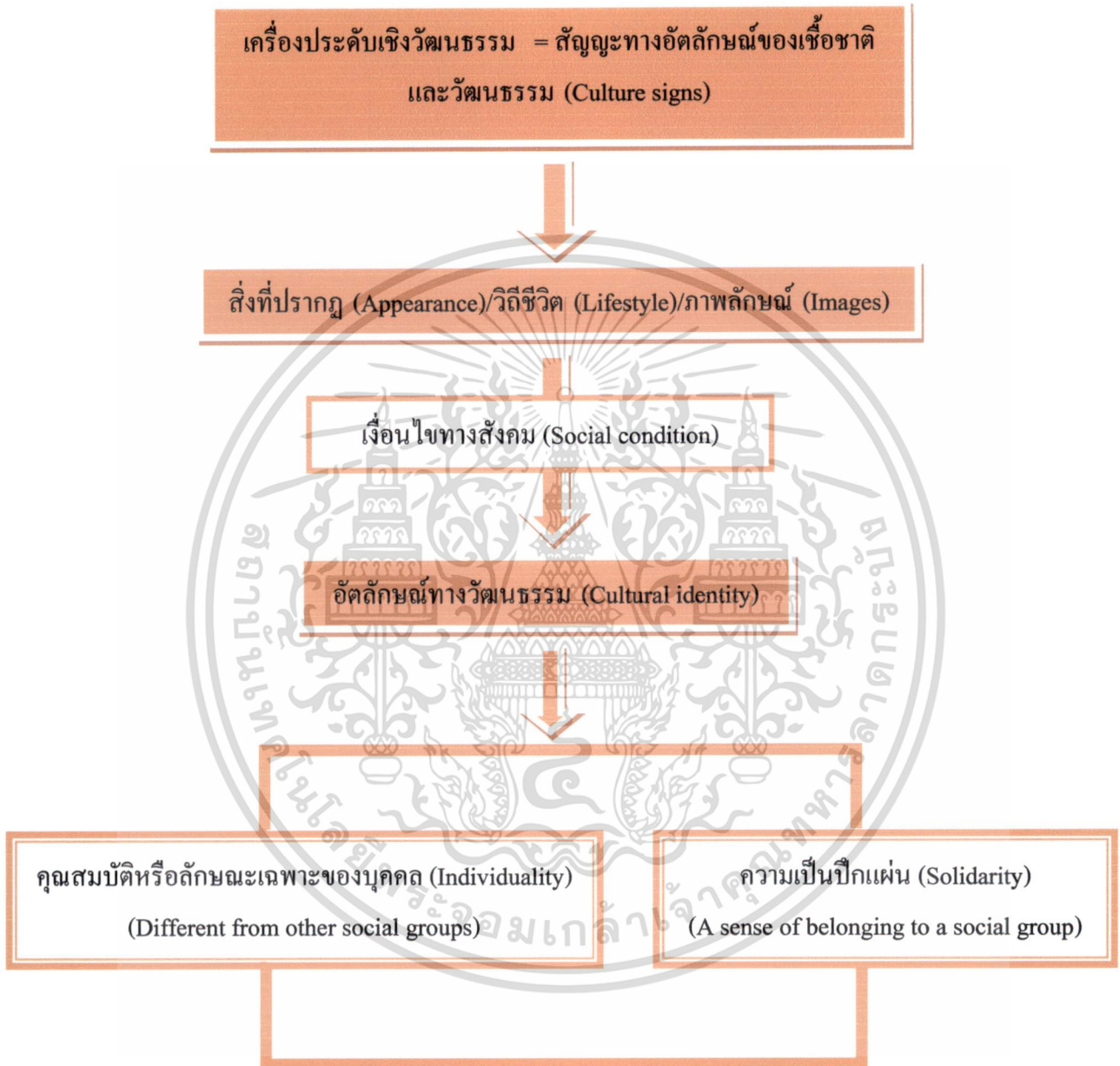

⁸ คร. วิรุณ ตั้งเจริญ.2553."ศิลปกรรมไทยกับการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม".เอกสารสันนาวิชาการกะเทาะเปลือกรวัฒนธรรม : การปรับเปลี่ยนท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ : หน้า 2-3

การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 เครื่องประดับในบริบทของสัญลักษณ์ความเป็นตัวตนที่แตกต่างและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และวัฒนธรรมกลุ่มใหม่ที่แตกต่างจากกลุ่มอื่นในสังคม

4.1.3 คุณค่าและมูลค่า

จากการศึกษาและวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมทั้งในมิติของ วัฒนธรรม เศรษฐกิจ วิถีชีวิตและพฤติกรรมของคนในสังคมที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ การบริโภคและการสร้างเงื่อนไขใหม่ในการบริโภคผลิตภัณฑ์เหล่านั้น ทำให้สามารถสรุปผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์และทุนนิยม ที่มีต่อการผลิตเครื่องประดับในระบบอุตสาหกรรม (แบบเหมือนๆ กันทั้งหมด) อันมีผลมาจากการเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สร้างเงื่อนไขและค่านิยมทางสังคม รวมถึงการกำหนดตำแหน่งทางการตลาดผ่านกลยุทธ์การสร้างตราผลิตภัณฑ์ (Brand positioning) โดยเน้นภาพลักษณ์ของตราผลิตภัณฑ์ในการสื่อถึงรสนิยม กลุ่ม และสถานะภาพทางสังคม ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ที่ผิวเผิน เป็นเพียงเปลือก และเป็นการหยิบยืมสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมภายนอกที่เน้นการสร้างมูลค่าให้กับตราผลิตภัณฑ์ทางเศรษฐกิจ แต่ขาดซึ่งคุณค่าทางวัฒนธรรม ดังนั้นแนวคิดเชิงอัตลักษณ์และการนำเสนอความเป็นตัวตนของตนเองผ่านเครื่องประดับ โดยการให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตเริ่มปรากฏขึ้นและเป็นสิ่งที่ถูกเสาะแสวงหามากยิ่งขึ้นเรื่อยๆ ผู้คนในสังคมปัจจุบันต้องการความแตกต่าง เพื่อการแสดงออกถึงความเป็นตัวตนของตนเอง พวกเขาไม่ต้องการเหมือนคนอื่น (ในระดับสังคมโลก) ดังนั้น แนวคิดของความเป็นท้องถิ่น (Local) หรือคุณค่าทางวัฒนธรรม (Cultural value) จึงเป็นแนวทางที่สื่อถึงอัตลักษณ์และความแตกต่างทางวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ ที่มุ่งเน้นคุณค่าเป็นสำคัญ เมื่อเป็นเครื่องประดับที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม ประเพณี รวมทั้งมีรูปแบบที่แตกต่าง มีความประณีต และมีเรื่องราว ทำให้ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม (Cultural products) ที่ได้ มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ (Cultural economy) ตามไปด้วยสำหรับตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche market) ที่ตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างนี้

4.2 กลุ่มเป้าหมายเพื่อการอนุรักษ์

เพศหญิงชาวไทยและชาวต่างชาติ (35+) ที่มีความนิยมชื่นชอบผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบที่วิจิตรบรรจงและประณีต และบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง

ภาพที่ 4.1 ภาพกลุ่มเป้าหมายสำหรับแนวทางอนุรักษ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา ๗๐ ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 กลยุทธ์เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมคุณค่า (การตลาด) ของเครื่องประดับเชิงวัฒนธรรมและชาติพันธุ์

4.3.1 ให้ความรู้

4.3.1.1 ชุมชน

ชุมชนในที่นี้กล่าวถึงกลุ่มหัตถกรรมเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์ ที่จะต้องทำงานร่วมกัน และศึกษาถึงวัฒนธรรมความเป็นมาของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์เชิงลึกในทุกมิติ นอกจากนี้แล้วจะต้องมีการกำหนดตำแหน่งของเครื่องประดับทางวัฒนธรรมนี้ เพื่อให้ได้ภาพลักษณ์ที่แตกต่างและชัดจากเครื่องประดับอื่นที่มีอยู่ในท้องตลาด และกำหนดกลยุทธ์เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมคุณค่า (การตลาด) ของเครื่องประดับเชิงวัฒนธรรมและชาติพันธุ์เชิงอนุรักษ์นี้ (Conservation) นอกเหนือจากนี้แล้ว ต้องมีการกำหนดคุณภาพและราคาของเครื่องประดับร่วมกัน ให้เป็นมาตรฐานของเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์ เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์และคุณค่าของผลิตภัณฑ์ให้ชัดเจน

4.3.1.2 ผู้คนในสังคม

เนื่องจากเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ เป็นเครื่องประดับในบริบทของสัญลักษณ์ของเชื้อชาติและวัฒนธรรมที่มีคุณค่า แต่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม อันเนื่องมาจากผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์และทุนนิยม ทำให้คุณค่าทางวัฒนธรรมนี้ถูกหลงลืมและดูเป็นสิ่งที่ล้าสมัย ดังนั้นหลายภาคส่วนในสังคมต้องช่วยกันให้ความรู้ เผยแพร่ให้เห็นเรื่องราว ความเป็นมาและความสำคัญของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชน โดยเริ่มต้นจากระบบการศึกษาทั้งในระดับโรงเรียน มหาวิทยาลัย และในระดับองค์กรต่างๆ ในสังคมทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาล เริ่มต้นตั้งแต่ระดับตำบล ไปจนถึงระดับกระทรวงและให้มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านการใช้สื่อต่างๆ เช่น ตำราเรียน หนังสือ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ ภาพยนตร์ การจัดนิทรรศการ เป็นต้น เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติที่คิดว่าผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมนี้เป็นสิ่งที่ล้าสมัย ไม่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางจิตใจ ท่ามกลางการกำหนดมูลค่าและคุณค่าของระบบทุนนิยม เพื่อให้ประชาชนเห็นถึง คุณค่าทางวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural value) หรือความเป็นท้องถิ่น (Local) ที่สื่อถึงอัตลักษณ์และความแตกต่างทางวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ของคนไทย สามารถนำไปสู่การสร้างสังคมสร้างสรรค์ (Sustainable creative society) และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Sustainable creative economy) ที่ยั่งยืนต่อไป

4.3.1.3 หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงอุตสาหกรรม และศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ เป็นต้น

ถึงแม้ว่าหลายหน่วยงานของรัฐบาล ได้มีการดำเนินยุทธศาสตร์ในการอนุรักษ์และส่งเสริมงาน หัตถกรรมไทย เช่น กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงพาณิชย์ และศูนย์ศิลปาชีพต่างๆในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นต้น แต่การทำงานของแต่ละหน่วยงานนั้น ยังไม่มีการกำหนดยุทธศาสตร์โดยภาพรวมร่วมกัน ผ่านการ วิเคราะห์ ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในระดับชุมชน จังหวัด ประเทศ และระดับนานาชาติ ที่เชื่อมโยงถึงการ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางวัฒนธรรม สังคมและเทคโนโลยี ทำให้การพัฒนาโดยภาพรวมยังไม่ชัดเจน ซึ่ง นโยบายโดยส่วนใหญ่ในอดีตนั้นจะเป็นไปในเชิงอนุรักษ์ กล่าวคือเน้นการตั้งรับและเฝ้าระวัง และเก็บรักษา ไม่ได้เน้นยุทธศาสตร์ในเชิงรุก ดังนั้นผู้วิจัยสรุปแนวทางเสนอแนะกลยุทธ์การดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ให้ความรู้และประชาสัมพันธ์ต่อผู้คนในสังคมให้เข้าใจคุณค่าและความสำคัญของผลงานหัตถ- กรรม ต่ออัตลักษณ์ความเป็นชุมชนและความเป็นชาติ
2. ส่งเสริมและพัฒนาชุมชนช่างฝีมือแบบยั่งยืน เพื่อให้มีการสืบสานและพัฒนาภูมิปัญญาและองค์ ความรู้นั้นสืบต่อไป ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของชุมชน ในขณะเดียวกัน ช่างฝีมือและ ชุมชนก็ยังสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้ อย่างมีความสุขตามวิถีแห่งตน

นอกเหนือจากนี้แล้ว รัฐบาลต้องมีการกำหนดบทบาทของแต่ละกระทรวงในการทำงานให้ชัดเจน และสอดคล้อง ส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยการกำหนดทิศทางโดยภาพรวม ว่ากระทรวงไหนมีความ เหมาะสมในการดูแลเรื่องอะไร เพื่อส่งเสริมและสร้างการพัฒนาชุมชนและผลงานหัตถกรรมอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน เช่น

- กระทรวงวัฒนธรรมดูแลเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมทั้งทางด้านการอนุรักษ์ และการพัฒนาด้าน ศิลปะ วัฒนธรรม รวมทั้งงานหัตถกรรมและงานออกแบบเชิงวัฒนธรรมควบคู่กันไป

ด้านการอนุรักษ์ มีการเก็บรวบรวมภูมิปัญญาและองค์ความรู้ต่างๆ รวมทั้งวิถีชีวิตของคนในชุมชน ที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับงานหัตถกรรมนั้นๆ ทั้งในรูปแบบของผลงาน เอกสาร ตำรา และสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการจัดทำหนังสือรวบรวมรายละเอียดต่างๆเช่น ชื่อ ที่อยู่ของช่างฝีมือและชุมชน หัตถกรรมต่างๆ (Directory) เพื่อการส่งเสริมการศึกษาและสืบสาน โดยจัดตั้งเป็นห้องสมุดสำหรับองค์ ความรู้งานหัตถกรรมแห่งชาติ เพื่อจัดเป็นห้องสมุดกลางที่รวบรวมข้อมูลทั้งหมดของงานหัตถกรรมทั้ง ประเทศไว้ นอกจากนี้แล้วจะต้องจัดตั้งห้องสมุดแห่งวัฒนธรรมนี้ทั้งในระดับภูมิภาคและชุมชนด้วย

ห้องสมุดกลาง (กรุงเทพ) ↔ ห้องสมุดภูมิภาค (รวมมือกับมหาวิทยาลัยต่างๆในภูมิภาค) ↔ ห้องสมุดจังหวัด ↔ ห้องสมุดชุมชน

ด้านการพัฒนา กระทรวงวัฒนธรรม โดยสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ควรจะเป็นหน่วยงาน หลักในการพัฒนาศิลปะและวัฒนธรรมร่วมสมัยที่มีจุดเริ่มต้นมาจากรากเหง้าของวัฒนธรรมดั้งเดิม แต่มีการ พัฒนาให้เหมาะสมกับยุคสมัยและการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม โดยที่ไม่สูญเสียแก่นแท้ของ วัฒนธรรมนั้นไป เช่น มีการส่งเสริม สนับสนุน และเป็นศูนย์กลางทั้งในการวิจัยสร้างสรรค์ (Creative

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

research) และเผยแพร่ ที่มีพื้นฐานอยู่บนกระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะและวัฒนธรรมร่วมสมัย ที่มุ่งเน้น การเสาะแสวงหาคคุณค่า มุมมอง และการตีความหมายใหม่ ในเชิงปรัชญา(นามธรรม) ผ่านการสร้างสรรค์ ภาษาใหม่(รูปธรรม) ทางศิลปะ การออกแบบและหัตถกรรมสู่สังคม เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่หลากหลาย โดยกำหนดบรรทัดฐานใหม่ที่เหมาะสมในการวิจัยทางศิลปะ การออกแบบและหัตถกรรมสู่สังคม เพื่อ กระตุ้นให้เกิดการวิจัยและพัฒนาทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมกว้างขวางขึ้น (ปัจจุบันการทำวิจัยของ ประเทศไทยยังคงใช้การวิจัยในรูปแบบทางวิทยาศาสตร์เป็นกรอบ ทำให้กระบวนการวิจัยนั้นไม่เหมาะสม กับธรรมชาติของการสร้างสรรค์งานศิลปะ การออกแบบและหัตถกรรม โดยเฉพาะวิถีแห่งการสื่อสารทาง ศิลปะ จึงมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการพัฒนาในการวิจัยสร้างสรรค์ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ (Theory and practice) อย่างที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน)

เป็นศูนย์กลางการวิจัยด้านศิลปะและการออกแบบ ⇨ ค้นคว้าข้อมูล ⇨ วิเคราะห์และ ตีความหมายใหม่ทางศิลปะและการออกแบบ ⇨ องค์ความรู้ใหม่ทางศิลปะและการออกแบบ ⇨ เผยแพร่ความรู้

- กระทรวงศึกษา ส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมให้เพิ่มมากขึ้นทั้งใน ระดับประถม มัธยม และมหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา ได้ซึมซาบคุณค่าและความงามทาง วัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงามผ่านการศึกษาศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อให้ได้บุคลากรที่ดีของสังคมและ ประเทศชาติ ควบคู่ไปการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และเศรษฐกิจ

- กระทรวงวิทยาศาสตร์และสารสนเทศ ส่งเสริม พัฒนาและให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีวัสดุและ กระบวนการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม สภาพสังคมในปัจจุบันเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพในการทำงาน สูงสุดของชุมชน ศิลปิน นักออกแบบและช่างฝีมือ รวมทั้งการสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลงานผ่านการใช้ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบต่างๆ เช่น เว็บไซต์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การถ่ายทอดสดวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องพัน กับชาติพันธุ์และผลิตภัณฑ์ผ่านเว็บไซต์ เพื่อเปิดเป็นเวทีของการนำเสนอข้อมูลให้กว้างขึ้น ผ่านการ เชื่อมโยงกับเว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐบาลต่างๆ เป็นต้น

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เนื่องจากงานหัตถกรรมส่วนใหญ่ใช้วัสดุจากธรรมชาติ จาก สภาพแวดล้อมภายในชุมชนเป็นหลัก แต่ผลกระทบจากระบบทุนนิยมทำให้ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็น องค์ประกอบที่สำคัญของงานหัตถกรรมนั้นลงน้อยลงเป็นอย่างมาก วัสดุบางประเภทสูญหายจึงต้องนำเข้า จากต่างประเทศ ทรัพยากรธรรมชาติเป็นแหล่งกำเนิดของวัตถุดิบหลักของชุมชนและเป็นหนึ่งในตัวบ่งบอก ถึงความแตกต่างของที่ตั้ง สภาพภูมิอากาศและวิถีชีวิตของแต่ละชุมชนผ่านการผลิตและใช้สอยของงาน หัตถกรรมนั้น ดังนั้นกระทรวงเกษตรจึงจำเป็นต้องเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาและให้ความรู้ในการปรับ พื้นสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในแต่ละชุมชน เพื่อการใช้สอยทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมส่งเสริมการค้าส่งออกและกระทรวงการต่างประเทศ มีการส่งเสริมในการนำเสนอผลงานของงานศิลปะ ออกแบบและงานหัตถกรรมนี้ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ผ่านการนำเสนอเรื่องราวของความหลากหลาย ความแตกต่างที่สำคัญของภูมิปัญญาและองค์ความรู้ รวมทั้งวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับงานสร้างสรรค์นั้น ในฐานะผลิตภัณฑ์ที่เป็นสัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์ของเชื้อชาติและวัฒนธรรม

ทั้งนี้การส่งเสริมในระดับนานาชาตินั้น อาจจะมีการประสานความร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานรัฐบาลของประเทศต่างๆที่ดูแลเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรมและงานหัตถกรรม ในการที่จะจัดงานร่วมกันเพื่อสนับสนุนศิลปิน นักออกแบบ ช่างฝีมือและชุมชนในการสื่อสารและเฟื่องช่องทางส่งเสริมคุณค่าของผลิตภัณฑ์เชิงวัฒนธรรมนี้

- ศูนย์ส่งเสริมการค้าออกแบบ (TCDC) ส่งเสริม อบรม บ่มเพาะและพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงวัฒนธรรมให้กับนักออกแบบ ช่างฝีมือและชุมชน ทั้งทางด้านรูปแบบ เทคนิคและวัสดุ ให้เหมาะสมกับสภาพสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตร่วมสมัย โดยอยู่บนพื้นฐานของภูมิปัญญาและองค์ความรู้ของแต่ละชุมชน

- กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ส่งเสริม อบรมและให้ความรู้กับนักออกแบบ ช่างฝีมือและชุมชน เพื่อปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา โดยการสร้างจิตสำนึกให้นักออกแบบ ช่างฝีมือและคนในสังคม ด้วยการให้การศึกษาผ่านสื่อต่างๆ ควบคู่กับการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและจริงจัง รวมทั้งการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต Social media ต่างๆ เพื่อให้คนในสังคมได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

4.3.2 วิเคราะห์และสรุปกลยุทธ์การเผยแพร่และส่งเสริมคุณค่า (การตลาด) ของเครื่องประดับเชิงวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ เพื่อการอนุรักษ์ บนพื้นฐานของสังคม และเศรษฐกิจสร้างสรรค์

รัฐบาลจะต้องกำหนดเป็นนโยบายแห่งชาติในการที่จะสร้าง “สังคมแห่งการสร้างสรรค์ (Creative community)” เพื่อให้เกิดสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืนในสังคม โดยการดำเนินนโยบายเชิงรุกในหลายๆมิติ ทั้งการให้ความรู้ต่อผู้คนในสังคม และการส่งเสริมพัฒนาศิลปิน นักออกแบบและช่างฝีมือ รวมทั้งการสนับสนุนและส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของความคิดและการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งจะมีผลต่อการสืบสานวัฒนธรรมและการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมผ่านการซื้อขายผลงาน เป็นต้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้ผู้วิจัยเสนอแนะแนวทางในการกำหนด กลยุทธ์การเผยแพร่และส่งเสริมคุณค่า (การตลาด) ของเครื่องประดับเชิงวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนา บนพื้นฐานของสังคม และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ได้ดังนี้

4.3.2.1 การจัดการทางสังคมเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนา (Creative social management)

1. การสร้างชุมชนของศิลปิน นักออกแบบ และช่างฝีมือ (Arts, Crafts, and Design community) โดยการสนับสนุนของทั้งหน่วยงานรัฐบาลและเอกชน ในการสนับสนุนนักออกแบบ (Designer) ศิลปิน (Artist) ช่างฝีมือ (Craftsmen/craftswomen) เพื่อให้ภาพลักษณ์และเรื่องราว รวมทั้งวิถีชีวิตทางวัฒนธรรมของการทำงานสร้างสรรค์เชิงวัฒนธรรมนี้ชัดเจนและผู้คนในสังคมสามารถเข้าถึงได้
2. มีโครงการอบรม บ่มเพาะและให้ที่พักในการสร้างสรรค์ผลงานและทำกิจกรรมทางด้านศิลปะ งานออกแบบและงานหัตถกรรมร่วมกับชุมชน (Residency program) เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในมิติต่างๆอย่างสม่ำเสมอ
3. สนับสนุนและส่งเสริมในการสร้างพิพิธภัณฑ์ (Museum) หอศิลปะและการออกแบบ (Art/Design Gallery) ศูนย์ศิลปะและหัตถกรรม (Art and Craft Center) และมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดสัมมนาทั้งทางวิชาการและปฏิบัติการ (Workshops) ทั้งสำหรับประชาชนทั่วไป ศิลปิน นักออกแบบ และช่างฝีมือ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนในการปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจและรักในงานศิลปะ งานออกแบบ และงานหัตถกรรมเชิงวัฒนธรรมนี้
4. สนับสนุนให้มีการจัดแสดงนิทรรศการร่วมกับการบรรยายและการสาธิต เพื่อให้ความรู้และสื่อสารถึงความสำคัญและบทบาทของศิลปิน นักออกแบบและช่างฝีมือต่อสังคม ในฐานะเป็นบุคคลที่ให้กำเนิดและสะท้อนสิ่งที่เกิดขึ้นหรือควรจะเกิดขึ้นต่อวัฒนธรรม (Artist, designer, and craftsman/craftswoman as a culture generator and reflector) ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของคนในสังคมผ่านการสร้างสรรค์ผลงานด้านทัศนศิลป์ ผลิตภัณฑ์และงานศิลปะ
5. สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการเรียนการสอน และการทำกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะ งานออกแบบและงานหัตถกรรมในทุกกระดับ โดยเริ่มต้นตั้งแต่ในระดับอนุบาลไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย เพื่อปลูกฝังความรักในงานศิลปะ งานออกแบบและงานหัตถกรรม โดยการเรียนรู้จะเน้นความเข้าใจและการวิเคราะห์สิ่งที่มาที่ไปของแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน เจือปนต่างๆทางสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ การเมือง หรือ ปรัชญาของผู้สร้างสรรค์ผลงานในแต่ละยุคสมัย เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดสังคมสร้างสรรค์ขึ้นเป็นส่วนหนึ่งวิถีชีวิต
6. ควรมีการกำหนดวันศิลปะ หัตถกรรมและการออกแบบแห่งชาติ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนในสังคม ศิลปิน นักออกแบบและช่างฝีมือ ตระหนักถึงความสำคัญของงานศิลปะ งานออกแบบ และงานหัตถกรรม รวมทั้งบทบาทที่สำคัญของผู้สร้างสรรค์ผลงานเหล่านั้นต่อสังคมให้หลายๆมิติ
7. มีการสนับสนุนและบ่มเพาะในการสร้างนักวิจารณ์ (Critic) ที่มีความรู้ความสามารถในงานศิลปะ งานออกแบบและงานหัตถกรรม เพื่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์เชิงลึกที่สร้างสรรค์ (Constructive

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

criticism) และส่งเสริมการพัฒนาของของศิลปิน นักออกแบบและช่างฝีมือ รวมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจสู่ประชาชนในสังคมด้วย

8. มีการสนับสนุนและบ่มเพาะในการสร้างภัณฑารักษ์ (Curator) ที่มีความรู้ความสามารถในงานศิลปะ งานออกแบบและงานหัตถกรรม เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดแสดงผลงานศิลปะ งานออกแบบและงานหัตถกรรม รวมทั้งคุณภาพของการคัดเลือกผลงานหรือศิลปิน นักออกแบบ และช่างฝีมือ เพื่อการสื่อสารสู่สาธารณะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของงานศิลปะ งานออกแบบและงานหัตถกรรม

9. มีการให้ความรู้ทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งข้อมูลของศิลปิน นักออกแบบและช่างฝีมือต่อกลุ่มเป้าหมาย (Target group) นักสะสมผลงานสร้างสรรค์ (Collectors) และผู้สนับสนุนและรักในงานศิลปะ งานออกแบบและงานหัตถกรรม เพื่อให้เข้าใจและเห็นคุณค่าของผลงานสร้างสรรค์นั้น

สร้างชุมชนของศิลปิน ⇨ สนับสนุนกิจกรรม ⇨ สร้างพิพิธภัณฑ์ ⇨ จัดนิทรรศการ ⇨ สนับสนุนด้านการศึกษา ⇨ วันศิลปะ หัตถกรรมและการออกแบบแห่งชาติ ⇨ สร้างนักวิจารณ์ ⇨ สร้างภัณฑารักษ์ ⇨ เชื่อมโยงศิลปินกับกลุ่มเป้าหมาย

4.3.2.2 การพัฒนาจัดการผลิตภัณฑ์เชิงวัฒนธรรม (Cultural product development)

1. มีการสื่อสารเรื่องราวต่างๆที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เชิงวัฒนธรรมนี้ในหลายมิติ เพื่อสื่อสารถึงความแตกต่างในบริบททางวัฒนธรรม เช่น ประวัติศาสตร์ของชาติพันธุ์ วิถีชีวิต (Way of life) ความเชื่อ พิธีกรรม แนวคิดในการออกแบบ (การสร้างสรรคผลงานหัตถกรรมที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิต) วัสดุ กระบวนการผลิต เป็นต้น

2. มีการกำหนดมาตรฐานทั้งทางวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการพัฒนาการออกแบบ เช่น การใช้วัสดุและการผลิต ที่มีพื้นฐานอยู่บนวิถีชีวิตของชาติพันธุ์ เพื่อกำหนดตำแหน่งของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม และกลุ่มเป้าหมาย และสร้างความแตกต่างในการนำเสนอคุณค่า (การตลาด) ของผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างจากผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกันที่มีอยู่แล้วในท้องตลาด

3. มีการศึกษา ทดลองและพัฒนาการออกแบบ เช่นการพัฒนารูปทรง รูปแบบและการใช้วัสดุใหม่ที่สามารถหาได้หรือพัฒนาได้ภายในท้องถิ่นรวมทั้งการพัฒนาด้านเทคนิค โดยที่ไม่สูญเสียความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนและผลิตภัณฑ์เชิงวัฒนธรรมไป

สื่อสารเรื่องราวในมิติอื่นๆ ⇨ กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มคุณค่าให้ชิ้นงาน ⇨ พัฒนาการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การเสนอแนะแนวทางการออกแบบเชิงพัฒนา เครื่องประดับเชิงวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ เพื่อการพัฒนา บนพื้นฐานของสังคม และเศรษฐกิจสร้างสรรค์

หมายเหตุ การออกแบบเชิงพัฒนานี้ เป็นการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการออกแบบ กรรมวิธีการผลิตและการใช้วัสดุที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนโครงสร้างทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของทั้งช่างฝีมือในชุมชนเครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์(ปัจจุบันเดิม)และสังคมใหม่ในปัจจุบันรวมทั้งอนาคตอันใกล้ (ปัจจุบันใหม่)

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปออกแบบเชิงพัฒนา

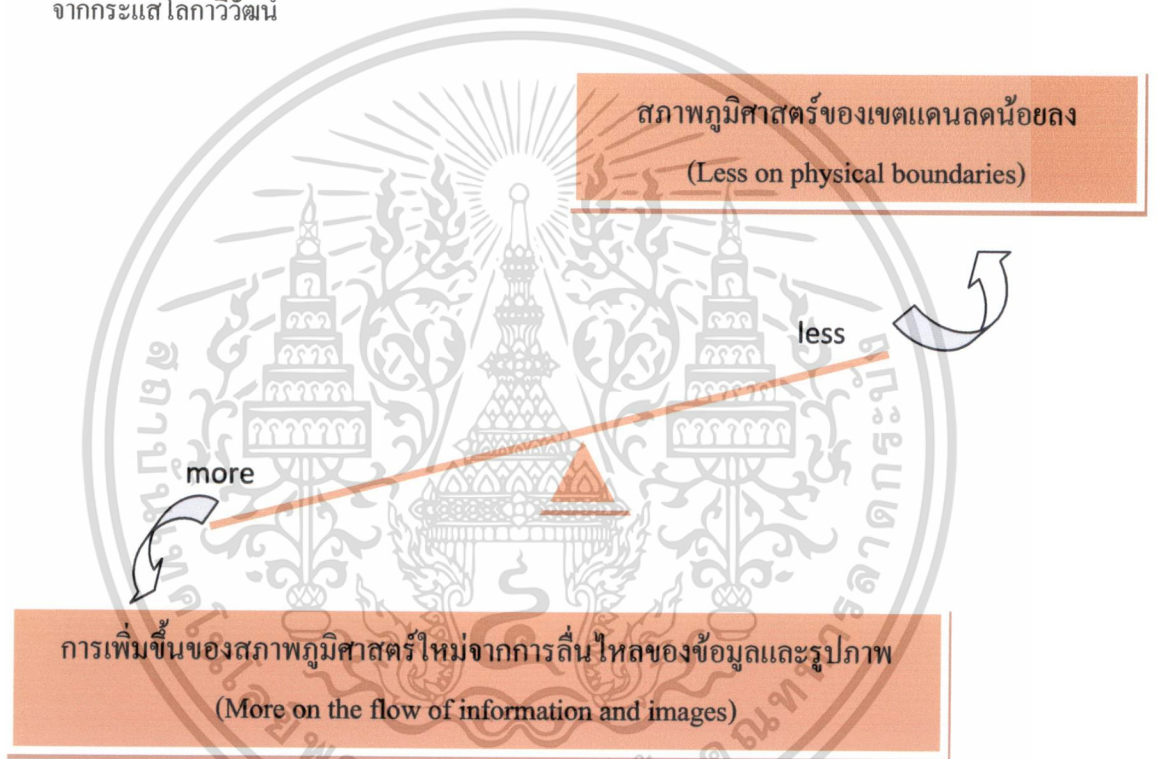
ผลจากการแผ่ขยายอำนาจของทุนนิยม ซึ่งนับเป็นเครื่องมือสำคัญของแนวคิดโลกาภิวัตน์ ประเทศไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมแห่งชาติ จากประเทศที่ร่ำรวยศิลปวัฒนธรรมที่มีพื้นฐานของสังคมเกษตรกรรมและหัตถกรรม ไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรม ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ คือ ช่องว่างอันกว้างใหญ่ ระหว่างสังคมเกษตรกรรมและสังคมอุตสาหกรรม ซึ่งคนไทยส่วนใหญ่ไม่ได้เตรียมตัวมาก่อน ดังนั้น ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยจึงกลายเป็นเพียงประเทศผู้รับจ้างผลิตสำหรับบริษัทข้ามชาติทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องประดับและอัญมณี ไม่มีพัฒนาที่ต่อเนื่อง เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมและหัตถกรรมไปสู่การเป็นสังคมอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน ขาดการพัฒนาอย่างบูรณาการและต่อเนื่องทั้งทางด้านการออกแบบที่มีอัตลักษณ์ของความเป็นไทยและการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านหัตถกรรม เช่น วัสดุ เทคนิคและการอยู่ร่วมกับสภาพแวดล้อม ทำให้อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องประดับและอัญมณีไทยไม่มีการพัฒนาการออกแบบเครื่องประดับร่วมสมัยที่สะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของความเป็นไทย (Thai contemporary jewelry design identity)

ปัจจุบัน ระบบสื่อสารดาวเทียมและเคเบิล นำมาซึ่งสภาพแวดล้อมรูปแบบใหม่ในโลก ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงเอกลักษณ์ของประเทศ ชนชาติ และวัฒนธรรม เทคโนโลยีต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารและการขนส่ง ได้ก่อให้เกิดสภาพภูมิศาสตร์ใหม่ขึ้นมา โดยยึดถือสภาพภูมิศาสตร์ของเขตแดนน้อยลง แต่ยึดตามการลื่นไหลของข้อมูลและรูปภาพมากขึ้น ในยุคโลกาภิวัตน์นี้ข้อมูลเกี่ยวกับคน รูปภาพ งานศิลปะ งานออกแบบ และวัตถุอันงามมีการหลั่งไหลไปทั่วโลก ภายใต้กระบวนการดังกล่าว เป็นเรื่องยากมากขึ้นที่จะ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำหนดขอบเขตของชุมชน ชนชาติหรือประเทศชาติ ซึ่งยังคงอยู่ที่นั่นก็จริง แต่มันจะไม่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ได้อีกต่อไป มันจะถูกมองข้ามและลดทอนบทบาทลงไป ด้วยช่องว่างที่กว้างขึ้นของขอบเขตของตัวมันเอง ดังนั้น การกำหนดประเภทของชนชาติ เผ่าพันธุ์ และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์แบบเก่าจะต้องถูกสร้างความสมดุลด้วยการสร้างขอบเขตของ “สัญลักษณ์ของภาษาและวัฒนธรรม” (Symbolic boundaries of language and culture)

ตารางที่ 5.1 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิศาสตร์ใหม่ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเอกลักษณ์ของประเทศ ชนชาติ และวัฒนธรรม จากกระแสโลกาภิวัตน์

จากการที่ประเทศไทยได้ก้าวกระโดดเข้าสู่ตลาดโลก ในฐานะประเทศที่รับช่วงการผลิต (Outsourcing country) ในหลากหลายอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องประดับและอัญมณี ด้วยค่าแรงของแรงงานไทย ซึ่งมีอัตราต่ำและมีฝีมือสูง คือสิ่งเชิญชวนให้บริษัทข้ามชาติเคลื่อนย้ายเข้ามาลงทุนในประเทศไทย อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องประดับของไทยมีบทบาทที่จำกัด ในแง่ของการพัฒนาและการสร้างความเจริญเติบโตให้กับอุตสาหกรรมนี้โดยภาพรวม ดังนั้น การพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องประดับในส่วนของ การออกแบบโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ และกรรมวิธีผลิต เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่มีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตและวัฒนธรรมความเป็นอยู่ จึงถูกทำลายโดยสิ้นเชิง ไม่มีบริษัทไทยแห่งใด คิดที่จะสร้างสรรค์แนวคิดและงานออกแบบหรือกรรมวิธีผลิตของตนเอง เพื่อส่งเสริมให้งานออกแบบของไทยได้ยืนหยัดในเวทีโลก นอกจากนี้ ผู้ประกอบการไทยยังรู้สึกด้วยว่า เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา ๗8 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การผลิตให้กับบริษัทข้ามชาติ โดยได้รับค่าตอบแทนเพียงเล็กน้อยนั้น เป็นเรื่องน่าพอใจแล้ว ยิ่งไปกว่านั้น หลายๆ บริษัทยังได้ลอกเลียนผลงานการออกแบบของบริษัทต่างชาติที่มีตราสินค้าต่างๆ (Brand name) อีก ด้วย บทบาทของศิลปิน นักออกแบบและช่างฝีมือไทย จึงถูกจำกัดอยู่เพียงการลอกเลียนแบบ หรือคิดหาวิธีที่จะลอกเลียนแบบสินค้าที่มีตราสินค้าต่างๆ (Brand name) เหล่านั้นเท่านั้น

ทิศทางการพัฒนาประเทศของประเทศไทยในห้วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา มีฐานะเป็นเพียงผู้รับจ้างผลิตสำหรับชาติตะวันตกเท่านั้น เคยมีใครคิดบ้างไหมว่า เหตุใด ศิลปิน ช่างฝีมือ นักออกแบบ หรือบริษัทเครื่องประดับไทย ซึ่งมีประสบการณ์อันยาวนาน ก็ยังคงทำงานออกแบบในรูปแบบเดิมอยู่ และยังคงยากจนเช่นเดิม ทำไมนักออกแบบเครื่องประดับไทย ศิลปินและช่างฝีมือด้านนี้ จึงไม่ใช้ความรู้ และความสามารถพิเศษที่มีอยู่ สร้างสรรค์ผลงานที่มีอัตลักษณ์ของตนเอง โดยใช้ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของไทยเรา เป็นองค์ความรู้สำคัญและเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับการออกแบบ แทนที่จะทำงานในรูปแบบเดิมๆ ซ้ำแล้วซ้ำเล่า หรือทำตามที่บริษัทต่างชาติว่าจ้างให้ทำ หรือเอาแต่ลอกเลียนแบบงานของต่างชาติทั้งๆ ที่ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนไทย เป็นสิ่งที่ชาวตะวันตกหลายชาติไม่มี นักออกแบบเครื่องประดับ ศิลปินและช่างฝีมือ รวมทั้งผู้ประกอบการไทยควรที่จะพัฒนางานออกแบบเครื่องประดับ โดยใช้องค์ความรู้เหล่านี้พัฒนาไปสู่ระดับประเทศและนานาชาติ เพื่อเป็นการสร้างค้ำไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันเป็นอัตลักษณ์ของชาติ

การที่จะบรรลุถึงเป้าหมายนี้ได้ นักออกแบบเครื่องประดับ ศิลปินและช่างฝีมือไทย จะต้องใส่ใจและให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับกับการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ สังคม วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ วิถีคิด รูปแบบ วัสดุ เทคนิคและสภาพแวดล้อมที่ในส่วนของท้องถิ่นหรือชุมชนเดิม (ปัจเจกเดิม) และในส่วนชุมชนใหม่ (ปัจเจกใหม่) เพื่อวิเคราะห์และสรุปในการกำหนดการพัฒนาการออกแบบที่ยังคงไว้ซึ่งแก่นของวัฒนธรรมไทย ในที่นี้ก็คือวิถีแห่งชุมชนบ้านเขวาสินรินทร์ เพื่อนำเสนอให้สอดคล้องกับปัจเจกใหม่ (พฤติกรรม วิถีชีวิต วัฒนธรรมของกลุ่มเป้าหมายใหม่)

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปัจจุบัน เนื่องจากผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์และทุนนิยม ที่มีต่อการผลิตเครื่องประดับในระบบอุตสาหกรรม (ซึ่งมีรูปแบบเหมือนกัน) ทำให้แนวคิดเชิงอัตลักษณ์และการนำเสนอความเป็นตัวตนของตนเองผ่านเครื่องประดับ เริ่มมีมากยิ่งขึ้นเรื่อยๆ ผู้คนในสังคมปัจจุบันต้องการความแตกต่าง เพื่อการแสดงออกถึงความเป็นตัวตนของตนเอง พวกเขาไม่ต้องการเหมือนคนอื่น ๆ ดังนั้นแนวคิดของความเป็นท้องถิ่น (Local) หรือวัฒนธรรมย่อย (Subculture) ผ่านการแปลความหมายใหม่ของเครื่องประดับ จึงควรจะเป็นแนวทางที่จะสามารถนำเสนอมุมมองและรูปแบบใหม่ๆ ที่โดดเด่นและแตกต่างในการพัฒนาการออกแบบเครื่องประดับ เพื่อการธำรงรักษาอัตลักษณ์แห่งงานออกแบบของตนเอง ไปพร้อมๆ กับรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แน่นอนที่สุด ประเทศไทยไม่สามารถจะหยุดยั้งการเปลี่ยนแปลง หรือปิดประเทศอย่างสิ้นเชิงได้ เพราะประเทศชาติก็ยังคงจะต้องติดต่อกับบ้านเมืองอื่น นักออกแบบเครื่องประดับศิลปินและช่างฝีมือไทย จะต้องมองว่านี่คือเรื่องธรรมชาติ สิ่งที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงก็คือการเปลี่ยนแปลงนั่นเอง แม้แต่ในเรื่องของวัฒนธรรม วัฒนธรรมไทยก็มีการผสมผสานและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่วันที่ถูกสถาปนาเป็นประเทศ จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถสรุปได้ว่าทิศทางในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ในอนาคต ในกรณีนี้ก็คืองานเครื่องประดับ จะมีความหลากหลายในการนำเสนอรูปแบบของงานออกแบบมากขึ้น และยังมีความต้องการของตลาดเฉพาะทาง (Niche markets) มากขึ้นในอนาคต จะมีการแลกเปลี่ยนและการผสมผสานทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต ศิลปะ และการออกแบบทั้งในระดับโลกและระดับท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้เกิดความยืดหยุ่นในการผสมผสานกันของประสบการณ์ วัฒนธรรม และความต้องการที่หลากหลายขึ้น จะมีการเปลี่ยนแปลง การกลายและการผสมผสานกันระหว่างชุมชนท้องถิ่นและโลกในหลายๆมิติ รวมทั้งการตีความใหม่ของความเป็นไทยในฐานะท้องถิ่น (Local) และสากล (Global) ทำให้เกิดการผสมผสาน (Hybridizations) และเกิดการสร้างความคิดที่เป็นอัตลักษณ์ของแต่ละวัฒนธรรม เพื่อสะท้อนตัวตนที่แท้จริงผ่านงานศิลปะ งานออกแบบและงานหัตถกรรม โดยเฉพาะงานออกแบบเครื่องประดับเชิงวัฒนธรรมไทย

วัฒนธรรมและศิลปกรรมหรือ “ศิลปกรรมวัฒนธรรม” ในที่นี้ก็คือ เครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ จึงต้องมีพื้นที่ มีการเคลื่อนไหว มีการคัดกรอง มีการปรับเปลี่ยน มีความเหลื่อมซ้อน ซึ่งปรากฏการณ์เหล่านี้จึงเป็นธรรมดาโลก เป็นวิถีชีวิต ศิลปกรรมในที่นี้ย่อมเป็นภาพกว้าง เช่น โบสถ์วิหาร ประติมากรรม จิตรกรรม คนตรี การแสดง โขน ละคร วรรณกรรมพื้นบ้าน ศิลปะหัตถกรรม ศิลปะในการดำรงชีวิต⁹

โดยธรรมชาติของวัฒนธรรมแล้ว จะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมเดิมกับอิทธิพลภายนอก จนเกิดการหล่อหลอมเป็นวัฒนธรรมใหม่ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตในปัจจุบัน กล่าวได้ว่าการอนุรักษ์เชิงพัฒนาเป็นแนวคิดที่นำไปสู่การผสมผสานทางวัฒนธรรม (Cultural hybridization) และเกิดนวัตกรรมทางวัฒนธรรม (Cultural innovation)

การเรียนรู้ของสังคม (Social learning) ⇨ การผสมผสานทางวัฒนธรรม (Cultural hybridization) ⇨ เกิดคุณค่าใหม่ทางวัฒนธรรมและสังคม (New social and cultural value) ⇨ เกิดสังคมใหม่ที่สร้างสรรค์ (New creative society) ⇨ เกิดการตลาดใหม่ทางวัฒนธรรมและสังคม (New social and cultural marketing) ⇨ เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative economy) ⇨ วัฒนธรรมที่ยั่งยืน (Cultural sustainability)

⁹ คร.วิรุณ ตั้งเจริญ. 2553. “ศิลปกรรมไทยกับการเปลี่ยนวัฒนธรรม”. เอกสารสัมมนาวิชาการเกาะเทาะเปลือกวัฒนธรรม : การปรับเปลี่ยนท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ : หน้า2-3

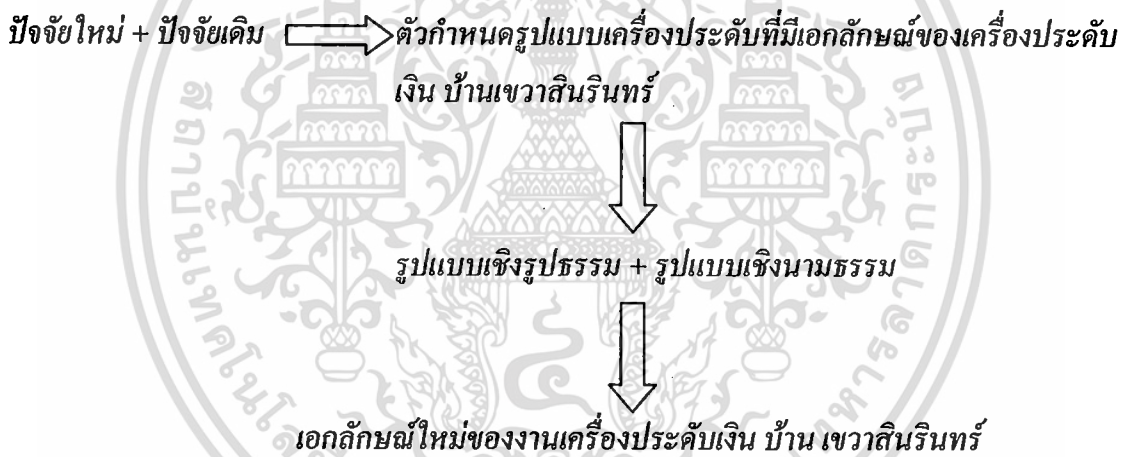
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.1 แนวทางการสร้างสรรค์และพัฒนาการออกแบบภายใต้แนวคิด “คิดใหม่ ทำใหม่”

การคิดใหม่ทำใหม่ (Reinvent) ย่อมหมายถึง การคิดค้นกันใหม่ โดยมีปัจจัยใหม่เป็นตัวนำ ผสมผสานกับปัจจัยเดิมอย่างบูรณาการ และอย่างมีเอกภาพพร้อมกับการเกิดรูปธรรมของการคิดใหม่ ทำใหม่ ปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

1. ปัจจัยใหม่ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมยุคใหม่ที่ได้รับอิทธิพลตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เทคโนโลยีและวัสดุที่ก้าวหน้า ฯลฯ ปัจจัยใหม่เหล่านี้เป็นบริบทในการกำหนดรูปแบบของเครื่องประดับ

2. ปัจจัยเดิม หมายถึง รากเหง้าทางวัฒนธรรม ทั้งประเพณีปฏิบัติ ความคิดความอ่าน ค่านิยม ที่ยังมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตปัจจุบัน รวมทั้งภูมิปัญญาพื้นถิ่น (ไทย) ในการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องประดับ เป็นภูมิปัญญาที่สามารถนำมาต่อยอดได้ ฯลฯ ปัจจัยเดิมก็เป็นบริบทในการกำหนดรูปแบบของเครื่องประดับด้วย¹⁰

5.1.2 วิเคราะห์และสรุปกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาการตลาด และรูปแบบพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของกลุ่มเป้าหมายใหม่ เพื่อการพัฒนา

เป็นการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการออกแบบเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ ให้กับคนไทยที่เริ่มการทำงาน ช่วงอายุระหว่าง 25-35 เนื่องจากการศึกษาพบว่า กลุ่มเป้าหมายกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีความพร้อม ทั้งทางด้านฐานะ การเงิน ความรู้และความเป็นผู้ใหญ่ รวมทั้งยังผ่านประสบการณ์การรับอิทธิพลจากวัฒนธรรมภายนอกอันเนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์มาแล้ว และมีความต้องการเสาะแสวงหาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าและมีอัตลักษณ์ ที่สื่อให้เห็นถึงความเป็นตัวตนทั้งในแง่ของความเป็นปัจเจกและ

¹⁰ ศาสตราจารย์ ดร. วิมลสิทธิ์ หรั่งงูร. 2553. “การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมในด้านต่างๆ”. เอกสารสัมมนาวิชาการกระทรวงพาณิชย์

วัฒนธรรม : การปรับเปลี่ยนท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ : หน้า2-3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

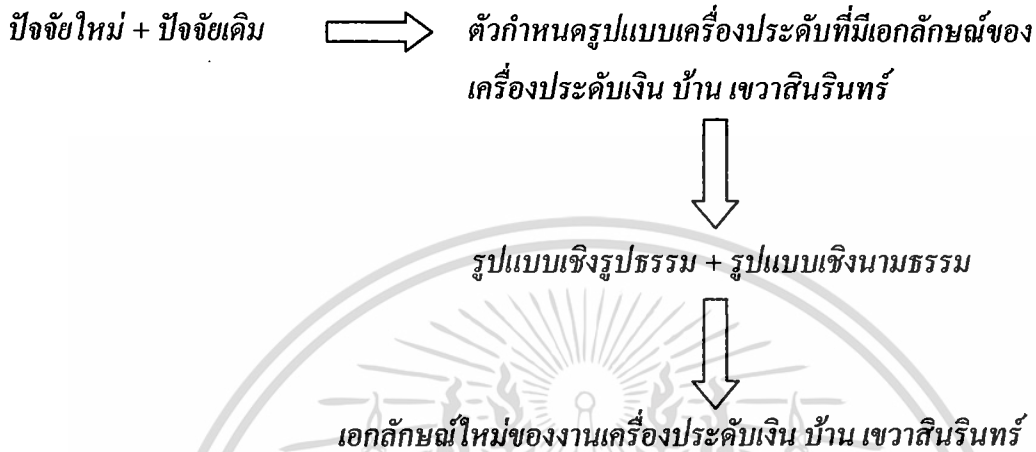
สัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง นอกจากนี้แล้วยังเป็นกลุ่มประชากรศึกษาที่สำคัญในการที่จะเป็นกำลังสำคัญในการจตุกระแสรัก และห่วงแห่ง รวมทั้งช่วยกันธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาติ กลุ่มเป้าหมายกลุ่มนี้จะ เป็นกลุ่มที่มีการศึกษาขั้นต่ำในระดับปริญญาตรี มีรายได้ระดับกลางขึ้นไป มีใจที่เปิดรับสิ่งใหม่ร่วมสมัยที่มีรากเหง้า มีคุณค่าและเรื่องราว พร้อมทั้งใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีนัยยะการจตุกระแสดทางสังคม

ภาพที่ 5.1 ภาพลักษณ์ของกลุ่มเป้าหมายเชิงพัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา ๘2 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.3 วิเคราะห์และสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการออกแบบเครื่องประดับสำหรับกลุ่มเป้าหมาย

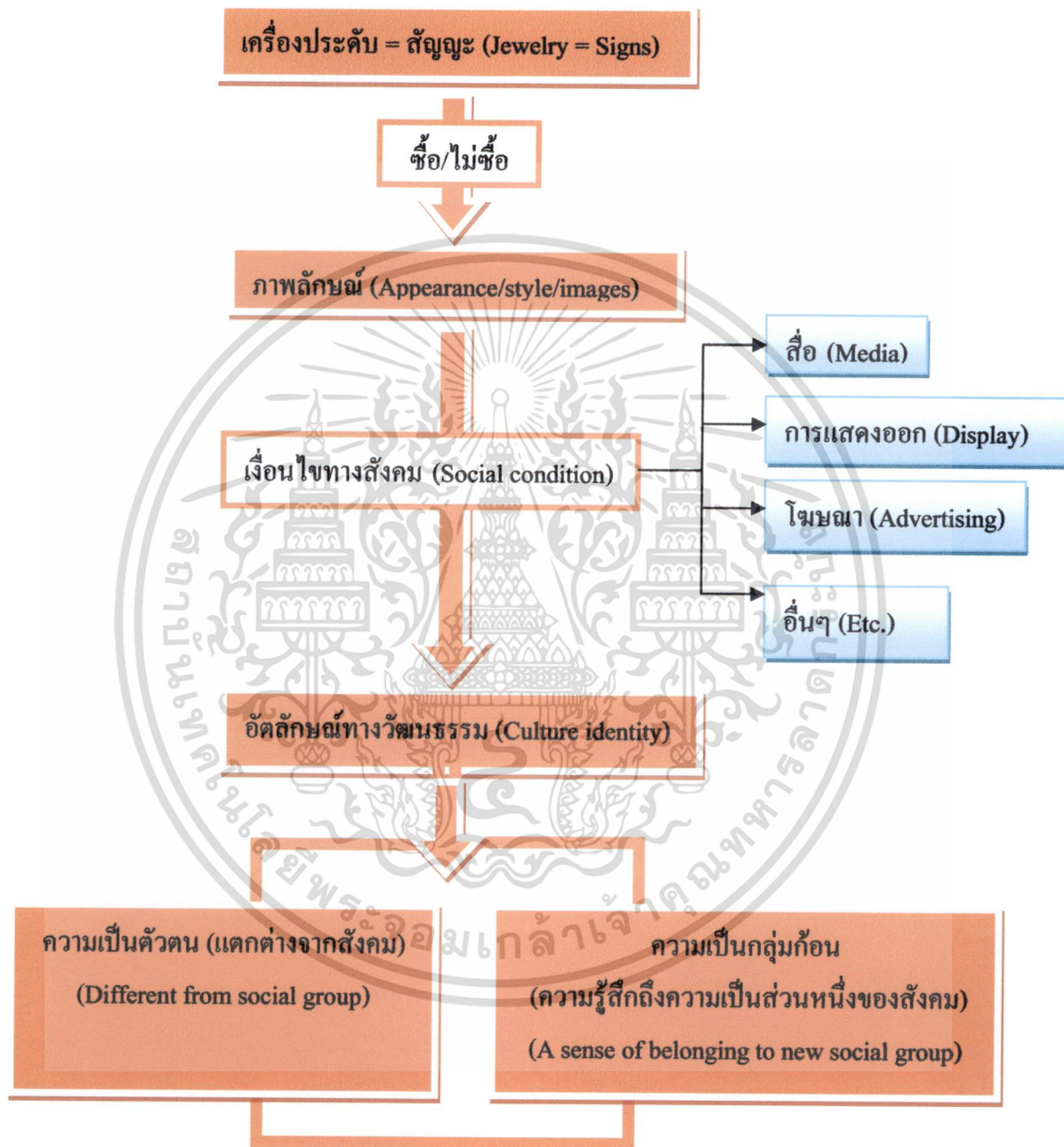
ปัจจัยใหม่ คือ อิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) อันส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนไทย ทั้งในเชิงวัฒนธรรม สังคม ศิลปะ งานออกแบบและงานหัตถกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานออกแบบเครื่องประดับและอัญมณีของไทย ทำให้เกิดวิกฤติแห่งอัตลักษณ์อันหมายถึงความเป็นตัวตน ในวิถีแห่งวัฒนธรรมการบริโภค (Commodity culture) ผู้คนในสังคมได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งหลั่งไหลเข้ามาในรูปของทุนนิยม รวมถึงพัฒนาการของเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งอินเทอร์เน็ต เหล่านี้คือต้นเหตุสำคัญที่ทำให้ความเป็นชาติและอัตลักษณ์ท้องถิ่นของถูกลบเลือนหรือกลืนหายไป

ประเทศไทยเอง ก็ไม่มีข้อยกเว้นในเรื่องนี้ วัฒนธรรมไทยได้รับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์เช่นกัน ผ่านการลอกเลียนแบบวิถีชีวิตแบบตะวันตก (ชาวตะวันออกรบางประเทศ) การถูกรอบบ่งหรือถูกกลืนกินโดยวัฒนธรรมต่างชาตินี้ ส่งผลกระทบอย่างใหญ่หลวงต่อรากเหง้าแห่งวัฒนธรรมและวิถีชีวิต การทะลักเข้ามาของวัฒนธรรมต่างชาติ สินค้า และวิถีชีวิต ได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างสุดขั้วต่อวัฒนธรรมและโครงสร้างเศรษฐกิจทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยด้วย

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมยุคใหม่ที่ได้รับอิทธิพลตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เทคโนโลยี วัสดุ ที่ก้าวหน้า ฯลฯ ปัจจัยใหม่เหล่านี้เป็นบริบทในการกำหนดรูปแบบของการออกแบบเครื่องประดับเงินเชิงพัฒนา

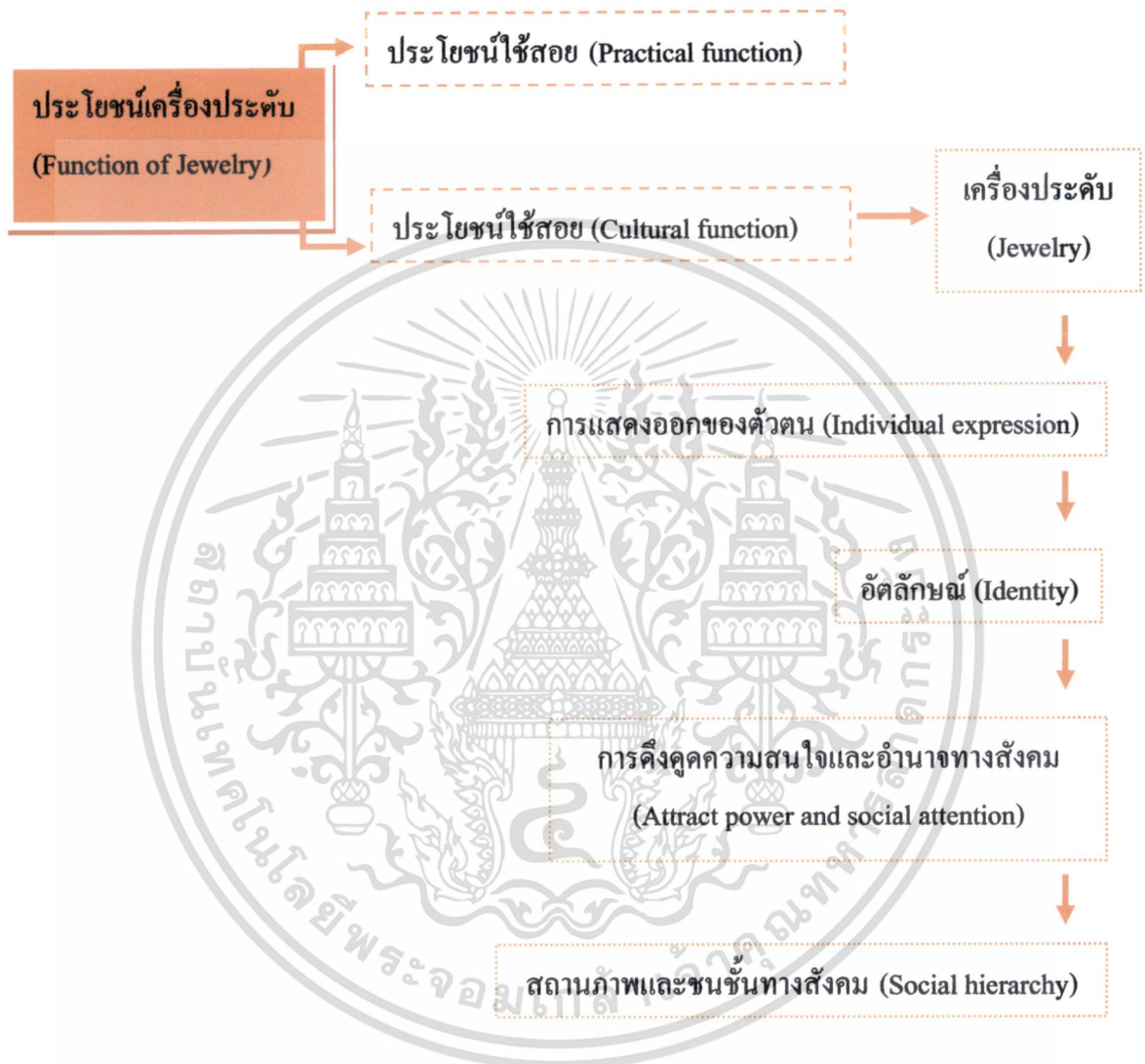
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.2 เครื่องประดับในบริบทของสัญลักษณ์ความเป็นตัวคนที่แตกต่างและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มใหม่ที่แตกต่างจากกลุ่มอื่นในสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ 84 อังอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 ประโยชน์และสถานะของเครื่องประดับในมิติของประโยชน์ทางวัฒนธรรม (Cultural Function) และประโยชน์ใช้สอย (Practical Function)

ปัจจัยเดิม คือ รากเหง้าทางวัฒนธรรม ต้นกำเนิดของความเชื่อ ลวดลายและกรรมวิธีการผลิต รวมทั้งประเพณีปฏิบัติ ความคิดความอ่าน คุณค่า ที่ยังมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตปัจจุบัน รวมทั้งภูมิปัญญาพื้นถิ่น (ไทย) ในการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องประดับ เป็นภูมิปัญญาที่สามารถนำมาต่อยอดได้ ฯลฯ ปัจจัยเดิมก็เป็นบริบทในการกำหนดรูปแบบของการออกแบบเครื่องประดับเงินเชิงพัฒนาด้วยเช่นกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แล85้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุป การวางตำแหน่งของผลิตภัณฑ์

เครื่องประดับประเพณีนิยมไทย
(Traditional Thai Jewelry)

เครื่องประดับแท้
(Fine jewelry)

เครื่องประดับคอสดุมและแฟชั่น
Costume and fashion jewelry

เครื่องประดับร่วมสมัยและเครื่องประดับเชิงศิลปะ
(Contemporary and Art jewelry)

ภาพที่ 5.2 การวางตำแหน่งของผลิตภัณฑ์

5.2 การกำหนดแนวทางในการออกแบบ (Concept of Design)

“เครื่องประดับในบทบาทของภาษาทางวัฒนธรรมร่วมสมัย (Jewelry as a contemporary cultural language)”

แนวทางการออกแบบ

การออกแบบเชิงวัฒนธรรมร่วมสมัย = ปัจจัยเดิม + ปัจจัยใหม่

5.3 การระดมความคิดเพื่อหา Key Words ในการออกแบบ

5.3.1 ปัจจัยเดิม

วัสดุธาตุ (Physical elements)

วัสดุ ทอง ⇔ เงิน

เทคนิค ประเพณีนิยม ทำด้วยมือทั้งสิ้น

ประเกื้อม ขึ้นรูป แกะลาย

ตะเกา ขึ้นรูปลวดเส้น เป็นชั้นๆ ขึ้นส่วนเล็ก เชื่อมประกอบเป็นลวดลายต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แะ 86 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลวดลาย   ธรรมชาติ อ่อนช้อย ลายเส้น
สถานการณ์   ใส่ในงานพิธี ร่วมกับเสื้อผ้าเฉพาะ

มโนทัศน์ธาตุ (Conceptual elements)

พิธีกรรม ความเชื่อ สัญลักษณ์อันบ่งบอกถึงฐานันดรและสถานะภาพทางสังคม รวมทั้งความเชื่อทางศาสนาวัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ (เรื่องราวในอดีต)

5.3.2 ปัจจัยใหม่

วัตถุธาตุ (Physical elements)

วัสดุ   วัสดุใหม่ การผสมผสานวัสดุเดิมกับวัสดุใหม่
เทคนิค   สมัยใหม่ เทคโนโลยีใหม่
ลวดลาย   เลขาณัติในการออกแบบและ/หรือลวดลายเชิงศิลปะหลังสมัยใหม่ (Postmodernism)
สถานการณ์   ใส่ในชีวิตประจำวัน

มโนทัศน์ธาตุ (Conceptual elements)

เงื่อนไขและบทบาทการแสดงออกความเป็นตัวตน ภาพลักษณ์หรืออัตลักษณ์ทางสังคมร่วมสมัย (Contemporary cultural identity) ของสังคมใหญ่และสังคมย่อยที่ต้องการสื่อสารภายในหรือก้าวข้ามไปสู่สังคมหรือวัฒนธรรมอื่นด้วย โดยที่เครื่องประดับเป็นสัญลักษณ์หรือตัวบ่งบอกถึงทั้งความเป็นตัวตน (Individuality) ที่แตกต่าง และการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง (Solidarity) ในสังคม

5.3.3 คำสำคัญ (Key Words)

การทำให้เกิดพันธผสม ลูกผสม พันธุ์ทาง (Hybridizations) การเปลี่ยนแปลงรูปร่างโครงสร้างหรือสารที่สมบูรณ (Metamorphosis) การกลาย (Transformation)

5.3.4 ทางเลือกในการออกแบบ (Alternative of design)

การกำหนดทางเลือกในการออกแบบ (Alternatives of design) ผู้วิจัยได้กำหนดผ่านการสรุปจากผังความคิด (Mind mapping) และคำสำคัญ (Key Words) ของการออกแบบได้แก่ การทำให้เกิดพันธผสม ลูกผสม พันธุ์ทาง (Hybridizations) การเปลี่ยนแปลงรูปร่างโครงสร้างหรือสารที่สมบูรณ (Metamorphosis) และการกลาย (Transformation) รวมทั้งแนวคิด การออกแบบเชิงวัฒนธรรมที่เกิดจากการผสมกันระหว่างปัจจัยเดิมกับปัจจัยใหม่ เพื่อให้ได้เอกลักษณ์ใหม่ของงานเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ โดยทั้ง 4 แนวทางต้องพิจารณาเงื่อนไขของการออกแบบในประเด็นต่างๆ ประกอบด้วย เพื่อให้ได้ผลงานออกแบบที่มีอัตลักษณ์ เหมาะสมทั้งกับวิถีชีวิตใหม่ของกลุ่มเป้าหมาย และศักยภาพการผลิตของชุมชนด้วย รวมทั้งยังคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. แนวคิดการรื้อสร้าง (Deconstruction/Reconstruction) เพื่อให้เกิดการนำเสนอรูปแบบใหม่ ความหมายใหม่ ลักษณะการสวมใส่ใหม่ ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย แต่ยังคงร่องรอยและเรื่องราวของสิ่งเก่าหรือทัศนธาตุเก่าติดอยู่กับงานออกแบบใหม่ด้วย เช่น การจัดองค์ประกอบใหม่ของ ชิงงาน รูปแบบ วัสดุและเทคนิค

2. การกลาย (Transformation) เป็นการพัฒนาจากรูปแบบเดิมไปสู่รูปแบบใหม่ที่เรียบง่าย มีความเป็นร่วมสมัย (Transformation and Simplification) เช่น

- ลวดลายที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เก่า สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม กลาย (Transform) ไปเป็น วิถีของลวดลายที่เป็นปัจจุบันมากขึ้น

- รูปทรงและรายละเอียดที่ซับซ้อน ไปสู่รูปทรงเรขาคณิต (Minimalism) ที่เรียบง่าย

3. การนำเสนอร่องรอย (Trace) เป็นการออกแบบที่ให้ความสำคัญกับร่องรอยของลวดลายและ/หรือรูปทรงเดิมของเครื่องประดับเดิม โดยอาจพิจารณาเลือกเอาบางส่วน (Crop) จากนั้นจัดองค์ประกอบใหม่ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย การนำเสนอร่องรอยเป็นการบันทึกเหตุการณ์ ต่างๆที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้ และร่องรอยเหล่านี้จะมีเรื่องราวในตัวของตัวเอง ที่สามารถสื่อสารได้

4. การใช้แนวคิดเกินจริง (Exaggeration) เพื่อสร้างความประหลาดใจและดึงดูดใจ เกิดจากการปรับเปลี่ยนขนาดวัตถุองค์ประกอบศิลป์และ/หรือรูปทรงเดิมให้แตกต่าง ทำให้เกิดทัศนธาตุเกินจริงที่ยังมีเค้าโครงรูปแบบเดิมอยู่ เพื่อให้ได้งานออกแบบรูปแบบใหม่ที่กล่าวถึงสังคมหรือวิถีชีวิตปัจจุบันของกลุ่มเป้าหมาย

โดยที่เงื่อนไขที่สำคัญในการออกแบบมีดังนี้

1. แสดงออกถึงคำสำคัญ (Key Words) ในการออกแบบ

2. สะท้อนอัตลักษณ์ที่มีอยู่ เช่น เรื่องราวของวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ที่เกี่ยวข้องกับ เครื่องประดับแบบพื้นบ้าน

3. รูปแบบการพัฒนางานหัตถกรรมเครื่องประดับเงิน ต้องสะท้อนและชี้ให้เห็นถึงความความเหมาะสม กับพฤติกรรมและวิถีชีวิตกลุ่มเป้าหมายใหม่ (ปัจเจกใหม่)

4. รูปแบบการพัฒนางานหัตถกรรมเครื่องประดับเงิน ต้องสะท้อนวิถีชีวิตของชาวบ้านที่เป็นผู้ผลิต เครื่องประดับเหล่านั้น เช่น (ปัจเจกเก่า) ลักษณะภูมิประเทศ พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม

5. มีการใช้หรือมีการพัฒนาต่อยอดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

6. มีการพัฒนากระบวนการผลิต ทักษะ ความรู้ความสามารถในการพัฒนา การใช้วัสดุและ กระบวนการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวิถี ชีวิตของชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.5 ขั้นตอนการสเกตครั้งแรก (Initial sketch)

1. แนวคิดการรื้อสร้าง (Deconstruction/Reconstruction)

ภาพที่ 5.3 สเกตครั้งแรก (Initial sketch) แนวคิดการรื้อสร้าง (Deconstruction/Reconstruction)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ89ห้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.4 แสดงการวิเคราะห์เพื่อเลือกแบบ Alternative ที่ 1 แนวคิดการรื้อสร้าง (Deconstruction/Reconstruction)

เงื่อนไข	น้ำหนัก	แบบที่ 1(5)	แบบที่ 2(5)	แบบที่ 3(5)	แบบที่ 4(5)	แบบที่ 5(5)
1. แสดงออกถึงค่าสำคัญ	5	10	10	10	10	10
2. สะท้อนอัตลักษณ์ เครื่องประดับเงินบ้าน เขวาสินรินทร์	4	4	8	12	12	12
3. ความเหมาะสม กับ พฤติกรรมและวิถีชีวิต กลุ่มเป้าหมายใหม่ (ปัจเจกใหม่)	3	9	3	6	9	3
4. สะท้อนวิถีชีวิตของ ชาวบ้านที่เป็นผู้ผลิต เครื่องประดับ (ปัจเจกเก่า)	3	6	3	6	9	6
5. ใช้หรือมีการพัฒนาต่อ ยอดจากภูมิปัญญา ท้องถิ่น	2	4	2	6	6	2
6. มีกระบวนการผลิต และใช้วัสดุที่เหมาะสม กับสภาพแวดล้อมและวิถี ชีวิตของชุมชน	2	6	4	6	6	6
		39	30	46	52	39

สรุปและข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบที่ 4 ไปพัฒนาต่อ

- รูปแบบงานสเกตที่ได้ยังเป็นเพียงการนำคอก (Unit) มาจัดองค์ประกอบใหม่เพียงเท่านั้น ถึงแม้ว่าจะได้รูปแบบใหม่ที่แตกต่างแต่ยังไม่มีการพัฒนาต่อยอดในมิติอื่นๆ
- ควรแยกองค์ประกอบทางศิลปะของผลงานเดิม เช่น จุด เส้นสาย ลวดลาย ออกแล้วประกอบกลับเข้าไปใหม่ (จัดองค์ประกอบใหม่) รวมทั้งพัฒนาการสวมใส่เครื่องประดับในลักษณะที่แตกต่างเพื่อนำเสนอรูปแบบใหม่ต่อกลุ่มเป้าหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การกลาย (Transformation)

ภาพที่ 5.4 สเกตครั้งแรก (Initial sketch) การกลาย (Transformation) เป็นการพัฒนาจากรูปแบบเดิม ไปสู่รูปแบบที่เรียบง่ายมีความเป็นร่วมสมัย (Transformation and Simplification)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา ๙1 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.5 แสดงการวิเคราะห์เพื่อเลือกแบบ Alternative ที่ 2 การกลาย (Transformation)

เงื่อนไข	น้ำหนัก	แบบที่ 1(5)	แบบที่ 2(5)	แบบที่ 3(5)	แบบที่ 4(5)	แบบที่ 5(5)
1. แสดงออกถึงคำสำคัญ	5	5	10	5	5	15
2. สะท้อนอัตลักษณ์ เครื่องประดับเงินบ้าน เขวาสินรินทร์	4	4	8	4	4	12
3. ความเหมาะสม กับ พฤติกรรมและวิถีชีวิต กลุ่มเป้าหมายใหม่ (ปัจจัยใหม่)	3	3	6	3	3	9
4. สะท้อนวิถีชีวิตของ ชาวบ้านที่เป็นผู้ผลิต เครื่องประดับ (ปัจจัยเก่า)	3	3	6	3	3	9
5. ใช้หรือมีการพัฒนาต่อ ยอดจากภูมิปัญญา ท้องถิ่น	2	2	4	2	4	8
6. มีกระบวนการผลิต และใช้วัสดุที่เหมาะสม กับสภาพแวดล้อมและวิถี ชีวิตของชุมชน	2	4	6	6	4	6
		21	40	23	23	59

สรุปและข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบที่ 5 ไปพัฒนาต่อ

- รูปแบบงานสเกดที่ได้มีความเป็นเครื่องประดับทั่วไปมาก ขาดซึ่งอัตลักษณ์ของความเป็นเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์
- ควรพัฒนารูปแบบให้ยังคงเห็นถึงปัจจัยเดิมของเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์ เช่น ลวดลาย การจัดองค์ประกอบของลวดลายเหล่านั้น เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การนำเสนอร่องรอย (Trace)

ภาพที่ 5.5 สเกตครั้งแรก (Initial sketch) การนำเสนอร่องรอย (Trace): Negative & Positive elements

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แล 93 ้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.6 แสดงการวิเคราะห์เพื่อเลือกแบบ Alternative ที่ 3 การนำเสนอร่องรอย (Trace)

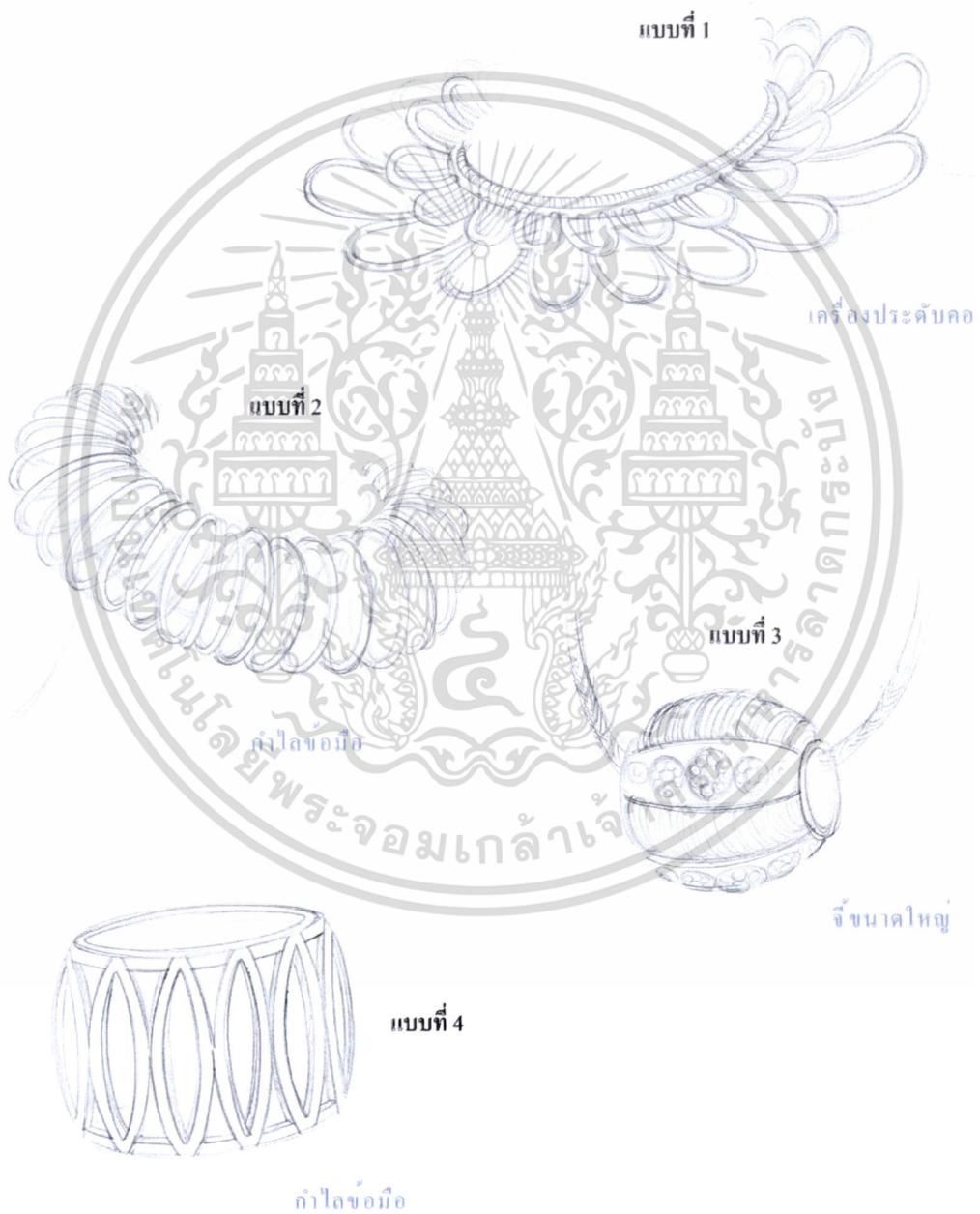
เงื่อนไข	น้ำหนัก	แบบที่ 1(5)	แบบที่ 2(5)	แบบที่ 3(5)
1. แสดงออกถึงคำสำคัญ	5	5	15	10
2. สะท้อนอัตลักษณ์ เครื่องประดับเงินบ้าน เขวาสินรินทร์	4	4	12	8
3. ความเหมาะสม กับ พฤติกรรมและวิถีชีวิต กลุ่มเป้าหมายใหม่ (ปัจเจก ใหม่)	3	3	9	3
4. สะท้อนวิถีชีวิตของ ชาวบ้านที่เป็นผู้ผลิต เครื่องประดับ (ปัจเจกเก่า)	3	3	9	6
5. ใช้หรือมีการพัฒนาต่อ ยอดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	4	6	4
6. มีกระบวนการผลิตและใช้ วัสดุที่เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมและวิถีชีวิต ของชุมชน	2	6	6	6
		25	57	37

สรุปและข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบที่ 2 ไปพัฒนาต่อ

- ยังไม่สามารถสื่อสารให้เห็นถึงร่องรอยของปัจเจกเดิมที่ชัดเจน และรูปแบบการนำเสนอยังไม่
น่าสนใจ ขาดกลยุทธ์ในการออกแบบ ยังคงติดอยู่กับรูปแบบเดิมของเครื่องประดับ
- ควรสร้างช่องว่างทางความคิดของการนำร่องรอยต่างๆมาใช้ในการพัฒนารูปทรงและการจัด
องค์ประกอบทางศิลปะที่สามารถกระตุ้นและเชิญชวนให้ผู้ที่พบเห็นมีส่วนร่วมกับการ
ออกแบบทั้งทางด้านความคิดและการสัมผัสจับต้องได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การใช้แนวคิดเกินจริง (Exaggeration)

ภาพที่ 5.6 สเกตครั้งแรก (Initial sketch) การใช้แนวคิดเกินจริง (Exaggeration)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แล95้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.7 แสดงการวิเคราะห์เพื่อเลือกแบบ Alternative ที่ 4 การใช้แนวคิดเกินจริง (Exaggeration)

เงื่อนไข	น้ำหนัก	แบบที่ 1(5)	แบบที่ 2(5)	แบบที่ 3(5)	แบบที่ 4(5)
1. แสดงออกถึงคำสำคัญ	5	15	15	5	10
2. สะท้อนอัตลักษณ์ เครื่องประดับเงินบ้าน เขวาสินรินทร์	4	12	12	8	4
3. ความเหมาะสม กับ พฤติกรรมและวิถีชีวิต กลุ่มเป้าหมายใหม่ (ปัจเจก ใหม่)	3	3	9	3	6
4. สะท้อนวิถีชีวิตของ ชาวบ้านที่เป็นผู้ผลิต เครื่องประดับ (ปัจเจกเก่า)	3	9	9	6	3
5. ใช้หรือมีการพัฒนาต่อ ยอดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	6	6	2	6
6. มีกระบวนการผลิตและใช้ วัสดุที่เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมและวิถีชีวิต ของชุมชน	2	6	6	4	4
		51	57	28	33

สรุปและข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบที่ 2 ไปพัฒนาต่อ

- รูปแบบงานสเกตที่ได้มีความเป็นเครื่องประดับทั่วไปมาก ขาดซึ่งอัตลักษณ์ของความเป็นเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์ และยังไม่น่าสนใจ
- ควรพัฒนารูปแบบให้ยังคงเห็นถึงปัจจัยเดิมของเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์ เช่น ลวดลาย การจัดองค์ประกอบของลวดลายเหล่านั้น และพัฒนาเพิ่มเติมทัศนธาตุในการออกแบบเพื่อให้ชิ้นงานมีความน่าสนใจ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

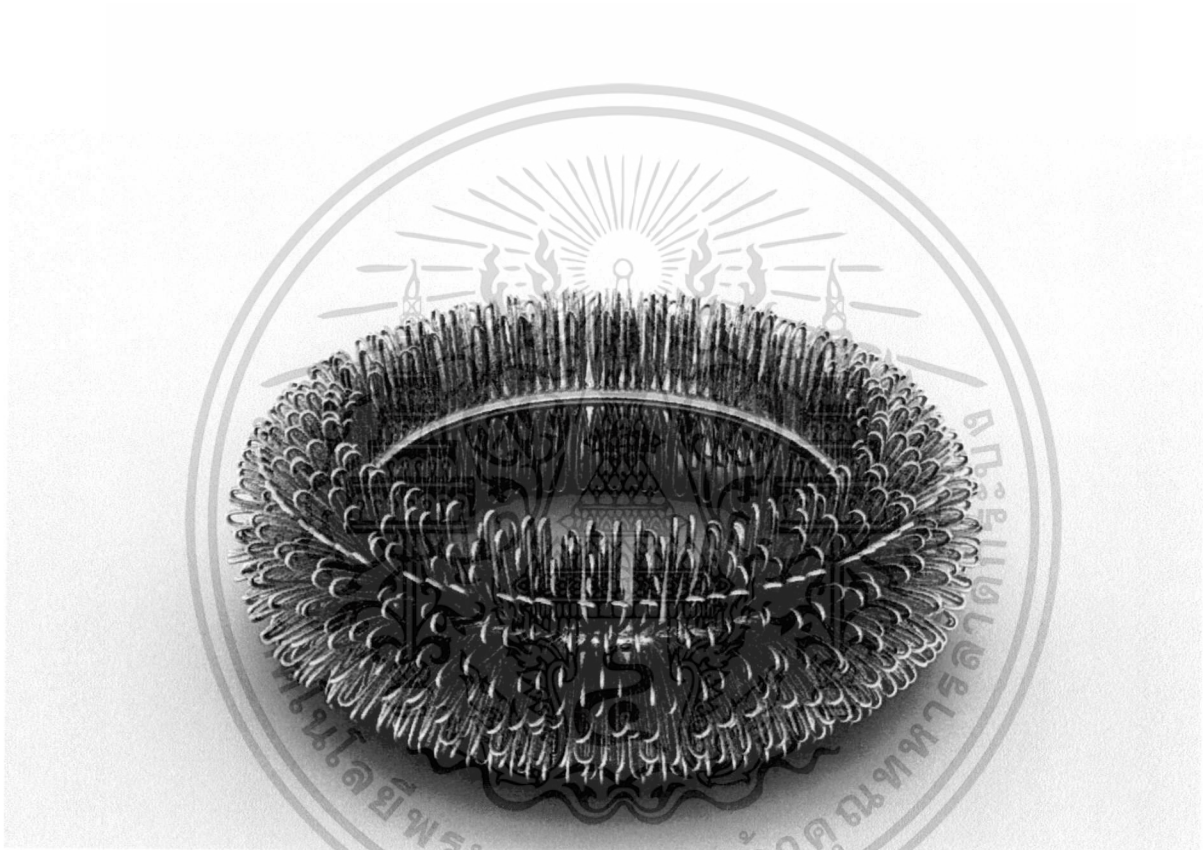
5.3.7 ขั้นตอนการพัฒนาแบบ

1. แนวคิดการรื้อสร้าง (Deconstruction/Reconstruction) จัดองค์ประกอบใหม่ของชิ้นงาน รูปแบบ วัสดุและเทคนิค ให้เกิดการนำเสนอรูปแบบ ลักษณะการสวมใส่ใหม่ ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตใหม่

ภาพที่ 5.7 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบภายใต้แนวคิดการรื้อสร้าง ประกอบด้วยกำไลข้อมือ (รูปด้านซ้าย) และ เข็มกลัด 2 ชิ้น (รูปด้านขวา)

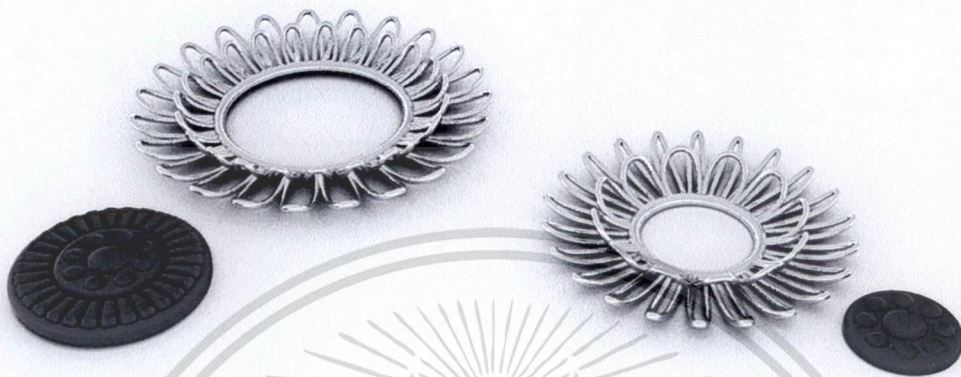
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แะต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.8 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดการก่อสร้าง เขวาสินรินทร์ 2553 No. 1

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 1*
2. ประเภทเครื่องประดับ *กำไลข้อมือ*
3. เทคนิค *การตัดลวดเงิน เชื่อมน้ำประสาน*
4. วัสดุ *ลวดเงิน*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา ๙8 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.9 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบเข็มกลัดภายใต้แนวคิดการก่อสร้าง *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2*

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2*
2. ประเภทเครื่องประดับ *เข็มกลัด*
3. เทคนิค *การคัดลวดเงิน เชื่อมน้ำประสาน*
4. วัสดุ *ลวดเงิน ไม้*

ภาพที่ 5.10 การสวมใส่ผลงานเสนอแนะการออกแบบเข็มกลัด *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2* โดยใช้วิธีการชดกันของชิ้นงาน โดยการซ่อนชิ้นส่วนภายในเสื้อ ได้ 2 วิธีที่แตกต่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แะ 99 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.11 การสวมใส่ผลงานเสนอแนะการออกแบบเข็มกลัด *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2* โดยใช้วิธีการจัดกันของชิ้นงาน โดยการซ้อนชิ้นส่วนภายในเสื้อ ได้ 2 วิธีที่แตกต่าง

ภาพที่ 5.12 รูปแบบของปัจจัยเดิม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาเพื่อเสนอแนะผลงานการออกแบบเข็มกลัด ภายใต้แนวคิดการรื้อสร้าง

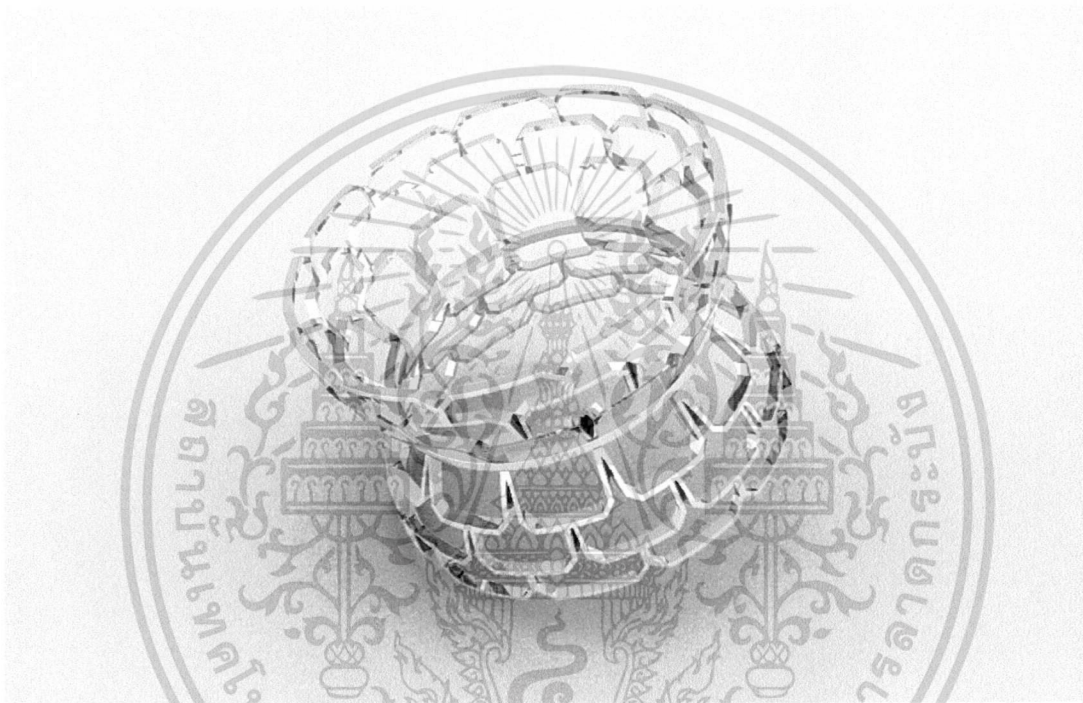
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แะ100ห้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การกลาย (Transformation) เป็นการพัฒนาจากรูปแบบเดิมไปสู่รูปแบบที่เรียบง่ายมีความ เป็น
ร่วมสมัย

ภาพที่ 5.13 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบภายใต้แนวคิดการกลาย (Transformation) เป็นการพัฒนาจากรูป
แบบเดิมไปสู่รูปแบบที่เรียบง่าย มีความเป็นร่วมสมัยประกอบด้วย กำไลข้อมือ (รูปด้านซ้าย) และแหวน 2
รูปแบบ (Positive และ Negative approach) (รูปด้านขวา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ101้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.14 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดแนวคิดการกลาย (Transformation)
เขวาสินรินทร์ 2553 No. 3

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 3*
2. ประเภทเครื่องประดับ *กำไลข้อมือ*
3. เทคนิค *การตัดลวดเงิน การขึ้นรูป เชื่อมน้ำประสาน*
4. วัสดุ *ลวดเงินเหลือง*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา ๑๐๒ อ่างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.15 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบแหวนภายใต้แนวคิดการกลาย (Transformation) เขวาสินรินทร์ (Negative space) 2553 No. 4

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ เขวาสินรินทร์ (Negative space) 2553 No. 4
2. ประเภทเครื่องประดับ แหวน
3. เทคนิค การตัดลวดเงิน การขึ้นรูป เชื่อมน้ำประสาน
4. วัสดุ ลวดเงินเหลือง

ภาพที่ 5.16 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบแหวนภายใต้แนวคิดการกลาย (Transformation) เขวาสินรินทร์ (Positive space) 2553 No. 5

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ เขวาสินรินทร์ (Positive space) 2553 No. 5
2. ประเภทเครื่องประดับ แหวน
3. เทคนิค การฉลุด การขึ้นรูป เชื่อมน้ำประสาน
4. วัสดุ แผ่นเงิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา 103 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.17 รูปแบบของปัจจัยเดิม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาเพื่อเสนอแนะการออกแบบภายใต้แนวคิดการกลาย (Transformation) เป็นการพัฒนาจากรูปแบบเดิม ไปสู่รูปแบบที่เรียบง่ายมีความเป็นร่วมสมัย โดยกาผสมผสานรูปทรงของประติมากรรมและลวดลายของตะเกียบเข้าด้วยกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา แล104อย่างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

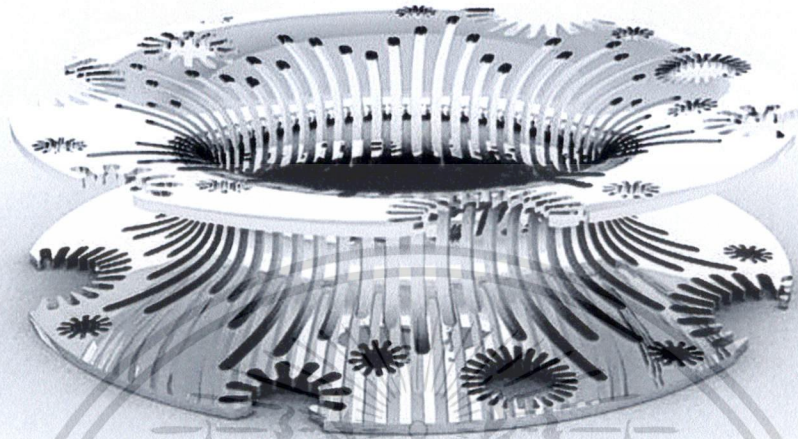
3. การนำเสนอร่องรอย (Trace) เป็นการออกแบบที่ให้ความสำคัญกับร่องรอยของลวดลายและ/หรือรูปทรงเดิมของเครื่องประดับเดิม

ภาพที่ 5.18 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดการนำเสนอร่องรอย (Trace) จากปีจชัยเดิม แบบที่ 1 เขวาสินรินทร์ 2553 No. 6

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 6*
2. ประเภทเครื่องประดับ *กำไลข้อมือ*
3. เทคนิค *การถลุง การขึ้นรูป เชื่อมน้ำประสาน*
4. วัสดุ *แผ่นเงิน*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา 105 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.19 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดการนำเสนอร่องรอย (Trace) จากปัจจัยเดิม แบบที่ 1 (ต่อ) เขวาสินรินทร์ 2553 No. 6

ภาพที่ 5.20 รูปแบบของปัจจัยเดิม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของ การพัฒนาเพื่อเสนอแนะผลงานการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดการนำเสนอร่องรอย (Trace) จากปัจจัยเดิม แบบที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แต่106องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สงวนลิขสิทธิ์ไว้โดยกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กรุงเทพมหานคร ๑๐๑ ใต้ปก
| กรุงเทพฯ | โทร. ๐๒-๒๖๖๖๖๖๖ | โทรสาร ๐๒-๒๖๖๖๖๖๖ | โทร. ๐๒-๒๖๖๖๖๖๖

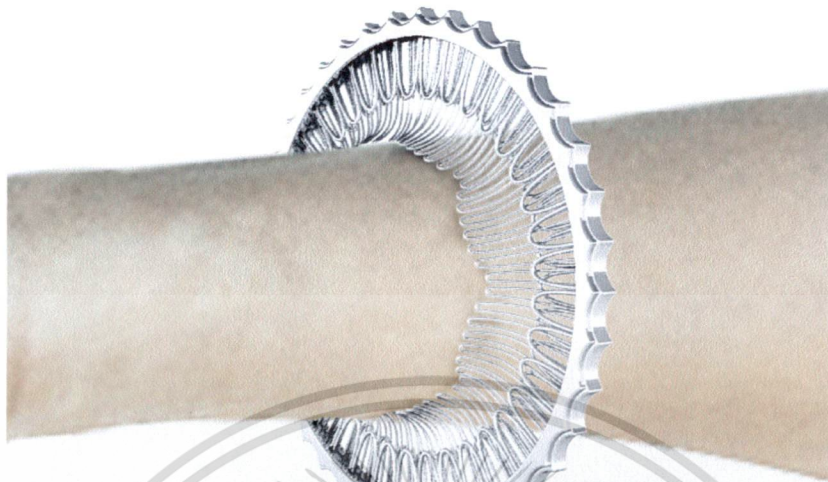
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.21 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดการนำเสนอร่องรอย (Trace) จากปัจจัย เดิม แบบที่ 2 เขวาสินรินทร์ 2553 No. 7

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ เขวาสินรินทร์ 2553 No. 7
2. ประเภทเครื่องประดับ กำไลข้อมือ
3. เทคนิค การฉลุ การตัดลวด เชื่อมน้ำประสาน
4. วัสดุ แผ่นเงิน ลวดเงิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แ107ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

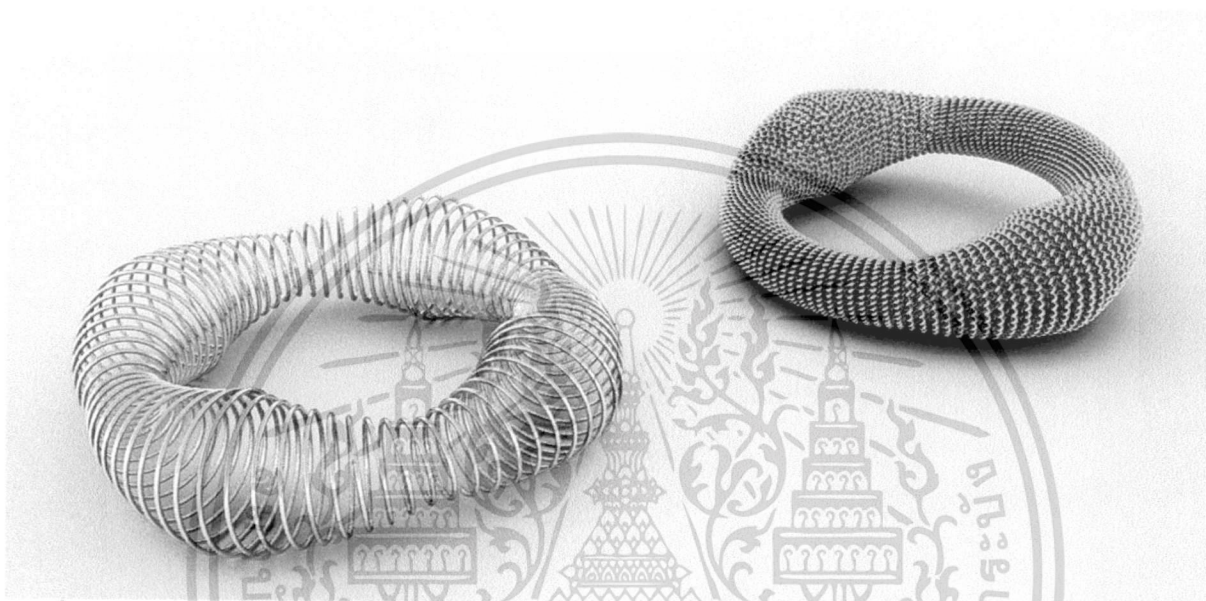
ภาพที่ 5.22 การสวมใส่ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดการนำเสนอร่องรอย (Trace) จาก
ปัจจัย เดิม แบบที่ 2 *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 7*

ภาพที่ 5.23 รูปแบบของปัจจัยเดิม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาเพื่อเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิด
การนำเสนอร่องรอย (Trace) จากปัจจัย เดิม แบบที่ 2

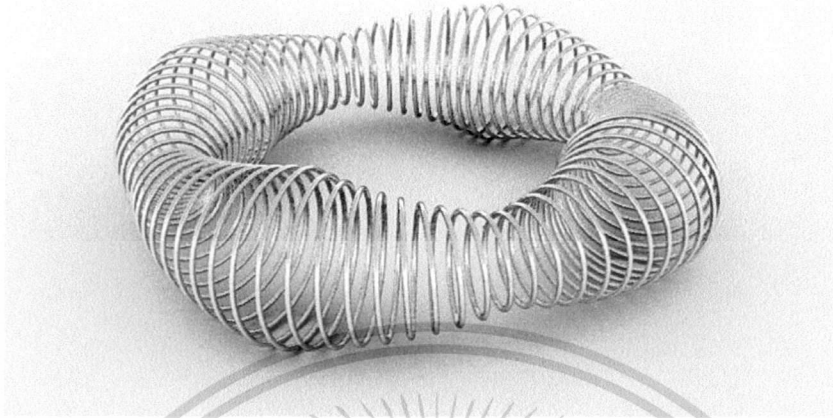
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แอ108ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. แนวคิดเกินจริง (Exaggeration) เพื่อสร้างความประหลาดใจและดึงดูด ใจ เกิดจากการปรับเปลี่ยนวัตถุ และ/หรือรูปทรงเดิมให้แตกต่าง ทำให้เกิดทัศนธาตุเกินจริงที่ยังมีเค้าโครงรูปแบบเดิมอยู่

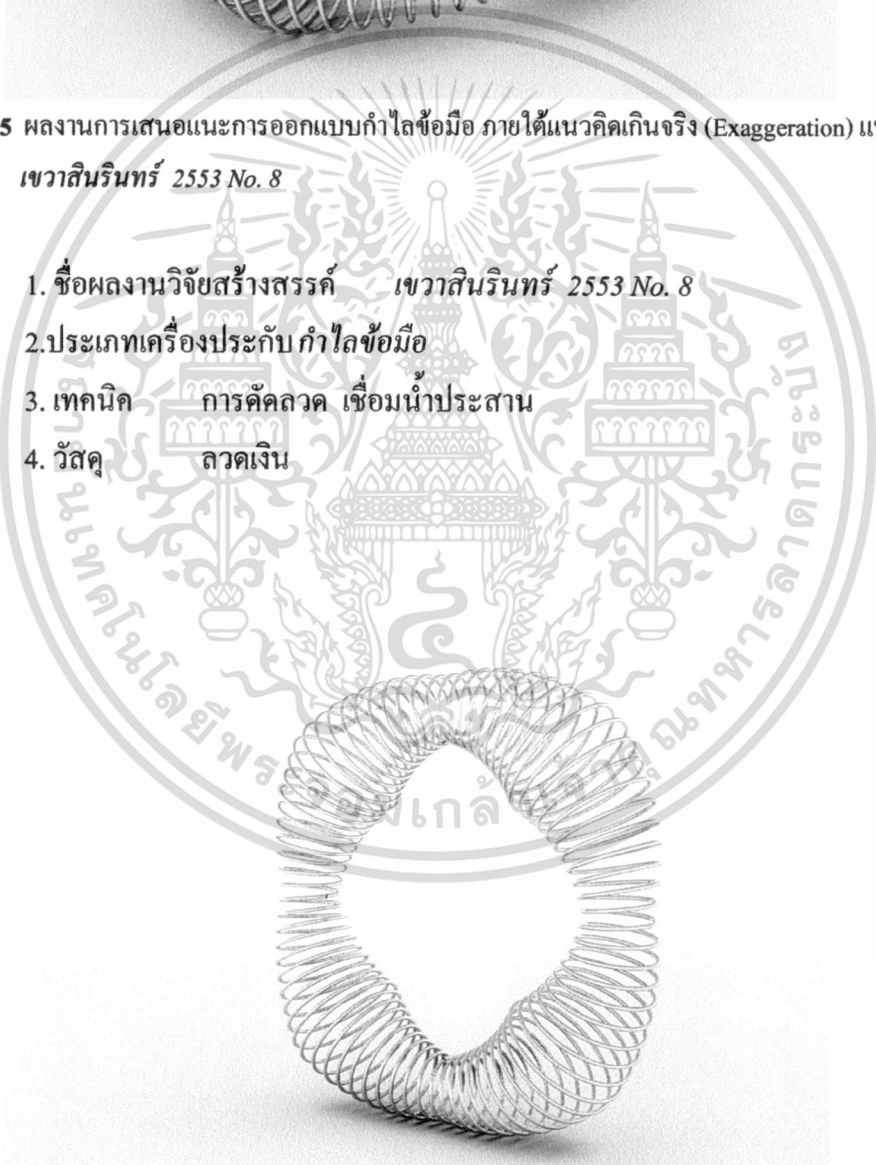
ภาพที่ 5.24 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดเกินจริง (Exaggeration) ประกอบด้วยกำไลข้อมือ 2 แบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา 109 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

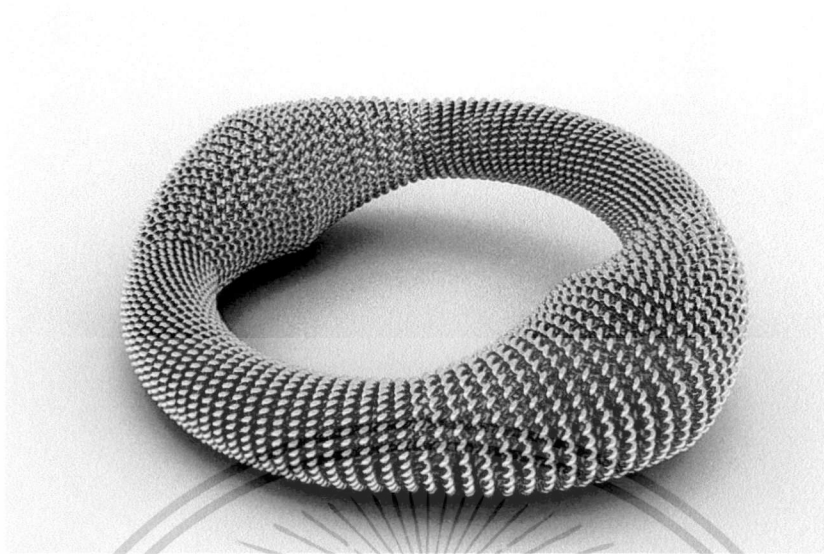
ภาพที่ 5.25 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ ภายใต้แนวคิดเกินจริง (Exaggeration) แบบที่ 1
เขวาสินรินทร์ 2553 No. 8

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ เขวาสินรินทร์ 2553 No. 8
2. ประเภทเครื่องประดับ กำไลข้อมือ
3. เทคนิค การตัดลวด เชื่อมน้ำประสาน
4. วัสดุ ลวดเงิน

ภาพที่ 5.26 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดเกินจริง (Exaggeration) แบบที่ 1
เขวาสินรินทร์ 2553 No. 8 (ต่อ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา 110 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.27 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ ภายใต้แนวคิดเกินจริง (Exaggeration) แบบที่ 2
เขวาสินรินทร์ 2553 No. 9

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ เขวาสินรินทร์ 2553 No. 9
2. ประเภทเครื่องประดับ กำไลข้อมือ
3. เทคนิค การตัดสวด เชื่อมน้ำประสาน
4. วัสดุ สวดเงิน

ภาพที่ 5.28 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ ภายใต้แนวคิดเกินจริง (Exaggeration) แบบที่ 2
เขวาสินรินทร์ 2553 No. 9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา 1111 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.29 รูปแบบของปัจจัยเคิม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาเพื่อเสนอแนะผลงานการออกแบบท่าโล่ฝีมือ
แนวคิดเกินจริง (Exaggeration)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แ112ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

การวิเคราะห์ วิจารณ์และเสนอแนะผลงานวิจัยสร้างสรรค์ การออกแบบพัฒนาเครื่องประดับเชิงวัฒนธรรมและชาติพันธุ์

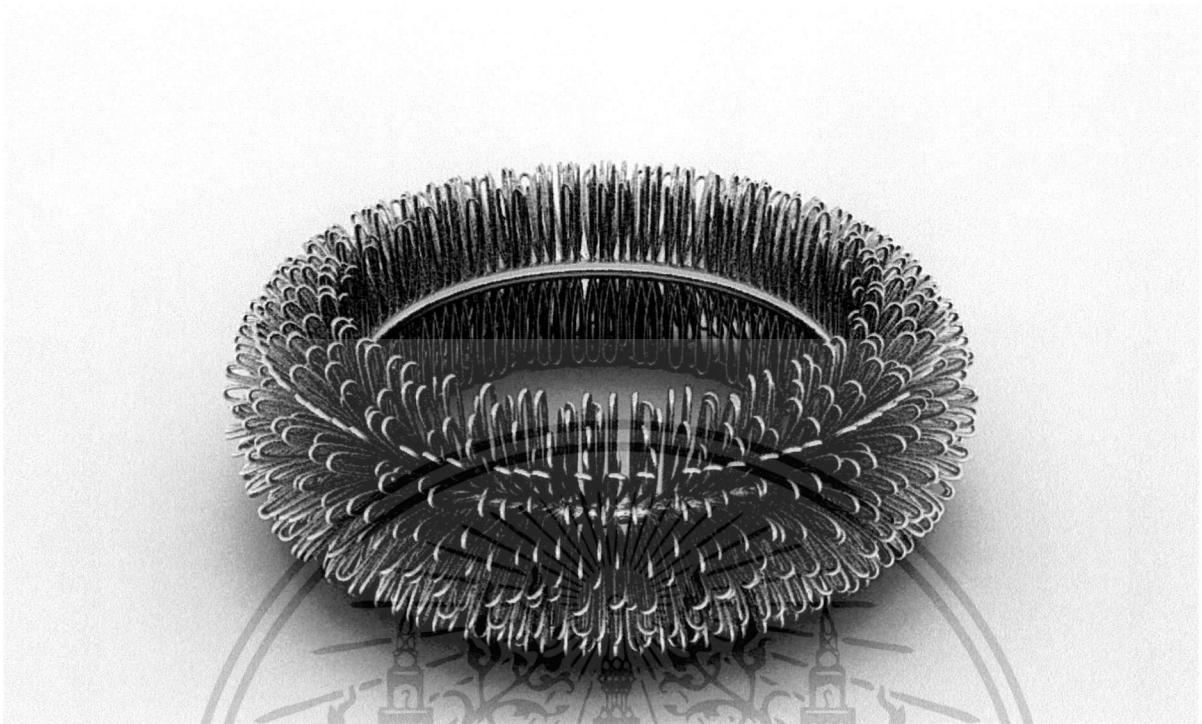
6.1 การวิเคราะห์ความงาม เช่น รูปทรง แนวคิด องค์ประกอบศิลป์และประโยชน์ของผลงาน ออกแบบ เชิงพัฒนา

6.1.1 ผลงานเสนอแนะการออกแบบภายใต้แนวคิดการรื้อสร้าง (Deconstruction / Reconstruction) เป็นแนวคิดในการจัดองค์ประกอบใหม่ของชิ้นงาน โดยที่ยังคงปัจจัยเดิมในการออกแบบไว้ เช่น รายละเอียดของรูปแบบ วัสดุและกระบวนการผลิต เพื่อให้เกิดการนำเสนอรูปแบบใหม่ ลักษณะการสวมใส่ใหม่และความหมายใหม่ที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย (ปัจจัยใหม่)

ภาพที่ 6.1 ผลงานเสนอแนะการออกแบบภายใต้แนวคิดการรื้อสร้าง ประกอบด้วยกำไลข้อมือ (รูปด้านซ้าย) และ เข็มกลัด 2 ชิ้น (รูปด้านขวามือ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา แล113องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.2 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดการก่อสร้าง เขวาสินรินทร์ 2553 No. 1

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ **เขวาสินรินทร์ 2553 No. 1**
2. ประเภทเครื่องประดับ **กำไลข้อมือ**
3. เทคนิค **การตัดลวดเงิน เชื่อมน้ำประสาน**
4. วัสดุ **ลวดเงิน**

การวิเคราะห์ตามหลักสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic Analysis)

1. การตอบสนองของมนุษย์ในด้านรูปทรง (The responses of form)

1.1. การแสดงความรู้สึก (Expressive Reaction) รูปทรงของชิ้นงานวิจัยสร้างสรรค์ชื่อ **เขวาสินรินทร์ 2553 No. 1** (กำไลข้อมือ) ให้ความรู้สึกถึงความละเอียดอ่อนและซับซ้อนของเส้นลวดโค้งวงรีในรูปทรงสองมิติ ที่ถูกนำมาจัดองค์ประกอบศิลป์ ทำให้เกิดรูปทรงสามมิติใหม่ของชิ้นงาน ให้ความรู้สึกถึงการต่อเนื่องและการซ้ำไม่สิ้นสุด

1.2. การแสดงคุณลักษณะ อ้างอิง (Referential Reaction) รูปทรงของกำไลโดยรวมเป็นรูปทรงคล้ายโดนัทหรือคล้ายกับเกสรดอกไม้ที่ถูกจัดเรียงในรูปทรงของวงกลม รวมทั้งคล้ายวงแหวนต่างๆ เช่น วงแหวนดาวเคราะห์ที่สื่อถึงความไม่สิ้นสุด การหมุนวนต่อเนื่อง

2. การตอบสนองของผู้พบเห็น (The personal responses) ผลงานออกแบบมีความละเอียดอ่อน ให้ความสำคัญกับรายละเอียด ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ นอกจากนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แ114 ้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แล้วการที่ผลงานออกแบบสามารถเปลี่ยนรูปทรงได้ เนื่องจากการเคลื่อนไหวของเส้นลวดโค้งวงรี ที่ขยับตามการเคลื่อนไหวของร่างกายของผู้สวมใส่ ทำให้ผลงานการออกแบบชิ้นนี้ สามารถกระตุ้น ความสนใจของผู้พบเห็นได้ เนื่องมาจากการเคลื่อนไหวนั้น

3. การตอบสนองของผู้พบเห็นในเชิงบริบท (Context of Viewing)

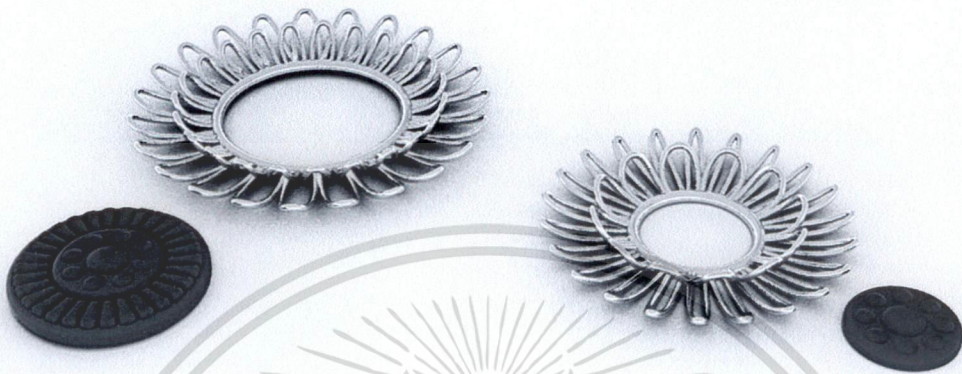
3.1. บริบทของวัตถุ (Physical Context) ผลงานออกแบบถึงแม้ว่าได้ถูกกำหนดให้ใช้ลวดเงิน ในการออกแบบเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของปัจเจกเดิม รวมทั้งการจัดองค์ประกอบใน รูปทรงโค้งนูนที่ทำให้ผลงานการออกแบบให้ความรู้สึกที่แข็ง แต่กระนั้นก็ตามด้วยรายละเอียด ในแต่ละชิ้นของเส้นลวดโค้งวงรีทำให้ชิ้นงานดูอ่อนหวานและนุ่มนวล นอกจากนี้แล้วการ เคลื่อนไหวของเส้นลวดโค้งวงรี ที่ขยับตามการเคลื่อนไหวของร่างกายของผู้สวมใส่ ทำให้ ชิ้นงานมีชีวิตชีวา เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงรูปทรงไปตามการเคลื่อนไหวของผู้สวมใส่ (การ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างชิ้นงานกับผู้สวมใส่)

3.2. บริบททางวัฒนธรรม (Cultural Context) ผลงานออกแบบนี้สะท้อนให้เห็นถึงการผสมผสาน ทางวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมเดิมของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์และวัฒนธรรม ร่วมสมัยของกลุ่มเป้าหมายใหม่ในการแก้ปัญหาการออกแบบเชิงพัฒนา กล่าวคือ ผลงานการ ออกแบบนี้ยังคงใช้แนวคิดในการออกแบบจากรูปแบบและกระบวนการผลิตที่เป็นอัตลักษณ์ ของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ โดยการแยกทัศนธาตุรูปแบบเดิมของตะเกาออกเป็น ส่วนๆ จากนั้นจึงนำองค์ประกอบย่อยนั้น (เส้นลวดโค้งวงรี) มาจัดเรียงในรูปทรงใหม่ที่ เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายใหม่ นอกจากนี้แล้วในส่วนของกรรมวิธีการผลิตชิ้นงานก็ยังคงไว้ ซึ่งภูมิปัญญาดั้งเดิมในการขึ้นรูปลวดเงินและการเชื่อมน้ำประสานเพื่อประกอบชิ้นส่วนต่างๆ เข้าด้วยกัน

การวิเคราะห์หน้าที่การใช้งาน (Functional Analysis)

- 1. ประโยชน์ใช้สอย (Practical Function)** ของผลงานการออกแบบ คือ กำไลข้อมือใช้สำหรับใส่ ประดับตกแต่งร่างกายบริเวณข้อมือ โดยสามารถใส่ร่วมกับเสื้อผ้าด้าลอง เหมาะสมกับ พฤติกรรมและวิถีชีวิต (Lifestyle) ของกลุ่มเป้าหมาย
- 2. ประโยชน์ทางวัฒนธรรม (Cultural Function)** ผลงานการออกแบบนี้ยังมีประโยชน์ในมิติของ วัฒนธรรมที่สำคัญด้วย กล่าวคือ มีการสื่อสารหรือแสดงออกถึงมิติที่เป็นความงามทาง วัฒนธรรม รวมทั้งภูมิปัญญาและวิถีชีวิตในการผลิต การใช้วัสดุและเครื่องมือที่เหมาะสมกับ บริบทของสภาพแวดล้อมและการใช้ชีวิตของช่างผู้สร้างสรรค์ผลงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.3 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบเข็มกลัดภายใต้แนวคิดการรื้อสร้าง เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2
2. ประเภทเครื่องประดับ เข็มกลัด
3. เทคนิค การตัดลวดเงิน เชื่อมน้ำประสาน
4. วัสดุ ลวดเงิน ไม้

ภาพที่ 6.4 การสวมใส่ผลงานเสนอแนะการออกแบบเข็มกลัด เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2 โดยใช้วิธีการขัดกันของชิ้นงาน โดยการซ่อนชิ้นส่วนภายในเสื้อ ได้ 2 วิธีที่แตกต่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ116อ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปทรงสองมิติ ที่ถูกนำมาจัดองค์ประกอบศิลป์ทำให้เกิดรูปทรงสามมิติใหม่ของชิ้นงานที่ให้ความรู้สึกการต่อเนื่องไม่สิ้นสุดและมีมิติความลึก รวมทั้งการออกแบบที่ทำให้เสียและเครื่องประดับเป็นหนึ่งเดียวกัน สร้างความต่อเนื่องของชิ้นงาน

1.2. การแสดงคุณลักษณะ อ้างอิง (Referential Reaction) รูปทรงของเข็มกลัดโดยรวมเป็นรูปทรงกลม คล้ายกับกลีบดอกไม้ที่ถูกจัดเรียงในวงกลม ดึงดูดสายตาและสื่อถึงการเคลื่อนไหวเข้าและออกจากจุดศูนย์กลางไม่สิ้นสุด

2. การตอบสนองของผู้พบเห็น (The personal responses) ผลงานออกแบบมีความละเอียดอ่อนและอ่อนโยนในส่วนของคุณ (โครงสร้างลวด) แต่ในขณะเดียวกันกลับซ่อนความลึกลับ (Mystery) โดยการเผยให้เห็นร่องรอยและรายละเอียดของชิ้นงาน (ชิ้นตรงกลางแกะขึ้นรูปจากไม้ ใช้ขัดกับชิ้นงานอีกชิ้นให้ติดอยู่บนเสื่อ) ที่ถูกปกปิดด้วยเสื่อ ทำให้ผู้พบเห็นเกิดอยากรู้อยากเห็น ในกรณีนี้บทบาทของเครื่องประดับคือ ตัวกระตุ้น (Catalyst) เพื่อให้ผู้พบเห็นถูกกระตุ้นให้เข้ามาค้นหารายละเอียดและความหมายของชิ้นงานที่แฝงไว้กับการออกแบบ

3. การตอบสนองของผู้พบเห็นในเชิงบริบท (Context of Viewing)

3.1. บริบทของวัตถุ (Physical Context) สำหรับงานออกแบบชิ้นนี้สามารถแบ่งได้เป็นสองส่วนดังนี้

- **รูปแบบ** ชิ้นงานการออกแบบมีลักษณะเป็นดอกไม้ (Unit) เป็นการพัฒนารูปแบบมาจากดอกไม้ทะเลเดี๋ยวก่อน โดยการแยกชิ้นส่วนต่างๆของลายดอกไม้ทะเลออก แล้วเลือกเส้นลวดโค้งวงรีมาจัดองค์ประกอบใหม่ ให้ได้รูปทรงที่เรียบง่ายขึ้น เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
- **การสวมใส่** ผลงานออกแบบให้ความสำคัญกับแนวคิดการปกปิดบางส่วนของชิ้นงาน แต่ยังคงทิ้งร่องรอยของส่วนที่ถูกปิดบังให้ส่ายหา ทำให้ผลงานออกแบบที่ได้มีการนำเสนอและการสวมใส่ในลักษณะที่ใหม่ แตกต่าง ไม่เป็นประเพณีนิยม ทำให้งานออกแบบที่ได้มีความงามร่วมสมัยและความน่าสนใจ

3.2. บริบททางวัฒนธรรม (Cultural Context) สำหรับงานออกแบบชิ้นนี้สามารถแบ่งได้เป็นสองส่วนดังนี้

- **รูปแบบ** ผลงานออกแบบนี้สะท้อนให้เห็นถึงการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมเดิมของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ และวัฒนธรรมร่วมสมัยของกลุ่มเป้าหมายใหม่ในการแก้ปัญหาการออกแบบเชิงพัฒนา กล่าวคือ ผลงานการออกแบบนี้ยังคงใช้แนวคิดในการออกแบบจากรูปแบบ และกระบวนการผลิตที่เป็นอัตลักษณ์ของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ โดยการแยกทัศนธาตุรูปแบบเดิมของดอกไม้ทะเลออกเป็น ส่วนๆจากนั้นจึงนำองค์ประกอบย่อยนั้น (เส้นลวดโค้งวงรี) มาจัดเรียงในรูปทรงใหม่ที่

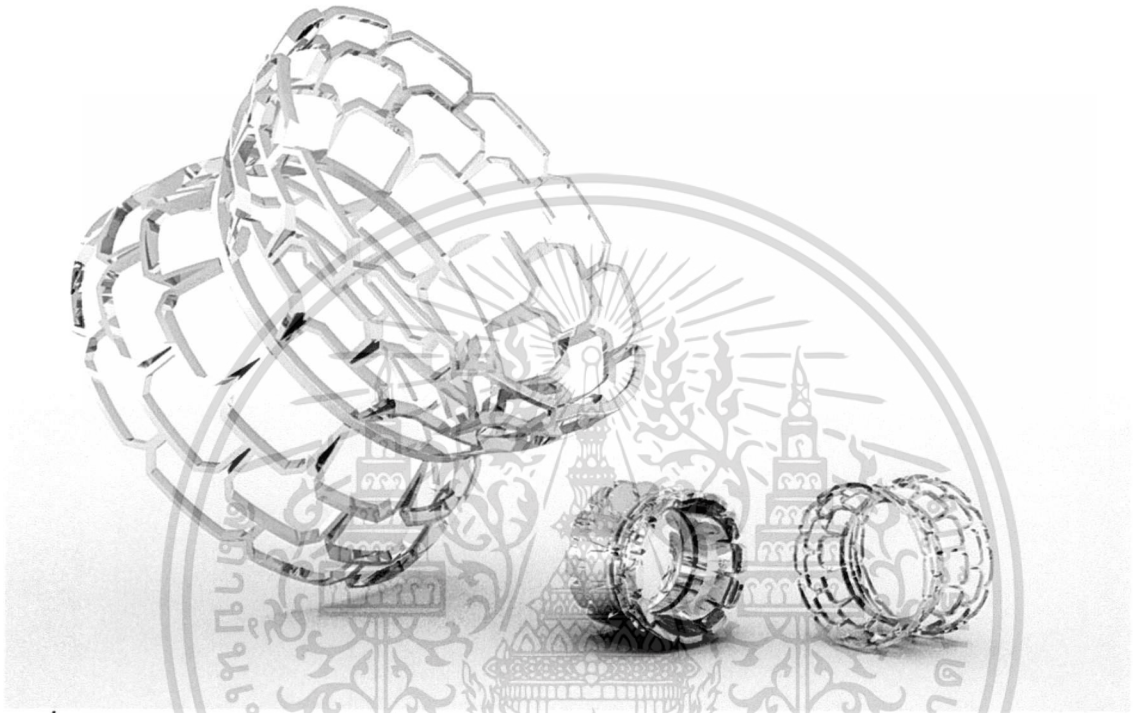
เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายใหม่ นอกจากนี้แล้วในส่วนของกรรมวิธีการผลิตชิ้นงานก็ยัง คงไว้ซึ่งภูมิปัญญาดั้งเดิม ในการขึ้นรูปลวดเงินและการเชื่อมน้ำประสานเพื่อประกอบ ชิ้นส่วนต่างๆเข้าด้วยกัน รวมทั้งการแกะสลักไม้ในส่วนลวดลายของชิ้นตรงกลาง ซึ่ง สามารถสร้างสรรค์และหาได้ในท้องถิ่น

- **การสวมใส่** เนื่องจากการสวมใส่ผลงานนี้ มีการปกปิดบางส่วนของชิ้นงาน โดยที่การ ตัดสินใจในการเลือกที่จะปกปิดส่วนไหนนั้น (ส่วนที่เป็นลวดเงินหรือส่วนที่เป็นไม้แกะ) ขึ้นอยู่กับผู้สวมใส่ โดยมีนัยทางวัฒนธรรมซ่อนอยู่ ทำให้ผลงานชิ้นนี้ขยายขอบเขตของ เครื่องประดับประเภทเข็มกลัดให้กว้างขึ้น ด้วยวิธีการใหม่ในการประดับตกแต่งร่างกาย

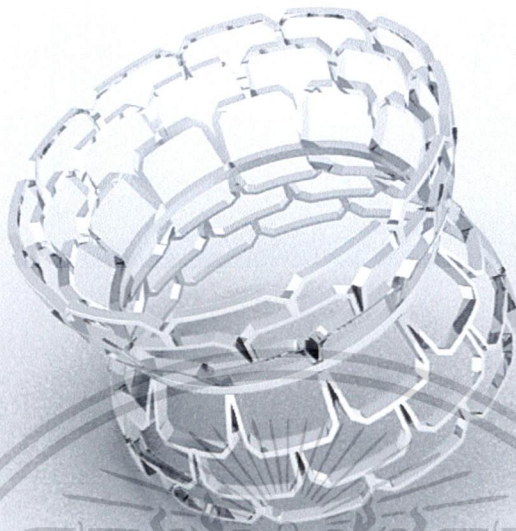
การวิเคราะห์หน้าที่การใช้งาน (Functional Analysis)

1. **ประโยชน์ใช้สอย (Practical Function)** ของผลงานการออกแบบ คือ เข็มกลัดใช้สำหรับใส่ประดับ ตกแต่งร่างกาย โดยสามารถใส่ร่วมกับเสื้อผ้าจำลอง เหมาะสมกับพฤติกรรมและวิถีชีวิต (Lifestyle) ของกลุ่มเป้าหมาย
2. **ประโยชน์ทางวัฒนธรรม (Cultural Function)** ผลงานการออกแบบนี้มีประโยชน์ในมิติของ วัฒนธรรมที่สำคัญด้วย กล่าวคือเป็นการสื่อสารหรือแสดงออกถึงมิติที่เป็นความงามทางวัฒนธรรม ที่ผู้สวมใส่สามารถเลือกที่จะแสดงออกหรือปกปิดความเป็นตัวตนทางวัฒนธรรมผ่านการสวมใส่ ชิ้นงาน นอกจากนี้แล้วยังสื่อถึงภูมิปัญญาและวิถีชีวิตในการผลิต การใช้วัสดุและเครื่องมือที่ เหมาะสมกับบริบทของสภาพแวดล้อมและการใช้ชีวิตของช่างผู้สร้างสรรค์ผลงาน

6.1.2 ผลงานเสนอแนะการออกแบบภายใต้แนวคิดการกลาย (Transformation) เป็นการพัฒนาจากรูปแบบเดิมไปสู่รูปแบบที่เรียบง่ายมีความ เป็นร่วมสมัย

ภาพที่ 6.7 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบภายใต้แนวคิดการกลาย (Transformation) เป็นการพัฒนาจากรูปแบบเดิมไปสู่รูปแบบที่เรียบง่าย มีความเป็นร่วมสมัยประกอบด้วย กำไลข้อมือ (รูปด้านซ้าย) และแหวน 2 รูปแบบ (Positive และ Negative approach) (รูปด้านขวา)

ภาพที่ 6.8 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดแนวคิดการกลาย (Transformation)
เขวาสินรินทร์ 2553 No. 3

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ **เขวาสินรินทร์ 2553 No. 3**
2. ประเภทเครื่องประดับ **กำไลข้อมือ**
3. เทคนิค **การตัดสวดเงิน การขึ้นรูป เชื่อมน้ำประสาน**
4. วัสดุ **ลวดเงินเหลือง**

ภาพที่ 6.9 รูปแบบของปัจจัยเดิม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาเพื่อเสนอแนะการออกแบบภายใต้แนวคิดการกลาย (Transformation) เป็นการพัฒนารูปแบบเดิมไปสู่รูปแบบที่เรียบง่ายมีความเป็นร่วมสมัย โดยการผสมผสาน รูปทรงของประเก้อมและลวดลายของตะเกาเข้าด้วยกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา แะต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ตามหลักสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic Analysis)

1. การตอบสนองของมนุษย์ในด้านรูปทรง (The responses of form)

1.1. การแสดงความรู้สึก (Expressive Reaction) รูปทรงของชิ้นงานวิจัยสร้างสรรค์ชื่อ *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 3* (กำไลข้อมือ) ภายใต้แนวคิดการกลาย (Transformation) ให้ความรู้สึกถึงความเรียบง่าย รวมทั้งเส้นสายที่มีความเป็นเหลี่ยมมุมและการนำเสนอการใช้พื้นที่บวก (Positive space) (ลวดลายโครงลวด) และพื้นที่ลบ (Negative space) (พื้นที่ว่างระหว่างลวดลายโครงลวด) มาเป็นองค์ประกอบทางศิลปะที่สำคัญ ทำให้ได้ชิ้นงานออกแบบที่ร่วมสมัย

1.2. การแสดงคุณลักษณะ อ้างอิง (Referential Reaction) รูปทรงของกำไลข้อมือ เป็นการนำรูปทรงของลูกประเก้อมมาตัดครึ่งตรงกลาง จะได้รูปทรงด้วยสองใบ จากนั้นนำกันด้วยทั้งสองชิ้นมาประกบกัน รูปทรงนี้ทำให้เกิดความรู้สึกของการเคลื่อนที่จากด้านนอก (ด้านที่กว้างกว่า) เข้าไปยังด้านในของชิ้นงาน (ด้านที่แคบกว่าตรงกลาง)

2. การตอบสนองของผู้พบเห็น (The personal responses) ผลงานออกแบบยังคงไว้ซึ่งความละเอียดอ่อนแต่เข้มแข็ง ด้วยรูปทรงที่ได้ทำให้เกิดความรู้สึกกระตุ้นให้ค้นหาหรือสอดมือเข้าไปด้านในของชิ้นงาน นอกจากนี้แล้ว ผลงานชิ้นนี้ยังเน้นในเรื่องของจังหวะของการออกแบบ กล่าวคือมีการไล่จังหวะจากลวดลายขนาดใหญ่บริเวณตรงกลางของชิ้นงานค่อยๆลดขนาดลงจนกระทั่งถึงขอบของชิ้นงาน ทำให้เกิดความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวและ/หรือการเจริญเติบโตที่ต่อเนื่อง

3. การตอบสนองของผู้พบเห็นในเชิงบริบท (Context of Viewing)

3.1. บริบทของวัตถุ (Physical Context) สำหรับงานออกแบบชิ้นนี้สามารถแบ่งได้เป็นสองส่วนดังนี้

- **รูปแบบ** ชิ้นงานการออกแบบมีลักษณะเป็นชิ้นเดียวสมบูรณ์ เป็นการพัฒนารูปทรงมาจากลูกประเก้อมเดิม แต่พัฒนาลวดลายโดยการแยกชิ้นส่วนต่างๆของลายดอกตะเกาออกแล้วมาจัดองค์ประกอบใหม่ ให้ได้รูปทรงที่เรียบง่าย โปร่งเบา เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
- **การสวมใส่** ผลงานออกแบบมีลักษณะที่เน้นการนำเสนอการใช้พื้นที่บวก (Positive space) (ลวดลายโครงลวด) และพื้นที่ลบ (Negative space) (พื้นที่ว่างระหว่างลวดลายโครงลวด) มีลักษณะลวดลายฉลุโปร่ง ทำให้ชิ้นงานดูแตกต่างเมื่อสวมใส่ เนื่องจากมีข้อมือของผู้สวมใส่เป็นเสมือนพื้นหลัง (Background) ให้กับชิ้นงาน

3.2. บริบททางวัฒนธรรม (Cultural Context) สำหรับงานออกแบบชิ้นนี้สามารถแบ่งได้เป็นสองส่วนดังนี้

- **รูปแบบ** ผลงานออกแบบนี้สะท้อนให้เห็นถึงการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่าง

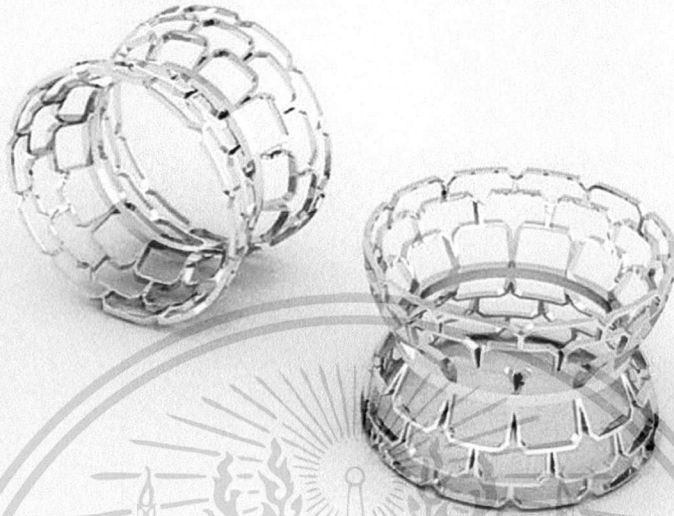
เอกสารนี้เป็นเอกสารวัฒนธรรมเดิมของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ มีอนุญา และวัฒนธรรมร่วมสมัยของ คำ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มเป้าหมายในการแก้ปัญหาการออกแบบเชิงพัฒนา กล่าวคือ ผลงานการออกแบบนี้ยังคงใช้แนวคิดในการออกแบบจากรูปแบบ และกระบวนการผลิตที่เป็นอัตลักษณ์ของเครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์ โดยการแยกทัศนธาตุรูปแบบเดิมของตะเกาออกเป็น ส่วนๆจากนั้นจึงพัฒนาให้มีลักษณะที่มีเหลี่ยมมุมและจัดเรียงในรูปทรงใหม่ที่พัฒนามาจากรูปทรงประเก้อม เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้แล้วในส่วนของการผลิต การผลิตชิ้นงานก็ยังคงไว้ซึ่งภูมิปัญญาดั้งเดิม ในการขึ้นรูปลวดเงินและการเชื่อมน้ำประสานเพื่อประกอบชิ้นส่วนต่างๆเข้าด้วยกัน โดยที่ในผลงานชิ้นนี้จะเป็นการเชื่อมชิ้นส่วนให้เป็นสามมิติ ที่มีทรงสูงและใหญ่กว่าที่ช่างเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ ปกติทำกัน

- การสวมใส่ เป็นการสวมใส่ข้อมือ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ (แต่ปกติจะเป็นการร้อยเม็ดประเก้อมเข้าด้วยกัน) ในขณะเดียวกันก็เป็นวัฒนธรรมสากลของการสวมใส่เครื่องประดับของวัฒนธรรมอื่นด้วย

การวิเคราะห์หน้าที่การใช้งาน (Functional Analysis)

1. ประโยชน์ใช้สอย (Practical Function) ของผลงานการออกแบบ คือ กำไลข้อมือใช้สำหรับใส่ประดับตกแต่งร่างกายบริเวณข้อมือ โดยสามารถใส่ร่วมกับเสื้อผ้าลำลอง เหมาะสมกับพฤติกรรมและวิถีชีวิต(Lifestyle) ของกลุ่มเป้าหมาย
2. ประโยชน์ทางวัฒนธรรม (Cultural Function) ผลงานการออกแบบนี้ยังมีประโยชน์ในมิติของวัฒนธรรมที่สำคัญด้วย กล่าวคือ เป็นการพัฒนารูปทรง ลวดลายและรูปแบบดั้งเดิมของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ รวมทั้งภูมิปัญญาและวิถีชีวิตในการผลิต การใช้วัสดุและเครื่องมือที่เหมาะสมกับบริบทของสภาพแวดล้อมและการใช้ชีวิตของช่างผู้สร้างสรรค์ผลงาน

ภาพที่ 6.10 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบแหวนภายใต้แนวคิดการกลาย (Transformation) เขวาสินรินทร์ (Negative space) 2553 No. 4

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ เขวาสินรินทร์ (Negative space) 2553 No. 4
2. ประเภทเครื่องประดับ แหวน
3. เทคนิค การตัดลวดเงิน การขึ้นรูป เชื่อมน้ำประสาน
4. วัสดุ ลวดเงินเหล็ยม

การวิเคราะห์ตามหลักสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic Analysis) และการวิเคราะห์หน้าที่การใช้งาน (Functional Analysis)

ผลการวิเคราะห์ชิ้นงานวิจัยสร้างสรรค์ชื่อ เขวาสินรินทร์ (Negative space) 2553 No. 4 (แหวน) ภายใต้แนวคิดการกลาย (Transformation) นี้จะเหมือนกับชิ้นงานวิจัยสร้างสรรค์ชื่อ เขวาสินรินทร์ 2553 No. 3 (กำไลข้อมือ) ที่ได้กล่าวไปแล้วก่อนหน้านี้ เนื่องมาจากเป็นงานในชุดเดียวกัน โดยผู้วิจัยได้ปรับเพียงขนาดให้เล็กลงเพื่อให้อยู่ในบริบทของแหวน

ภาพที่ 6.11 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบแหวนภายใต้แนวคิดการกลาย (Transformation) *เขวาสินรินทร์ (Positive space) 2553 No. 5*

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ *เขวาสินรินทร์ (Positive space) 2553 No. 5*
2. ประเภทเครื่องประดับ *แหวน*
3. เทคนิค *การฉลุ การขึ้นรูป เชื่อมน้ำประสาน*
4. วัสดุ *แผ่นเงิน*

การวิเคราะห์ตามหลักสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic Analysis)

1. การตอบสนองของมนุษย์ในด้านรูปทรง (The responses of form)

1.1. การแสดงความรู้สึก (Expressive Reaction) รูปทรงของชิ้นงานวิจัยสร้างสรรค์ชื่อ *เขวาสินรินทร์ (Positive space) 2553 No. 5* (แหวน) ภายใต้แนวคิดการกลาย (Transformation) ให้ความรู้สึกถึงความเรียบง่าย รวมทั้งเส้นขอบที่มีความเป็นเหลี่ยมมุมและการนำเสนอการซ้อนทับกันของแผ่นเงินเป็นองค์ประกอบทางศิลปะที่สำคัญ ทำให้ได้ชิ้นงานออกแบบที่ให้ความรู้สึกแข็งแรงในรูปแบบร่วมสมัย

1.2. การแสดงคุณลักษณะ อ้างอิง (Referential Reaction) รูปทรงของแหวนเป็นการนำรูปทรงของลูกประเก้อมมาตัดครึ่งตรงกลาง จะได้รูปทรงด้วยสองใบ จากนั้นนำกันด้วยทั้งสองชิ้นมาประกบกัน รูปทรงนี้ทำให้เกิดความรู้สึกของการเคลื่อนที่จากด้านนอก (ด้านที่กว้างกว่า) เข้าไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา 125 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยังด้านในของชิ้นงาน รวมทั้งการซ้อนทับกันของชิ้นงานที่มีลักษณะคล้ายเกล็ดปลาหรือการซ้อนทับเป็นชั้นของกลีบดอกไม้ ที่ให้เกิดความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวและความลึกถึบของสิ่งที่ซ้อนทับนั้นด้วย

2. การตอบสนองของผู้พบเห็น (The personal responses) ผลงานออกแบบให้ความรู้สึกของความแข็งแรงแต่สามารถขยับ เคลื่อนไหวได้ รู้สึกได้ถึงการปกป้อง เหมือนกับชุดนักรบชาวยุโรปในอดีต แต่มีความเรียบง่ายและมีความเป็นร่วมสมัย

3. การตอบสนองของผู้พบเห็นในเชิงบริบท (Context of Viewing)

3.1. บริบทของวัตถุธาตุ (Physical Context) ผลงานการออกแบบมีลักษณะเป็นชิ้นเดียวสมบูรณ์ เป็นการพัฒนารูปทรงมาจากลูกประเก้อมเดิม แต่พัฒนาลวดลายโดยการแยกชิ้นส่วนต่างๆของลายดอกตะเกาออกแล้วมาจัดองค์ประกอบใหม่ในรูปแบบของแผ่นเงินซ้อนทับกัน (Positive space) แทนที่จะเป็นโครงสร้างลวด เพื่อให้ได้รูปทรงที่เรียบง่าย เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

3.2. บริบททางวัฒนธรรม (Cultural Context) สำหรับงานออกแบบชิ้นนี้สามารถแบ่งได้เป็นสองส่วนดังนี้

- **รูปแบบ** ผลงานออกแบบนี้สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนารูปแบบ โดยการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมเดิมของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ และวัฒนธรรมร่วมสมัยของกลุ่มเป้าหมายใหม่ ในการแก้ปัญหาการออกแบบเชิงพัฒนา กล่าวคือ ผลงานการออกแบบนี้ยังคงใช้แนวคิดในการออกแบบจากรูปแบบและกระบวนการผลิตที่เป็นอัตลักษณ์ของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ โดยการแยกทัศนธาตุรูปแบบเดิมของประเก้อมออกเป็นส่วนๆ จากนั้นจึงพัฒนาให้มีลักษณะที่มีเหลี่ยมมุมในลักษณะแผ่น (Positive space) และจัดเรียงในรูปทรงใหม่ที่พัฒนามาจากรูปทรงประเก้อม เป็นการพัฒนาจากรูปแบบเดิมไปสู่รูปแบบที่เรียบง่ายมีความเป็นร่วมสมัย นอกจากนี้แล้วในส่วนของกรรมวิธีการผลิตชิ้นงานก็ยังคงไว้ซึ่งภูมิปัญญาดั้งเดิมและการผสมผสานเทคนิคการฉลุร่วม ในการขึ้นรูปแผ่นเงินและการเชื่อมนำประสานเพื่อประกอบชิ้นส่วนต่างๆเข้าด้วยกัน

- **การสวมใส่** เป็นการสวมใส่ที่มือ เป็นวัฒนธรรมสากลของการสวมใส่เครื่องประดับในหลายวัฒนธรรม หากแต่เครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์นั้น ไม่มีวัฒนธรรมการสร้างสรรค์เครื่องประดับนี้ รูปแบบใหม่นี้จึงเป็นการนำเสนอเพื่อขยายขอบเขตผลิตภัณฑ์ให้กับชุมชนด้วย

การวิเคราะห์หน้าที่การใช้งาน (Functional Analysis)

1. **ประโยชน์ใช้สอย (Practical Function)** ของผลงานการออกแบบ คือ แหวนใช้สำหรับใส่ประดับ ตกแต่งร่างกายบริเวณนิ้วมือ โดยสามารถใส่ร่วมกับเสื้อผ้าลำลอง เหมาะสมกับพฤติกรรมและวิถีชีวิต (Lifestyle) ของกลุ่มเป้าหมาย
2. **ประโยชน์ทางวัฒนธรรม (Cultural Function)** ผลงานการออกแบบนี้ยังมีประโยชน์ในมิติของ วัฒนธรรมที่สำคัญด้วย กล่าวคือ เป็นการพัฒนารูปทรง ลวดลายและรูปแบบดั้งเดิมของ เครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ รวมทั้งภูมิปัญญาและวิถีชีวิตในการผลิต การใช้วัสดุและ เครื่องมือที่เหมาะสมกับบริบทของสภาพแวดล้อมและการใช้ชีวิตของช่างผู้สร้างสรรค์ผลงาน เพื่อให้ได้ผลงานสร้างสรรค์ที่แตกต่าง เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

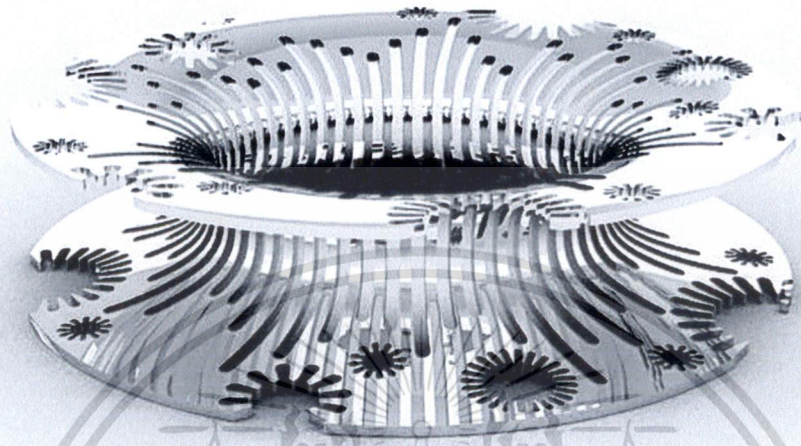
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.1.3 ผลงานเสนอแนะการออกแบบภายใต้แนวคิดการนำเสนอร่องรอย (Trace) เป็นการออกแบบที่ให้ความสำคัญกับร่องรอยของลวดลายและ/หรือรูปทรงเดิมของเครื่องประดับเดิม

ภาพที่ 6.12 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดการนำเสนอร่องรอย (Trace) จากปัจจัยเดิม แบบที่ 1 เขวาสินรินทร์ 2553 No. 6

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 6*
2. ประเภทเครื่องประดับ *กำไลข้อมือ*
3. เทคนิค *การฉลุ การขึ้นรูป เชื่อมน้ำประสาน*
4. วัสดุ *แผ่นเงิน*

ภาพที่ 6.13 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดการนำเสนอร่องรอย (Trace) จาก ping-ji-ye-dim แบบที่ 1 (ต่อ) เขวาสินรินทร์ 2553 No. 6

ภาพที่ 6.14 รูปแบบของ ping-ji-ye-dim ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของ การพัฒนาเพื่อเสนอแนะผลงานการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดการนำเสนอร่องรอย (Trace) จาก ping-ji-ye-dim แบบที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา ๑๒๙ ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ทำเอกสารราชการหรือเอกสารอื่นใดโดยไม่ได้รับอนุญาตจากกองบริหารงานทั่วไป สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นสูง 4-6 ชั้น 6 อาคาร 6 ชั้น 6 ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร 10160

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ตามหลักสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic Analysis)

1. การตอบสนองของมนุษย์ในด้านรูปทรง (The responses of form)

1.1. การแสดงความรู้สึก (Expressive Reaction) รูปทรงของชิ้นงานวิจัยสร้างสรรค์ชื่อ *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 6* (กำไลข้อมือ) ภายใต้แนวคิดการนำเสนอร่องรอย (Trace) ให้ความรู้สึกถึงร่องรอยความวุ่นวาย ชัดแย้ง จากลายฉลุบนรูปทรงที่เรียบง่าย ทำให้ได้ชิ้นงานออกแบบที่ร่วมสมัย น่าสนใจ

1.2. การแสดงคุณลักษณะ อ้างอิง (Referential Reaction) รูปทรงของกำไลข้อมือ เป็นรูปทรงกำไลที่เป็นการนำกระบวนการขึ้นรูปลูกประเก้อมมาพัฒนาต่อ เป็นรูปทรงคล้ายรูปทรงโดนัทกลวงผ่าส่วนโค้งด้านนอกออก เพื่อเปิดเผยให้เห็นด้านในของชิ้นงาน ลวดลายฉลุ (ร่องรอยของลวดลายพัฒนามาจากลายดอกตะเกา) ทำให้ระลึกถึงลายดอกไม้หรือหยดน้ำที่ตกลงบนชิ้นงาน

2. การตอบสนองของผู้พบเห็น (The personal responses) ผลงานออกแบบมีความอ่อนช้อย อ่อนหวานจากส่วนโค้งของรูปทรงในลักษณะที่บานออกทั้งสองด้าน แต่ในขณะเดียวกันลวดลายฉลุที่มีความเป็นรูปร่างเรขาคณิต สร้างความชัดเจนให้กับชิ้นงาน ทำให้เกิดความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหว ทำให้เกิดความน่าสนใจ

3. การตอบสนองของผู้พบเห็นในเชิงบริบท (Context of Viewing)

3.1. บริบทของวัตถุ (Physical Context) สำหรับงานออกแบบชิ้นนี้สามารถแบ่งได้เป็นสองส่วนดังนี้

- *รูปแบบ* ชิ้นงานการออกแบบมีลักษณะเป็นชิ้นเดียวสมบูรณ์ เป็นการพัฒนารูปทรงมาจากลูกประเก้อมเดิม แต่พัฒนาลวดลายโดยการแยกชิ้นส่วนต่างๆของลายดอกตะเกาออกมาจัดองค์ประกอบใหม่บนรูปทรง 3 มิติ ทำให้ได้รูปทรงที่เรียบง่าย โปร่งเบา เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
- *การสวมใส่* ผลงานออกแบบมีลักษณะที่เน้นการนำเสนอการใช้พื้นที่ลบ (Negative space) (พื้นที่ฉลุโปร่ง) และพื้นที่บวก (Positive space) (ชิ้นโลหะเงินชิ้นรูป) มีลักษณะลวดลายฉลุโปร่ง ทำให้ชิ้นงานดูแตกต่างเมื่อสวมใส่ เนื่องจากมีข้อมือของผู้สวมใส่เป็นเสมือนพื้นหลัง (Background) ให้กับชิ้นงาน ทำให้เกิดการเน้นลวดลายฉลุโปร่งให้ชัดเจนขึ้นด้วย

3.2. บริบททางวัฒนธรรม (Cultural Context) สำหรับงานออกแบบชิ้นนี้สามารถแบ่งได้เป็นสองส่วนดังนี้

- *รูปแบบ* ผลงานออกแบบนี้สะท้อนให้เห็นถึงการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมเดิมของเครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์และวัฒนธรรมร่วมสมัยของกลุ่มเป้าหมายใหม่ในการแก้ปัญหาการออกแบบเชิงพัฒนา กล่าวคือ ผลงานการออกแบบนี้

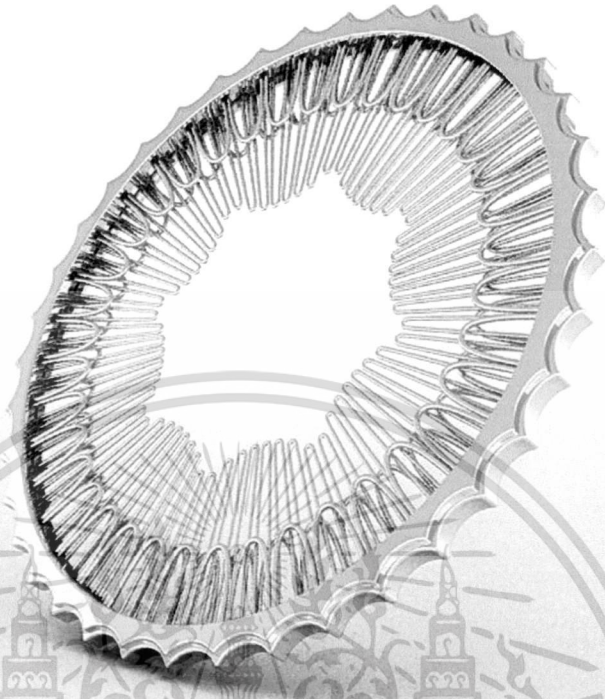
เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ไม่ควรนำออกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยังคงใช้แนวคิดในการออกแบบจากรูปแบบและกระบวนการผลิตที่เป็นอัตลักษณ์ของเครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์ โดยการนำเส้นรอบรูป (Contour) ของดอกตะเกมา มาพัฒนาให้เป็นกราฟฟิคบนชิ้นงาน 3 มิติ เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้แล้ว ในส่วนของกรรมวิธีการผลิตชิ้นงานก็ยังคงไว้ซึ่งภูมิปัญญาดั้งเดิมในการขึ้นรูปแผ่นเงิน โดยการเคาะ การฉลุดและการเชื่อมน้ำประสานเพื่อประกอบชิ้นส่วนต่างๆเข้าด้วยกัน โดยที่ในผลงานชิ้นนี้จะเป็นการเคาะขึ้นรูปชิ้นส่วนให้เป็นสามมิติที่มีทรงสูงและใหญ่กว่าที่ช่างเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ปกติทำกัน ซึ่งสามารถพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้เดิมได้

- การสวมใส่ เป็นการสวมใส่ข้อมือ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ (ปกติจะเป็นการร้อยเม็ดประเก้อมเข้าด้วยกัน) ในขณะที่เดียวกันก็เป็นวัฒนธรรมสากลของการสวมใส่เครื่องประดับของวัฒนธรรมอื่นด้วย

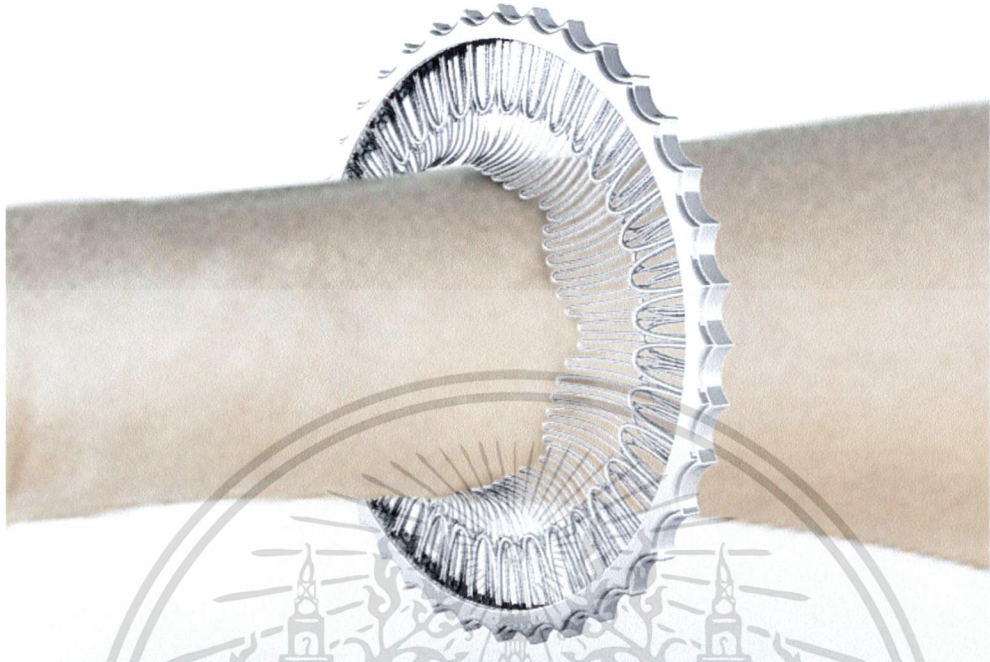
การวิเคราะห์หน้าที่การใช้งาน (Functional Analysis)

1. **ประโยชน์ใช้สอย (Practical Function)** ของผลงานการออกแบบ คือ กำไลข้อมือ ใช้สำหรับใส่ประดับตกแต่งร่างกายบริเวณข้อมือ โดยสามารถใส่ร่วมกับเสื้อผ้าลำลอง เหมาะสมกับพฤติกรรมและวิถีชีวิต (Lifestyle) ของกลุ่มเป้าหมาย
2. **ประโยชน์ทางวัฒนธรรม (Cultural Function)** ผลงานการออกแบบนี้ยังมีประโยชน์ในมิติของวัฒนธรรมที่สำคัญด้วย กล่าวคือ เป็นการพัฒนารูปทรง ลวดลายและเทคนิคดั้งเดิมของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์และนำเสนอในรูปแบบใหม่ รวมทั้งภูมิปัญญาและวิถีชีวิตในการผลิต การใช้วัสดุและเครื่องมือที่เหมาะสมกับบริบทของสภาพแวดล้อมและการใช้ชีวิตของช่างผู้สร้างสรรค์ผลงาน

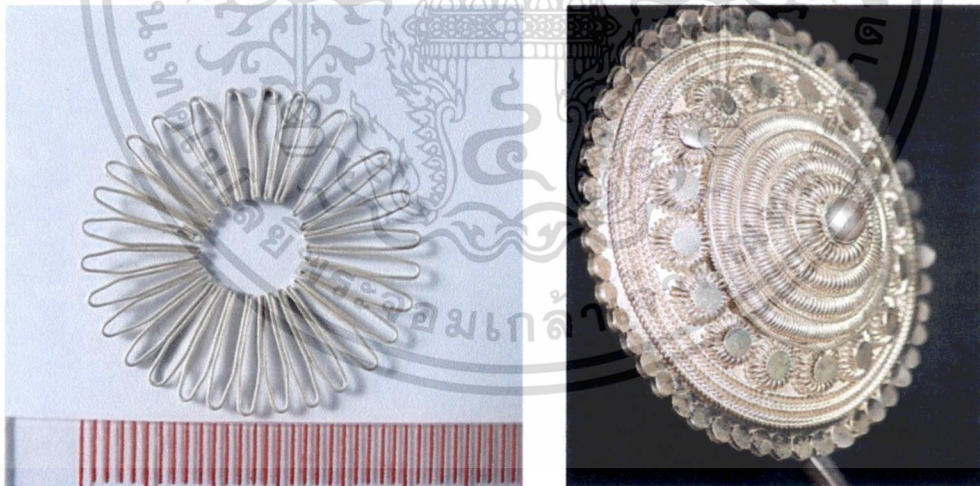

ภาพที่ 6.15 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดการนำเสนอร่องรอย (Trace) จากปัจจัย เดิม
แบบที่ 2 เขวาสินรินทร์ 2553 No. 7

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ เขวาสินรินทร์ 2553 No. 7
2. ประเภทเครื่องประดับ กำไลข้อมือ
3. เทคนิค การถัก การตัดสวด เชื่อมน้ำประสาน
4. วัสดุ แผ่นเงิน ลวดเงิน

ภาพที่ 6.16 การสวมใส่ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดการนำเสนอร่องรอย (Trace) จาก
ปัจจัย เดิม แบบที่ 2 เขวาสินรินทร์ 2553 No. 7

ภาพที่ 6.17 รูปแบบของปัจจัยเดิม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาเพื่อเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิด
การนำเสนอร่องรอย (Trace) จากปัจจัย เดิม แบบที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา แล133ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ตามหลักสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic Analysis)

1. การตอบสนองของมนุษย์ในด้านรูปทรง (The responses of form)

1.1. การแสดงความรู้สึก (Expressive Reaction) รูปทรงของชิ้นงานวิจัยสร้างสรรค์ชื่อ *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 7* (กำไลข้อมือ) ภายใต้แนวคิดการนำเสนอร่องรอย (Trace) เป็นการผสมผสานปัจจัยเดิมของทั้งเส้นสาย ส่วนประกอบของชิ้นงานที่ยังไม่สำเร็จและรายละเอียดบางส่วน of ผลงานสำเร็จ (ภาพที่ 6.17) เพื่อคงไว้ซึ่งร่องรอยเดิมของปัจจัยเดิม นอกเหนือจากนี้แล้วการสวมใส่ยังมีผลต่อการเปลี่ยนรูปร่างรูปทรงของชิ้นงานด้วย (ภาพที่ 6.16) ทั้งยังทิ้งร่องรอยของการสวมใส่บนผิวหนังของผู้สวมใส่ด้วย นอกจากนี้แล้ว รูปทรงที่ได้จากการจัดองค์ประกอบศิลป์ในลักษณะที่มีเส้นสายพุ่งเข้าและออกจุดศูนย์กลาง แต่ไม่มีจุดศูนย์กลางทางกายภาพ ทำให้เกิดความรู้สึกได้ถึงกลิ่นอายและความว่างเปล่า กระตุ้นให้สวมใส่ชิ้นงาน

1.2. การแสดงคุณลักษณะ อ้างอิง (Referential Reaction) รูปทรงของกำไลข้อมือ เป็นรูปทรงคล้ายรูปทรงของดอกไม้ ที่มีเส้นสายพุ่งเข้าออกที่จุดศูนย์กลาง แต่ไม่มีจุดศูนย์กลางทางกายภาพ เป็นการออกแบบที่ดึงใจเปิดพื้นที่ลบ (Negative space) ที่มีเส้นรอบรูป (Contour) มีลักษณะเหมือนกลีบดอกไม้หรือดาวกระจายให้มีความสำคัญ เพื่อสื่อสารเป็นนัยถึงช่องว่างสำหรับสวมใส่หนึ่ง ขอบด้านนอกของชิ้นงานเป็นการนำทัศนธาตุตรงข้าม (Negative element) ของขอบงานตะเกามาใช้ในการออกแบบ (ภาพที่ 6.17)

2. การตอบสนองของผู้พบเห็น (The personal responses) ผลงานออกแบบที่ได้มีความอ่อนช้อยอ่อนหวานจากส่วนโค้งของเส้นลวดที่ลดหลั่นและซ้อนทับกัน แต่ในขณะที่เดียวกันขอบของชิ้นงานที่มีความทึบตันสร้างความรู้สึกที่มั่นคง ก่อให้เกิดความขัดแย้งบนชิ้นงานที่น่าสนใจ

3. การตอบสนองของผู้พบเห็นในเชิงบริบท (Context of Viewing)

3.1. บริบทของวัตถุ (Physical Context) สำหรับงานออกแบบชิ้นนี้สามารถแบ่งได้เป็นสองส่วนดังนี้

- **รูปแบบ** ชิ้นงานการออกแบบมีลักษณะเป็นกำไลข้อมือเดี่ยวสมบูรณ์ เป็นการพัฒนารูปทรงมาจากการผสมผสานปัจจัยเดิมทั้งเส้นสายของส่วนประกอบของชิ้นงานที่ยังไม่สำเร็จและรายละเอียดบางส่วน of ผลงานสำเร็จ (ภาพที่ 6.17) แล้วมาจัดองค์ประกอบใหม่ ให้ได้รูปทรงที่เรียบง่าย โปร่งเบา เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
- **การสวมใส่** ผลงานออกแบบมีลักษณะที่เน้นการนำเสนอการเปลี่ยนแปลงรูปทรงของชิ้นงาน อันเนื่องมาจากการสวมใส่ (ภาพที่ 6.16) จากชิ้นงานที่มีลักษณะแบน 2 มิติ ให้เป็นงานในลักษณะ 3 มิติ จากการสวมใส่

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2. บริบททางวัฒนธรรม (Cultural Context) สำหรับงานออกแบบชิ้นนี้สามารถแบ่งได้เป็นสองส่วนดังนี้

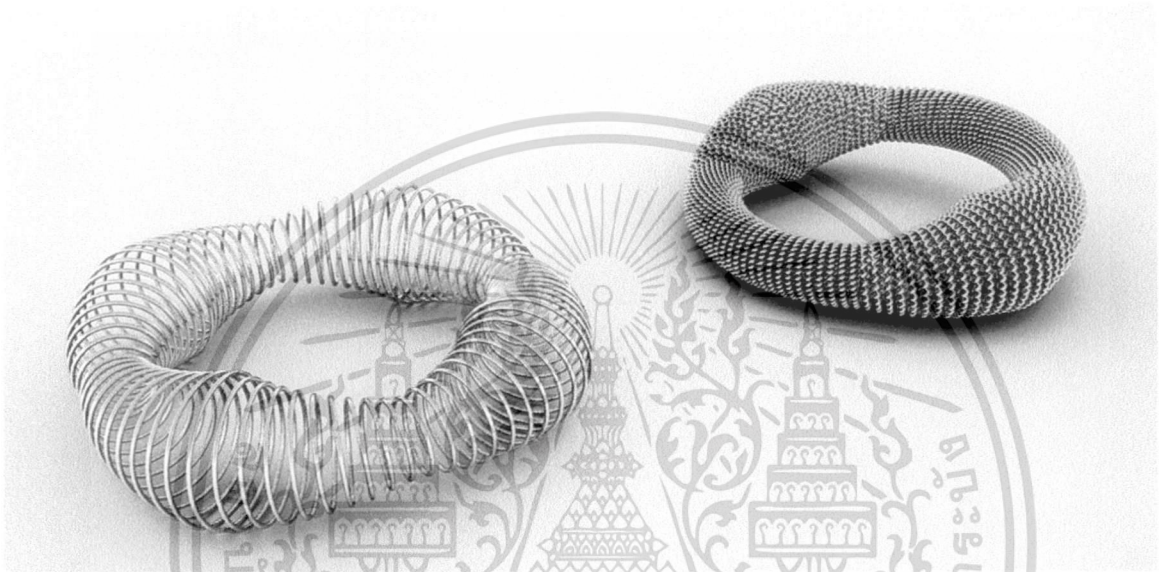
- **รูปแบบ** ผลงานออกแบบนี้สะท้อนให้เห็นถึงการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมเดิมของเครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์และวัฒนธรรมร่วมสมัยของกลุ่มเป้าหมายใหม่ในการแก้ปัญหาการออกแบบเชิงพัฒนา กล่าวคือ ผลงานการออกแบบนี้ยังคงใช้แนวคิดในการออกแบบจากรูปแบบและกระบวนการผลิตที่เป็นอัตลักษณ์ของเครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์ โดยการผสมผสานปัจจัยเดิมของทั้งเส้นสายของส่วนประกอบของชิ้นงานที่ยังไม่สำเร็จและรายละเอียดบางส่วนผลงานสำเร็จ (ภาพที่ 6.17) เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้แล้วในส่วนของการผลิตชิ้นงานก็ยังคงไว้ซึ่งภูมิปัญญาดั้งเดิมในการขึ้นรูปลวดเงินและการเชื่อมประสานเพื่อประกอบชิ้นส่วนต่างๆเข้าด้วยกัน อนึ่ง ในส่วนของขอบด้านนอกชิ้นงานนั้นจะเป็นการฉลุโลหะแผ่น 3 แผ่น (ภาพที่ 6.15) แล้วนำมาเชื่อมประกอบเข้าด้วยกัน
- **การสวมใส่** เป็นการสวมใส่ข้อมือ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ (ปกติจะเป็นการร้อยเม็ดประเก้อมเข้าด้วยกัน) ในขณะที่เดียวกันก็เป็นวัฒนธรรมสากลของการสวมใส่เครื่องประดับของวัฒนธรรมอื่นด้วย แต่จะแตกต่างกันที่การสวมใส่งานออกแบบนี้ให้ความสำคัญผลต่อการเปลี่ยนรูปร่างและรูปทรงของชิ้นงานด้วย (ภาพที่ 6.16) ทำให้ชิ้นงานสามารถเปลี่ยนแปลงรูปทรงได้ตามลักษณะการสวมใส่

การวิเคราะห์หน้าที่การใช้งาน (Functional Analysis)

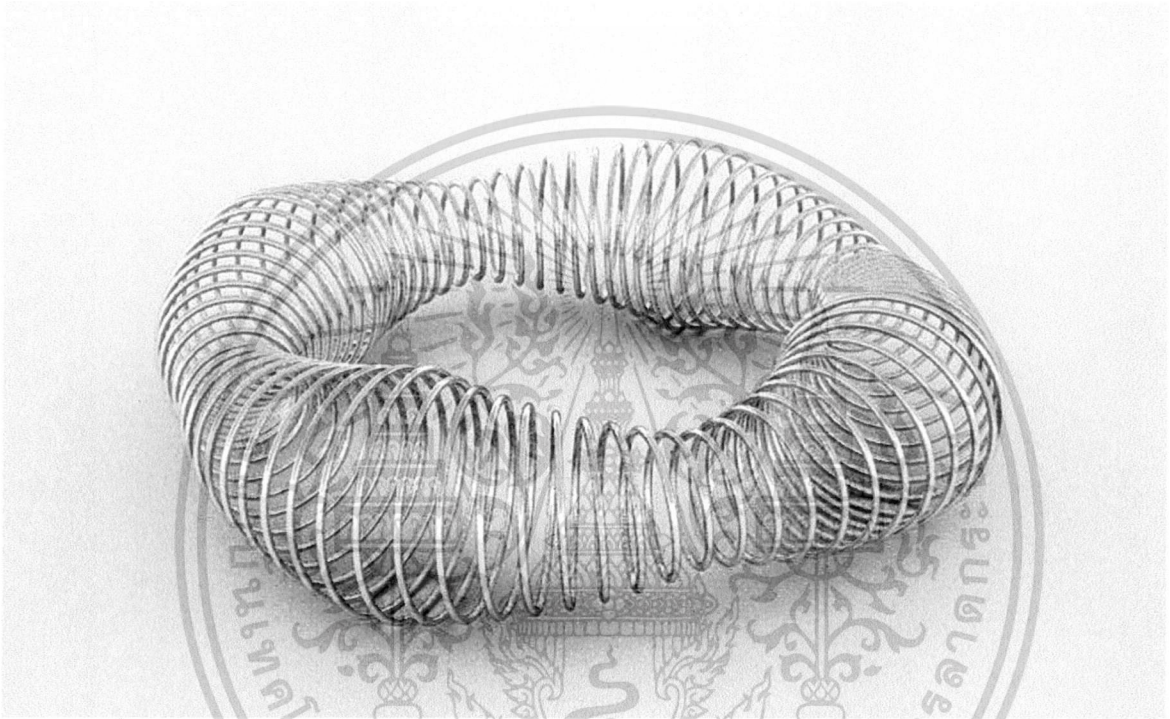
1. **ประโยชน์ใช้สอย (Practical Function)** ของผลงานการออกแบบ คือ กำไลข้อมือใช้สำหรับใส่ประดับตกแต่งร่างกายบริเวณข้อมือ โดยสามารถใส่ร่วมกับเสื้อผ้าลำลอง เหมาะสมกับพฤติกรรมและวิถีชีวิต (Lifestyle) ของกลุ่มเป้าหมาย
2. **ประโยชน์ทางวัฒนธรรม (Cultural Function)** ผลงานการออกแบบนี้ยังมีประโยชน์ในมิติของวัฒนธรรมที่สำคัญด้วย กล่าวคือ เป็นการพัฒนารูปทรง ลวดลายและรูปแบบดั้งเดิมของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ในรูปแบบและการสวมใส่รูปแบบใหม่ รวมทั้งภูมิปัญญาและวิถีชีวิตในการผลิต การใช้วัสดุ และ เครื่องมือที่เหมาะสมกับบริบทของสภาพแวดล้อมและการใช้ชีวิตของช่างผู้สร้างสรรค์ผลงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.1.4 ผลงานเสนอแนะการออกแบบภายใต้แนวคิดเกินจริง (Exaggeration) เพื่อสร้างความประหลาดใจและดึงดูดใจ เกิดจากการตัดเลือก (Crop) และ/หรือปรับเปลี่ยน (ขยายเกินจริง) ตัดทอนวัตถุ และ/หรือรูปทรงเดิม ทำให้เกิดทัศนธาตุเกินจริงที่เรียบง่ายและยังมีเค้าโครงรูปแบบเดิมอยู่

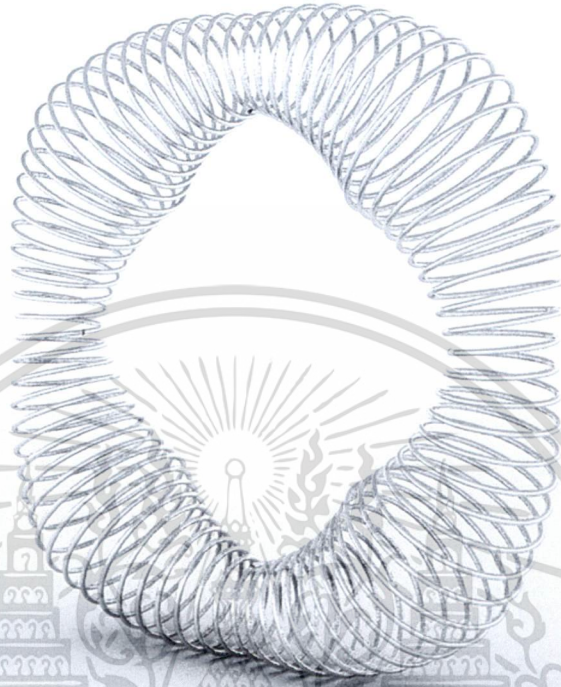

ภาพที่ 6.18 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดเกินจริง (Exaggeration) ประกอบด้วยกำไลข้อมือ 2 แบบ

ภาพที่ 6.19 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ ภายใต้แนวคิดเกินจริง (Exaggeration) แบบที่ 1
เขวาสินรินทร์ 2553 No. 8

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ **เขวาสินรินทร์ 2553 No. 8**
2. ประเภทเครื่องประดับ **กำไลข้อมือ**
3. เทคนิค **การตัดลวด เชื่อมน้ำประสาน**
4. วัสดุ **ลวดเงิน**

ภาพที่ 6.20 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดเกินจริง (Exaggeration) แบบที่ 1
 เขวสินรินทร์ 2553 No. 8

ภาพที่ 6.21 รูปแบบของปีจจัยเคิม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาเพื่อเสนอแนะผลงานการออกแบบกำไลข้อมือแนวคิด
 เกินจริง (Exaggeration)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ตามหลักสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic Analysis)

1. การตอบสนองของมนุษย์ในด้านรูปทรง (The responses of form)

1.1. การแสดงความรู้สึก (Expressive Reaction) รูปทรงของชิ้นงานวิจัยสร้างสรรค์ชื่อ *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 8* (กำไลข้อมือ) ภายใต้อารมณ์เกินจริง (Exaggeration) จากรูปแบบปัจจัยเดิม *ดอกพริก* นำมาขยายขนาดและพัฒนารูปทรงให้มีการเคลื่อนไหวของเส้นสายที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวของรูปทรงด้วย รวมทั้งการออกแบบพื้นที่ว่างตรงกลางชิ้นงานสำหรับสวมใส่ที่บ่งบอกเป็นนัยหรือพื้นที่ลบ (Negative space) ที่ก่อให้เกิดของรูปร่างของลายดอกไม้ ทำให้ได้ชิ้นงานออกแบบที่ร่วมสมัย น่าสนใจ

1.2. การแสดงคุณลักษณะ อ้างอิง (Referential Reaction) รูปทรงของกำไลข้อมือ เป็นรูปทรงกำไลที่เป็นการนำดอกพริก ซึ่งเป็นหน่วยย่อยหรือส่วนประกอบของการทำตะเกามาพัฒนาต่อ โดยการขยายขนาด ทำให้เกิดความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวของเส้นลวดเงิน ทำให้ระลึกถึงการเคลื่อนไหวของเถาไม้ รวมทั้งพื้นที่ว่างตรงกลางก่อให้เกิดของรูปร่างของลายดอกไม้

2. การตอบสนองของผู้พบเห็น (The personal responses) ผลงานออกแบบมีความอ่อนช้อย อ่อนหวานจากส่วนโค้งของรูปทรงและการสร้างความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวของเส้น(ลวดเงิน) ที่ก่อให้เกิดมิติของชิ้นงานในลักษณะ 3 มิติ ที่มีขนาดใหญ่แต่ให้ความรู้สึกเบา เนื่องจากการสร้างรูปทรงกลวง (Hollow construction) ทำให้ได้ผลงานการออกแบบที่เรียบง่ายแต่น่าสนใจของการเคลื่อนไหวและการผสมผสานในการนำเสนอของพื้นที่บวกและพื้นที่ลบ (Negative and positive space)

3. การตอบสนองของผู้พบเห็นในเชิงบริบท (Context of Viewing)

3.1. บริบทของวัตถุ (Physical Context) สำหรับงานออกแบบชิ้นนี้สามารถแบ่งได้เป็นสองส่วนดังนี้

- *รูปแบบ* ชิ้นงานการออกแบบมีลักษณะเป็นชิ้นเดียวสมบูรณ์ เป็นการพัฒนารูปทรงมาจากดอกพริกเดิม การพัฒนารูปทรงและเส้นสายเป็นการขยายขนาด ทำให้ได้รูปแบบที่ 3 มิติ ที่มีขนาดใหญ่แต่ให้ความรู้สึกเบา การขึ้นรูปลวดในรูปแบบของสปริงทำให้ชิ้นงานซึ่งทำจากลวดเงิน สามารถขยับ ยึดหยุ่นได้ทั้งทางด้านกายภาพและความรู้สึก
- *การสวมใส่* ผลงานออกแบบมีลักษณะที่เน้นการยึดหยุ่นของโครงสร้าง การเปลี่ยนแปลงรูปทรงของชิ้นงานจากการสวมใส่ ทำให้ชิ้นงานมีชีวิตในตัวเองเมื่อสวมใส่

3.2. บริบททางวัฒนธรรม (Cultural Context) สำหรับงานออกแบบชิ้นนี้สามารถแบ่งได้เป็นสองส่วนดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- **รูปแบบ** ผลงานออกแบบนี้สะท้อนให้เห็นถึงการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมเดิมของเครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์และวัฒนธรรมร่วมสมัยของกลุ่มเป้าหมายใหม่ในการแก้ปัญหาการออกแบบเชิงพัฒนา กล่าวคือ ผลงานการออกแบบนี้ยังคงใช้แนวคิดในการออกแบบจากรูปแบบ และกระบวนการผลิตที่เป็นอัตลักษณ์ของเครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์ โดยการนำรูปแบบของชิ้นส่วนการทำตะเกาคือ ดอกพริก มาพัฒนา โดยการขยายขนาดและพัฒนา รูปแบบให้มีลักษณะเกินจริงเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้แล้วในส่วนของการผลิตชิ้นงานก็ยังคงไว้ซึ่งภูมิปัญญาดั้งเดิมในการขึ้นรูปลวดเงินและการเชื่อมน้ำประสานเพื่อประกอบชิ้นส่วนต่างๆเข้าด้วยกัน
- **การสวมใส่** เป็นการสวมใส่ข้อมือ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ ในขณะที่เดียวกันก็เป็นวัฒนธรรมสากลของการสวมใส่เครื่องประดับของวัฒนธรรมอื่นด้วย แต่จะแตกต่างตรงที่การสวมใส่งานออกแบบนี้มีผลต่อการเปลี่ยนรูปร่างและรูปทรงของชิ้นงานด้วย ทำให้ชิ้นงานสามารถเปลี่ยนแปลงรูปทรงได้ตามลักษณะการสวมใส่

การวิเคราะห์หน้าที่การใช้งาน (Functional Analysis)

1. **ประโยชน์ใช้สอย (Practical Function)** ของผลงานการออกแบบ คือ กำไลข้อมือ ใช้สำหรับใส่ประดับตกแต่งร่างกายบริเวณข้อมือ โดยสามารถใส่ร่วมกับเสื้อผ้าลำลอง เหมาะสมกับพฤติกรรมและวิถีชีวิต (Lifestyle) ของกลุ่มเป้าหมาย
2. **ประโยชน์ทางวัฒนธรรม (Cultural Function)** ผลงานการออกแบบนี้ยังมีประโยชน์ในมิติของวัฒนธรรมที่สำคัญด้วย กล่าวคือ เป็นการพัฒนารูปทรง ลวดลายและรูปแบบดั้งเดิมของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ รวมทั้งภูมิปัญญาและวิถีชีวิตในการผลิต การใช้วัสดุและเครื่องมือที่เหมาะสมกับบริบทของสภาพแวดล้อมและการใช้ชีวิตของช่างผู้สร้างสรรค์ผลงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.22 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ ภายใต้แนวคิดเกินจริง (Exaggeration) แบบที่ 2
เขวาสินรินทร์ 2553 No. 9

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ เขวาสินรินทร์ 2553 No. 9
2. ประเภทเครื่องประดับ กำไลข้อมือ
3. เทคนิค การตัดลวด เชื่อมน้ำประสาน
4. วัสดุ ลวดเงิน

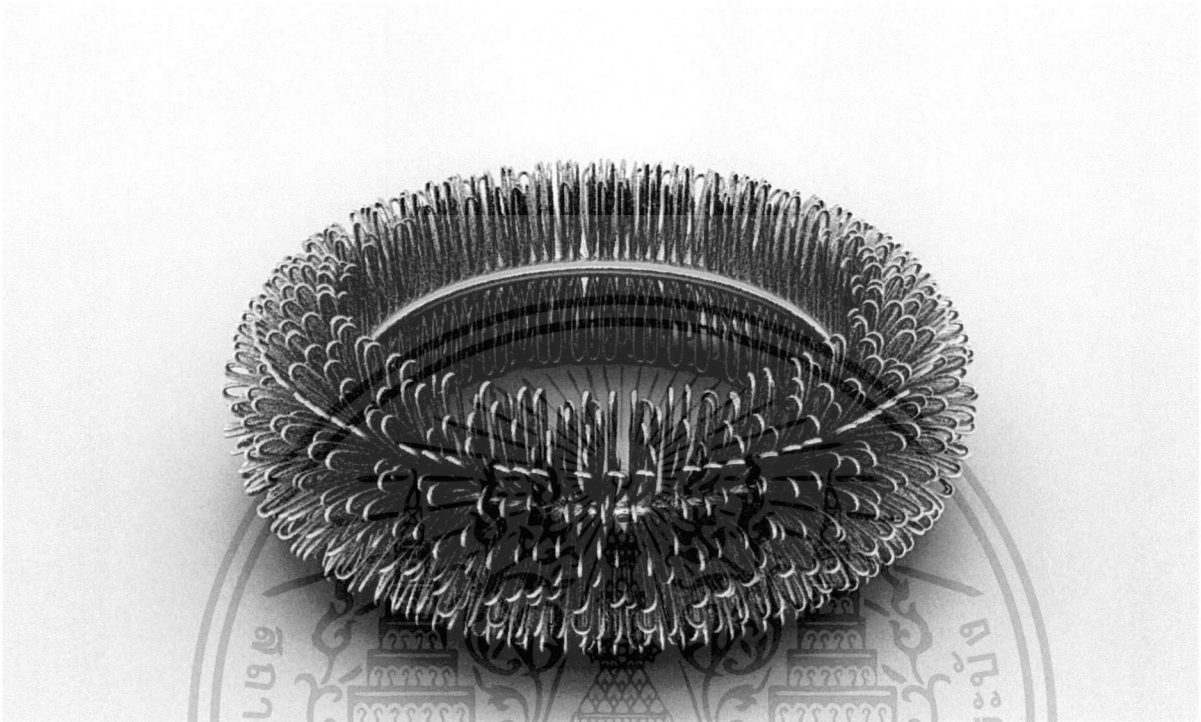
ภาพที่ 6.23 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ ภายใต้แนวคิดเกินจริง (Exaggeration) แบบที่ 2
เขวาสินรินทร์ 2553 No. 9

การวิเคราะห์ตามหลักสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic Analysis) และการวิเคราะห์หน้าที่การใช้งาน (Functional Analysis)

ผลการวิเคราะห์ชิ้นงานวิจัยสร้างสรรค์ชื่อ เขวาสินรินทร์ 2553 No. 9 (กำไลข้อมือ) ภายใต้แนวคิดแนวคิดเกินจริง (Exaggeration) นี้จะเหมือนกับชิ้นงานวิจัยสร้างสรรค์ชื่อ เขวาสินรินทร์ 2553 No. 8 (กำไลข้อมือ) ที่ได้กล่าวไปแล้วก่อนหน้านี้ หากแต่ผู้วิจัยได้พัฒนาโดยให้ความสำคัญกับรายละเอียดของชิ้นงาน โดยคงไว้ซึ่งปัจจัยเดิม (ลายดอกพริก) ที่ชัดเจนมากกว่าชิ้นงาน เขวาสินรินทร์ 2553 No. 8 แต่จัดองค์ประกอบในรูปแบบที่เรียบง่ายขึ้น ดังนั้นจึงทำให้ผลงานชิ้นนี้มีความละเอียดอ่อน และให้ความรู้สึกที่หนักแน่นและซับซ้อนกว่า นอกจากนี้แล้ว การออกแบบนี้ที่มีลักษณะที่แตกต่างไม่เหมือนกันทั้ง 4 ด้านทำให้มุมมองของชิ้นงาน จากการสวมใส่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้ชิ้นงานมาความน่าสนใจมากขึ้น

6.2 วิจารณ์และเสนอแนะผลงานวิจัยสร้างสรรค์

6.2.1 ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 1*

ภาพที่ 6.24 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดการก่อสร้าง *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 1*

วิจารณ์ ผลงานชิ้นนี้มีความน่าสนใจในเรื่องของการนำรูปแบบของหน่วยเล็ก (Unit) ที่เหมือนกันมาใช้ซ้ำ ด้วยการจัดองค์ประกอบใหม่ให้เกิดรูปทรงใหม่ รวมทั้งการที่แต่ละหน่วยเล็กสามารถขยับได้ทำให้รูปทรงของชิ้นงานสามารถเปลี่ยนแปลงได้ สัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวของผู้สวมใส่ นอกจากนี้แล้ว ผลงานเสนอแนะการพัฒนางานออกแบบชิ้นนี้ยังคงรักษาไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์ ทั้งด้านจุดเริ่มต้นของรูปทรงและเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงาน ดังที่ผู้วิจัยได้กล่าวไปแล้วข้างต้น

เสนอแนะ

-การเน้นการเปลี่ยนแปลงของรูปทรงโดยการพัฒนารูปทรงของชิ้นงาน ควรให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปทรงให้หลากหลายและน่าสนใจกว่านี้ เช่น อาจจะเปลี่ยนจากใหญ่ไปเล็ก แล้วจากเล็กไปใหญ่ เป็นต้น

-ควรลดทอนรายละเอียดหรือการซ้ำของหน่วยเล็ก (Unit) จากการคัดลวดมาเป็นการผลิตแบบขึ้นรูปโลหะแผ่นเข้าไป เพื่อให้ได้งานออกแบบที่เรียบง่ายขึ้น มีการขัดแย้งกันของการจัดองค์ประกอบและรูปทรงที่จะทำใช้ชิ้นงานน่าสนใจมากขึ้น เป็นต้น

6.2.2 ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2*

ภาพที่ 6.25 การสวมใส่ผลงานเสนอแนะการออกแบบเข็มกลัดภายใต้แนวคิดการก่อสร้าง โดยใช้วิธีการขัดกันของสีงาน
เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา **144** ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.26 การสวมใส่ผลงานเสนอแนะการออกแบบเข็มกลัดภายใต้แนวคิดการก่อสร้าง โดยใช้วิธีการจัดกันของชิ้นงาน
เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2

วิจารณ์ ผลงานชิ้นนี้มีความน่าสนใจ เป็นผลงานร่วมสมัยที่ให้ความสำคัญในเรื่องของการสวมใส่ และนัยยะที่สื่อสารสัมพันธ์กับการสวมใส่ชิ้นงาน กล่าวคือ ผู้สวมใส่สามารถเลือกที่จะสวมใส่เพื่อโชว์ผลงานนี้ใน 2 ลักษณะ เช่น อาจเลือกที่จะโชว์ชิ้นงานลายดอกของเส้นลวดเงิน โดยให้ชิ้นงานตรงกลางที่ทำจากไม้เพื่อขัดชิ้นงานให้ติดอยู่กับเสื้อ โดยที่ชิ้นกลางติดอยู่ด้านหลังของเสื้อ เพื่อซ่อนและสร้างความลึกลับ (Mystery) จากร่องรอยรายละเอียดของชิ้นงานที่ถูกปกปิดด้วยเสื้อ ทำให้ผู้พบเห็นเกิดอยากรู้อยากเห็น ในกรณีนี้บทบาทของเครื่องประดับคือ ตัวกระตุ้น (Catalyst) เพื่อให้ผู้พบเห็นถูกกระตุ้นให้เข้ามาค้นหา รายละเอียดและความหมายของชิ้นงานที่แฝงไว้กับการออกแบบ หรือผู้สวมใส่อาจจะเลือกสวมใส่ผลงานชิ้นนี้ในลักษณะตรงกันข้ามกันได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา 145 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้แล้ว ผลงานเสนอแนะการพัฒนางานออกแบบชิ้นนี้ยังขยายขอบเขตของคำจำกัดความของเครื่องประดับ (เจ็มก๊าด) ให้กว้างขึ้นและหลากหลายขึ้น ในขณะที่ด้วยกันยังคงรักษาไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์ ทั้งด้านจุดเริ่มต้นของรูปทรงและเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงาน ทั้งยังมีการผสมผสานการใช้วัสดุพื้นถิ่นคือไม้ มาใช้ในการพัฒนาการออกแบบเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านอัตลักษณ์ทางภาษาของการออกแบบ

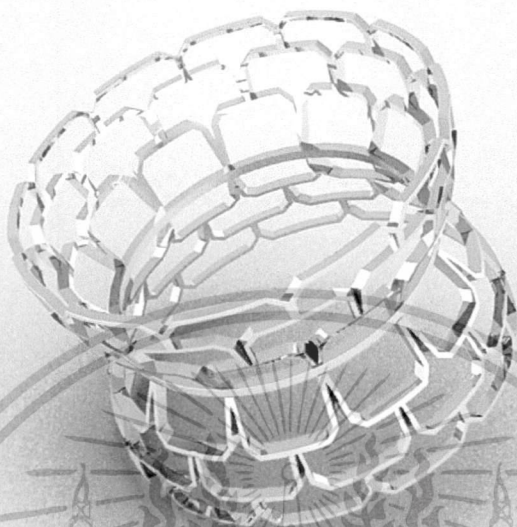
เสนอแนะ

-การสวมใส่ นั้น อาจจะมีคามยุ่งยากเนื่องจากความหนาของเสื้อผ้าที่สวมใส่อาจจะไม่เท่ากัน ดังนั้นควรมีการเพิ่มเติมวัสดุอื่นที่มีความยืดหยุ่นใช้ร่วมกับผลงานนี้ เช่น ยางซิลิโคน(สำเร็จรูป) หรือกลไกที่สามารถปรับเปลี่ยนขนาดและรัดให้แน่นได้ เป็นต้น เพื่อให้การขัดกันของชิ้นงานเป็นไปได้ดี และมั่นคง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า. ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.3 ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 3*

ภาพที่ 6.27 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดแนวคิดการกลาย (Transformation) *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 3* เป็นการพัฒนาจากรูปแบบเดิมไปสู่รูปแบบที่เรียบง่ายมีความเป็นร่วมสมัย

วิจารณ์ ผลงานชิ้นนี้มีความร่วมสมัยสูงอันเนื่องมาจากแนวคิดการกลาย (Transformation) ที่บ่งชี้ให้เห็นถึงการกลายและการผสมผสานระหว่างปัจจัยเดิมและปัจจัยใหม่ ทำให้ได้ผลงานการออกแบบใหม่รูปทรงใหม่ที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

เสนอแนะ

-ผลงานชิ้นนี้อาจจะเพิ่มเติมอัตลักษณ์ความเป็นเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์มากขึ้น เช่น การใช้ลวดเงินกลมแทนที่ลวดเหลี่ยม การเพิ่มชั้นการทับซ้อนของลวดลาย เป็นต้น

6.2.4 ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ *เขวาสินรินทร์ (Negative space) 2553 No. 4*

ภาพที่ 6.28 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบแหวนภายใต้แนวคิดการกลาย (Transformation) *เขวาสินรินทร์ (Negative space) 2553 No. 4* เป็นการพัฒนาจากรูปแบบเดิมไปสู่รูปแบบที่เรียบง่ายมีความเป็นร่วมสมัย (Negative space)

6.2.5 ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ *เขวาสินรินทร์ (Positive space) 2553 No. 5*

ภาพที่ 6.29 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบแหวนภายใต้แนวคิดการกลาย (Transformation) *เขวาสินรินทร์ (Positive space) 2553 No. 5* เป็นการพัฒนาจากรูปแบบเดิมไปสู่รูปแบบที่เรียบง่ายมีความเป็นร่วมสมัย (Positive space)

วิจารณ์ ผลงานการออกแบบแหวนชื่อ *เขวาสินรินทร์ (Negative space) 2553 No. 4* และ *เขวาสินรินทร์ (Positive space) 2553 No. 5* เป็นผลงานที่มีความร่วมสมัยสูงอันเนื่องมาจากแนวคิดการเปลี่ยนสภาพ (Transformation) ที่มีการพัฒนาแบบมาจากกำไลข้อมือชื่อ *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 3* จากการลดขนาดลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา ๔๘ ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยใช้แนวคิดของการใช้พื้นที่บวกและพื้นที่ลบ (Negative and positive space) มาพัฒนาชิ้นงานทั้งสอง เพื่อเกิดผลงานการออกแบบที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

เสนอแนะ

-ผลงานการออกแบบ *เขวาสินรินทร์ (Negative space) 2553 No. 4* และ *เขวาสินรินทร์ (Positive space) 2553 No. 5* ที่ได้เนี่ยยังสามารถพัฒนาต่อได้อีก โดยการปรับเปลี่ยนขนาดให้เล็กลง ก็จะได้งานออกแบบเม็ดประเก็อมรูปแบบใหม่ สามารถร้อยประกอบเป็นเครื่องประดับได้หลายประเภท เช่น สร้อยคอ และกำไลข้อมือ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.30 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดการนำเสนอร่องรอย (Trace) จากปัจจัยเดิม แบบที่ 1 เขวาสินรินทร์ 2553 No. 6

วิจารณ์ ผลงานชิ้นนี้มีความโดดเด่นในเรื่องของการพัฒนาลวดลายกราฟิกที่นูนขึ้นงาน แสดงให้เห็นถึงร่องรอยของลวดลายปัจจัยเดิม (ลายดอกของตะเกา) บ่งชี้ถึงอัตลักษณ์ของเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์ ผู้วิจัยได้ลดทอนรายละเอียดจากงาน 3 มิติให้เหลือรูปแบบงาน 2 มิติหรือเงา (Silhouette) ของลายดอกของตะเกา แล้วนำมาจัดองค์ประกอบศิลป์บนงาน 3 มิติโดยการลด การจัดองค์ประกอบศิลป์เป็นลักษณะกระจายเข้าและออกจากศูนย์กลาง ที่กำหนดให้พื้นที่ว่างของลายลวด มีขนาดไม่เท่ากันและทิศทางที่ไม่สม่ำเสมอทำให้เกิดพลังของการเคลื่อนไหว และสร้างความตื่นเต้น รวมทั้งการสื่อสารเป็นนัยของการไม่สิ้นสุดของลวดลาย เพื่อให้ได้ผลงานร่วมสมัยที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้

เสนอแนะ

- ลาดลวดบริเวณขอบของชิ้นงาน อาจจะต้องมีการปรับปรุงลวดลายของการลวด เพื่อไม่ให้ขอบของชิ้นงาน ไปเกี่ยวกับเสื่อผ้าขณะสวมใส่ได้

- ถึงแม้ว่าช่างเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์จะมีความสามารถในการเคาะขึ้นรูปแต่จะเป็นการเคาะขึ้นรูปเม็ดประเก้อมซึ่งมีขนาดเล็ก การขึ้นรูปผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือที่มีขนาดใหญ่ขึ้นจึงต้องมีการต่อยอดทางเทคนิคให้กับช่างด้วย เช่น การขึ้นรูปแบบ Anticlastic หรือการใช้การขึ้นรูปโดยการใช้แม่แรง (Hydraulic forming) ซึ่งเป็นเทคนิคและการใช้เครื่องมือที่สามารถทำได้ในท้องถิ่น

-นอกจากการฉลุแล้ว ยังสามารถทดลองและพัฒนาการสร้างสรรค์ร่องรอยในรูปแบบอื่นๆได้อีกด้วย เช่น การตอก (Stamping) การฉลุสลักลาย (Repoussé and chasing) และการแกะลาย (Engraving) เป็นต้น

6.2.7 ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 7*

ภาพที่ 6.31 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือภายใต้แนวคิดการนำเสนอร่องรอย (Trace) จากปัจจัย เดิม แบบที่ 2 *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 7*

วิจารณ์ ผลงานชิ้นนี้ให้ความสำคัญในเรื่องการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างชิ้นงานกับผู้สวมใส่ กล่าวคือ รูปทรงของชิ้นงานในลักษณะ 2 มิติจะเปลี่ยนแปลงเป็นผลงานรูปทรง 3 มิติ ตามลักษณะการสวมใส่และการตัดรูปทรงของชิ้นงาน โดยผู้สวมใส่เอง ทำให้ผลงานการออกแบบชิ้นตอนสุดท้ายขึ้นอยู่กับความต้องการและจินตนาการของผู้สวมใส่

การพัฒนาลวดลาย และการซ้อนทับของเส้นลวดเงินทำให้ยังคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ ในขณะเดียวกันก็มีความเป็นร่วมสมัยที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้

เสนอแนะ

-ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือชิ้นนี้ อาจจะมีการใส่ร่วมกันมากกว่า 1 ชิ้น เพื่อให้เกิดการซ้อนทับกันของลวดลาย ทำให้ได้ผลงานที่น่าสนใจและมีพลังมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา 151 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.8 ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ เชาวสินรินทร์ 2553 No. 8

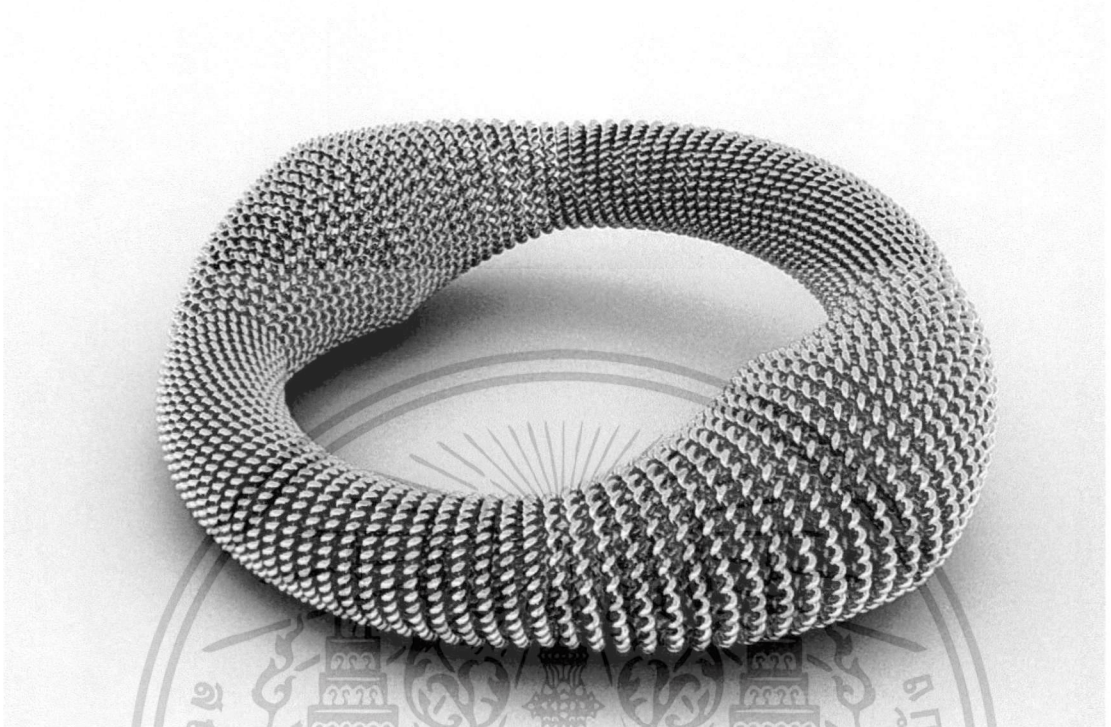

ภาพที่ 6.32 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ ภายใต้แนวคิดเกินจริง (Exaggeration) แบบที่ 1 เชาวสินรินทร์ 2553 No. 8

วิจารณ์ ผลงานชิ้นนี้มีความร่วมสมัยสูงอันเนื่องมาจากแนวคิดเกินจริง (Exaggeration) และการพัฒนารูปแบบให้เรียบง่าย จากการนำรายละเอียดของชิ้นส่วนประกอบของปัจจัยเดิม คือ ดอกพริก (ส่วนประกอบของดอกตะเกา) มาพัฒนารูปแบบและขยายขนาดใหญ่ขึ้น ทำให้เกิดโครงสร้างที่โปร่ง (Hollow construction) สื่อถึงความโปร่งเบา รวมทั้งการเคลื่อนไหวเข้าและออกของลวดเงินตามรูปทรงของชิ้นงาน ทำให้เกิดความรู้สึกเคลื่อนไหวที่อ่อนช้อย รูปร่างของช่องว่างสำหรับสวมใส่สื่อเป็นนัยถึงรูปร่างของดอกไม้ ทำให้เกิดผลงานการออกแบบ รูปทรงใหม่ที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

นอกจากนี้แล้วผลงานชิ้นนี้ยังเน้นถึงการออกแบบที่ยืดหยุ่นทางด้านกายภาพ (รูปทรง) การเปลี่ยนแปลงรูปทรงอันเนื่องมาจากการสวมใส่ ด้วยโครงสร้างที่คล้ายสปริงทำให้ชิ้นงานสามารถยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงรูปทรงได้

6.2.9 ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ เขวาสินรินทร์ 2553 No. 9

ภาพที่ 6.33 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ ภายใต้แนวคิดเกินจริง (Exaggeration) แบบที่ 2 เขวาสินรินทร์ 2553 No. 9

วิจารณ์ คำวิจารณ์ผลงานชิ้นนี้จะมีความคล้ายคลึงกับผลงานวิจัยสร้างสรรค์ เขวาสินรินทร์ 2553 No. 8 แต่ผลงานชิ้นนี้จะคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์มากกว่า เพราะเป็นการนำคตินิยมของดอกพริกมาใช้เลยในการสร้างรูปทรงใหม่ที่ซับซ้อน ทำให้เกิดความรู้สึกได้ถึงเครื่องประดับพื้นบ้าน หรือชนเผ่า แต่ยังมีความเป็นร่วมสมัยอยู่ ด้วยการสร้างสรรค์รูปทรงใหม่ที่มีการเคลื่อนไหวของรูปทรงจากใหญ่ให้เล็กแล้วเล็กไปใหญ่

เสนอแนะ ผลงานชิ้นนี้ยังสามารถนำไปพัฒนาต่อได้ เช่น

-เนื่องจากมีรูปแบบมีลักษณะเป็นเครื่องประดับพื้นบ้านหรือชนเผ่าสูง ควรมีการผสมผสานรูปทรงอื่นหรือทัศนธาตุอื่น เพื่อให้เกิดความขัดแย้ง หรือจังหวะของการจัดองค์ประกอบศิลป์ที่ไม่ซ้ำกัน เพื่อให้ได้ชิ้นงานที่น่าสนใจ มีความเป็นร่วมสมัยมากกว่านี้ เป็นต้น

6.3 สรุป

ผลงานวิจัยสร้างสรรค์การออกแบบเพื่อพัฒนาเครื่องประดับเชิงวัฒนธรรม และชาติพันธุ์ของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ที่ได้จากการพัฒนาทางเลือกในการออกแบบ (Alternatives of design) ทั้ง 4 ทางเลือก มีรูปแบบที่แตกต่างจากเครื่องประดับเดิม ผ่านการพัฒนาการออกแบบโดยการผสมผสานระหว่างปัจจัยใหม่กับปัจจัยเดิม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อยอดรูปแบบเครื่องประดับที่มีอัตลักษณ์ของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ โดยพิจารณาทั้งรูปแบบเชิงรูปธรรมและเชิงนามธรรม เพื่อให้ได้ผลงานเสนอแนะการออกแบบเพื่อพัฒนาเครื่องประดับที่มีเอกลักษณ์ใหม่ ร่วมสมัยของงานเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ แต่ยังคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของงานเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ รวมทั้งการเสนอแนะการพัฒนาในรูปแบบเครื่องประดับในประเภทอื่น เช่น เข็มกลัด แหวนและกำไลข้อมือ โดยไม่จำกัดอยู่เฉพาะประเภทของเครื่องประดับที่เป็นประเพณีนิยมของท้องถิ่น เช่น การร้อยสร้อย เป็นต้น เพื่อให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตร่วมสมัยและมีผลทางการเพิ่มโอกาสการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป้าหมายด้วย

บทที่ 7

บทสรุปและข้อเสนอแนะโครงการวิจัย

ตามที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทแรก งานวิจัยนี้ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการตั้งคำถามที่ว่า ทำไมงานหัตถกรรม (Craft) ของประเทศไทยจึงไม่มีการพัฒนาและอนุรักษ์เท่าที่ควร ทำไมผู้คนในสังคมไทยจึงไม่ให้ความสำคัญกับงานหัตถกรรมไทย กลับพากันไปชื่นชมผลงานสร้างสรรค์ของชาวต่างชาติ ในบทนี้ผู้วิจัยสรุปผลและเสนอแนะโครงการวิจัยตามประเด็นของคำถามที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 1 ได้ดังนี้

7.1 ข้อสรุปผลแนวทางการแก้ปัญหา ที่ได้จากการวิจัย

เนื่องจากวัฒนธรรมไม่ใช่สิ่งคงที่ แต่วัฒนธรรมมีการปรับเปลี่ยนตามอิทธิพลที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง วัฒนธรรมมีการเริ่มต้น มีการปรับเปลี่ยน มีการเสื่อมสลาย กลมกลืนจนเป็นวัฒนธรรมใหม่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความแรงของอิทธิพลภายนอก และความแข็งแรงของทุนทางวัฒนธรรม (Cultural capital) ที่นำไปสู่ความยั่งยืนทางวัฒนธรรม (Cultural sustainability)¹¹ เนื่องจากเครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์ เป็นเครื่องประดับที่มีมิติทางวัฒนธรรมที่ยาวนานและถือว่าเป็นอัตลักษณ์ที่สำคัญของวัฒนธรรมไทย ดังนั้นแนวทางการแก้ปัญหาจึงสามารถนำเสนอได้ 2 แนวทาง

7.1.1 เชิงอนุรักษ์

การแก้ปัญหาในเชิงอนุรักษ์นี้ จะเป็นการเก็บรักษารักษาไว้ซึ่งรูปแบบ กรรมวิธี ความเชื่อและวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับช่าง ผู้สร้างสรรค์งานเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์และผู้บริโภค แต่อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและกระแสต่างๆที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ทำให้รูปแบบของเครื่องประดับไม่เหมาะสมกับวิถีชีวิตในปัจจุบัน ดังนั้นการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมนี้ในเชิงอนุรักษ์ จะต้องมีการร่วมมือและสนับสนุนของหน่วยงานหลายๆฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เริ่มต้นจากชุมชน โรงเรียน มหาวิทยาลัย จังหวัด หน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยจะต้องเพิ่มการประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ เพื่อให้ความรู้และเข้าใจถึงความงดงาม และคุณค่าของผลิตภัณฑ์นี้ ในฐานะมรดกทางวัฒนธรรม ผ่านการกระตุ้นให้เกิดกระแสทางสังคม แล้วนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีพื้นฐานอยู่บนการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่ยั่งยืนต่อไป

¹¹ คร. วิรุณ คังเจริญ.2553."ศิลปกรรมไทยกับการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม".เอกสารสัมมนาวิชาการกะเทาะเปลือกวัฒนธรรม : การ

การเรียนรู้ของสังคม(Social learning) ⇨ การเห็นคุณค่าของสังคม (Social and cultural value) ⇨ การสนับสนุนทางการเงินของสังคม (Social and cultural marketing) ⇨ วัฒนธรรมที่ยั่งยืน (Cultural sustainability)

7.1.2 เจริญพัฒนา

โดยธรรมชาติของวัฒนธรรมแล้ว จะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมเดิมกับอิทธิพลภายนอก จนเกิดการหล่อหลอมเป็นวัฒนธรรมใหม่ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตในปัจจุบัน กล่าวได้ว่าการอนุรักษ์เชิงพัฒนาเป็นแนวคิดที่นำไปสู่การผสมผสานทางวัฒนธรรม (Cultural hybridization) และเกิดนวัตกรรมทางวัฒนธรรม (Cultural innovation)

การเรียนรู้ของสังคม (Social learning) ⇨ การผสมผสานทางวัฒนธรรม (Cultural hybridization) ⇨ การเห็นคุณค่าใหม่จากสังคม (New social and cultural value) ⇨ การสร้างสรรค์ใหม่ (New creative society) ⇨ การสนับสนุนทางการเงินในรูปแบบใหม่ (New social and cultural marketing) ⇨ สร้างสรรค์แนวทางทางเศรษฐกิจ (Creative economy) ⇨ วัฒนธรรมที่ยั่งยืน (Cultural sustainability)

แนวทางการสร้างสรรค์และพัฒนาภายใต้แนวคิด “คิดใหม่ ทำใหม่”

1. ปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง

การคิดใหม่ทำใหม่ (Reinvent) ย่อมหมายถึง การคิดค้นกันใหม่ โดยมีปัจจัยใหม่เป็นตัวนำผสมผสานกับปัจจัยเดิมอย่างบูรณาการ และอย่างมีเอกภาพพร้อมกับการเกิดรูปธรรมของการคิดใหม่ ทำใหม่

ปัจจัยใหม่ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมยุคใหม่ที่ได้รับอิทธิพลตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เทคโนโลยี วัสดุ ที่ก้าวหน้า ฯลฯ ปัจจัยใหม่เหล่านี้เป็นบริบทในการกำหนดรูปแบบของเครื่องประดับ

ปัจจัยเดิม หมายถึง รากเหง้าทางวัฒนธรรม ทั้งประเพณีปฏิบัติ ความคิดความอ่าน ค่านิยม ที่ยังมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตปัจจุบัน รวมทั้งภูมิปัญญาพื้นถิ่น(ไทย)ในการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องประดับ เป็นภูมิปัญญาที่สามารถนำมาต่อยอดได้ ฯลฯ ปัจจัยเดิมก็เป็นบริบทในการกำหนดรูปแบบของเครื่องประดับด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจัยใหม่ + ปัจจัยเดิม → ตัวกำหนดรูปแบบเครื่องประดับที่มีเอกลักษณ์ของเครื่องประดับ

เงิน บ้านเขวาสินรินทร์

รูปแบบเชิงรูปธรรม + รูปแบบเชิงนามธรรม

เอกลักษณ์ใหม่ของงานเครื่องประดับเงิน บ้าน เขวาสินรินทร์¹²

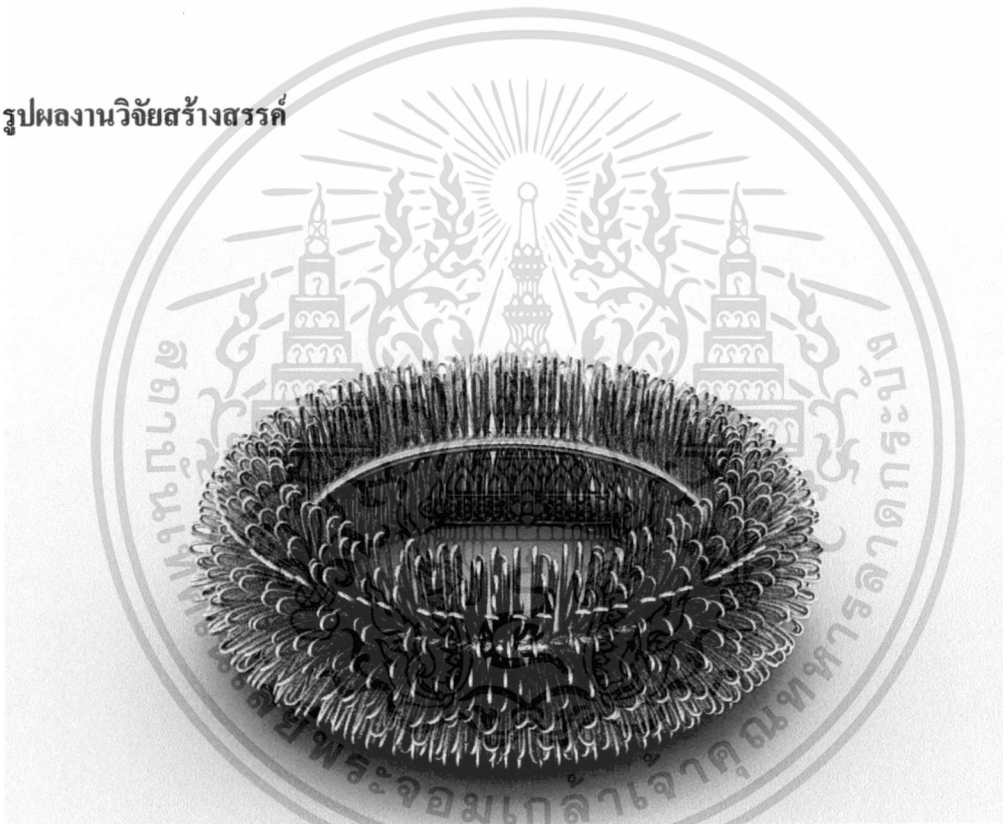

¹² ข้อมูลจากเอกสารการสัมมนาวิชาการเรื่อง “การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมในด้านต่างๆ” โดย ศาสตราจารย์ ดร. วิมลสิทธิ์ หรขงกูร ในการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “กะเทาะเปลือกวัฒนธรรม : การปรับเปลี่ยนท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์” หน้า 8-9, วันที่ 15-16 มกราคม 2553 การค้าไม่ว่าการณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.2 สรุปผลงานวิจัยสร้างสรรค์เพื่อเสนอแนะการออกแบบเครื่องประดับเชิงวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ เพื่อการพัฒนา บนพื้นฐานของสังคม และเศรษฐกิจสร้างสรรค์

การออกแบบเชิงพัฒนานี้ เป็นการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการออกแบบ กรรมวิธีการผลิตและการใช้วัสดุที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนโครงสร้างทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของทั้งช่างฝีมือในชุมชนเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ (ปัจจัยเดิม) และวิถีชีวิตของกลุ่มเป้าหมายในสังคมใหม่ในปัจจุบัน (ปัจจัยใหม่)

รูปผลงานวิจัยสร้างสรรค์

ภาพที่ 7.1 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ เขวาสินรินทร์ 2553 No. 1

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 1*
2. ประเภทเครื่องประดับ *กำไลข้อมือ*
3. เทคนิค *การตัดลวดเงิน เชื่อมน้ำประสาน*
4. วัสดุ *ลวดเงิน*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา 158 ข้ออ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7.2 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบเข็มกลัด เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2

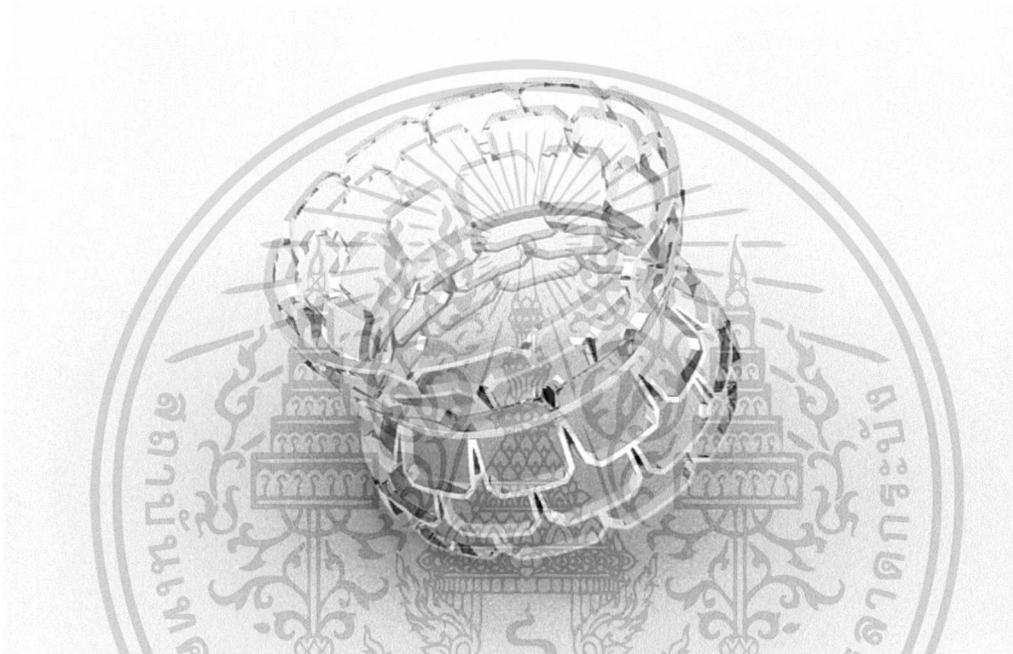
1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2*
2. ประเภทเครื่องประดับ *เข็มกลัด*
3. เทคนิค *การตัดสลวดเงิน เชื่อมน้ำประสาน*
4. วัสดุ *สลวดเงิน ไม้*

ภาพที่ 7.3 การสวมใส่ผลงานเสนอแนะการออกแบบเข็มกลัด เขวาสินรินทร์ 2553 No. 2

โดยใช้วิธีการขัดกันของชิ้นงาน โดยการซ่อนชิ้นส่วนภายในเสื้อ ได้ 2 วิธีที่แตกต่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา 159 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7.4 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ เขวาสินรินทร์ 2553 No. 3

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ **เขวาสินรินทร์ 2553 No. 3**
2. ประเภทเครื่องประดับ **กำไลข้อมือ**
3. เทคนิค **การตัดลวดเงิน การขึ้นรูป เชื่อมน้ำประสาน**
4. วัสดุ **ลวดเงินเหลือง**

ภาพที่ 7.5 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบแหวน เขวาสินรินทร์ (Negative space) 2553 No. 4

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ เขวาสินรินทร์ (Negative space) 2553 No. 4
2. ประเภทเครื่องประดับ แหวน
3. เทคนิค การตัดลวดเงิน การขึ้นรูป เชื่อมน้ำประสาน
4. วัสดุ ลวดเงินเหลี่ยม

ภาพที่ 7.6 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบแหวน เขวาสินรินทร์ (Positive space) 2553 No. 5

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ เขวาสินรินทร์ (Positive space) 2553 No. 5
2. ประเภทเครื่องประดับ แหวน
3. เทคนิค การถลุง การขึ้นรูป เชื่อมน้ำประสาน
4. วัสดุ แผ่นเงิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา 161 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7.7 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 6*

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ *เขวาสินรินทร์ 2553 No. 6*
2. ประเภทเครื่องประดับ *กำไลข้อมือ*
3. เทคนิค *การฉลุ การขึ้นรูป เชื่อมน้ำประสาน*
4. วัสดุ *แผ่นเงิน*

ภาพที่ 7.8 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ **เขวาสินรินทร์ 2553 No. 7**

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ **เขวาสินรินทร์ 2553 No. 7**
2. ประเภทเครื่องประดับ **กำไลข้อมือ**
3. เทคนิค **การฉลุ การตัดลวด เชื่อมน้ำประสาน**
4. วัสดุ **แผ่นเงิน ลวดเงิน**

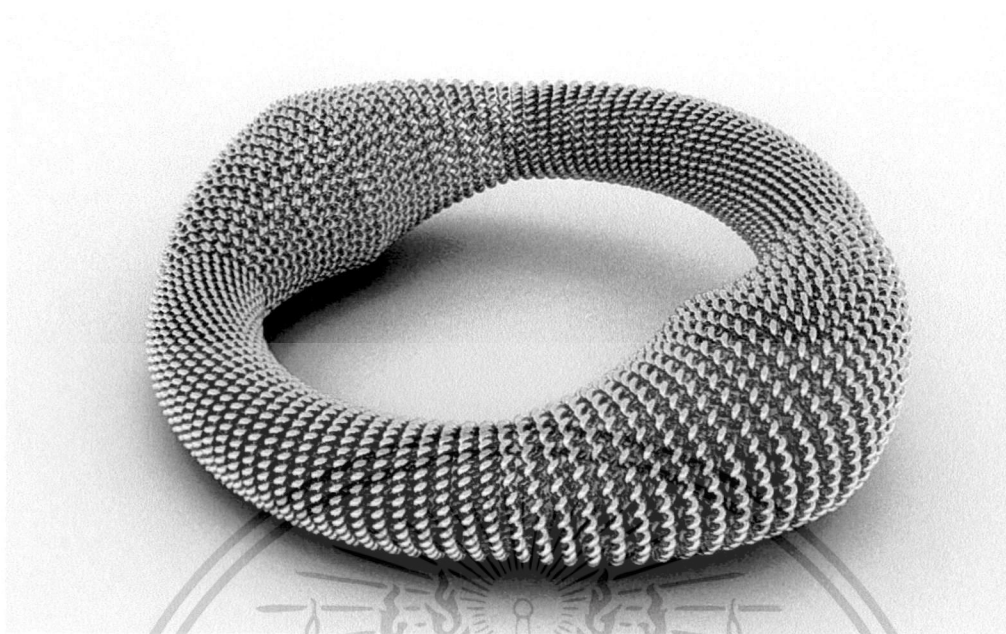
ภาพที่ 7.9 การสวมใส่ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ **เขวาสินรินทร์ 2553 No. 7**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แล 163 ้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7.10 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ เขวาสินรินทร์ 2553 No. 8

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ **เขวาสินรินทร์ 2553 No. 8**
2. ประเภทเครื่องประดับ **กำไลข้อมือ**
3. เทคนิค **การตัดลวด เชื่อมน้ำประสาน**
4. วัสดุ **ลวดเงิน**

ภาพที่ 7.11 ผลงานการเสนอแนะการออกแบบกำไลข้อมือ เขวาสินรินทร์ 2553 No. 9

1. ชื่อผลงานวิจัยสร้างสรรค์ **เขวาสินรินทร์ 2553 No. 9**
2. ประเภทเครื่องประดับ **กำไลข้อมือ**
3. เทคนิค **การตัดลวด เชื่อมน้ำประสาน**
4. วัสดุ **ลวดเงิน**

7.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยสามารถสรุปข้อเสนอแนะเพื่อให้เป็นแนวทางในการอนุรักษ์ พัฒนา และเผยแพร่เครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ในการวิจัยต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์

1. ให้ความรู้ต่อชุมชน โดยหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องและจังหวัดสุรินทร์

ชุมชนในที่นี่กล่าวถึงกลุ่มหัตถกรรมเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์ ที่จะต้องทำงานร่วมกัน และศึกษาถึงวัฒนธรรมความเป็นมาของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ เชิงลึกในทุกมิติ นอกเหนือจากนี้แล้วจะต้องมีการกำหนดตำแหน่งของเครื่องประดับทางวัฒนธรรมนี้ในอุตสาหกรรมเครื่องประดับ เพื่อให้ได้ภาพลักษณ์ที่แตกต่างจากเครื่องประดับอื่นที่มีอยู่ในท้องตลาด และกำหนดกลยุทธ์เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมคุณค่า(การตลาด) ของเครื่องประดับเชิงวัฒนธรรมและชาติพันธุ์นี้ทั้งในเชิงอนุรักษ์ (Conservation) และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา **165** ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนา (Development) ต้องมีการกำหนดคุณภาพและราคาของเครื่องประดับร่วมกัน ให้เป็นมาตรฐานของเครื่องเงินบ้านเขวาสินรินทร์ เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์และคุณค่าของผลิตภัณฑ์ให้ชัดเจน

2. ให้ความรู้ต่อผู้คนในสังคมโดยหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องและจังหวัดสุรินทร์

เนื่องจากเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ เป็นเครื่องประดับในบริบทของสัญลักษณ์ของเชื้อชาติและวัฒนธรรมที่มีคุณค่า แต่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม อันเนื่องมาจากผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์และทุนนิยม ทำให้คุณค่าทางวัฒนธรรมนี้ถูกหลงลืมและดูเป็นสิ่งที่ล้าสมัย ดังนั้นหลายภาคส่วนในสังคมต้องช่วยกันให้ความรู้ เผยแพร่ให้เห็นเรื่องราว ความเป็นมาและความสำคัญของเครื่องประดับเงินบ้านเขวาสินรินทร์ที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชน โดยเริ่มต้นจากระบบการศึกษาทั้งในระดับโรงเรียน มหาวิทยาลัย และในระดับองค์กรต่างๆ ในสังคมทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาล เริ่มต้นตั้งแต่ระดับตำบล ไปจนถึงระดับกระทรวง ให้มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านการใช้สื่อต่างๆ เช่น ตำราเรียน หนังสือ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ ภาพยนตร์ การจัดนิทรรศการ เป็นต้น เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติที่คิดว่าผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมนี้เป็นสิ่งที่ล้าสมัย ไม่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางจิตใจ ท่ามกลางการกำหนดมูลค่าและคุณค่าของระบบทุนนิยม เพื่อให้ประชาชนเห็นถึง คุณค่าทางวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural value) หรือความเป็นท้องถิ่น (Local) ที่สื่อถึงอัตลักษณ์และความแตกต่างทางวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ของคนไทย สามารถนำไปสู่การสร้างสังคมสร้างสรรค์ (Sustainable creative society) และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Sustainable creative economy) ที่ยั่งยืนต่อไป

3. การกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกันของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง: กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงอุตสาหกรรม ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ เป็นต้น

ถึงแม้ว่าหลายหน่วยงานของรัฐบาลได้มีการดำเนินยุทธศาสตร์ในการอนุรักษ์และส่งเสริมงานหัตถกรรมไทย เช่น กระทรวงวัฒนธรรม, กระทรวงพาณิชย์ และศูนย์ศิลปาชีพต่างๆ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นต้น แต่การทำงานของแต่ละหน่วยงานนั้น ยังไม่มีการกำหนดยุทธศาสตร์โดยภาพรวมร่วมกัน ผ่านการวิเคราะห์ ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในระดับชุมชน จังหวัด ประเทศ และระดับนานาชาติ ที่เชื่อมโยงถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางวัฒนธรรม สังคมและเทคโนโลยี ทำให้การพัฒนาโดยภาพรวมยังไม่ชัดเจน ซึ่งนโยบายโดยส่วนใหญ่ในอดีตนั้นจะเป็นไปในเชิงอนุรักษ์ กล่าวคือ เน้นการตั้งรับและเฝ้าระวัง และเก็บรักษา ไม่ได้เน้นยุทธศาสตร์ในเชิงรุก ดังนั้นผู้วิจัยสรุปแนวทงเสนอแนะการดำเนินการดังต่อไปนี้

- ให้ความรู้และประชาสัมพันธ์ต่อผู้คนในสังคมให้เข้าใจคุณค่าและความสำคัญของผลงานหัตถกรรมต่ออัตลักษณ์ความเป็นชุมชนและความเป็นชาติ

- ส่งเสริมและพัฒนาชุมชนช่างฝีมือแบบยั่งยืน เพื่อให้มีการสืบสานและพัฒนาภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่สืบต่อไป ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของชุมชน ในขณะเดียวกัน ช่างฝีมือและชุมชนก็ยังสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้ อย่างมีความสุขตามวิถีแห่งตน

4. รัฐบาลต้องมีการกำหนดบทบาทของแต่ละกระทรวงในการทำงานให้ชัดเจน และสอดคล้อง ส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยการกำหนดทิศทางโดยภาพรวม ว่ากระทรวงไหนมีความเหมาะสมในการดูแล เรื่องอะไร เพื่อส่งเสริมและสร้างการพัฒนาชุมชนและผลงานหัตถกรรมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เช่น

- กระทรวงวัฒนธรรมดูแลเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมทั้งทางด้านการอนุรักษ์ และการพัฒนาด้าน ศิลปะ วัฒนธรรม รวมทั้งงานหัตถกรรมและงานออกแบบเชิงวัฒนธรรมควบคู่กันไป

ด้านการอนุรักษ์ มีการเก็บรวบรวมภูมิปัญญาและองค์ความรู้ต่างๆ รวมทั้งวิถีชีวิตของคนในชุมชน ที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับงานหัตถกรรมนั้นๆ ทั้งในรูปแบบของผลงาน เอกสาร ตำรา และสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการจัดทำหนังสือรวบรวมรายละเอียดต่างๆ เช่น ชื่อ ที่อยู่ของช่างฝีมือและชุมชน หัตถกรรมต่างๆ (Directory) เพื่อการส่งเสริมการศึกษาและสืบสาน โดยจัดตั้งเป็นห้องสมุดสำหรับองค์ ความรู้งานหัตถกรรมแห่งชาติ เพื่อจัดเป็นห้องสมุดกลางที่รวบรวมข้อมูลทั้งหมดของงานหัตถกรรมทั้ง ประเทศไว้ นอกจากนี้แล้วจะต้องจัดตั้งห้องสมุดแห่งวัฒนธรรมนี้ทั้งในระดับภูมิภาคและชุมชนด้วย

ห้องสมุดกลาง (กรุงเทพ) ↔ ห้องสมุดภูมิภาค (รวมมือกับมหาวิทยาลัยต่างๆในภูมิภาค) ↔ ห้องสมุดจังหวัด ↔ ห้องสมุดชุมชน

ด้านการพัฒนา กระทรวงวัฒนธรรม โดยสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ควรจะเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาศิลปะและวัฒนธรรมร่วมสมัยที่มีจุดเริ่มต้นมาจากรากเหง้าของวัฒนธรรมดั้งเดิม แต่มีการ พัฒนาให้เหมาะสมกับยุคสมัยและการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม โดยที่ไม่สูญเสียแก่นแท้ของ วัฒนธรรมนั้นไป เช่น มีการส่งเสริม สนับสนุน และเป็นศูนย์กลางทั้งในการวิจัยสร้างสรรค์ (Creative research) และเผยแพร่ ที่มีพื้นฐานอยู่บนกระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะและวัฒนธรรมร่วมสมัย ที่มุ่งเน้น การเสาะแสวงหาคุณค่า มุมมอง และการตีความหมายใหม่ ในเชิงปรัชญา(นามธรรม) ผ่านการสร้างสรรค์ ภาษาใหม่(รูปธรรม) ทางศิลปะ การออกแบบและหัตถกรรมสู่สังคม เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่หลากหลาย โดยกำหนดบรรทัดฐานใหม่ที่เหมาะสมในการวิจัยทางศิลปะ การออกแบบและหัตถกรรมสู่สังคม เพื่อ กระตุ้นให้เกิดการวิจัยและพัฒนาทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมกว้างขวางขึ้น (ปัจจุบันการทำวิจัยของ ประเทศไทยยังคงใช้การวิจัยในรูปแบบทางวิทยาศาสตร์เป็นกรอบ ทำให้กระบวนการวิจัยนั้นไม่เหมาะสม กับธรรมชาติของการสร้างสรรค์งานศิลปะ การออกแบบและหัตถกรรม โดยเฉพาะวิถีแห่งการสื่อสารทาง ศิลปะ จึงมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการพัฒนาในการวิจัยสร้างสรรค์ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ (Theory and practice) อย่างที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาการวิจัยด้านศิลปะและการออกแบบ ⇨ ค้นคว้าข้อมูล ⇨ วิเคราะห์และตีความหมาย
ใหม่ทางศิลปะและการออกแบบ ⇨ องค์ความรู้ใหม่ทางศิลปะและการออกแบบ ⇨ เผยแพร่ความรู้

- กระทรวงศึกษา ส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมให้เพิ่มมากขึ้นทั้งในระดับประถม มัธยม และมหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาได้ซึมซาบคุณค่าและความงามทางวัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงามผ่านการศึกษาศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อให้ได้บุคลากรที่ดีของสังคมและประเทศชาติ ควบคู่ไปการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และเศรษฐกิจ

- กระทรวงวิทยาศาสตร์และสารสนเทศ ส่งเสริม พัฒนาและให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีวัสดุและกระบวนการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม สภาพสังคมในปัจจุบันเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพในการทำงานสูงสุดของชุมชน ศิลปิน นักออกแบบและช่างฝีมือ รวมทั้งการสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลงานผ่านการใช้อีเลคทรอนิกส์ในรูปแบบต่างๆ เช่น เว็บไซต์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การถ่ายทอดสดวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องพัน กับชาติพันธุ์และผลิตภัณฑ์ผ่านเว็บไซต์ เพื่อเปิดเป็นเวทีของการนำเสนอข้อมูลให้กว้างขึ้น ผ่านการเชื่อมโยงกับเว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐบาลต่างๆ เป็นต้น

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เนื่องจากงานหัตถกรรมส่วนใหญ่ใช้วัสดุจากธรรมชาติ จากสภาพแวดล้อมภายในชุมชนเป็นหลัก แต่ผลกระทบจากระบบทุนนิยมทำให้ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็น องค์ประกอบที่สำคัญของงานหัตถกรรมนั้นลดลงเป็นอย่างมาก วัสดุบางประเภทสูญหายจึงต้องนำเข้า จากต่างประเทศ ทรัพยากรธรรมชาติเป็นแหล่งกำเนิดของวัตถุดิบหลักของชุมชนและเป็นหนึ่งในตัวขับเคลื่อน ถึงความแตกต่างของที่ตั้ง สภาพภูมิอากาศและวิถีชีวิตของแต่ละชุมชนผ่านการผลิตและใช้สอยของงาน หัตถกรรมนั้น ดังนั้นกระทรวงเกษตรจึงจำเป็นต้องเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาและให้ความรู้ในการปรับ ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในแต่ละชุมชน เพื่อการใช้สอยทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

- กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ มีการส่งเสริมในการ นำเสนอผลงานของงานศิลปะ ออกแบบและงานหัตถกรรมนี้ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ผ่านการ นำเสนอเรื่องราวของความหลากหลาย ความแตกต่างที่สำคัญของภูมิปัญญาและองค์ความรู้ รวมทั้งวิถีชีวิต ของคนในชุมชนที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับงานสร้างสรรค์นั้น ในฐานะผลิตภัณฑ์ที่เป็นสัญลักษณ์ทางอัต ถลักษณ์ของเชื้อชาติและวัฒนธรรม

ทั้งนี้การส่งเสริมในระดับนานาชาตินั้น อาจจะมีการประสานความร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงาน รัฐบาลของประเทศต่างๆที่ดูแลเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรมและงานหัตถกรรม ในการที่จะจัดงานร่วมกันเพื่อ สนับสนุนศิลปิน นักออกแบบ ช่างฝีมือและชุมชนในการสื่อสารและเฟื่องช่องทางส่งเสริมคุณค่าของ ผลิตภัณฑ์เชิงวัฒนธรรมนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ศูนย์ส่งเสริมการออกแบบ (TCDC) ส่งเสริม อบรม บ่มเพาะและพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงวัฒนธรรม ให้กับนักออกแบบ ช่างฝีมือและชุมชน ทั้งทางด้านรูปแบบ เทคนิคและวัสดุ ให้เหมาะสมกับสภาพสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตร่วมสมัย โดยอยู่บนพื้นฐานของภูมิปัญญาและองค์ความรู้ของแต่ละชุมชน

- กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ส่งเสริม อบรมและให้ความรู้กับนักออกแบบ ช่างฝีมือ และชุมชน เพื่อปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา โดยการสร้างจิตสำนึกให้นักออกแบบ ช่างฝีมือและคนในสังคม ด้วยการให้การศึกษาผ่านสื่อต่างๆ ควบคู่กับการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและจริงจัง รวมทั้งการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต Social media ต่างๆ เพื่อให้คนในสังคมได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

รัฐบาลจะต้องกำหนดเป็นนโยบายแห่งชาติในการที่จะสร้าง “สังคมแห่งการสร้างสรรค์ (Creative community)” เพื่อให้เกิดสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืนในสังคม โดยการดำเนินนโยบายเชิงรุกในหลายๆมิติ ทั้งการให้ความรู้ต่อผู้คนในสังคม และการส่งเสริมพัฒนาศิลปิน นักออกแบบและช่างฝีมือ รวมทั้งการสนับสนุนและส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของความคิดและการแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งจะมีผลต่อการสืบสานวัฒนธรรมและการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมผ่านการซื้อขายผลงาน เป็นต้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้ผู้วิจัยเสนอแนะแนวทางในการกำหนด - กลยุทธ์การเผยแพร่และส่งเสริมคุณค่า (การตลาด) ของเครื่องประดับเชิงวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนา บนพื้นฐานของสังคม และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ได้ดังนี้

การจัดการทางสังคมเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนา (Creative social management)

1. การสร้างชุมชนของศิลปิน นักออกแบบ และช่างฝีมือ (Arts, Crafts, and Design community) โดยการสนับสนุนของทั้งหน่วยงานรัฐบาลและเอกชน ในการสนับสนุนนักออกแบบ (Designer) ศิลปิน (Artist), ช่างฝีมือ (Craftsmen/craftswomen) เพื่อให้ภาพลักษณ์และเรื่องราว รวมทั้งวิถีชีวิตทางวัฒนธรรมของการทำงานสร้างสรรค์เชิงวัฒนธรรมนี้ชัดเจนและผู้คนในสังคมสามารถเข้าถึงได้

2. มีโครงการอบรม บ่มเพาะและให้ที่พักในการสร้างสรรค์ผลงานและทำกิจกรรมทางด้าน ศิลปะ งานออกแบบและงานหัตถกรรมร่วมกับชุมชน (Residency program) เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในมิติต่างๆอย่างสม่ำเสมอ

3. สนับสนุนและส่งเสริมในการสร้างพิพิธภัณฑ์ (Museum) หอศิลป์และการออกแบบ (Art/Design Gallery) ศูนย์ศิลปะและหัตถกรรม (Art and Craft Center) และมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การ จัดสัมมนาทั้งทางด้านวิชาการและปฏิบัติการ (Workshops) ทั้งสำหรับประชาชนทั่วไป ศิลปิน นักออกแบบ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และช่างฝีมือ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนในการปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจและรักในงานศิลปะ งานออกแบบ และงานหัตถกรรมเชิงวัฒนธรรมนี้

4. สนับสนุนให้มีการจัดแสดงนิทรรศการร่วมกับการบรรยายและการสาธิต เพื่อให้ความรู้ และสื่อสารถึงความสำคัญและบทบาทของศิลปิน นักออกแบบและช่างฝีมือต่อสังคม ในฐานะเป็นบุคคลที่ทำให้ กำเนิดและสะท้อนสิ่งที่เกิดขึ้นหรือควรจะเกิดขึ้นต่อวัฒนธรรม (Artist, designer, and craftsman/craftswoman as a culture generator and reflector) ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของคนในสังคมผ่าน การสร้างสรรค์ผลงานด้านหัตถศิลป์ ผลิตภัณฑ์และงานศิลปะ

5. สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการเรียนการสอน และการทำกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงาน ศิลปะ งานออกแบบและงานหัตถกรรมในทุกระดับ โดยเริ่มต้นตั้งแต่ในระดับอนุบาลไปจนถึงระดับ มหาวิทยาลัย เพื่อปลูกฝังความรักในงานศิลปะ งานออกแบบและงานหัตถกรรม โดยการศึกษานั้นจะเน้น ความเข้าใจและการวิเคราะห์ถึงที่มาที่ไปของแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน เจือปนไขต่างๆทางสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ การเมือง หรือ ปรัชญาของผู้สร้างสรรค์ผลงานในแต่ละยุคสมัย เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดสังคมสร้างสรรค์ขึ้นเป็นส่วนหนึ่งวิถีชีวิต

6. ควรมีการกำหนดวันศิลปะ หัตถกรรมและการออกแบบแห่งชาติ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ ประชาชนในสังคม ศิลปิน นักออกแบบและช่างฝีมือ ตระหนักถึงความสำคัญของงานศิลปะ งานออกแบบ และงานหัตถกรรม รวมทั้งบทบาทที่สำคัญของผู้สร้างสรรค์ผลงานเหล่านั้นต่อสังคมให้หลายมิติ

7. มีการสนับสนุนและบ่มเพาะในการสร้างนักวิจารณ์ (Critic) ที่มีความรู้ความสามารถในงาน ศิลปะ งานออกแบบและงานหัตถกรรม เพื่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์เชิงลึกที่สร้างสรรค์ (Constructive criticism) และส่งเสริมการพัฒนาของของศิลปิน นักออกแบบและช่างฝีมือ รวมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจสู่ ประชาชนในสังคมด้วย

8. มีการสนับสนุนและบ่มเพาะในการสร้างภัณฑารักษ์ (Curator) ที่มีความรู้ความสามารถใน งานศิลปะ งานออกแบบและงานหัตถกรรม เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดแสดงผลงานศิลปะ งานออกแบบและ งานหัตถกรรม รวมทั้งคุณภาพของการคัดเลือกผลงานหรือศิลปิน นักออกแบบ และช่างฝีมือ เพื่อการสื่อสาร ผู้สาธารณะเป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของงานศิลปะ งานออกแบบและงาน หัตถกรรม

9. มีการให้ความรู้ทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งข้อมูลของศิลปิน นักออกแบบและ ช่างฝีมือต่อกลุ่มเป้าหมาย (Target group) นักสะสมผลงานสร้างสรรค์ (Collectors) และผู้สนับสนุนและรัก ในงานศิลปะ งานออกแบบและงานหัตถกรรม เพื่อให้เข้าใจและเห็นคุณค่าของผลงานสร้างสรรค์นั้น

สร้างชุมชนของศิลปิน ⇨ สนับสนุนกิจกรรม ⇨ สร้างพิพิธภัณฑ์ ⇨ จัด
นิทรรศการ ⇨ สนับสนุนด้านการศึกษา ⇨ วันศิลปะ หัตถกรรมและการออกแบบ แห่งชาติ ⇨
สร้างนักวิจารณ์ ⇨ สร้างภัณฑารักษ์ ⇨ เชื่อมโยงศิลปินกับกลุ่มเป้าหมาย

การพัฒนาจัดการผลิตภัณฑ์เชิงวัฒนธรรม (Cultural product development)

1. มีการสื่อสารเรื่องราวต่างๆที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เชิงวัฒนธรรมนี้ในหลายมิติ เพื่อสื่อสารถึง
ถึงความแตกต่างในบริบททางวัฒนธรรม เช่น ประวัติศาสตร์ของชาติพันธุ์ วิถีชีวิต (Way of life) ความเชื่อ
พิธีกรรม แนวคิดในการออกแบบ (การสร้างสรรค์ผลงานหัตถกรรมที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิต) วัสดุ กระบวนการ
ผลิต เป็นต้น

2. มีการกำหนดมาตรฐานทั้งทางวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการพัฒนาการออกแบบ
เช่น การใช้วัสดุและการผลิต ที่มีพื้นฐานอยู่บนวิถีชีวิตของชาติพันธุ์ เพื่อกำหนดตำแหน่งของผลิตภัณฑ์ทาง
วัฒนธรรม และกลุ่มเป้าหมาย และสร้างความแตกต่างในการนำเสนอคุณค่า (การตลาด) ของผลิตภัณฑ์ที่
แตกต่างจากผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกันที่มีอยู่แล้วในท้องตลาด

3. มีการศึกษา ทดลองและพัฒนาการออกแบบ เช่นการพัฒนาารูปทรง รูปแบบและการใช้วัสดุ
ใหม่ที่สามารถหาได้หรือพัฒนาได้ภายในท้องถิ่นรวมทั้งพัฒนาด้านเทคนิค โดยที่ไม่สูญเสียความเป็น
อัตลักษณ์ของชุมชนและผลิตภัณฑ์เชิงวัฒนธรรมไป

สื่อสารเรื่องราวในมิติอื่นๆ ⇨ กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มคุณค่าให้ชิ้นงาน ⇨
พัฒนาการออกแบบ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยในขั้นต่อไป

1. การศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบและกระบวนการผลิตเครื่องประดับเงิน บ้านเขวาสินรินทร์
ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อการอนุรักษ์ พัฒนา และเผยแพร่ ควรนำผล
ที่ได้จากการวิจัยไปปฏิบัติจริงทั้งในเชิงอนุรักษ์และพัฒนา เพื่อให้ผลสำเร็จเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นต้นแบบใน
การพัฒนาชุมชนที่มีผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมในภูมิภาคอื่นต่อไป

2. จัดการสัมมนาทางวิชาการเชิงปฏิบัติการ เพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยและองค์ความรู้ที่ได้สู่สังคม เช่น
เจ้าหน้าที่รัฐและจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในส่วนของผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับ ชุมชนช่างบ้าน
บ้านเขวาสินรินทร์ ผู้คนในสังคม เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมและสังคมสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน

3. เนื่องจากอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของแต่ละชุมชนมีความแตกต่าง ดังนั้นการนำ
ผลงานวิจัยหรือกระบวนการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ไปปฏิบัติจะต้องคำนึงถึง
ปัจจัยต่างๆและความหลากหลายของมิติทางวัฒนธรรมด้วย

อย่างไรก็ตาม ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ผลของโครงการวิจัยนี้หากมีการนำไปปฏิบัติจริง ควรมีการวิจัยเพื่อประเมินผลของการปฏิบัติจริงของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- สภาวัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์, สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์. 2549. งานช่างฝีมือพื้นบ้านจังหวัดสุรินทร์ ประจำปีงบประมาณ 2549 (งวดที่ 1). สุรินทร์: สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์.
- กลุ่มส่งเสริมการศาสนาและวัฒนธรรม, สำนักงานการศึกษาศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์. 2544. การสืบสารวิถีชีวิตคนสุรินทร์. สุรินทร์: สำนักงานการศึกษาศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์.
- อัมฤกษ์ ชมดี. 2551. 100 เรื่องเมืองสุรินทร์. อุบลราชธานี: สำนักพิมพ์สุรินทร์สโมสร.
- ศรัณย์ บุญประเสริฐ, ยอด เนตรสุวรรณ. 2551. คู่มือนำเที่ยวนครวัดนครธม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สารคดี.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 2551. สุรินทร์. กรุงเทพฯ: กองผลิตอุปกรณ์เผยแพร่ ฝ่ายบริการการตลาด.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. 2553. “ศิลปกรรมไทยกับการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม.” หน้า 2-3. ในการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “กะเทาะเปลือกวัฒนธรรม : การปรับเปลี่ยนท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์.” กรุงเทพฯ: คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิมลสิทธิ์ ทรยางกูร. 2553. “การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมในด้านต่างๆ.” หน้า 8-9. ในการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “กะเทาะเปลือกวัฒนธรรม : การปรับเปลี่ยนท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์.” กรุงเทพฯ: คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Malcolm Barnard. 2002. Fashion as Communication. second edition. Norfolk:Routledge.
- มณฑิณี ขงวิกุล. “Creative Economy ของ UNCTAD”. [Online] เข้าถึงได้จาก:
<http://www.creativethailand.org/article006.html> หรือ
<http://www.creativethailand.org/th/index.php>. 2552
- ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนกสน.เขวาสินรินทร์, กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. “เส้นทางสู่ดินแดนเมืองปะเก้อมโบราณ.” [Online] เข้าถึงได้จาก:
<http://kewasinarin.tkc.go.th/content.asp?pageid=Mw&directory=MTY3&parent=MA&lang=&content=MTc>. 2553.
- มนตรี ศิริจันทร์ชื่น. “วัฒนธรรมไทย.” [Online] เข้าถึงได้จาก:
http://human.uru.ac.th/Major_online/Thaivision/unit3_1.htm. 2552.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน). “รูปแบบและลวดลายเครื่องเงินสุรินทร์.” [Online] เข้าถึงได้จาก: <http://www.elibrary.sacict.net/th/knowledge/handicraft/Silver/SilverModel.pdf>. 2552.
- ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน). “เงินสุรินทร์ (ประเก้อม1) วิธีการและเทคนิคในการทำประเก้อม.” [Online] เข้าถึงได้จาก: http://www.elibrary.sacict.net/th/edocuments/sillversmith/index.php?SECTION_ID=831. 2552.
- ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน). “เงินสุรินทร์ (ประเก้อม2) วิธีการและเทคนิคการทำประเก้อมแบบปิดฝา.” [Online] เข้าถึงได้จาก: http://www.elibrary.sacict.net/th/edocuments/sillversmith/index.php?SECTION_ID=882. 2552.
- ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน). “ตะเกา ดอกรั้งหอกเปิด.” [Online] เข้าถึงได้จาก: http://www.elibrary.sacict.net/upload/e_documents/sillversmith/ta1/ta01.pdf. 2552.
- ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน). “วิธีการและเทคนิคการทำตะเกาหลายดอกไม้แมงดา ดอกตั้งโอ้.” [Online] เข้าถึงได้จาก: http://www.elibrary.sacict.net/th/edocuments/sillversmith/index.php?SECTION_ID=881. 2552.
- พรรคภูมิใจไทย. “ชุดเครื่องประดับเงินลายโบราณดอกตะเกา.” [Online] เข้าถึงได้จาก: <http://www.bhumjai thai.com/content.php?id=188>. 2552.
- ไทยตำบล. “รายชื่อสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์.” [Online] เข้าถึงได้จาก: <http://www.thaitambon.com/Tambon/topcyamprodt.asp?PROV CODE=32&AMPCODE=16&S .OPCYEAR=.> 2552.
- บ้านจอมยุทธ์. “วัฒนธรรมและประเพณีไทย.” [Online] เข้าถึงได้จาก: http://www.baanjom yut.com /library/thai_culture3/06.html. 2552.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก ข้อมูลอ้างอิง

1. Creative Economy ของ UNCTAD โดย มณฑิณี ยงวิกุล

แม้ว่า Creative Economy หรือระบบเศรษฐกิจบนพื้นฐานความคิดสร้างสรรค์จะเป็นที่ยอมรับในการประชุมระดับนานาชาติ ทั้งในการประชุมของกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา อาทิ การประชุมประจำปีของ Inter-American Committee on Culture และ European Union Council Summit หรือการประชุม Asian Cultural Co-operation Forum และการประชุมของกลุ่ม African ministers of culture ต่างเห็นและตระหนักถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์หรืออุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาประเทศ

แต่คำจำกัดความของ Creative Economy หรือกลุ่มอุตสาหกรรมที่จัดเป็น Creative Industry นั้น ยังคงขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศที่นำมาปรับใช้ให้เข้ากับระบบเศรษฐกิจของตนเอง ดังนั้น United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD)* จึงได้ให้คำจำกัดความของคำว่า Creative Economy ไว้ในความหมายโดยรวมดังนี้

Creative Economy คือ ระบบเศรษฐกิจที่สะท้อนถึงกระบวนการซึ่งรวมเอาวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีเข้าไว้ด้วยกัน และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน จึงทำให้ *Creative Economy* โดดเด่นขึ้นมาท่ามกลางระบบการผลิตอุตสาหกรรมแบบดั้งเดิมและภาคการเกษตร

สำหรับ Creative Industry หรืออุตสาหกรรมที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึงวงจรการสร้างสรรค์ การผลิต และการจำหน่ายสินค้าและบริการที่ใช้ทุนทางปัญญาเป็นปัจจัยการผลิตพื้นฐาน ซึ่งก็คือ กิจกรรมต่างๆ ที่อยู่บนพื้นฐานของความรู้อันประกอบด้วยศิลปะ การสร้างรายได้จากการค้า และทรัพย์สินทางปัญญา (โดยเฉพาะอย่างยิ่งลิขสิทธิ์) อุตสาหกรรมในกลุ่มนี้สามารถผลิตได้ทั้งสินค้าที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ อันมีเนื้อหาเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ และมีเป้าหมายทางการตลาด นอกจากนี้สินค้าที่มีความคิดสร้างสรรค์ยังสามารถเป็นสินค้าที่ผลิตขึ้นเป็นพิเศษ หรือผลิตครั้งละจำนวนมาก ซึ่งเกิดจากการเชื่อมต่อกันระหว่างช่างฝีมือหรือหัตถกรรมและภาคอุตสาหกรรมได้

กลุ่มอุตสาหกรรมที่อยู่ภายใต้คำจำกัดความดังกล่าว หรือกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีความเชื่อมโยงระหว่างกันจะประกอบไปด้วย กลุ่มองค์ความรู้ดั้งเดิม เช่น ศิลปะหัตถกรรม, กลุ่มการแสดงศิลปะ เช่น การละคร, กลุ่มสิ่งพิมพ์และวรรณกรรม เช่น หนังสือ, กลุ่มดนตรี เช่น คอนเสิร์ต และ CD, กลุ่ม Visual Arts เช่น ภาพเขียน, กลุ่ม Audio-Visuals เช่น ภาพยนตร์และโทรทัศน์, กลุ่มงานออกแบบ เช่น สถาปัตยกรรม และกลุ่มดิจิทัลและมัลติมีเดียเช่นซอฟต์แวร์และเกม เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินนโยบายเรื่อง Creative Economy ของประเทศไทย หน่วยงานด้านยุทธศาสตร์ของประเทศอย่างสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไทยด้วยความรู้และความคิดสร้างสรรค์ ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ที่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนา “คน” ให้มีความคิดสร้างสรรค์ และการพัฒนาอุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรมให้เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ ซึ่งอยู่ในระหว่างการพัฒนาให้กลายเป็นนโยบายแห่งชาติในเร็ววันนี้

* Secretary-General’s high-level panel on the creative economy and industries for development. Pre-conference event, Geneva, 14-15 January 2008, Background paper prepare by the UNCTAD secretariat

สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ที่เว็บไซต์: <http://www.creativethailand.org/article006.html>

หรือ <http://www.creativethailand.org/th/index.php> โดยสำนักงานศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ สำนักนายกรัฐมนตรี

2. วิธีการและเทคนิคการทำประเพณีและตะเกา

สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ที่เว็บไซต์ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน):

<http://www.elibrary.sacict.net/th/knowledge/handicraft/Silver/SilverModel.pdf>

ภาคผนวก ข ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นาย นาง นางสาว ยศ : นาย ทวีศักดิ์ มูลสวัสดิ์

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr, Mrs, Miss, Rank : MR. TAWEESAK MOLSAWAT

2. ตำแหน่งปัจจุบัน

อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3. หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์ อีเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ภาควิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

โทรศัพท์ 02-739-2149 โทรสาร 02-739-2148 อีเมล: tmolsawat@hotmail.com

4. ประวัติการศึกษา

มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพฯ

ปริญญาตรี

สท.บ. ศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

ปริญญาโท

M.A.

ด้านศิลปะและการออกแบบวิชาเอกเครื่องประดับและงาน
โลหะจากมหาวิทยาลัยเท็กซัสวูเมน (Texas Woman's University) ประเทศ
สหรัฐอเมริกา

ปริญญาโท

M.F.A.

เกียรตินิยม

ด้านศิลปะและการออกแบบ วิชาเอก
เครื่องประดับและงานโลหะ จากมหาวิทยาลัยแคนซัส (The University of Kansas)
ประเทศสหรัฐอเมริกา

5. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ

ปรัชญาและประวัติศาสตร์ศิลปะ การออกแบบ และหัตถกรรมตะวันตก

6. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและดำเนินงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ

งานวิจัยที่สำเร็จแล้วทั้งหมดตามหัวข้อด้านล่างนี้ ข้าพเจ้าเป็นทั้ง ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้า
โครงการวิจัย และ ผู้ดำเนินการวิจัยแต่เพียงผู้เดียว

7.3.1 “SIGNS OF LIFE: VERSION II” โดยแหล่งทุนสนับสนุนจากภาคเอกชน และ
จัดการแสดงนิทรรศการผลงานวิจัยสร้างสรรค์ที่หอแสดงงาน Sculpture to Wear Gallery, Santa Monica,
California, ประเทศสหรัฐอเมริกา ในปีค.ศ. 2006

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3.2 “SIGNS OF LIFE” โดยแหล่งทุนสนับสนุนจาก School of Art, Design & Art History, San Diego State University ประเทศสหรัฐอเมริกา ในปีค.ศ. 2005

จัดการแสดงนิทรรศการผลงานวิจัยสร้างสรรค์ในปีค.ศ. 2005-2006 ที่หอแสดงงาน Sculpture to Wear Gallery, Santa Monica, California; FullerCRAFT museum, Brockton, Massachusetts; Sandra J. Blain Gallery, Arrowmont School of Arts and Crafts, Gatlinburg, Tennessee; Blue Room Gallery, San Francisco, California; In Print/ In Person, A Continued examination of Contemporary Enamel Exhibition in conjunction with SNAG Conference, The Thomas Riley Gallery, Woodmere, Ohio; Facere Jewelry Art, Seattle, Washington, ประเทศสหรัฐอเมริกา

พิมพ์และเผยแพร่ในหนังสือและนิตยสาร stone, Bangkok Fashion Now & Tomorrow, Volume.3, Bangkok Fashion City Project สนับสนุนโครงการโดยรัฐบาลไทย; Metalsmith Magazine-summer 2006, Exhibition review: Signs of Life, Facere Jewelry Art, Seattle, Washington, by Judy Wagonfeld, ประเทศสหรัฐอเมริกา; stone, Bangkok Fashion Now & Tomorrow, Volume.3, Bangkok Fashion City Project funded by the Royal Thai Government, ประเทศไทย; Signs of Life, Contemporary Jewelry Art and Literature, Facere Jewelry Art, Seattle, Washington, ประเทศสหรัฐอเมริกา; Metamorphosis, the 10th Biennial International Juried Exhibition sponsored by the Enamelist Society, Sandra J. Blain Gallery, Arrowmont School of Arts and Crafts, Gatlinburg, Tennessee, ประเทศสหรัฐอเมริกา; The Edges of Grace: Provocative, Uncommon Craft, FullerCRAFT museum, Brockton, Massachusetts, ประเทศสหรัฐอเมริกา

7.3.3 “QUESTIONING SERIES” โดยแหล่งทุนสนับสนุนจากภาคเอกชน ในปีค.ศ. 2004

จัดการแสดงนิทรรศการผลงานวิจัยสร้างสรรค์ในปีค.ศ. 2004-2005 ที่หอแสดงงาน the Victoria and Albert Museum, London, ประเทศอังกฤษ; Electrum Gallery, London, ประเทศอังกฤษ; FAD, Barcelona, ประเทศสเปน; The Barents Spectacle, Kirkenes, ประเทศนอร์เวย์; The Tromsø Kunstforening, Tromsø, ประเทศนอร์เวย์; Nordnorsk Kunstnersentrum, Svolvær, ประเทศนอร์เวย์; Festspillene i Nord-Norge, Harstad, ประเทศนอร์เวย์; Sculpture to Wear Gallery, Santa Monica, California, and Objects of Desire Gallery, Louisville, Kentucky, ประเทศสหรัฐอเมริกา

พิมพ์และเผยแพร่ในหนังสือ The Art & Craft of Making Jewelry: A Complete Guide to Essential Techniques, Lark Books Publication, Spring 2006, by Joanna Gollberg, page 32, 94, ประเทศสหรัฐอเมริกา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3.4 “RING WITH MESSAGE” โดยแหล่งทุนสนับสนุนจากภาคเอกชน ในปีค.ศ.

2003

จัดการแสดงนิทรรศการผลงานวิจัยสร้างสรรค์ ในปีค.ศ. 2004-2006 ที่หอแสดงงาน **Facere Jewelry Art**, Seattle, Washington; **Shaw Gallery**, Northeast Harbor, Maine; Exhibition in conjunction with **SNAG Conference**, **Gallery M**, Cleveland, Ohio; **Velvet da Vinci Gallery**, San Francisco, California; **Obsidian Gallery** Tucson, Arizona; **Sculpture to Wear Gallery**, Santa Monica, California; International Juried Exhibition, **the Cannon Gallery**, Gallery of Art & Design, North Carolina State University, Raleigh, North Carolina, ประเทศสหรัฐอเมริกา

พิมพ์และเผยแพร่ในหนังสือ **1,000 Rings: Inspiring Adornments for the Hand**, Lark Books Publication, Fall 2004, International Juried Publication by Robert Ebendorf, page 244, 372, ประเทศสหรัฐอเมริกา

7.3.5 “TIME SERIES: ARTICLE NO. ...” โดยแหล่งทุนสนับสนุนจากภาคเอกชน ในปีค.ศ.2002

จัดการแสดงนิทรรศการผลงานวิจัยสร้างสรรค์ ในปีค.ศ. 2003-2006 ที่หอแสดงงาน **Contemporary Crafts Gallery**, Portland, Oregon; **Evergreen State College**, Olympia, Washington; International exhibition at **SOFA Chicago 2003**, Represented by **Metalsmith magazine**, Society of North American Goldsmiths; **Mindscape Adornments Gallery**, Evanston, Illinois, USA. (Juried); **Velvet da Vinci Gallery**, San Francisco, California; **East Carolina University**, School of Art and Design, Greenville, North Carolina; **Bellagio Gallery**, Ashville, North Carolina; **Center for Visual Art**, Metropolitan State College of Denver, Denver, Colorado, ประเทศสหรัฐอเมริกา

พิมพ์และเผยแพร่ในหนังสือ **500 Brooches: Inspiring Adornment for the Body**, Lark Books Publication, Spring 2005, International Juried Publication by Marjorie Simon, page 119, 192, ประเทศสหรัฐอเมริกา; **Contemporary Enameling Art & Techniques**, by Lilyan Bachrach, Schiffer Publishing Ltd., page 162, ประเทศสหรัฐอเมริกา; **O**, Jewelry Art & Design Journal, the first Contemporary Jewelry/Metalsmithing Journal in Thailand, Volume1 No.1, 2004, ประเทศไทย

7.3.6 “AROUND US” โดยแหล่งทุนสนับสนุนจากภาคเอกชน ในปีค.ศ. 2000

จัดการแสดงนิทรรศการผลงานวิจัยสร้างสรรค์ในปีค.ศ. 2001-2003 ที่หอแสดงงาน **Asian Roots**, **Western Soil: Visual poetry in metal**, in conjunction with **the Society of North American Goldsmiths 2003 Conference**, National Japanese American Historical Society, San Francisco, เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

California,(Invitational); Display Use Only, **Kirkland Arts Center**, Kirkland, Washington, (Juried); 2002 Fall Annual Exhibition, **Objects of Desire Gallery**, Louisville, Kentucky (Invitational); Savannah now, **Broome Street Gallery**, New York, New York (Invitational); **SOFA Chicago**, Represented by **Sherry Leedy Contemporary Art**, Kansas City, Missouri (Invitational); First Impressions, **Exhibit A Gallery**, Savannah College of Art and Design, Savannah, Georgia (Invitational); New Makers/ Fresh Visions, **Facere Jewelry Art**, Seattle, Washington (Invitational); Group show, **Byron C. Cohen Gallery**, Kansas City, Missouri, ประเทศสหรัฐอเมริกา; **Kunsth Handwerk im Museum (Arts and Crafts in the Museum)**, Ostholstein-Museum, Eutin, ประเทศเยอรมัน

พิมพ์และเผยแพร่ในหนังสือและนิตยสาร **The Art & Craft of Making Jewelry: A Complete Guide to Essential Techniques**, Lark Books Publication, Spring 2006, by Joanna Gollberg, page 32, 94, ประเทศสหรัฐอเมริกา; **Metalsmith Magazine**-summer 2002, Exhibition review: *Metaldepartures* at Saint Louis Artists' Guild, St. Louis, Missouri, by Betsy Schein Goldman, page 44; **Metalsmith Magazine**-winter 2002, Exhibition review: *New Makers/Fresh Visions* at Facere Jewelry Art Gallery, Seattle by Susan Myers, page 50; **Asian Roots, Western Soil: Visual poetry in metal**, in conjunction with the Society of North American Goldsmiths 2003 Conference, National Japanese American Historical Society, San Francisco, California; **Metal Departures**, St. Louis Artist' Guild, St. Louis, Missouri, ประเทศสหรัฐอเมริกา

7.3.7 “**EXPERIMENTAL PRACTICE**” เป็นโครงการวิจัยต่อเนื่อง โดยแหล่งทุนส่วนตัว จากปีค.ศ. 1999 ถึง 2006

จัดการแสดงนิทรรศการผลงานวิจัยสร้างสรรค์ ในปีค.ศ. 1999-2006 ที่หอแสดงงาน **Sculpture to Wear Gallery**, Santa Monica, California (Invitational); **Samsara (Performance/ Installation)**, **Borders Books & Music**, Lawrence, Kansas ประเทศสหรัฐอเมริกา; **Continue_Us**-หนึ่งทศวรรษเครื่องประดับ, มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพฯ ประเทศไทย ; **Designer of the year 2005 Exhibition**, สนับสนุนโดยมหาวิทยาลัยศิลปากรที่ สยามพารากอน กรุงเทพฯ ประเทศไทย; **Inside the Box: a Shoebox Show**, **Parkland Art Gallery**, Parkland College, Champaign, Illinois (Juried); **SDSU Faculty Exhibition 2005**, **University Art Gallery**, San Diego State University, San Diego, California (Invitational); **Explorations of Behind the Scene**, **Graduate Gallery**, Northern Illinois University, DeKalb, Illinois (Invitational); **Kansas Artist Craftsmen Association Member's Exhibition**, **Beach Museum of Art**, Manhattan, Kansas (Juried); **The Talisman for The Coming Millennium**, in conjunction with the Society

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

of North American Goldsmiths 1999 Conference, **Gallery of Art**, Washington University, and **The St. Louis Artists' Guild**, St. Louis, Missouri (Juried); Installation, site specific, **Haystack Mountain School of Crafts**, Deer Isle, Maine; **Detailed Simplicity**, **Bergen Hall Gallery**, Savannah, Georgia, ประเทศสหรัฐอเมริกา

พิมพ์และเผยแพร่ในหนังสือและนิตยสาร *stone*, *Bangkok Fashion Now & Tomorrow*, Volume.3, Bangkok Fashion City Project สนับสนุนโครงการโดยรัฐบาลไทย; *Continue_Us*-หนึ่งทศวรรษเครื่องประดับ มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพฯ ประเทศไทย; *Inside the Box: a Shoebox Show*, Parkland Art Gallery, Parkland College, Champaign, Illinois, ประเทศสหรัฐอเมริกา; *Metal Departures*, St. Louis Artist' Guild, St. Louis, Missouri, ประเทศสหรัฐอเมริกา; *The Talismans for The Coming Millennium*, Gallery of Art, Washington University, St. Louis, Missouri, ประเทศสหรัฐอเมริกา; *Journal-World*, Lawrence, Kansas, ประเทศสหรัฐอเมริกา, *Samsara*, on December 24, 2000; *The Kansas City Star*, Kansas City, Kansas, USA, Review: *Spiritual Side/Worldly Matter*, by Kate Hackman on October 27, 2000; *Review*, Kansas City, Kansas, ประเทศสหรัฐอเมริกา, Review: *Spiritual Side/Worldly Matter*, by Jan Marsh on November 2000, Vol.3, No.1.; *Savannah Morning News*, Savannah, Georgia, ประเทศสหรัฐอเมริกา, Review: *Detailed Simplicity*, Bergen Hall Gallery, Savannah, Georgia by Allison Hersh on February 3, 2002.; *The Kansas City Star*, Kansas City, Kansas, USA, Review, by Heather Lustfeldt on July 6, 2001 ประเทศสหรัฐอเมริกา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้